"BİR MATTHEW SCUDDER POLİSİYESİ"

LAWRENCE BLOCK

"Bir Dizi Ölü Adam"

Maceraperest kitaplar

"BİR MATTHEW SCUDDER POLİSİYESİ"

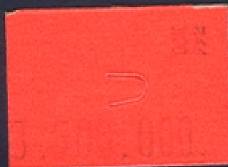
LAWRENCE BLOCK

"Bir Dizi Ölü Adam"

Maceraperest kitaplar

"Lawrence Block... iyilerin en iyisi!"
Washington Post

Lawrence Block

Matthew Scudder Polisiyeleri:

Babaların Günahları Cinayet ve Yaratma Zamanı

Ölümün Ortasında

Buzkıracağı Cinayetleri

Ölmenin Sekiz Milyon Yolu

Kutsal Bar Kapandığında

Bıçak Sırtı Tahtalıköye Bir Bilet

Mezbahada Dans

Mezartaşlan Arasında Gezinti

Şeytan Biliyor ki Ölüsün

Bir Dizi Ölü Adam

Hazırlanan En Kötüler Bile

Bernie Rhodenbarr polisiyeleri:

Umduğunu Değil Bulduğunu Yiyen Hırsız

Dolaptaki Hırsız Kipling'den Alıntı Yapmayı Seven Hırsız

Spinoza Felsefesi Öğrenen Hırsız

Mondrian Gibi Resim Yapan Hırsız

Polisiye Romanlar Okuyan Hırsız

Kendini Humphrey Bogart Sanan Hırsız

Kütüphanedeki Hırsız

"Gönülçelen" Hırsız

"BİR MATTHEW SCUDDER POLİSİYESİ"

BİR DİZİ ÖLÜ ADAM

Lawrence Block

İngilizce aslından çeviren Şen Süer Kaya

MACERAPEREST KİTAPLAR

Polisiye

Bir Dizi Ölü Adam-A Long Lime of Dead Men / Lawrence Block

İngilizce aslından çeviren: Şen Süer Kaya

Baror International, Inc., Armonk, New York, U.S.A. aracılığıyla yazar sözleşmesi yapılmıştır.

Kitap ve genel tasarım: Serdar Benli

Kapak tasarımı: Ulaş Eryavuz

Dizgi düzeni: Goudy 10/12 pt.

Ofset hazırlık: Oğlak Yayınları Baskı: Oğlak Baskı Hizmetleri Tel: (0-212) 612 73 05

Birinci baskı: Nisan, 2000 ISBN 975-329-189-2

"Maceraperest Kitaplar" bir Oğlak Yayıncılık ve Reklamcılık Ltd. Şti. ürünüdür.

Oğlak Yayınlan

Genel Yönetim: Senay Haznedaroğlu

Yayın Yönetmeni: Raşit Çavaş

Zambak Sokak 29, Oğlak Binası, 80080 Beyoğlu/İstanbul

Tel: (0-212) 251 71 08-09, Faks: (0-212) 293 65 50

e-posta: oglak@oglak.com

www.oglak.com

Bu Jerrold Mundis için.

Aynı zamanda Phil Brothman, Jerry Çarp, Jerry Carrel, Joel

Daniels,Eddie, Fischman, Paul Gandel, Steve Greenberg, Mel

Hurwitz, Symmie Jacobson, Artie Judelsohn, Don Kohnstamm,

Bruce Kramer, Dave Krantz, Lew Lansky, Dick Lederman,

Dave Leff, ve Dave Stiller için ve Rett Goldberg ile Mike

Woldman'ın anılarına.

Eskiden sağlıklı ve şen olan ben

Kurtulamıyorum ah, illetlerden,

Kuvvetten düşüyorum günden güne:

Ölüm korkusu doluyor içime.

Önemsemek yanlış zevki sevinci,

Bu yalan dünya yalnızca geçici,

Beden zayıf; kurnaz o Şeytan ise:

Ölüm korkusu doluyor içime.

Hep değişiyor durumu insanın,

Bugün bir şeyi yokken, hasta yarın,

Gülerken, birden ecel eşiğinde:

Ölüm korkusu doluyor içime.

Güven yok hiçbir şeye bu hayatta,

Nasıl sallanırsa dallar rüzgârda,

Sallanıyor bu boş dünya da öyle:

Ölüm korkusu doluyor içime.

Bir bir kalkıp ölüme gidiyorlar,

Bütün o koca prensler, beyler, krallar,

Gidiyor yoksulu da, zengini de:

Ölüm korkusu doluyor içime.

Lordların saltanatına bakmıyor,

Kâtiplerin zekâsını takmıyor,

Kaçamıyor pençesinden hiç kimse:

Ölüm korkusu doluyor içime.

Aldığına göre kardeşlerimi,

Bağışlamayacaktır bir tek beni,

Sıra sonunda bana geldi işte:

Ölüm korkusu doluyor içime.

WİLLlAM DUNBAR

Lament for the Makers

Bakın şu cenazeye gelenlere,

Nasıl da ikiyüzlü hepsi!

Ölüm gibisi var mı, çocuklar?

Burun çekip durmayı bırakalım,

Ağlayıp haykıralım bir ağızdan

Ve unutmayın hiç: Ne kadar çok yaşarsa

O kadar tez ölür insan!

BİR İRLANDA NİNNİSİ

Çeviriler: Şavkar Altınel.

Her zamanki cömertliği için teşekkür ederiz.

1

Yaşlı adam ayağa kalkarak kaşığını su bardağının alt kısmına vurduğu sırada saat dokuz civarında olmalıydı. Adamın çevresindeki konuşmalar dindi. Tam bir sessizlik olana kadar bekledi, sonra gözlerini odada dolaştırmak için uzun bir dakika daha bekledi.

Vurduğu bardaktan küçük bir yudum su içti, bardağı önündeki masaya koydu ve avuç içleri masanın üzerinde olacak biçimde ellerini bardağın iki yanına yerleştirdi.

One doğru eğilmiş zayıf vücudu, ince sivri burnu, geriye taranmış beyaz saçları, kalın gözlük camlarının kocaman gösterdiği soluk mavi gözleriyle dururken Lewis Hildebrand'ın aklında bir Viking gemisinin burnuna oyulmuş bir biçim olarak kaldı. Yıllar boyu ufku tarayan, millerce ötesini görebilen, büyük, idealize bir kuş.

Yaşlı adam, "Baylar" dedi, "Dostlar." Durup odadaki dört masayı tekrar gözleriyle taradı:

"Kardeşlerim."

Söylediklerinin yankılanmasını bekledi, sonra ağır havayı hızlı bir gülümsemeyle yumuşattı.

"Ama nasıl kardeş olabiliriz? Siz yirmi iki ile otuz üç yaşları arasındasmız, ben ise seksen beş

yaşıma merdiven dayadım. Buradaki en büyüğünüzün büyükbabası olabilirim. Ama bu gece yıllara, yüzyıllara uzanan bir şeyin parçası olarak buraya katıldınız. Gerçekten de bu odadan kardeş olarak ayrılacağız."

Bir yudum su içmek için konuşmasına ara verdi mi? Varsayalım ki verdi. Sonra ceketinin cebine uzanarak bir kâğıt parçası çıkardı.

"Size bir şey okuyacağım" dedi. "Uzun sürmez. Bir ad listesi. Otuz ad." Boğazını temizledi, sonra çift odaklı gözlük camının alt kısmından listeyi okumak için başını yana eğdi.

"Douglas Atwood" dedi. "Raymond Andrew White. Lyman Baldridge. John Peter Garrity.

Paul Goldenberg. John Mercer..."

Adları ben uydurdum. Listenin kaydı yok, Lewis Hildebrand dışında, yaşlı adamın okuduğu tek bir adı bile hatırlamıyor. Ona göre adları okunan

kişilerin çoğu İngiliz ya da İskoç-

İrlandalı, birkaçı Yahudi, birkaçı İrlandalıydı, bir avuç kadarı Hollandalı ya da Alman olabilirdi. Adlar alfabetik sırayla okunmadı, belirgin bir okuma düzeni de yoktu. Hildebrand daha sonra yaşlı adamın adlan ölüm sırasına göre okuduğunu öğrenecekti. Okunan ilk ad -onu öyle adlandırmama rağmen Douglas Atwood değil-ölen ilk kişiydi.

Yaşlı adamı dinlerken, adların odanın lambrili duvarlarında bir tabut kapağına atılan toprak parçaları gibi yankılanmasını duyarken, Lewis Hildebrand neredeyse gözyaşlarına boğulmak, üzere olduğunu hissetti. Ayaklarının altındaki toprak yarılmış, sonsuz bir boşluğa bakarmış

gibi hissetti kendini. Son adın okunmasından sonra uzun bir sessizlik oldu. Ona zaman durmuş, hareketsizlik sonsuza dek uzayacakmış gibi geldi.

Sessizliği yaşlı adam bozdu. Göğüs cebinden bir Zippo çakmak çıkardı, kapağını açarak çakmağı çaktı. Kâğıdın bir köşesini yaktı, kâğıt yanarken öteki ucundan tuttu. Alevler kâğıdın büyük kısmını yaktıktan sonra geri kalanları bir küllüğe koyarak kâğıt kül olana dek bekledi.

"Bu adları bir daha hiç duymayacaksınız" dedi. "Onlar gittiler, ölüler nereye giderse oraya gittiler. İşleri bitti. Bizimki ise yeni başladı."

Zippo çakmak hâlâ elindeydi. Yaşlı adam çakmağı yukarı kaldırdı, yaktıktan sonra kapadı.

"Bugün Mayıs'ın dördü" dedi, "1961 yılındayız. Size okuduğum otuz adamla ilk kez biraraya geldiğimizde Mayıs'ın üçüydü ve yıl 1899'du. İspanyol-Amerikan Savaşı on ay önce bitmişti.

O zaman ben de yirmi üç yaşındaydım, yani en küçüğünüzden bir yaş daha büyük. Savaşa katılmamıştım ama odada katılmış olanlar vardı. Meksika'yla savaşta Zachary Taylor'la savaşmış biri de vardı. Doğru hatırlıyorsam yetmiş sekiz yaşındaydı. Odada oturup hiç

duymadığım otuz adamın adlarını okumasını dinledim. Onun listeyi yakmasını izledim ama adam bir kibritle yaktı kâğıdı elbette. O günlerde

Zippo çakmaklar yoktu. Bu beyefendi -size adını söyleyebilirim ama söylemeyeceğim, bu adı son kez birkaç dakika önce söyledim- bu beyefendi başka bir yaşlı adamın başka bir adlar listesini yaktığını gördüğü zaman yirmi ya da yirmi beş yaşındaydı. Peki, bu ne zamandı? Sanırım 1840'ların başı. O dönemde kibrit var mıydı? Sanmıyorum. Sanırım adam -ve istesem bile onun adını söyleyemem- listeyi ateşe attı.

O toplantının ne tarihini, ne de nerede yapıldığını biliyorum. Demin de dediğim gibi ilk toplantım 1899 yılındaydı ve Union Meydanı'nda bulunan John Durlach'ın restoranının ikinci katındaki özel bir yemek odasında otuz bir kişiydik. Restoran uzun zaman önce yok oldu, içinde bulunduğu bina da öyle, binanın yerinde şimdi Klein'ın mağazası var. Durlach'ınki kapanınca her yıl başka bir restoranı denedikten sonra Ben Zeller's restoranında karar kıldık.

Yıllarca orada toplandık ama yirmi yıl önce restoran el değiştirince mutsuz olduk. Buraya, Cunningham'ın Yeri'ne geldik ve o zamandan beri de buradayız. Geçen yıl iki kişiydik. Bu yıl otuz bir olduk."

Peki, Allah'ın 1961 yılının 4 Mayıs'ında Matthew Scudder neredeydi?

Cunningham'da olabilirdim. Yaşlı adam ve otuz yeni kardeşiyle birlikte özel yemek odalarından birinde değil ama barda, ana yemek salonunda ya da Vince Mahaffey'in sevdiği küçük, arka odalarından birindeki bir masada. Yirmi iki yaşında olurdum ve yirmi üçüncü

doğumgünüme iki haftadan az zaman kalmış olurdu. İlk oyumu kullanmamın üzerinden altı

ay geçmisti. (Oy verme yaşını daha on sekize indirmemişlerdi.) Kennedy'ye oy verdim. Cook, Illinois'deki mezartaşlarının üzerindeki isimlerin çoğu da aynı şeyi yaptı herhalde ve Kennedy burun farkıyla kazandı.

Hâlâ bekârdım ama bir süre sonra evleneceğim ve ardından boşanacağım kızla tanışmıştım.

Polis Akademisi'nden mezun olalı çok olmamıştı. Beni Brooklyn bölgesine atadılar ve ondan bir şeyler öğreneceğimi düşünerek Mahaffey'in ortağı

yaptılar. Mahaffey bana çok şey öğretti, öğrenmemi çok istemedikleri bazı şeyler de öğretti.

Koyu renk, elle ovulmuş tahtaları, kırmızı deri ve cilalı pirinçleri, sigara dumanı ve bardakların çoğundaki sert içkileriyle Cunningham'ın Yeri, Mahaffey'in hoşlanacağı türden bir yerdi. Menüde çeşitli biftek ve deniz ürünü vardı ama sanırım ne zaman oraya gitsem aynı

yemeği yerdim -karides kokteyli, kalın bir dilim sığır filetosu ve ekşi kremayla fırında patates.

Tatlı için cevizli ya da elmalı tart ve ayılmaya yetecek kadar ağır, bir fincan kahve. Başlangıç

için buz gibi, kemikleri dondu' ran bir martini ve yemekten sonra mideyi yatıştırmak için bir martini. Sonra zihni temizlemek için biraz viski.

Mahaffey bana bir devriye maaşıyla nasıl iyi yemek yeneceğini öğretti. "Gökyüzünden bir dolar uçarak açılmış avcuna konarsa" dedi, "parmaklarını kapat ve Tanrı'ya dua et." Üstümüze epeyce dolar yağıyor ve birlikte güzel yemekler yiyorduk. Konumu ters olmasaydı

yemeklerimizin çoğunu Cunningham'da yerdik. Cunningham'ın Yeri Chelsea'de, Yedinci Cadde'yle Yirmi Üçüncü Sokak'ın köşesinde, biz ise Brooklyn'deki nehrin karşı yakasında, Peter Luger'den birkaç dakikalık uzaklıktaydık. Orada hemen aynı ortamda aynı yemeği yiyebilirdik.

Hâlâ yiyebiliriz ama Cunningham yok oldu. Yetmişlerin başlarında son bifteklerini yaptılar.

Biri binayı aldı ve yirmi iki katlı bir apartman yapmak için yıktı. Detektif olduktan birkaç yıl sonra, Cunningham'dan yaklaşık bir mil uzaklıktaki Greenwich Village'in Altıncı Bölgesi'ne atandım. O yıllarda ayda bir yılda iki kez oraya gittim sanırım. Ama kapandığı sırada altın rozetimi geri vermiş, Batı Elli Yedinci Sokak'ta küçük bir otel odasına taşınmıştım.

Zamanımın çoğunu köşedeki Jimmy Armstrong'un salonunda geçiriyordum. Yemeklerimi orada yer, arkadaşlarımla orada buluşur, her

zamanki arka masamda iş görüşmelerimi yapar ve sıkı içki içerdim. Bu nedenle 1918'de kurulan Cunningham'ın kapılarını kapayarak ışıklarını söndürdüğünü hiç farketmedim bile. Sanırım kapanmasından bir süre sonra biri bana söylemiş olmalı ve sanırım bu haber bir içki içme nedeni olmuş olmalı. O günlerde hemen her şey içki içme nedeni olurdu.

Ama Cunninham'ın Yeri'ne ve Mayıs 1961'in ilk Perşembe'sine geri dönelim. Yaşlı adam -

ama neden ona sürekli böyle diyoruz? Adı Homer Champney'di ve işin nasıl başladığını

anlatıyordu.

"Otuz bir kişilik bir kulübüz" dedi. "Size üyelik geçmişimin geçen yüzyılın son yılına kadar dayandığını ve ilk toplantımda konuşan adamın 1812 Savaşı'ndan sekiz yıl sonra doğduğunu anlatmıştım. Peki, onun ilk toplantısında kim konuşmuştu? Otuz bir kişilik grup ilk ne zaman toplanmış ve yalnızca bir kişi kalana dek her yıl toplanmayı kararlaştırmışlardı?

Bilmiyorum. Kimse bilmiyor. Otuz bir kişilik kulüplerin yüzyıllar boyu çeşitli gizli tarihleri olduğu yolunda belirsiz göndermeler var. Araştırmalarıma göre otuz bir kişilik ilk kulüp dört yüz yıl önceki masonluğun bir uzantısıydı ama Hammurabi Yasaları'nda eski Babil'de kurulan otuz bir kişilik bir kulüpten söz edilmesi ve belki aynı kulübün bir şubesi olan başka bir kulübün İsa döneminde Essen Yahudileri arasında var olması da tartışılabilir. Bir kaynağa göre Mozart böyle bir kulübün üyesiydi, benzeri söylentilere göre Benjamin Franklin, Sir Isaac Newton ve Dr. Samuel Johnson da bu kulüplere girmiş. Yıllar içinde kaç kulübün kurulduğunu ve kuşaklar boyu kaç zincirin sürekliliğini koruduğunu bilmenin hiç yolu yok.

Organizasyon çok basit. Saygın kişilikte otuz bir kişi her yıl Mayıs ayının ilk Perşembe günü

toplanmaya söz verirler. Yiyip içerler, o yılın yaşamlarına neler getirdiğini birbirlerine anlatırlar ve ölümün aralarından aldığı kişileri saygıyla anarlar. Her yıl ölülerin adlarını

okuruz.

Otuz bir kişiden geriye tek bir kişi kalınca, benim yaptığımı yapar. Üyelik için otuz ideal aday bulur ve hepsini bildirilen bir gece bir araya getirir. Otuz ölü kardeşin adlarını okur, benim de okuduğum gibi. Ad listesini yakarak bir bölümü kapar, diğerini açar.

Böylece devam ederiz kardeşlerim. Böylece devam ederiz.”

Lewis Hildebrand'a göre, Homer Champney'nin akılda en çok kalan özelliği keskinliğiydi.

61'deki o geceden yıllarca önce emekli olmuş, kurduğu küçük imalat şirketini satmış ve görüldüğü kadarıyla rahat bir yaşam sürüyordu. îş hayatına pazarlamacı olarak başlamıştı ve Hildebrand onun başarılı bir satıcı olduğuna inanmakta güçlük çekmedi. Bir şey onun söylediği her sözden etkilenmenizi sağlıyor, ne kadar çok konuşursa o kadar ateşli oluyor ve söylediklerini giderek artan bir istek ve merakla dinliyordunuz.

Onlara, "Birbirinizi pek iyi tanımıyorsunuz" dedi. "Belki bu odadaki bir ikiniz bu geceden önce tanışıyordunuz. Aranızda üç dört kişi arkadaş bile olabilir. Önceki arkadaşlıklar bir yana, bu odada yaşam boyu süren toplumsal çevrenizden çok şey bulmanız mümkün değil. Çünkü

bu örgütlenme, bu yapı arkadaşlıkla alışılmış anlamıyla ilgilenmiyor. Toplumsal etkileşim ya da karşılıklı avantaj değil amacı. Burada birbirimize sigorta satmak ya da ticari sırlar vermek için bulunmuyoruz. Birbirimize yakından bağlıyız kardeşlerim ama çok belirli bir amaç için daracık bir yolda yürüyeceğiz. Uzun yürüyüşte birbirimizin gelişmesini mezara dek izleyeceğiz.

Üyelik ölçütleri basit. Katılınması gereken aylık toplantılar, içinde çalışılması gereken komiteler yok. Taşınacak üyelik kartları, yıllık yemeğin harcamalarındı size düşen pay dışında ilenecek bir para yok. Tek zorunluluk, ki buna kesinlikle uymanızı istiyorum, Mayıs ayının ilk Perşembe'si yıllık toplantımıza katılmanız.

Toplantıya katılmanın çok zor olduğu bazı yıllar katılmak istemeyeBillrsiniz. Bu bağlılığı

değiştirilemez bir şey olarak görmenizi istiyorum. Bazılarınız New York'tan taşınabilir ve her yıl New York'a gelme düşüncesini bir yük olarak görebilir. Kulübü aptalca, aştığınız bir şey, yaşamınızın, bir kenara bırakmayı tercih ettiğiniz bir parçası olarak düşündüğünüz zamanlar da olabilir.

Bunu sakın yapmayın! Otuz bir kişilik kulüp bir üyenin yaşamında çok küçük bir yer tutar.

Yılda yalnızca bir gecenizi alır. Buna karşın yaşamlarımıza başkalarının hiç bilemeyeceği bir odak noktası sağlar. Genç kardeşlerim, bu cumhuriyetin kuruluşuna kadar kırılmadan uzanan bir zincirin halkaları, kökleri antik Babil kentine dayanan bir geleneğin parçasısınız. Bu odadaki herkes, şimdiye kadar doğmuş olan herkes, giderek ölüme yaklaştığı bir yaşam sürüyor. Her gün ölüm yönünde bir .adım daha atıyor. Tek başına yürümek için zor bir yol bu, iyi bir arkadaşla yolda yürümek çok daha kolay.

Yolunuz en uzun olur da son kişi siz kalırsanız bir yükümlülüğünüz daha olacaktır. Zincire bir halka daha eklemek için otuz genç adam, umut vaat eden otuz iyi adam bulmak ve benim sizi biraraya getirdiğim gibi biraraya getirmek size düşecektir."

Champney'nin sözlerini otuz yıl sonra yineleyen Lewis Hildebrand bunlardan biraz utanmışa benziyordu. Bu sözlerin benim kulağıma olasılıkla aptalca geldiğini ama Homer Champney'den dinlerken hiç de öyle olmadığını söyledi.

"Yaşlı adamın enerjisi bulaşıcıydı" dedi. "Sözlerinin ateşliliğine kapılıyordunuz ama bu yalnızca coşkusundan etkilenme sorunu değildi. Daha sonra, sözlerin etkilerinden sıyrıldığınız zaman da size sattığı şeyi hâlâ satın alıyordunuz. Çünkü hiç göremeyeceğiniz bir şeyi bir biçimde anlamanızı sağlıyordu."

Champney onlara, "Akşam programında bir gündem daha var" dedi. "Herkes konuşacak.

Sırası gelen kişi, ayağa kalkarak kendisiyle ilgili dört şeyi anlatacak. Adı, yaşı, kendisi hakkında söyleyebileceği en önemli şey ve otuz arkadaşıyla birlikte bu büyük yolculuğa çıkma konusunda şu anda, tam şu anda neler hissettiği.

İlk ben konuşacağım, gerçi bu dört maddeyi zaten anlattım herhalde. Bir bakalım. Adım Homer Gray Champney. Seksen beş yaşındayım. Kendi hakkımda düşünebileceğim en ilginç

şey, kulübün son zincirinin yaşayan tek üyesi olmamın dışında, 1901'de Buffalo'daki Pan-Amerikan Sergisi'ne katılmana ve bir anarşist tarafından öldürülmeden bir saat kadar önce Başkan William McKinley'in elini sıkmam. Anarşistin adı neydi? Czolgosz, tabii ki Leon Czolgosz. Bu zavallı, yanlış yönlendirilmiş biçareyi kim unutabilir?

Peki, bu gece toplanmamız konusunda neler hissediyorum? Eee, çocuklar, heyecanlıyım.

Meşaleyi başkasına veriyorum ve iyi, yetenekli ellere verdiğimi Billyorum. Eski grubun son üyesinin ölmesinden bu yana, bu haberi almamdan bu yana, görevimi tamamlayamadan öleceğim korkusunu yaşadım. Yani üstümden büyük bir yük kalktı ve ah, büyük bir başlangıç

yaptığımız duygusuna kapıldım.

Ama çenem düştü galiba. Aslında yalnızca dört cümle: Ad, yaş, ilginç özellik ve duygu. Bu masadan başlayalım, seninle Ken, sonra devam ederiz..."

"Adım Kendall McGarry, yirmi dört yaşındayım ve kendimle ilgili en ilginç gerçek atalarımdan birinin Bağımsızlık Bildirgesi'ni imzalamış olması. Kulübe katılma konusunda neler hissettiğimi bilmiyorum. Sanırım heyecan ve ayrıca bunu büyük bir adım olduğu. Gerçi neden böyle olması gerektiğini bilmiyorum. Yani yılda yalnızca bir gece..."

"John Youngdahl, yirmi yedi. En ilginç... şey, bu günlerde düşünebileceğim tek gerçek, Pazar'dan sonraki hafta evleneceğim, kafam öyle karışık ki,

neler hissettiğimi söyleyemeyeceğim ama burada bulunmaktan, buranın bir parçası olmaktan mutlu olduğumu söylemeliyim..."

"Adım Bob Berk. B-e-r-k, B-u-r-k-e değil, yani İrlandalı değil, Yahudiyim ve kendimi neden bunu söylemek zorunda hissettiğimi de bilmiyorum. Belki benimle ilgili en ilginç şey bu.

Yahudi olmam değil, ağzımdan çıkan ilk sözün bu olması. Ah, yirmi beş yaşındayım ve neler hissediyorum? Buradaki herkesin buraya ait olduğunu ama benim olmadığımı. Aslında ben her zaman böyle hissettim ve olasılıkla burada böyle hisseden tek kişi de ben değilim, doğru mu? Ya da belki ben, bilmiyorum..."

"Brian O'Hara, kesme imli ve büyük harf H'li, yani Japon değil İrlandalıyım..."

"Adım Lewis Hildebrand, yirmi beş yaşındayım. İlginç olup olmadığını bilmiyorum ama sekizinci dereceden Çeroki kızılderiliyim. Neler hissettiğime gelince, bunu pek söyleyemem.

Benden çok daha büyük bir şeyin parçası olma duygusunu hissediyorum, gözümün önünde başlayan ve yaşamımın ötesine uzanan bir şeyin..."

"Adım Gordon Walser, yaşım otuz. Stihvell Reade ve Young'da muhasebe müdürüyüm ama yaşamımda en ilginç şey bu olsaydı durumum zor olurdu... Şey, hakkımda pek kimsenin bilmediği bir şey. İki elimde de altı parmakla doğdum. Altı aylıkken ameliyat geçirdim. Sol elimdeki yara izini görebilirsiniz ama sağda yok..."

"James Severance... Kendimle ilgili ilginç bir şey bilmiyorum Belki en ilginç şey, şu anda sizlerle birlikte olmam. Burada ne yaptığımı bilmiyorum ama bunun bir dönüm noktası

olduğunu hissediyorum..."

"Adım Bob Ripley ve bütün 'İnan ya da İnanma' şakalarını bilirim... Bu gece buraya gelmeden önce ilk düşüncem, ölmeyi bekleyen insanların kulübüne üye olmanın sıkıcı olacağıydı Ama şimdi hiç de öyle

hissetmiyorum. Lew'a katılıyorum. Önemli bir şeyin parçası olduğumu hissediyorum..."

"...boşinan olduğunu biliyorum ama ölümün kaçınılmazlığını kavramaya çalışmanın, ölümü

yakınlaştırmaktan başka bir yararı olmayacağı düşüncesinden kurtulamıyorum..."

"...lisenin mezuniyet gecesinde bir otomobil kazası. En iyi arkadaşımın Chevy Impala'sında altı kişiydik ve benden başka herkes öldü. Benim köprücük kemiğim kırıldı ve birkaç önemsiz sıyrık. Hakkımdaki en ilginç şey bu ve aynı zamanda bu gece neler hissettiğimi de açıklıyor.

Bakın, bu olay sekiz yıl önce oldu ve o zamandan beri aklımda hep ölüm var..."

"Sanırım neler hissettiğimi açıklamanın tek yolu, aynı şeyleri hissettiğim tek gecenin kızımın doğduğu gece olması..."

Yirmi iki ile otuz iki arasında değişen yaşlarda otuz erkek. Hepsi beyaz, hepsi New York City'de ya da çevresinde oturuyor. Hepsi üniversiteye gitmiş ve çoğu mezun olmuş. Yarıdan fazlası evli. Üçte birinden fazlası çocuk sahibi. Bir-iki kişi boşanmış.

Şimdi, otuz iki yıl sonra, yarıdan fazlası ölü.

2

Otuz bir kişilik kulübün üyesi olmasından otuz iki yıl altı hafta sonra Lewis Hildebrand'la tanıştığım sırada ön taraftaki saçlarının büyük kısmı dökülmüş, bel kısmından da hayli kalınlaşmıştı. Saçları ayrılarak geriye doğru taranmış, sarı saçları şakaklarda kırlamıştı. Geniş, akıllı bir yüzü, büyük elleri, sert ama saldırgan olmayan bir havası vardı. Beyaz şeritli mavi takım elbisesi bin dolar değerinde olmalıydı. Saati yirmi dolarlık Timex'ti.

Bir gün önce öğleden sonra oteldeki odamdan beni aramıştı. Bir yıldan biraz fazladır Elaine'le sokağın tam karşısındaki birdairede yaşamama

karşın, odayı tutmaya devam ediyordum. Otel odası büromdu sözümona ama hiç de müşterilerimi karşılamaya uygun bir yer değildi.

Bununla birlikte yıllardır tek başıma yaşamıştım. Odadan ayrılmayı istemedim.

Hildebrand bana adını söyledi ve Irwin Meisner'ın ona benden söz ettiğini açıkladı. "Sizinle konuşmak istiyorum" dedi. "Oğle yemeğinde buluşabilir miyiz? Yarın çok mu erken olur?"

"Yarın olur" dedim, "ama çok acil bir şeyse bu akşamı da ayarlayaBillrim."

"O kadar acil değil. Acil olup olmadığından bile emin değilim. Ama sürekli aklımda, çıkarıp atamıyorum." Her yıl gittiği doktorundan ya da dişçisiyle randevusundan söz ediyor gibiydi.

"Addison Kulübü'nü Billyor musunuz? Doğu Altmış Yedinci Sokak'takini? Saat yarım diyelim mi?"

Adını onsekizinci yüzyıl yazarı Joseph Addison'dan alan Addison Kulübü, Park ve Lexington caddeleri arasında, Altmış Yedinci Sokak'in güney tarafında beş katlı bir kerpiç binaydı.

Hildebrand resepsiyonun hemen yanına oturmuştu ve üniformj görevliye adını söylediğim zaman yanıma gelerek kendini tanıttı. Birinci kattaki yemek salonunda bize önerilen ilk masayı redederek uzak köşede bir masa seçti.

Garsona, "Buzlu San Giorgio" dedi. Bana dönerek, "San Giorgio sever misiniz?" diye sordu.

"Burada her zaman bunu içerim, çünkü her yerde bulunmuyor. Bunu Billyor muydunuz? İçine alışılmadık otlar katılmış bir İtalyan vermutudur. Çok hafiftir. Korkarım benim için öğle yemeğinde martini içme dönemi kapandı."

"Başka bir zaman denerim" dedim. "Bugün sanırım Perrier alacağım."

Yemekler için önceden özür diledi. "Güzel bir salon, değil mi? Ayrıca insanı telaşa sokmazlar ve bu kadar birbirinden uzak ve yarısı boş masalarla burada rahat konuşabileceğimizi düşündüm. Alengirli yemekler istemezseniz mutfak da çok kötü değildir. Genellikle karışık ızgara söylerim."

"Uygun görünüyor."

"Ve yeşil salata."

"İyi."

Siparişi yazarak kartı garsona verdi. "Özel kulüpler" dedi. "Soyu tükenmekte olan bir tür.

Addison, yazarlar ve gazetecilere hizmet vermesi düşünülen bir kulüp ama yıllardır üyeliğini reklam ve yayın dünyasında olanlara da açtı. Bugünlerde bir çek karneniz varsa ve ağır cezalık bir suç işlememişseniz sizi gönül rahatlığıyla kabul edeceklerini düşünüyorum. On beş

yıl önce eşimle birlikte Stamford-Connecticut'a taşınınca buraya üye oldum. Geç saatlere kadar çalıştığım için son treni kaçırıp burada kalmam gereken birçok gece oluyordu. Oteller bir servet değerindeydi ve kendimi her zaman otele bagajsız gelen şüpheli bir şahıs gibi hissettim. Buranın üst katında odalar var, makul bir ücret ve kısa sürede ulaşma olanağı. Zaten katılmayı düşünüyordum, bu da işleri hızlandırdı."

"Demek Connecticut'ta oturuyorsunuz?"

Başını hayır anlamında salladı. "Beş yıl önce en küçük oğlum universiteyi bitirince geri döndük. Şey, oradan kaçtık demeliyim. Buradan yarım blok ötede oturuyoruz ve işime bugünkü yürüyerek gidebiliyorum. Dışarısı çok güzel, değil mi?"

"Evet."

"Eh, New York'da Haziran. Nisan'da hiç Paris'te bulunmadım ama yağmurlu ve kasvetli olacağını düşünüyorum. Orada Mayıs çok daha güzeldir ama

şarkı sözleri Nisan'la daha çok uyuşuyor. Ama New York'da Haziran, neden bu konuda şarkı sözleri yazdıklarını

anlayabiliyor insan."

Garson yiyecekleri getirdiği zaman, Hildebrand yemekle bira içmek isteyip istemediğimi sordu. Hayır dedim. "Ben alkolsüz bir bira içeceğim. Sizde hangisinden olduğunu unuttum.

O’Doul's var mı?"

Vardı. Hildebrand O'Doul's istediğini söyleyerek bana baktı. Başımı hayır anlamında salladım. Alkolsüz bira ve şarapların hepsinde en azından bir alkol tadı vardı. Bir alkol bağımlısını etkileyip etkilemeyeceği ayrı konuydu ama Adsız Alkolikler'de Moussy, O'Doul's ya da Sharp's içmekte ısrar eden insanların hepsi de er ya da geç daha güçlü bir içkiye geçtiler.

Her neyse, bira olmayan bir birayı ne cehenneme isteyeyim ki zaten?

Hildebrand'in işinden -küçük bir halkla ilişkiler şirketinin ortağıydı- ve banliyöden sonra tekrar kentte yaşamanın güzelliklerinden konuştuk. Onunla bürosunda tanışsaydım, hemen asıl konuya geçerdik ama orada yemeğimizi bitirene dek işten konuşarak geleneksel iş yemeği kurallarına uyduk.

Kahveler gelinte Hildebrand göğüs cebine vurarak bir şeyler arandı, sonra komik bir biçimde güldü. "Çok komik" dedi. "Biraz önce yaptığımı gördün mü?"

"Sigara almak için uzandın."

"Tam tamına öyle ve bu Allah'ın belası şeyi on iki yıldan uzun süre önce bırakmıştım. Hiç

sigara içtin mi?"

"Tam olarak değil."

"Tam olarak değil mi?"

"Hiç bağımlı olmadım" diye açıkladım. "Belki yılda bir kez bir paket sigara alır ve beş altı

tanesini birbiri peşi sıra yakardım. Sonra paketi atar ve sonraki yıla kadar hiç sigara içmezdim."

Hildebrand, "Tanrım" dedi. "Tiryakisi olmadan sigara içen birini hiç duymamıştım. Demek ki bağımlı olacak bir kişiliğin yok." Bunu kabul etmiş göründüm. "Sigarayı bırakmak yaşamımda yaptığım en zor şeydi. Bazen şimdiye dek yaptığım tek zor şey olduğunu düşünürüm. Yeniden tiryaki olduğum rüyalar görüyorum hâlâ. Sen de görüyor musun? Yılda bir kez zincirleme sigara içtiğin rüya görüyor musun?"

"Ah, hayır. Son sigaramı içeli on yıldan fazla oldu." "Eh, masanın üzerinde açık bir paket olmadığı için memnun olduğumu söyleyebilirim yalnızca. Matt" -artık Matt ve Lew’duk-

"sana bir şey soracağım. Otuz bir kişilik bir kulüp hiç duymuş muydun?"

"Otuz bir kişilik kulüp" dedim. "Bunun bu kulüple bir bağlantısı yok herhalde."

"Hayır."

"Restoranı duydum elbette. 'Yirmi Bir.' Sanmıyorum ki..." "Harvard Kulübü ya da Addison gibi belirli bir kulüp değil. Ya da 'Yirmi Bir' gibi bir restoran değil. Özel bir tür kulüp. Ah, dur anlatayım."

Açıklama uzun ve ayrıntılıydı. Konuşmaya başlayınca 1961'de-ki o akşamı ayrıntıyla anlattı.

İyi bir anlatıcıydı, özel yemek salonunu, dört yuvarlak masayı (üç masada sekizer kişi, dördüncüde altı kişi ve Champney oturuyordu) görmüş gibi oldum. Yaşlı adamı da görmüş ve duymuş gibi oldum, onu canlandıran ve dinleyicilerini derinden etkileyen tutkuyu hissettim.

Hildebrand'ın anlattığı gibi bir örgütü hiç duymadığımı söyledim.

Sırıtarak, "Sanırım Mozart ve Ben Franklin'e fazla takılmıyorsun" dedi. "Ya da Essenler ve Babilliler'e. Önceki gece ne kadarına inandığıma karar vermeye çalışırken bunu düşünüyordum. Konuyu, ara sıra bir kütüphaneye gitmenin dışında hiç araştırmadım aslında.

Bizimki gibi bir örgütle de hiç karşılaşmadım."

"Bu örgütten söz ettiğin insanlar da hiç benzer bir şey duymamış mıydı?"

Hildebrand kaşlarını çattı. "Bundan pek kimseye söz etmedim " dedi. "Doğruyu söylemek gerekirse, örgütün üyesi olmayan biriyle konu hakkında yaptığım ilk ayrıntılı görüşme bu.

Yılda bir kez bir grup insanla bir araya gelerek yiyip içtiğimi bilen birkaç kişi var, grubun geçmişle bağlantılarından hiç söz etmedim. Ya da olayın ölümcül niteliğinden." Başını

kaldırarak bana baktı. "Eşime ya da çocuklarıma da söz etmedim. En iyi arkadaşım, yirmi yılı

aşkın süredir çok yakınız, onun bile kulüple ilgili bir düşüncesi yok. Bunun bir kardeşlik birliği gibi olduğunu düşünüyor."

"Yaşlı adam bu örgütü gizli tutmanızı mı söyledi?"

"Sözle değil. Kastettiğin buysa gizli bir dernek sayılmaz. Ama o gece Cunningham'dan, içine girdiğim bu şeyin gizli tutulması gerektiği duygusuyla ayrıldım. Bu duygu yıllar geçtikte daha da arttı. O odada, tekrar edilmeyeceğini bilerek her şeyi söyleyebileceğimi daha baştan anlamıştım. Dünyada kimseye söz edemeyeceğim şeyleri söyledim orada. Söylenmesi ya da söylenmemesi gereken birçok sırrı olan bir insan olduğumdan değil ama özel yaşamımı

kendime saklayan bir insanım ve sanırım yaşamımdaki insanlara kendimle ilgili birçok şeyi anlatmıyorum. Tanrı aşkına, elli yedi yaşındayım. Sen de bu yaşlarda olmalısın, değil mi?"

"Elli beş."

"Öyleyse söylediklerimi anlıyorsun. Bizim yaşımızdakiler özel duygularımızı kendimize saklamamız gerektiğini öğrendik. Dünyadaki bütün popüler psikolojiler bile bunu sarsamaz.

Ama yılda bir kez hâlâ benim için yabancı olan bir grup insanla masaya oturuyor ve konuşmayı hiç de planlamadığım bir şeyi anlatmaya başlıyorum." Gözlerini indirdi, tuzluğu eline alarak döndürdü. "Birkaç yıl önce bir ilişkim oldu. İş seyahatlerindeki günübirlik ilişkilerden değil, böyle ilişkileri birkaç kez kurdum ama bu seferki gerçek bir aşk ilişkisi.

Neredeyse üç yıl sürdü." "Ve kimse öğrenmedi."

"Ne anlatmak istediğimi anlıyorsun, değil mi? Hayır, kimse öğrenmedi. Ne yakalandım, ne de kimseye anlattım. Sevgilim birine açıldıysa bile, ki açıldığını sanıyorum, ortak arkadaşlarımız olmadığı için bir sorun çıkmadı. Durum şu ki, bu ilişki; Mayıs'ın ilk Perşembe'sinde anlattım.

Birkaç kez üstelik." Tuzuğu sertçe masanın üzerine bıraktı. "Kulübe onu anlattım. Sevgilim bundan dehşete düştü, düşüncesinden bile nefret etti Ama şimdiye dek kulübe anlattığım tek insanın kendisi olmasından hoşlandı. İşin bu kısmını çok sevdi."

Suskunlaştı. Kahvemi yudumlayarak bekledim. Bir süre sonra, "Onu beş yıldır görmüyorum"

dedi. "Şey, Allah kahretsin, on iki yıldır da sigara içmiyorum ve biraz önce bir an için canım deliler gibi sigara çekti, değil mi? Bazen kimsenin hiçbir şeyi başaramayacağını

düşünüyorum."

"Bazen haklı olduğunu düşünüyorum."

"Matt, brendi içersem rahatsız olur musun?"

"Neden rahatsız olayım?"

"Şey, üstüme vazife değil ama bir sonuç çıkarmamak çok zor. Seni lrwin Meisner önerdi.

Irwin'i yıllardır tanırım. İçki içtiği yıllarda tanıştım ve nasıl vazgeçtiğini biliyorum. Ona seninle nasıl tanıştığını sorduğum zaman, muğlak bir şeyler söyledi ve bu nedenle içki istemediğin zaman şaşırmadım. Yani..."

"Ben brendi içsem rahatsız olurdum" dedim. "Ama senin içmene aldırmam."

"Öyleyse içeceğim" diyerek garsonun bakışını yakalamaya Garson siparişi alarak çekildikten sonra Hildebrand tüzeline aldı, gene masaya koydu ve derin bir soluk aldı. "Otuz bir kişilik kulüp" dedi. "Sanırım biri işleri hızlandırmak istiyor.

"İşleri hızlandırmak mı?"

"Üyeleri öldürmek istiyor. Hepimizi. Birer birer."

3

"Geçen ay toplandık" dedi. "Batı Otuz Altıncı Sokak'taki Keens Pirzolaevi'nde. Yetmişlerin başında Cunningham kapandığından bu yana yemeklerimizi orada yiyoruz. Her yıl bize aynı

odayı veriyorlar. Oda ikinci katta ve özel bir kütüphane görünümündedir. Duvarlarda kitap rafları ve birinin atalarının portreleri var. Odada bir şömine de bulunuyor ve bizim için yakıyorlar. Mayıs ayında bunu ille de istediğimiz için değil ama ortam açısından hoş oluyor.

Yirmi yıldır oraya gidiyoruz. Hatırlarsan, bir ara Keens neredeyse batıyordu. Bu çok trajik olurdu doğrusu, Keens bir New York kurumudur. Ama ayakta kalmayı başardı, hâlâ orada ve eee, tabii biz de oradayız. Düşünceli bir biçimde sustu. "Bazılarımız" dedi.

Courvoisier bardağı masanın üzerinde, önündeydi. Henüz bir yudum bile almamıştı. Zaman zaman küçük bir yudum almak için uzanıyor, elini kadehin ayağına götürüyor, kadeh ayağını

baş parmağıyla işaret parmaklan arasına alarak bardağı masanın üzerinde ileri geri oynatıyordu.

"Geçen ayki yemekte iki üyemizin son on iki ayda öldüğü açıklandı. Frank DiGiulio, Eylül ayında ölümcül bir kalp krizi geçirmiş, Şubat'ta da Alan Watson işten eve dönerken yolda bıçaklanarak öldürülmüştü. Yani geçen yıl iki ölü verdik. Bu sence önemli bir sayı mı?"

"Şey..."

"Elbette değil. Ölümlerin yaşanacağı bir yaştayız. On iki aylık süre içinde bu iki ölümün nasıl bir önemi olabilir?" Bardağı ayağından tutarak saat yönünde hafifçe çevirdi. "O halde şunu dinle. Son yedi yılda dokuz üyemiz öldü."

"Bu biraz yüksek bir rakam gibi görünüyor." "Ve bu yalnızca son yedi yılda. Daha öncesinde zaten sekiz kişiyi yitirmiştik. Matt, geriye yalnızca on dört kişi kaldı."

Homer Champney onlara olasılıkla ilk önce gidecek olanın kendisi olduğunu söylemişti.

"Böyle de olmalı çocuklar. Doğal gidişat böyle. Ama umarım sizinle hiç değilse bir süre daha birlikte olurum. Sizi tanımak için, iyi bir başlangıç yaptığınızı görmek için."

Yaşlı adam doksan dört yaşına kadar yaşadı. Tek bir yıllık yemeği bile kaçırmadı; sonuna kadar dinç ve aklı başındaydı.

Ölen ilk kişi de o olmadı. Grubun ilk iki yıldönümünde ölüm yoktu ama 1964 toplantısında, üç ay önce Long Island Otoyolu'ndaki bir otomobil kazasında karısı ve bebeğiyle ölen Philip Kalish'in adını okudular.

İki yıl sonra James Severance Vietnam'da öldürüldü. Yedek birliği aktif göreve çağrıldığı için bir önceki yılın yemeğini kaçırmış ve kulüp üyeleri bir Asya savaşının böyle ciddi bir bağlantıyı bozmak için sudan bir mazeret olduğu yolunda şakalaşmışlardı. Ertesi Mayıs'ta onun adını da Phil Kalish'inkiyle birlikte okudukları zaman, bir yıl önceki şakaların lambrili duvarlarda yankılandığını neredeyse duyabiliyorlardı.

69 Mart'ında, yıllık yemeğe iki aydan daha kısa süre kala, Homer Champney uykusunda öldü.

Kaldığı otelin personeline, "Bir gün sabah dokuzda beni görmezseniz" diye talimat vermişti,

"süitime telefon edin. Telefona da cevap vermezsem gelin bir bakın." Resepsiyonist telefon etti, sonra yerine yardımcısını bırakarak Champney'nin süitine çıktı. Korktuğunun başına geldiğini görünce, yaşlı adamın kuzenini aradı.

Kuzen de amcasının etmesini tembihlediği telefonları etti. Listede otuz bir kişilik kulübün yirmi sekiz yaşayan üyesini teker teker aradı. Champney işi şansa bırakmamıştı. Herkesin öldüğünü bilmesinden emin olmak istiyordu.

Cenaze töreni Campbell'de yapıldı ve Lewis Hildebrand'ın katıldığı ilk cenaze töreniydi.

Gelenlerin sayısı azdı. Champney'nin yaşıtlarından çoğu ölmüştü ve kuzeni -aslında kuzeninin çocuğu, Champney'nin elli yaş kadar küçüğüydü -New York bölgesinde yaşayan tek akrabasıydı. Hildebrand'ın yanı sıra otuz bir kişiden yarım düzine kişi törene katıldı.

Daha sonra Hildebrand diğerleriyle birlikte içki içmeye gitti. Satış elemanı Bill Ludgate, "Bu katıldığım ilk tören ve de son tören olacak. Birkaç hafta sonra Cunningham'da toplanacağız.

Diğerleriyle birlikte Homer kendi adını da okutacak ve herhalde onun hakkında konuşacağız.

Bu kadarı da yeterli Üyelerin cenaze törenlerine gitmemiz gerektiğini sanmıyorum Yerimizin burası olduğunu düşünmüyorum" dedi.

Biri, "Burada olmak istedim" dedi.

"Hepimiz istedik, yoksa burada olmazdık. Ama önceki gün Frank DiGiulio ile konuştum.

Frank gelmeyeceğini, bunun uygun olmadığını düşündüğünü söyledi. Şimdi onunla aynı

düşüncede olduğumu anladım. Biliyorsunuz, ilk toplanmaya başladığımızda birkaç üyeyle görüşürdüm. Ara sıra bir öğle yemeği, işten sonra içki, hatta akşam yemeği ve eşlerle birlikte gidilen bir iki sinema. Ama bunu yapmaktan vazgeçtim ve Frank'le konuştuğum zaman geçen Mayıs'tan beri gruptan biriyle ilk kez konuştuğumu farkettim."

"Artık bizi sevmiyor musun Bill?"

"Tabii ki seviyorum" dedi, "ama bazı şeyleri ayrı tutmak istiyorum. Allah kahretsin, son toplantımızdan beri Cunningham'a bile gitmedim. Öğle ya da akşam yemeği için orası

kimbilir kaç kez önerilmiştir ama her defasında başka yere gitmeyi tercih ettim. Geçen hafta bir arkadaşa, Ah, gitmesek daha iyi' dedim. 'Oraya en son gittiğimde yemekler kötüydü. Orası

artık eskisi gibi değil.'"

Biri, "Aman Allahım, Bill" dedi, "biraz insaflı ol. Senin yüzünden işlerinden olacaklar."

Bill "Bunun olmasını hiç istemem" dedi, "ama ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Yılda bir kez benim için yeterli. Yalnızca yılda bir kez gittiğim bir yerde yalnızca yılda bir kez gördüğüm otuz arkadaşa sahip olmayı seviyorum."

"Artık yirmi yedi arkadaş, sen de dahil yirmi sekiz."

Bill ciddi bir tavırla, "Evet öyle" dedi. "Evet öyle. Ama beni anliyorsun, değil mi? Sizlere ne yapmanız gerektiğini söyleyemem ve hepinizi seviyorum ama cenaze törenlerinize gelmeyeceğim."

Bob Ripley, "Tamam Billy" dedi. "Biz seninkine geliriz."

1961 'de yaşları yirmi iki ile otuz iki arasında değişen, yaş ortalaması yirmi altı olan otuz erkek. Otuz iki yıl sonra kaçının hayatta olmasını beklerdin?"

"Bilmiyorum."

Hildebrand, "Ben de bilmiyordum" dedi. "Geçen ayki yeni yemekten sonra eve başımda bir ağrıyla gittim ve bütün gece döndüm durdum. Bir şeylerin ters gittiğini bilerek uyandım. Elli ve altmış yaş civarındaki bir grup erkekten bazı kayıplar olacaktır, ölüm artık saldırmaya başlar.

Ama bana öyle geldi ki, olasılıklar hesabına uymuyoruz. Aklıma sürekli farklı açıklamalar geliyordu ve yapılacak ilk işin sezgilerimin doğru olup olmadığını öğrenmek olduğuna karar verdim. Bu nedenle bana sürekli yaşam sigortası satmaya çalışan arkadaşımı arayarak bir istatistik sorunu olduğunu söyledim. Yaşlan söyleyerek böyle bir grupta zaman içinde yüzde kaç ölüm bekleyeceğini sordum. Birkaç telefon görüşmesi yaparak geri döneceğini söyledi.

Tahmin et Matt. Otuz kişilik bir gruptan kaç kişinin ölmesini beklersin?"

"Bilmiyorum. Sekiz ya da on mu?"

"Dört-beş. Geriye yirmi beş kişi kalması gerekirdi ama yalnızca on dört kişiyiz. Bu sana bir şey ifade ediyor mu?"

"Emin değilim" dedim, "ama kesinlikle ilgimi çekti. Yapacağım ilk iş arkadaşına bir soru daha sormak olurdu."

"Benim yaptığım gibi. Sorunu sor."

"Ona beklenen ölüm sayısının üç ya da dört katı bir örneğin önemini değerlendirmesini söylerdim."

Hildebrand başını salladı. "Benim sorum da buydu. Arkadaşım yanıtı bulmak için birini aradı.

Verdiği yanıt, otuz kişiden on altısının ölümünün dikkate değer olduğu ama anlamı

olmadığıydı. Bununla ne demek istediğini biliyor musun?"

"Hayır."

"Ona göre örnek herhangi bir sonucun anlamlı olmak için çok küçüktü. Yüzde yüzümüz yaşıyor ya da yüzde yüzüm ölmüş olsaydı bile bunun bir anlamı olmazdı. Şimdi, çok da büyük bir grupta aynı yüzde olsaydı, o zaman istatistiksel bir anlamı olurdu. Bak, yaşam sigortası istatistikleri büyük sayılardan hoşlanır. Grup ne kadar büyük olursa, istatistik o kadar doğru olur. Üç yüz kişilik bir grupta yüz kırkı yaşıyor olsaydı, bunu: bir anlamı olurdu. Üç

binden bin dört yüzü, bunun anlamı daha da büyük olurdu. Üç yüz binden yüz kırk bin, bu rakam örneğin Çernobil'den sağ kurtulan insanları ya da anneleri hamilelik sırasında DES alan insanları içeren bir örnek olduğunu düşündürürdü. Alarm zillerini çalardı."

"Anlıyorum."

"Geçmişte bir dönem, anket çalışmaları yapan bir şirketle yakından ilgililenmiştim. Orada öğrendiğim tek bir şey varsa o da şu: Önemli olan örneğin büyüklüğü değil; bakman gereken değer yüzdeler. İstatistiksel olarak dört-beş ölüm katlanacağımız bir sayı ama bunun üç-dört katı, ciddi bir boyut. Sen ne düşünüyorsun Matt?"

Biraz kafa yordum. "İstatistikler hakkında hiçbir şey bilmiyorum" dedim.

"Hayır ama sen eski bir polis ve bir detektifsin. İçgüdülerin olmalı."

"Sanırım var."

"Bunlar sana ne söylüyor?"

"Özel koşullara bakmayı. Vietnam'da ölen bir adamdan söz ettin. Diğerleri de savaştan kaynaklanan ölümler mi?"

"Hayır, yalnızca Jim Severance."

"Ya AİDS?"

Hildebrand başını hayır dercesine salladı. "İki gay üyemiz vardı, gerçi kulüp kurulduğunda onların gay olduğunu kimsenin bildiğini sanmıyorum. Bilseydik farkeder miydi? 1961'de mi?

Evet, eminim farkederdi. O ilk toplantıda sırayla ayağa kalkarak kendimizle ilgili en ilginç

şeyi söylediğimizde, kimse eşcinsel olduğundan söz etmedi. Ama daha sonra her iki üye de gruba cinsel tercihlerini söyleyecek cesareti gösterdiler. Bu itirafarın ne zaman yapıldığını

hatırlamıyorum ama hâlâ Cunningham'ın Yeri'ndeydik, bu kadarını hatırlıyorum, yani epeyce önceydi. Her neyse, hiçbiri AlDS'den ölmedi. Lowell Hunter belki ilerde ölebilir. Bize HIV

pozitif olduğunu söyledi ama geçen ayki toplantıda hâlâ sağlıklıydı. Carl Uhl da 1981'de öldü, yani 'AIDS' sözcüğü daha ortaya atılmadan önce. Sınırım hastalık o dönemde de vardı ama kesinlikle adını bile duymamıştım. Zaten Carl da cinayete kurban gitti."

"Ah!"

"Onu Chelsea'daki evinde buldular. Cunningham'ın bulunduğu sokağın köşesinde oturuyordu ama Carl öldürüldüğü ırada Cunningham çoktan yok olmuştu elbette. Seks cinayeti olduğunu düşünüyorum, denetimden çıkmış bir tür sadomazoşist oyun. Bağlanmıştı, bileklerinde kelepçe vardı ve deri bir kukuleta takmıştı. Bağırsakları dışarı çıkartılmış, cinsel organı

kesilmişti. Cehennem gibi bir dünyada yaşıyoruz, değil mi?"

"Evet."

"Sigortacı arkadaşımla konuştuktan sonra birkaç gece geç saatlere kadar oturarak uydurma açıklamalar bulmaya çalıştım.

Bunlardan birincisi, her şeyin tamamen kader olduğuydu elbette. Bu kadar yüksek ölüm oranı

olasılığı düşüktü ama herhangi bir kumarbaz küçük olasılıkların her an görülebileceğini söyleyecektir. Uzun vadede bunlar üzerinde oynarsanız kaybedersiniz ama ne derler: Uzun vadede hepimiz öleceğiz. Durup düşündüğünde kulübün temel ilkelerinden biridir bu."

Hildebrand bardağını kaldırdı ama o Allah'ın belası içkiyi hâlâ içmiyordu "Nerede kalmıştım?"

"Kaderde."

"Evet. Bunu bir kenara bırakmanın olanağı yok ama gene de bir kenara bırakıp diğer açıklamaları gözden geçirdim. Aklıma gelen bir açıklama da, grubun erken ölüme karşı güçlü

bir eğilim gösteren erkeklerden oluşmuş olduğuydu. Kalıtımsal olarak erken ölmeye yazgılı

bir kişi Billnçaltı düzeyinde kaderinin farkında olabilir ve ölümle ilgilenen bir gruba katılma davetini kabul etme olasılığı daha yüksek olabilir. Kadere inanıp inanmadığımı bilmiyorum, olasılıkla sorduğun zamana bağlı ama kalıtımsal eğilime kesinlikle inanıyorum. Yani bu da bir olasılık."

"Diğer açıklamalarını da anlat."

"Şey, aklıma gelen bir diğeri, biraz daha karmaşık bir konu. Bizzat kulübün, üyelerinin genç

ölme olasılığını artırma etkisine sahip olabileceği aklıma geldi."

"Nasıl?"

"Dikkatimizi ölümlülüğümüze aşırı derecede yoğunlaştırarak. Bir insanın ömrünü sistematik olarak ölümlülüğünü reddetme yoluyla uzatabileceğini öne sürmekten nefret ediyorum ama ölümü bekleyerek ve otobüsü yakalayanları bulmak için yılda bir kez bir araya gelerek o günü

çabuklaştırabileceğimiz de bir olasılık. Ölümü özleyen bir parçam olduğundan eminim, tıpkı

sonsuza dek yaşamak isteyen bir parçamın olması gibi. Belki toplantılarımız yaşam güdüsüne karşı ölüm isteğini güçlendiriyordur. Zihin-beden ilişkisi bu günlerde öyle kanıtlandı ki, doktorlar bile homurdanarak bunu kabul ediyor. İnsanlar zihinsel durumlarından dolayı

hastalıklara açık, kazalara açık, tehlikeli kararlar verebiliyorlar. Bu bir etmen olabilir."

"Ben de olabileceğini düşünüyorum." Biraz kahve istemek için başımı kaldırır kaldırmaz garson yanımda bitiverdi. "Homer Champney çok güçlü bir yaşam güdüsüne sahip bir insanmış gibi görünüyor" dedim.

"Dikkate değer bir insandı. Birçok insandan daha fazla enerjisi ve güçlü yaşama isteği vardı.

Üstelik unutma ki, bizim kadar uzun yaşamayan ya da ileri yaşlarda aktif olmayan bir kuşaktan geliyordu. Onun kuşağında, bizim yaşımızda bir erkeği, köşede, sallanan sandalyede oturturlardı."

"Onun grubundaki diğerleri nasıldı?"

Hildebrand anlamlı bir biçimde, "Öldüler" dedi, "ve haklarında bildiğim tek şey bu. Adlarını

bile hatırlamıyorum. Homer listeyi yakmadan önce adları ilk ve son olarak okuduğunda , duymuştum yalnızca. Bu adlardan bir daha özellikle söz etmedi. Ona göre onların dönemi kapanmıştı. Ne kadar yaşadıklarını ya da nasıl öldüklerini bilmiyorum." Şöyle bir güldü.

"Belki de hiç bir zaman var olmadılar."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yıllarca beni eğlendiren bir düşünceydi bu ama bir gece geç vakit aklıma geldi ve hiçbir zaman tümüyle unutmadım. Bizden önce bir dönem daha olmadığını varsay. Homer'in bu adları telefon rehberinden bulduğunu varsay. Meksika Savaşı'na katılan adam, Mozart ve Isaac Newton ve Babil'in Asma Bahçeleri'yle ilgili efsaneleri de katarak her şeyi uydurduğunu varsay. Azraili beklerken gençlerle yılda bir kere biftek yemenin ilginç olacağını düşünen, hayal gücü geniş bir adam olduğunu varsay."

"Buna gerçekten inanmıyorsun."

"Hayır, elbette inanmıyorum. Ama bunu çürütmenin bir yolu olmaması da ilginç. Homer bir önceki grubun yazılı kayıtlarına sahip olsaydı bile, ilk toplantımızdan sonra yok ettiğine kesinlikle eminim. Gruptakilerden biri yazılı bir şey bıraktığını vemirasçılarının da atmadıklarını varsayarsak, birilerinin tavanarasında, bir yerlerde duruyor olabilir hâlâ. Ama insan nereye bakacağını nasıl bilebilir ki?"

"Her neyse" dedim, "pek de önemli değil zaten, değil mi?"

"Hayır" dedi. "Çünkü kalıtımsal ya da başka bir kader işliyorsa, bu konuda yapılacak bir şeyin olduğunu sanmıyorum Kulüpteki üyeliğimiz ruhlarımızı gizlice zehirleyerek ölmemiz neden oluyorsa, eh, olasılıkla panzehir aramak için geç kaldık Homer hilekâr bir ihtiyarsa, biz de insanlık tarihindeki ilk otuz bir kişilik kulüpsek, ne olmuş yani? Mayıs'ın ilk Perşembe'sinde gene Keens'e gidecek ve hayatta kalan son kişi olursam otuz saygın erkek seçerek meşalenin yanmasını sağlayacağım." Homurdandı. "Otuz saygın adam bulmanın her yıl daha da zorlaştığını söyleyebilirim ama bunun doğru olduğunu sanmıyorum. Hiçbir zaman kolay olmadığını hissediyorum."

"Üyelerin öldürüldüğünü düşünüyorsun" dedim.

"Evet."

"Çünkü ölümlerin sayısı olasılık hesabını çok aşıyor."

"Bu işin bir kısmı. Bu sayının çok yüksek oluşu, bir açıklama aramaya itti beni."

"Ve?"

"Oturup ölmüş olan üyelerimizin bir listesini ve hangi yollarla öldüklerini çıkardım. Bazıları

kesinlikle öldürülmemiş, ölümleri ancak doğal nedenlerin sonucu olmuş. Örneğin Phil Kalish otomobil kazasında öldü. Öteki sürücü içkiliydi, yolun yanlış tarafına geçti ve batıya giden şeritte doğuya doğru gitti. Yaşasaydı trafik suçundan yargılanabilirdi ama şeytani bir dizi cinayetler katilinin bu sahneyi düzenleme olasılığı pek yok."

"Yok."

"Ve bir Vietkong ya da Kuzey Vietnamlı, Jim Severance'ı öldürdü. Savaşta ölüm doğal neden olarak düşünülmez genelde ama buna cinayet de denilmez." Hildebrand'ın parmakları kadehe uzandı, sonra geri çekildi. "Başka hiçbir şey olamayacak ölümler de vardı. Roger Bookspan, tanı koydukları sırada organlara da yayılmış testis kanserine yakalandı. Kemik iliğinakli yapmaya çalıştılar ama Bookspan dayanamadı." Hildebrand'ın yüzü arkadaşının anısıyla karardı. "Daha otuz yedi yaşındaydı, zavallı orospu çocuğu. Evliydi, beş yaşın altında iki çocuğu vardı, ilk romanını yazmıştı, bir yayınevi tarafından kabul edlmişti ve birden öldü."

"Bu olay uzun bir süre önce olmalı."

"Yirmi yıla yakın. İlk ölümlerimizden biri. Daha sonra bir kaç kalp krizi oldu. Frank DiGiulio'dan söz etmiştim, iki yıl önce, Victor Falch golf kursunda düşüp öldü. Altmış

yaşında, seksen kilo, şeker hastasıydı, bu nedenle şüpheli koşulların akla gelebileceğini sanmıyorum."

"Hayır."

"Öte yandan bazı üyelerimiz öldürüldü ve yetkililerin bu sınıflamaya sokmamasına karşın cinayet olabilecek başka ölümler de var. Bıçaklanan Alan Watson'dan söz etmiştim."

"Sevgilisi tarafından öldürülen Chelsea'li arkadaşın da var" diyerek adını hatırlamak için belleğimi zorladım. "Carl Uhl mu?"

"Doğru. Boyd Shipton da var elbette."

"Ressam Boyd Shipton mı?"

"Evet."

"Kulübünüzün üyesi miydi?"

Hildebrand evet dercesine başını salladı. "İlk toplantımızdakendisi hakkında söyleyebileceği en ilginç şeyin, bir apartmanın duvarını tuğla gibi görünecek biçimde boyaması olduğunu söyledi. O dönemde Wall Street'de stajyerdi ve resim yapmanın onun için yalnızca bir yan uğraş olduğunu belirtmişti. Daha sonra işinden ayrıldı ve ilk galeri bağlantısını yapinca resim yapmanın onun için ne kadar önemli olduğunu açıklamaktan korktuğunu itiraf etti."

"Çok başarılı oldu."

"Fazlasıyla başarılı, East Hampton'da okyanusa bakan evi ve Tribeca'da sanat şaheseri bir stüdyosu vardı. Boyd’un boyadığı tuğla duvarın nasıl olduğunu sık sık merak ederdim.

Taşınmadan önce, ev sahibi kızmasın diye üstüne birkaç kat düz beyaz boya sürdü. Eh, orada şimdi kim oturuyorsa, kimbilir kaç kat Dutch Boy boyanın altında orijinal bir Boyd Shipton trom-pe-l'oeil duvar resmine sahip. Resmin orada olduğunu bilen olsa tekrar ortaya çıkarılabilir herhalde."

"Ne zaman öldürüldüğünü hatırlıyorum" dedim. "Beş yıl önce, değil mi?"

"Ekim'in altısında. Eşiyle birlikte bir arkadaşının sergi açılışı için kente gelmiş ve sergiden sonra yemeğe gitmişlerdi. Kent merkezindeki dairelerine dönerken iş üstünde bir soyguncuyla karşılaştılar."

"Hatırladığım kadarıyla eşine tecavüz edilmişti."

"Tecavüz edildi ve sakat bırakıldı. Boyd da ölesiye dövüldü. Olay hâlâ çözülmedi."

"Demek ki üç cinayet var."

"Dört. 1989'da Tom Cloonan, taksisinin içinde vurularak öldürüldü. Cloonan yazardı, birkaç

kısa öyküsü basılmıştı ve bir iki Off-Off-Broadway oyunu yazmıştı ama yaşamını yazarak kazanamıyordu. Lisanslı olmayan bir müteahhit için iç dekorasyon işleri yaparak ya da bir taşıma şirketinde çalışarak aradaki farkı

kapardı. Bazen de taksicilik yapardı. Öldüğü sırada da taksicilik yapıyordu."

"Bu olay da çözülmedi mi?"

"Polislerin birini tutukladıklarını hatırlıyorum. Davanın duruşma aşamasına geldiğini sanmıyorum."

Bunu öğrenmek zor değildi. "Otuzkişi ve dördü saldırganların kurbanı olmuş. Bunun, on altınızın ölmesinden daha dikkat çekici olduğunu düşünüyorum."

"Ben de öyle düşünüyordum Matt. Çocukken ailemin öldürülen tek bir insanı tanıdıklarını

sanmam. Güney Dakota'daki korunaklı bir kasabada da büyümedim ayrıca. Queens'de büyüdüm. Önce Richmond Tepesi'nde oturuyorduk, sonra Woodhaven'a taşındık." Kaşlarını

çattı. "Yanılıyorum, çünkü öldürülen birini tanıyorduk ama adını hatırlamıyorum. Jamaica Caddesi'nde bir içki dükkânı vardı. Bir soygun sırasında vurularak öldürüldü. Bunun annemle babamı nasıl alt üst ettiğini hatırlıyorum."

"Olasılıkla başkaları da vardır" dedim. "Çocukken bu tür şeylerin farkına pek varılmaz, anne babalar da çocuklardan bu şeyleri saklama eğilimindedir. Eh, biz çocukken cinayet oranlarının daha düşük olduğuna şüphe yok ama insanlar birlerini Habil ile Kabil'den beri öldürüyorlar.

Billyorsun, geçen yüzyılın ortasında Five Points'de, Eski Birahane denilen yük, harap bir bina vardı. Sonunda binayı yıktıklarında, işçiler bodrumdan çuvallar dolusu insan kemiği çıkardı.

Resmi tahminlere göre binada yıllarca, gecede ortalama bir cinayet işlenmişti."

"Bir binada mı?"

"Eh, epey büyük bir binaydı" dedim. "Ve çok iyi bir mahalle de denemezdi."

4

Cinayetlere ek olarak Lew bana intihar ve kaza ölümleri olduğunu da söyledi. Bunlardan bazıları örtülü cinayet olabilirdi. Göğüs cebinden çıkararak bana verdiği iki liste vardı.

Listelerden birinde kulübün on dört yaşayan üyesinin adları alfabetik sırayla yazılmış, adresleriyle telefon numaraları eklenmişti. Diğeri ölenlerin listesiydi -Homer Champney de dahil olmak üzere on yedi kişi. Bu listede adlar ölüm sıralarına göre sıralanmış ve yanlarına olası ölüm nedeni yazılmıştı.

Her iki listeyi de okudum, biraz kahve içtim ve Hildebrand'a baktım. "Bana kafanda nasıl bir rol biçtiğinden emin değilim" dedim. "Yalnızca danışmanlık yapmamı istiyorsan, şu kadarını

söyleyebilirim: Kulübünüzde çok yüksek bir ölüm oranı var ve bu orantısız sayı kesinlikle hastalık dışında nedenlerden kaynaklanmış görünüyor. İntiharlar da gizli cinayetler olabilir, kazaların çoğu da. Hatta doğal görünen bazı ölümler bile gizli cinayetler olabilir. Kendi kusmuğunda boğularak ölen şu adam, eh, bunu yapmanın bir yolu var."

"Tanrı aşkına, nasıl?"

"Kurbanın baygın olması gerekir. Yüzüne yastık ya da havlu koyar ve kusmasını sağlayana kadar yüzünde tutarsın. Deri altına kusturucu iğne de yapabilirsin ama buna bakacak kadar akıllı biri varsa bu otopside ortaya çıkabilir. Mideye dizini koymak da etkilidir. Kurban kusar ve kusmuğun gidecek bir yeri olmadığı için otomatik olarak ciğerlerine çeker. İçkili bir insanı

öldürmek için kolay bir yoldur, sızana kadar beklemen yeter. Ayrıca sarhoşlar kendi kusmuklarında boğulma eğilimindedir, bu yüzden kazara ölümü varsaymak için geçerli bir nedendir."

"Kesinlikle şeytani bir buluş gibi görünüyor."

"Sanırım. Altmışlı yılların ortalarında böyle ölen bir ABD senatörü vardı. Öyküyü anlatana bağlı olarak ya Kübalı ya da CIA tarafından suikaste kurban gittiği yolunda güçlü söylentiler çıktı. Ama bu ölüm Kennedy suikastının hemen arkasından oldu. Yani her ölüm cinayet ve gizli faaliyet söylentileri doğuruyordu. Ünlü bir siyasi Alzheimer hastalığından ölürse İlluminati'nin, onun mısır gevreğine alüminyum tuzlan attığı söylentisini duyabilirdin."

"Hatırlıyorum." Hildebrand derin bir soluk aldı. "Eddie Szabo'nun ölümünde de ortaya atılan varsayımlar vardı sanırım. Ama bu kadar kolay olduğunu bilmiyordum."

"Ayrıca yalnızca göründüğü gibi de olabilir."

"Bir kaza."

"Evet."

"Ama gene de kaygılanmam için bir neden olduğunu düşünüyorsun."

"Araştırma gerektirdiğini düşünüyorum."

"Bu araştırmayı yapmayı istiyor musun?"

Bu soruyu bekliyordum ve yanıtım da hazırdı. "Başlangıçta göründüğü gibiyse" dedim,

"büyük bir sabrı ve örgütlenmesi olan bir dizi cinayetler katili var. Otostopçuları rastgele seçerek cesetlerini 1-80 karayoluna bırakan bir serseri değil bu. Belirli hedefleri seçerek öldürmek için zamanlama yapıyor. Olasılıkla sekiz kişiyi ya da belki daha çok insanı öldürdü.

Bunlar büyük bir araştırma gerektiyor ama ben tek başınayım. Bir NYPD araştırması olsaydı, oda dolusu detektif çalışırdı."

"Polise gitmem gerektiğini düşünüyor musun?"

"İdeal bir dünyada evet. Gerçek dünyada, seninle yalnızca dalga geçerler herhalde.

Bürokrasinin çalışma tarzı böyledir, hiçbir polis kurtçuk dolu bu kutuyu açmak istemez.

Birbiriyle çelişen karmakarışık hükümleri ve yirmi yıl önceye dayanan bazı olası cinayetleri araştırıyorsun. Ben polis olsaydım da bu dosya önüme gelseydi, dosyayı dolaba kaldırıp izini kaybettirmek için her tür nedenim olurdu." Kahvemden bir yudum aldım. "Polisin bu davaya eğilmesini gerçekten istiyorsan, bunun en iyi yolu medyayı kullanmaktır."

"Ne demek istiyorsun?"

"Bana anlattığın şeyleri istekli bir muhabire anlat yeter. Kendi içinde haber değeri var, haberinin üstüne atlayanın önüne birkaç ünlü ad da atarsan haber değeri daha da artar.

Örneğin Boyd Shipton. Yaşayanlar listende Commerce Sokağı'ndaki Raymond Gruliow da var. Sanırım avukat."

"Savunma avukatı, evet."

"Basının genel olarak dediği gibi 'tartışmalı davalarda savunma avukatı'. Polislere, Çetin Ceviz Ray'in birinin ölüm listesinde olduğunu söylersen, onda dokuzu adamı bulmaya çalışacak, ona bir içki ısmarlayarak iyi şans dileyecektir. Ama bir gazeteciye anlatırsan üstüne atlar."

Hildebrand kaşlarını açtı, "Kulübün açığı çıkmasını" dedi, "çok rahatsız edici buluyorum."

"Tahmin edebiliyorum."

"Kuşkularım doğruysa, bize saldırarak sayımızı azaltan bir katil varsa, onu durdurmak için ne gerekiyorsa yaparım. Gerekirse Oprah'a bile giderim."

"Gerekeceğini sanmam."

"Ama yalnızca istatistiksel bir rastlantıya aşırı tepki gösteriyorsam, kulübün gizliliğini gereksiz yere yok etmek yazık olur. Birey olarak çekeceğimiz dikkat de kimsenin hoşuna gitmez."

"Birçoğunuzun hoşuna gitmez. Ray Gruliow için büyük olasılıkla, 'hoşa gitmeyen dikkat' bir çelişkidir. Gene de atman gereken önemli bir adım var. Büyük bir araştırmayı başlatmanın en hızlı yolu bir gazeteciye bana anlattıklarını anlatmandır. Bana göre yirmi dört saat içinde ulusal medyada yer alır ve kırk sekiz saat içinde de bir polis kuvveti bu işi araştırmaya ayrılır.

Bir kaç eyalette ölü adamlar artı bir dizi cinayetler katiliyle yeterince ısınırsa FBI'ın bile işin içine girdiğini görebilirsin."

" Bir sirk gibi görünmeye başlıyor."

"Eh, beni işe alırsan çok daha az şatafatlı bir araştırma olur. Bırak yüksek yerlerde etkili olmayı, detektiflik lisansım bile yok. Yapabileceğim araştırma görece yavaş olur ve ne kadar olacağını bilemem. Bunu kulüp üyelerinden biriyle konuştun mu?"

"Kimseye bir şey söylemedim."

"Gerçekten mi? Şaşırdım. Düşünmüştüm ki... Ah."

Hildebrand başıyla yavaşça onayladı. "Kulüp gerçek bir dernek değil ama kesinlikle bütün dünyadan gizli tuttuk. Kimse varlığını bilmiyor." Brendi bardağını eline aldı. "Yani bir kati1

varsa" dedi, "içimizden biri olması gerekir."

5

Elaine, "Tanrım, tam erkek eğlencesi" dedi. "Otuz adam tahta masaların çevresine oturarak et yiyor ve birbirlerinin göğüs ağrılarını konuşuyor. Testosteron kokusunu alabiliyorsun, değil mi?"

"Neden eşlerine bundan söz etmediklerini anlamaya başlıyorum."

Elaine, "Eleştirmiyorum" diye ısrar etti. "Yalnızca bütün bunların ne kadar erkeksi olduğuna dikkat çekiyorum. Her şeyi gizli tutmak, birbirlerini yalnızca yılda bir kere görmek, Önemli Konular hakkında ciddi ciddi konuşmak. Kadınlardan oluşan böyle bir kulüp düşünebilir misin?"

"Restoran sahibi deli çıkar" dedim. "Otuz bir tane ayrı hesap."

"Tek hesap ama eşit bölüşüldüğünden emin olabilirsin. 'Bir bakalım, Mary Beth elmalı tart yemiş, demek ki bir dolar daha verecek. Rosalie, sen salatanı rokfor soslu aldın, bu da yetmiş

beş sent daha gerektiriyor.' Gerçekten, bunu neden böyle yaparlar?"

"Hesabı kalem kalem ayırmak. Ben de bunu sıkça düşünürüm."

"Hayır, bir yemek kaşığı ekstra rokforlu sos için ekstra para. Bir yemeğe yirmi otuz dolar ödüyorsan, istediğin salata sosu da buna dahil olmalı. Bana neden öyle bakıyorsun?"

"Çünkü seni büyüleyici buluyorum."

"Bunca yıldan sonra mı?"

"Olasılıkla anormal bir şey bu" dedim, "ama düşünmemek elimde değil."

Addison Kulübü'nden çıkarken akşamüstü olmuştu. Eve gittim, bir duş yaptım, sonra oturup notlarımı inceledim. Elaine saat altı sularında arayarak akşam yemeğinde evde olmayacağını

söylemişti. "Resimlerinin dialarını göstermek için yedide bir sanatçı gelecek" dedi, "ayrıca bu gece dersim var ama kırmamı istersen kırarım."

"Kırma."

"Soğutucuda dünden kalan Çin yemeği var ama herhalde dışarı çıkmayı tercih edersin. Kalan yemeği atma, eve geldiğimde ben yerim."

"Daha iyi bir düşüncem var" dedim. "Bir toplantıya gelmeni istiyorum. Dersine gir, sonra Paris Yeşili'nde benimle buluş."

"Tamam."

St. Paul'deki 8:30 toplantısına gittim, sonra Dokuzuncu Cadde'den aşağı yürüyerek onu çeyrek geçe civarında Paris Yeşili'ne vardım. Elaine bardaki bir tabureye tünemiş, elinde bir bardak vişne suyu ve maden sodası tutarak Gary'yle sohbet ediyordu. Yanlarına yaklaşınca Gary bir elini koluma koydu.

Kaşlarını kaldırarak, "Çok şükür geldin" dedi. "Üçüncü bardağı içiyor ve onu nasıl etkilediğini bilirsin."

Bryce bizi pencere yanındaki bir masaya oturttu. Yemek yerken Elaine bana galeriye gelen sanatçıyı anlattı. Batı Hint Adalı bir zenci olan sanatçı, Murray Hill'deki küçük bir apartmanın yöneticiliğini yapan alaylı bir ressamdı.

Elaine, "Yağlıboya köy manzaraları yapıyor" dedi, "hoş bir folk-art tarz var ama beni çok etkilemedi. Belki bu tür resimleri çok gördüğüm içindir. Ya da belki o çok görmüştür, çünkü

esin kaynağı, kendi çocukluğu değil de başka ressamların resimleri gibi geldi bana." Yüzünü

astı. "Ama burası New York, değil mi? Kurs görmemiş ya da hiç resim satmamış ama resimlerin dialarını getirmeyi biliyor. Dialı bir folk sanatçısı duymuş muydun hiç? Bahse girerim Apalaş Dağları'nda böyle bir saçmalığa rastlamazsın."

"O kadar emin olma."

"Belki de haklısın. Her neyse, ona adını kayıtlarda tutacağımı söyledim. Diğer bir deyişle, bizi arama dedim. Bilmiyorum, belki Büyükanne Moses ve Howard Finster'ın uzun zaman önce kaybolmuş gayri meşru oğludur ve hayatımın şansını kaçırmışımdır. Ama içgüdülerime güvenmek zorundayım, değil mi?"

İçgüdüleri yıllar boyunca ona yardımcı olmuştu. Tanıştığımız sırada, cebinde yeni aldığı altın rozeti ve Syosset'te bir eşiyle iki oğlu olan bir

polistim, o da zeki, komik ve güzel bir genç

telekızdı. Birkaç yıl birbirimizi mutlu ettik. Sonra ben eşimden ve polislikten ayrılınca, birbirimizin izini kaybettik. Elaine yapmakta olduğu işe devam ederek para biriktirdi, gayri menkule yatırım yaptı, sağlık kulübüne gitti, gece okulunda sanat tarihi dersleri aldı.

Birkaç yıl önce koşullar bizi tekrar biraraya getirdi. Eski duygularımız birlikte olduğumuz yıllardakinden çok daha güçlü ve zengindi. Elaine başka müşterilerini kabule devam etti ve her ikimiz de bir sorun yokmuş gibi davrandık ama kesinlikle bir sorun vardı. Sonunda ben patlayarak bunu ona söyledim, Elaine de çoktan işten ayrılmış olduğunu itiraf etti.

Giderek evliliğe yaklaşıyorduk. Geçen Nisan ayında Doğu Ellinci Sokak'taki eski bir yeri sattı

ve Pare Vendome'da bir daire aldı. Oraya taşındık. Daire onun parasıyla alındığı için tapuya adımı yazdırmasını kabul etmedim.

Dairenin aidatlarını ve yemeğe çıktığımızda hesabı ben ödüyordum. Elaine ev harcamalarını

karşılıyordu. Bir zaman gelecek bütün paramızı birleştireceğiz herhalde ama henüz o noktaya gelmedik.

Eninde sonunda evlenecektik ve bu kadar uzun sürmesinin nedenini tam olarak bilmiyordum.

Bir tarih belirlemedik. Konuyu ele almamaya devam ettik.

Bu arada Elaine bir galeri açtı. Önce işi öğrenmek için Madison Bulvarı'ndaki bir galeride çalıştı. Galeriyi çalıştıran kadınla tartıştı ve iki ay sonra oradan ayrılarak kent merkezindeki Spring Sokağı'nda benzer bir işe girdi. Her iki galerideki sanat çalışmalarından çok hoşlanmıyordu; foto-gerçekçileri kısır, SoHo galerisindeki ticari resimleri de klişe ve yavan buluyor, Holiday Inn'deki manzara ve boğa güreşi resimlerinin yüksek fiyatlı benzerleri olduğunu düşünüyordu.

Daha da önemlisi bu işin gerektirdiği ilişkileri, züppe koleksiyoncuları, küçük kıskançlıklarla birbirini yiyen sanatçıları sevmedi. "Fahişelikten kaçtığımı sanmıştım" dedi bir gece, "burada da kötü ressamlara muhabbet tellallığı yapıyorum. Bunu istemiyorum." Ertesi sabah giderek istifasını verdi.

Yapmak istediğinin, galeriyle ilginç hediyelik eşya dükkânı arasında bir şey olduğuna karar verdi. Beğendiklerini alacak, duvarına asmak ya da sehpasına koymak için bir şey arayanlara satmaya çalışacaktı. İyi bir gözü vardı, bunu ona herkes söylüyordu, Hunter ve New School'da ortalama bir sanat tarihçisinden daha fazla ders almıştı, o halde neden denemeyecekti?

Başlangıç kolay oldu. O mevsimde çevrede birçok boş dükkân vardı. Elaine hepsini inceleyerek Dokuzuncu ile Elli Beşinci Sokaklar arasındaki bir binanın sahibini etkiledi ve uygun bir kiraya dükkânı tuttu. Uzun yıllar On Birinci Cadde'de-ki bir depoyu, satın aldıktan sonra usandığı eşyalarla doldurmuştu, ikimiz depoyu elden geçirerek ödünç aldığımız bir steyşın vagonun arkasını tualler ve baskılarla doldurduk ve bu da ona dükkânını açmak için yeterli stoku sağladı.

Birinci ayın sonuna doğru Modern Sanat Müzesi'ndeki Matisse gösterisini ikinci kez ziyaret etti ve gözleri parlayarak döndü. "Heyecan verici bir şey bu" dedi, "ilk seferinden bile daha heyecan verici. Soluk soluğa kaldım ama biliyor musun, bir şeyi kavradım. Şu ilk resimler, portreler, natürmortların bazıları. Bağlamlarından tümüyle çıkarır ve bunları bir dahinin yaptığını unutursan, bir kelepir dükkânına baktığını düşünebilirsin."

"Ne demek istediğini anlıyorum" dedim, "ama bu bir Jackson Pollock'a bakıp 'Bunu babam da yapabilir' demek gibi bir şey değil mi?"

Elaine, "Hayır" dedi. "Çünkü Matisse'i küçümsemiyorum. Adı bilinmeyen, tanınmayan bir amatöre şans veriyorum." "Ne demek istiyorsun?" "Bağlam her şeydir, demek istiyorum"

dedi. Ertesi gün TJ'in çağrısına not bırakarak dükkâna bakması için onu tuttu. Bu arada kendisi de gidebileceği bütün ikinci el dükkânlara gitti. Haftanın sonunda Manhattan'ın büyük kısmını gezerek yüzlerce resmi elden geçirmiş ve ortalama 8.75 dolara otuz kadar resim almıştı. Resimleri

sıralayarak ne düşündüğümü sordu. Ona Matisse'in kaygılanması gereken bir şey olmadığını düşündüğümü söyledim.

"Harika olduklarını düşünüyorum" diye ısrar etti. "İlle de iyi olmaları gerekmiyor ama harikalar."

En beğendiği altı resmi seçti ve basit, galeri tarzı çerçeveletti, ilk hafta ikisini sattı: Birini 300, diğerini 450 dolara. Zafer kazanmışcasına, "Gördün mü" dedi. "Parça başı on dolara bir eskici dükkânına koysaydım, kimse bir kere daha dönüp bakmazdı. Ama biraz ihtimam, biraz saygı

ve üzerlerine üç yüz, beş yüz dolar fiyat etiketi koydum mu folk-art olurlar ve insanlar onların birer hazine olduğunu düşünür. Bugün, tam kapatırken bir kadın geldi, çölde günbatımı

manzarasına hayran kaldı 'Ama bu âdeta bir çocuk boyama kitabındaki sayıyla renklendirme işine benziyor' dedi. 'Tam da öyle' diye yanıt verdim, sanatçısının en sevdiği tarz buydu'

dedim. 'Yalnızca sayısına renklendirme yöntemiyle çalışırdı.' Yarın gelip satın alıp almayacağına bahse girmek ister misin?"

Paris Yeşili'nden çıkıp Dokuzuncu Cadde'deki eve yürürken at geceyarısına yaklaşıyordu.

Yağmur tahmini vardı ama belli de olmazdı. Hava serin ve kuruydu, Hudson rüzgârı esiyordu

"Hildebrand bana bir çek verdi" dedim. "Sabah bankaya götüreceğim."

"Bankamatiği kullanmak istemez misin?"

"Hayır, doğruca eve gitmek istiyorum" dedim. "Biraz yorgunum. Uyumadan önce notlarıma bir daha göz gezdirmek istiyorum."

"Gerçekten düşünüyor musun?.."

"Birinin onları keklik gibi vurduğunu mu? Henüz bilmiyorum. Beni bulmam için tuttular, önceden karar vereyim diye değil."

"Yani her şeye açıksın."

"Tam olarak değil" diye itiraf ettim. "Sayılardan uzaklaşmak zor. Çok fazla ölüm olmuş.

Bunun bir açıklaması olmalı. Yapmam gereken tek şey bunu bulmak."

Köşede durarak trafik ışığının değişmesini bekledik. Elanie, "Biri bunu neden yapmak istesin ki?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

"Hepsi üniversitede birlikte okumuş ve bir partide içkiyi fazla kaçırıp bir kıza tecavüz etmiş

olsalardı, şimdi de kızın kardeşi intikam alıyor diyebilirdik."

"Bu çok iyi" dedim.

"Ya da kızın oğlu. Annesi onu doğururken ölmüş ve oğul intikam almak istiyor ama hangisinin babası olduğunu da öğrenmek istiyor. Bu nasıl?"

"Haftanın Filmi gibi."

"Katil, şu anda hayatta olanlardan biri olmalı herhalde değil mi?"

"Eh, kurbanlardan biri olmadığını düşünüyorum."

"Yani, demek istediğin..."

"Kulüp üyelerinden biri demek istiyorsun, biliyorum" dedim."Bu Hildebrand'ın da korkusu elbette. Bu nedenle kuşkularını kendisine saklıyor. Kaygısını diğer üyelere açıklamak isterdi herhalde ama yanlış adama itirafta bulunduğunu bir düşünsene. Ona göre dışardan hiç kimse kulübün varlığını bile bilmiyor."

"Sen buna inanmıyor gibisin."

"Eh, bu toplantıları otuz iki yıldır yapıyorlar. Bütün bu süre içinde kimsenin ağzından bir şey kaçırmayacağını gerçekten düşünüyor musun?" Omuzlarımı silktim. "Gene de on dört yaşayan üye baş şüpheli."

"Ama neden biri diğerlerini öldürmek istesin ki?"

"Bilmiyorum."

"Demek istiyorum ki, bundan sıkılmaya başladıysan vazgeçemez misin? Ara sıra da olsa işi bırakan kimse olmadı mı?"

"İki üç yıl sonra Homer Champney gruba, üyelerden birinin artık katılmak istemediğini açıklayan bir mektubunu okudu. California'ya atanmıştı ve bir akşam yemeği için üç bin mili iki kez kat etmenin bir anlamını göremiyordu. Yerine başkasını almak isteyebileceklerini önermek için yazmıştı. Yedek üye almanın kulübün ruhuna aykırı olduğu konusunda Champney ile aynı düşüncedeydiler ve biri -Hildebrand bunun Champney olduğunu düşünüyor- ayrılan üyeyi yeniden kulübe çekmek için bir mektup yazacaktı."

"Neler oldu?"

"Sanırım mektup yazıldı ve işe yaramış da görünüyor. Bir yıl sonra ayrılmak isteyen üye yemek masasında yerini aldı."

Elaine, "Kanlı bir biftek için tam zamanında" dedi. "İşte aradığım neden. Ayrılmasına izin vermediler, o da bu yüzden sessizce, içten kin besledi. O zamandan beri her seferinde birini öldürerek intikamını alıyor."

"Tanrım" dedim. "Olayı paramparça ettin."

"Hayır, öyle mi?"

"Adamın adını unuttum ama bir yere yazmıştık. Öbür toplantıların hiçbirini kaçırmadı ve bir kini varsa bile, çok iyi sakladı. Wayne Fletcher, adı buydu. Hildebrand, Fletcher'ın kulüpten ayrılmanın zorluğuyla ilgili espriler yaptığını, bunun Mafya'dan ayrılmaktan daha zor olduğunu söylediğini hatırlıyor."

"Espri yaptığını mı?"

"Doğru hatırlıyorsam sekiz dokuz yıl önce öldü. Nasıl öldüğünü hatırlamıyorum ama notlarımda var. Her şeyi akılda tutmak zor. O kadar çok adam, o kadar çok ölü adam var ki."

"Ne kadar üzücü" dedi. "Sen de üzücü bulmuyor musun?"

"Evet."

"Kimse kimseyi öldürmediyse bile, bütün ölümler tamamen doğal nedenlerle olsa bile, bu grubun yavaş yavaş azaldığı düşüncesinde bile yürek burkucu bir şey var kesinlikle. Yaşam böyle herhalde ama bu da yaşamı çok üzücü kılıyor."

"Eh" dedim, "öyle olmadığını kim söyledi?"

Masasının yanından geçerken kapıcıyla selamlaştık. Posta kutusuna ve binanın rehberine adımızı ayrı ayrı yazdırmıştık ama personel açısından biz Bay ve Bayan Scudder'dık.

Dükkanındaki tabelada ELAİNE MARDELL yazıyor.

Üst katta ben notlarımı incelerken Elaine kahve yaptı. Wayne Fletcher altı yıl önce ölmüştü, sekiz dokuz yıl önce değil. Koroner by-pass ameliyatından kaynaklanan komplikasyonlardan kurtulamamıştı. Oturma odasına kendi çayı ve benim kahvemle gelince Elaine'e bunu anlattım.

"Hildebrand'a göre doktor hatası olabilir ama buna cinayet demek zor" dedim.

"Bu da bir şey. Hiç olmazsa zavallı adam gruba katılmakla ölüm fermanını imzalamamış

demek."

"Biri onu hastanede ziyaret etmediyse" diye konuşmaya devam ettim, "ve serumları

karıştırmadıysa."

Elaine, "Bunu düşünmedim bile" dedi. "Tatlım, bütün bunları kendi başına mı araştıracaksın?

Aynı anda bir düzine farklı yöne gitmen gerekecekmiş gibi görünüyor. TJ'in ne kadar yardımı

olabilir ki?"

TJ, çağrı numarası dışında sabit bir adresi olmayan siyah bir gençti. Elaine'e, "Çok yaratıcıdır" diye hatırlattım.

"Öyle diyor" dedi, "ve öyle de ama onu Addison Kulübü'nde orta yaşlı bir iş adamıyla görüşme yaparken nedense düşünemiyorum."

"Benim için bazı ayakişleri yapabilir. On yedi ölümün hepsini büyüteç ve cımbızla incelemem gerekmiyor. Yapmam gereken tek şey bir dizi cinayet tarzı olup olmadığından.kesinlikle emin olmak, bu tezi yeterli kanıtla destekleyerek polislere devretmek ve yeterli ilgiyi göstermelerini sağlamak. İşi bu noktaya kadar getirirsem, bir medya sirkine dönüşmeden, geniş bir resmi araştırma yapılabilir."

"Tanrım, basın bunu duyunca..." "Biliyorum."

"Inside Edition ya da Hard Copy'de nasıl işleyeceklerini düşünebiliyor musun? Kulüp, aya tapanlar kültü gibi bir şey olacak."

"Biliyorum."

"Hem Boyd Shipton da üyeydi. Bu da basının ilgisini kesinlikle azaltmayacak."

"Evet, Shipton'ın hâlâ haber değeri var. Ayrıca tek ünlü üye de o değil, Ray Gruliow'un birinci sayfadaki yeri garanti. Avery Davis de üye."

"İnşaatçı mı?"

"Hı-hı. Ölen adamlardan ikisi yazardı, biri bazı oyunlar yazmıştı." Notlarıma baktım. "Gerard Billings" dedim.

"Oyun yazarı mı?"

"Hayır, o Tom Cloonan'dı. Billings televizyoncu, Dokuzuncu Kanal'da hava raporu sunuyor."

"Ah, Gerry Billings, papyon kravatlı. Ne iyi, belki imzasını alabilirsin."

"Kamuoyunun gözü önünde olduğunu söylüyordum yalnızca."

"Kamuoyunun gözünde bir toz tanesi" dedi, "ama ne demek istediğini anlıyorum." Elaine sustu, ben de notlarımı karıştırmaya devam ettim. Birkaç dakika sonra, "Neden?" diye sordu.

"Ne?"

"Yalnızca aklıma geldi. Bu kadar yılda bütün bu ölümler. Yani bunalıma girmiş bir postane memurunun işe makineli lüfekle gelip herkesi taraması gibi bir şey değil bu. Bunu kim yapıyorsa bir nedeni olmalı."

"Evet, insan öyle düşünüyor."

"İşin içinde para var mı?"

"Şimdiye kadar benim için yirmi beş bin dolar var. Hildebrand'ın çeki karşılıksız değilse ve çeki bankaya götürmeyi unutmazsam."

"Ben katili kastetmiştim."

"Bunu tahmin etmiştim. Eh, iyi bir ajansı varsa televizyon dizisinden iyi para alabilir. Ama yakalanmazsa dizi de olmaz, eline de beş kuruş geçmez."

"Hayatta kalan son kişiysen, bundan bir kazancın oluyor mu?"

"Bir sonraki grubu kurman gerek" dedim. "Ölülerin adlarını okuma hakkına sahip oluyorsun."

"Birbirlerine para bırakmadıklarından emin misin?"

"Kesinlikle."

"Yani, başlarken her biri biner dolar vermedi ve para, adını Xerox olarak değiştiren küçük bir şirkete yatırılmadı, ha?"

"Korkarım hayır."

"Ve kulüp bir tür tamtam değil, öyle mi?"

"Ne?"

"Yanlış sözcük" dedi. "Tamtam bir davuldur. Allah kahretsin, aradığım sözcük ne?"

"Nereye gidiyorsun?"

"Sözlüğe bakmaya."

"Ne olduğunu bilmiyorsan nasıl bakabilirsin?" diye sordum.

Elaine yanıt vermedi. Ben de kahvemin geri kalanını içerek notlarıma döndüm. Birkaç dakika sonra "Hah!" deyince başımı kaldırdım. "Tontin" dedi. "Sözcük bu. Tontin türetilmiş bir sözcüktür"

"Yapma ya."

Elaine bana bir bakış fırlattı. "Yani adını birinden alır. Daha kesin söylersek, Lorenzo Tonti'den. On yedinci yüzyılda bunu düşünen Napoliten bir bankerdi."

"Neyi düşünen?"

"Tontin'i ama sanırım adını böyle koymamıştı. Ton. yaşam sigortasıyla loto arasında bir şeydi.

Bir abonelik formu imzalıyordun ve herkes ortak bir fona para koyuyordu."

"Ve kazanan hepsini alıyordu."

"Her zaman değil. Sistem öyle kurulmuştu ki, bazen hayatta kalanlar ilk sayının yüzde beşine, onuna indiği zaman fon dağıtılıyordu. Diğerleri, küçük olanlar, geriye yalnızca bir kişi kalana dek hiçbir şey akmıyorlardı. Ana babalar çocuklarını bebekken yazdırıyordu ve yatırımlar batmadıysa çocuklar bir servetle karşı karşıya kalıyordu. Ama diğer katılımcılardan daha uzun yaşamadıkları sürece parayı alamazlardı."

"Bütün bunları sözlükten mi buldun?"

"Sözlükten sözcüğü buldum" dedi, "dolayısıyla ansiklopedide nereye bakmam gerektiğini öğrendim. Sözcüğü biliyordum, yalnızca dilimin ucuna gelmedi. On beş, yirmi yıl önce Berkshires'daki bir otelde bir hafta sonu geçirdim. Orada tarihi bir roman okudum, sanırım adı

da Tontin'di. Biri kitabı orada bırakmıştı, ben de aldım. Gitme zamanı geldiğinde üçte birini bitirmiştim yalnızca, bu yüzden giderken bavuluma koydum."

"Herhalde Tanrı bunun için seni affeder."

"Beni cezalandırdı bile. Yol boyunca kitabı okudum ve son sayfanın en altında ne yazıyordu biliyor musun?"

" 'Sonra uyandı ve her şeyin korkunç bir rüya olduğunu anladı'."

"Bundan da kötü. 'Birinci Cildin Sonu' diye yazıyordu." "Sen de hiçbir zaman ikinci cildi bulamadın."

"Hiçbir zaman. Bütün hayatım boyunca aradığım için değil. Ama sonra neler olduğunu bilmek isterdim. Pencereden atlamamı önlediği zamanlar oldu. Kitaptan söz etmiyorum, yaşamdan söz ediyorum. Neler olduğunu bilmek istemekten."

"Bu gece gerçekten güzel görünüyorsun" dedim.

"Ah, teşekkür ederim" dedi. "Aklına nereden geldi?"

"Yalnızca aklıma geldi. Yüzünde duyguların oynaşmasını izlemek. Güzel bir kadınsın ama bazen yüzün her şeyi gösteriyor: Gücü, yumuşaklığı, her şeyi."

"Seni yaşlı ayı" diyerek kanepede yanıma sokuldu. "Böyle tatlı şeyler söylemeye devam et, bu gecenin nasıl olacağı hakkında iyi bir fikrim var."

"Benim de."

"Öyleyse bana bir öpücük ver de haklı olup olmadığını bir görelim."

Daha sonra yan yana yatarken, "Biliyorsun, daha önce kulübün gerçek bir erkek örgütü

olduğunu söylediğim zaman, yalnızca feminist bir yorum yapmak istemiyordum. Birlikte ölümlü bir ilişkiyi götürmek, tam bir erkek alanı. Siz erkekler büyük resme bakmayı

seviyorsunuz."

"Kızlar ise yalnızca eğlenmek mi istiyor?"

"Perdelik kumaş seçmek" dedi, "ve birbirlerine yemek tarifleri vermek ve erkekler hakkında konuşmak."

"Ve ayakkabılar hakkında."

"Eh, ayakkabılar önemlidir. Sen yaşlı bir ayısın. Ayakkabılar hakkında ne biliyorsun?"

"Hemen hiçbir şey."

"Kesinlikle öyle." Esnedi. "Kadınların kaygıları önemsizmiş gibi konuşuyorum oysa bunu bir an bile düşünmüyorum. Ama bakış açımızın daha dar olduğuna inanıyorum. Tek bir kadın filozof aklına geliyor mu? Çünkü benim gelmiyor."

"Neden böyle olduğunu merak ediyorum."

"Herhalde biyolojik ya da antropolojik. Siz erkekler avcıl lık ve toplamacılık işini bitirince kamp ateşinin çevresindi oturur ve uzun düşüncelere dalabilirdiniz. Kadınların buna zamanları

yoktu. Biz ev ve ocakla ilgilenmek zorundaydık." Tekrar esnedi. "Bir kuram oluşturabilirim"

dedi, "ama ben pratik düşünceli bir insanım ve uyumaya gidiyorum. Bu işi sen çöz, tamam mı?"

Hiçbir şey çözemedim ama birkaç dakika sonra sordum. "Ya Hannah Arendt? Susan Sontag?

Bunları filozof saymıyor musun?"

Bir yanıt almadım. Bayan Pratik uyumuştu.

6

Sabah Lewis Hildebrand'ın çekini bankaya verdim ve Beşinci Cadde'yle 42. Sokak'taki kütüphaneye kadar yürüdüm. Marihuana içenlerin dağınık enerjisine sahip genç bir kadın beni bir masaya oturtarak mikrofişleri göstericiye nasıl takacağımı gösterdi. Becermek için birkaç

deneme yapmam gerekti ama çok geçmeden kapılıp kaldım, dünün haberlerinde kayboldum.

Bir baktım ki saat neredeyse 2:30 olmuş. Bir seyyar satıcıdan doldurulmuş pita, diğerinden de buzlu çay alarak kütüphanenin hemen arkasındaki Bryant Park'ta bir banka oturdum. Bu küçük park yıllardır uyuşturucu ticaretinin merkezi olarak gelişmişti. Öyle ki, oraya satıcılar ve müşterilerden başka kimse gitmez olmuş ve çirkin, tehlikeli bir görünüşe bürünmüştü.

Bir yıl kadar önce milyonlarca dolar harcanarak yeniden tasarlandı. Bir mimarın cesur yaklaşımı onu yaşama döndürdü. Artık artık bir gösteri yeri, kentin bu kesiminde kesin bir vaha oldu. Uyuşturucu kullananlar gitti,

satıcılar gitti, çimler yemyeşildi, kırmızı ve sarı lale tarhları nerede olduğunuzu unutturuyordu.

Kent parçalanıyor. Su boruları patlıyor, metrolar çöküyor, akaklarda derin çukurlar açılıyor.

Nüfusun büyük kısmı, altmış yıl önce yıkma programına alınmış ama hâlâ yıkılmamış, çürümüş yerlerde oturuyor. Savaştan sonra başlayan ev projeleri bile, yerini aldıkları

kulübelerden daha kötü durumda. Buralarda yaşarken çöküşü dönüşü olmayan bir yol, tek yönlü bir sokak olarak görmek çok kolay.

Ama bu işin yalnızca yarısı. Kent her gün biraz daha ölüyorsa, yeniden doğan şeyler de var.

Bunun işaretlerini her yerde görebilirsiniz. Broadway ile Seksen Altıncı Sokak'taki metro istasyonunun duvarları okul çocuklarının resimleriyle dolu. Sheridan Alanı'nda kama biçimli bir bahçe var, küçük parklar kentin her yerinde yeşeriyor.

Ağaçlar da var. Ben çocukken, bir ağacın altında oturmak istediğinizde Central Park'a gitmek zorundaydınız. Şimdi kentteki sokakların yarısı ağaçlarla dolu. Bazılarını kent yönetimi, bazılarını da mülk sahipleri ve site yönetimleri dikmiş. Buralarda ağaç yetiştirmek kolay değil. Ortaçağda çocuk yetiştirmek gibi, birinin yaşaması için yarım düzine ağaç dikmek zorundasınız. Ağaçlar susuzluktan ölüyor, dikkatsiz kamyon sürücüleri ağaçlara çarpıyor ya da ağaçlar kirli hava nedeniyle kuruyorlar. Ama hepsi ölmüyor. Bazıları yaşıyor.

Bu küçük parkın bankına oturup kentin belki de bu kadar kötü olmadığını düşünmek bir tür tedaviydi. Ben hiçbir zaman olayların güzel yanlarına bakacak kadar iyimser olmadım.

Çoğunlukla çürümeyi, çöküşü, kentin düzensizliğini görme eğiliminde oldum. Herhalde doğam böyle. Bazılarımız bardağın yarısını dolu olarak görür. Ben bardağı dörtte üçü boş

olarak görürüm ve bazı günler elimi bardaktan uzak tutmak yapabileceğim tek şeydir.

Öğle yemeğinden sonra kütüphaneye geri dönerek orada üç saat daha kaldım. Haftanın diğer günlerinde de aynı şeyi yaptım ; Eski gazete yazılarına bakarak geçirdiğim uzun saatler yalnız parktaki öğle yemekleriyle kesiliyordu. Başta kesinlikle öldürülmüş olan üyeler üzerinde yoğunlaştım: Boyd Shipton, Carl Uhl, Alan Watson ve Tom Cloonan. Sonra ölen diğer on üç

kişiyi araştırdım ve sonra yaşayanlara yöneldim.

Hafta sonu kendime tatil verdim. Cumartesi öğleden sonra, Elaine, Chelsea'daki ikinci el dükkânları ve Greenwich Village'deki bir bitpazarmı talan ederken dükkânda nöbet tuttum.

Bir iki küçük satış yaptım. Öğleden sonra Ray Galindez iki kişilik kahveyle gelince oturup biraz konuştuk. Ray hiç görmediği insanları çizme gibi inanılmaz bir yeteneği olan bir polis ressamıydı. Elaine onun birkaç resmini asmış, resimlerin yanına tarifle resim yapabildiği notunu düşmüştü. Ray, onunla birkaç kez bir araya gelerek Elaine'in babasının çok güzel bir resmini yapmıştı. Bu resim Elaine'e yılbaşı armağanım olmuştu. Resim galeride asılı değildi, Elaine'in komodininin üstünde yaldızlı bir çerçeve içinde duruyordu.

Cumartesi akşamı, Kırk ikinci Sokak'in batısındaki küçük tiyatrolardan birinde bir oyun izledik. Pazar öğleden sonra kanaldan kanala geçerek aynı anda üç basketbol maçı izledim.

Bir video oyunu oynayan çocuklar gibi uzaktan kumandayla oynuyordum. Pazar akşamı

Adsız Alkolikler'deki destekçim Jim Faber'le her zamanki Çin yemeğini yedim. Daha sonra St. Clare's Hastanesi'nde Büyük Kitap toplantısına gittik. Toplantıda bir adam, "Bir alkol bağımlısı olmanın ne demek olduğunu size söyleyeceğim" dedi. "Bir bara gitsem ve orada

'İstediğiniz Kadar İçebilirsiniz - Bir Dolar' yazılı bir tabela olsa, 'Çok iyi, bana iki dolarlık verin' derdim."

Pazartesi günü kütüphaneye geri döndüm.

Pazartesi gecesi otele uğrayarak, zaman zaman bana iş veren Güvenilir'deki Wally'den bir mesaj aldım. Ertesi sabah onu aradım. Onlara birkaç gün ayırmamı, bir tüketici şikâyeti davasında birkaç tanığı araştırmamı istiyorlardı. Kabul ettim. Hildebrand için yaptığım iş çok acil olmadığı için araya başka işler sıkıştırabilirdim.

Olayda davacı, şezlongunun çöktüğünü, canının yandığını ve uzun dönemde kötü sonuçları

olacağını ileri sürüyordu. Biz şezlongu üreten şirket için çalışıyorduk. Wally bana, "Şezlong işe yaramaz bir şey" dedi, "ama bu adamın haklı olduğu anlamına gelmez. Ayrıca adamın sinsi bir avukatı var, Anthony Cerutti. Herif Perşembe günleri, şehirde dolaşıp bozuk kaldırımları tespit ediyor ki müşterileri Cuma günü tökezleyip düşsün, o da belediyeyi dava etsin. Müşterimiz Cerutti'nin canına okumaktan büyük zevk alacak. Bakalım, ne yapabiliriz."

Davacı kazadan önce bir UPS kamyonu sürüyordu ve o zamandan beri çalışamamıştı.

Öğleden sonra ikiden önce evinden hiç çıkmadığını keşfederek programımı buna göre ayarladım ve her sabah kütüphanede birkaç saat çalıştıktan sonra Parson Bulvarı durağında F

trenine bindim. Adamımız kapıda durup, plastik sopalarını sol eline aldığı, kapıyı sağ eliyle açtığı ve her iki elinde sopayla içeri girdiği zaman, McAnn'in Barı'nda bir Cola içmekteydim.

Barmen ona her zaman, "Hey, Charlie" diyordu. "Bir şey bilmek ister misin? Galiba daha iyi yürüyorsun."

Bir süre için konuşacak birilerini bulur dışarı çıkar, eve gitmeden önce bir Cola daha içmek için McAnn'in Yeri'ne uğrardım. Birkaç gün sonra Wally'e

Charlie'nin hiçbir yerde çalışmadığından emin olduğumu söyledim.

Wally, "Çok kötü" dedi, "Sence gerçekten yaralandı mı?"

"Hayır, sanırım sakatlığı düzmece. Bir iki gün daha bakayım istersen."

Bir sonraki Pazartesi öğle sularında Güvenilir'in Flatiron Binası'ndaki bürosuna gittim.

Wally'ye, "Şüphelenmiştim" dedim. "Cumartesi akşamı Elaine'yi Jackson Heights'e yemeğe götürdüm, sonra Charlie'ye bakmaya gittik."

"Onu McAnn'in Barı'na mı götürdün? Buna bayılmış olmalı."

"Charlie orada değildi" dedim, "ama barmen onun Duvarçarpması'nda olabileceğini düşünüyordu. 'Bir grup oraya gitti' dedi. 'Şu boktan Velcro'nun olduğu yere.'"

"Boktan Velcro nedir?"

"Duvar Velcro'yla kaplanmış. Sen de üstüne bir parça yapıştırıyorsun, koşarak duvara atıyorsun kendini. Amaç duvara yapışmak, genellikle başaşağı."

"Allah aşkına" dedi Wally. "Neden?"

"Sorman gereken soru bu değil."

"Değil mi?" Biraz düşündükten sonra yüzü aydınlandı. Güzelce paketlenmiş bir doğumgünü

armağanına bakan bir çocuk gibi bana baktı. "Ah, anladım" dedi. "Bu iki sopa olmadan bir adım bile atamayan orospu çocuğu, değil mi? Bunu yaptı mı, Matt? Uçarak, kendini boktan Velcro'yu yapıştırdı mı? Bana yapıştırdığını söyle."

"İkinci geldi." "Hadi ordan!"

"Onu kışkırtıyorlardı" dedim. " 'Haydi Charlie, oğlum, denemen gerek!' Charlie onlara ciddi olmalarını, yürümeyi bile beceremediğini, duvara nasıl sıçrayacağını söylüyordu sürekli.

Sonunda biri içinde dört beş parmak içki olan bir bardak getirdi. Votka sanırım ya da belki Aquavit. Ona bunun Lourdes'den gelen kutsal su olduğunu söylediler. 'İç ve iyileş Charlie.

Mucizevi bir ilaç bu' dediler. Charlie 'Şey, belki de haklısınız. Bir yudum belki. Bir anlık sihirli bir ilaç. Sindrella gibi. Sonra hepimiz balkabağına dönüşeceğiz."

"Balkabağı mı?"

"Uzun boylu, incecik bir adam" dedim, "bira göbeği var. Belgelere göre otuz sekiz yaşında ama daha genç görünüyor. ()yun şöyle: Duvara doğru koşuyorsun, elinle işarete vuruyorsun ve geri çekiliyorsun. Charlie'nin koşarken uzun bacaklarını hareket ettirişini görseydin lise yıllarında engelli koşuya katılmış olduğunu düşünürdün. Birinci olmayı yalnızca bir iki santimle kaçırdı. Arkadaşları bir kez daha denemesi için ısrar ettiler ama buna yanaşmadı.

'Dalga mı geçiyorsunuz? Ben sakatım. Şimdi dinleyin, hepiniz. Bunu kimse görmedi, tamam mı? Böyle bir şey hiç olmadı.'"

"Ah Matty, harikasın. Bunu gerçekten gördün, değil mi? Ya Elaine? Gerekirse tanıklık yapar mı?"

Masasına bir zarf bıraktım.

"Bu da nedir böyle?" Wally zarfı açtı. "Buna inanamıyorum!"

"Buraya daha erken gelebilirdim" dedim, "ama önce bir saatte fotoğraf basan stüdyolarından birine uğramam gerekti. Işık iyi değildi ve flaş da patlatacak zaman yoktu, yani ödül filan alamaz. Ama..."

Wally, "Ben buna birincilik ödülü verirdim" dedi. "Bu o, Tanrım. Başağı ve oraya iğnelenmiş

gibi duvara yapışmış. Amma aptalmış orospu çocuğu."

"Güvende olduğunu sandı. Elaine'le benim dışımda oradaki herkesi tanıyordu ve beni de McAnn'de görmeye alışmıştı."

"Hâlâ bu fotoğrafı çektiğine inanamıyorum. Bırak kullanma olanağı bulmayı, yanında bir fotoğraf makinesi olmasına bile şaşırdım." Resmi ışığa tuttu. "O hiç de kötü değil" dedi. "Ben torunlarımın resmini çekerken, kırk saat ışığı ayarlarım, yine de bundan daha iyi çıkmaz. Tam deklanşöre basarken çocuklar muhakkak hareket eder."

"Velcro'yu denemelisin."

"Şimdi konuşma sırası bizde. Piçleri duvara yapıştırdık" Resmi masanın üzerine bıraktı. "Bu, sahtekâr Tony'nin tam gözünde patlayan bir yumruk. Müşterisini arayıp, UPS'deki işine geri dönmeye çalışmasını söyleyebilir, çünkü profesyonel sakat rolü oynayacağı günler geride kaldı. İyi iş basardın, Matt."

"Sanırım bir ikramiye hakettim."

Wally bunu bir düşündü. "Biliyor musun" dedi, "ben de kesinlikle hakettiğini düşünüyorum.

Son karar müşterinin ama bunu kesinlikle önereceğim. Bu noktada yapmamız gereken tek şey Tony Cerutti'ye elimizdekini göstermek olacak. Davadan hemen vazgeçer."

"Cerutti'nin bu fotoğraf için neler ödeyebileceğini bir düşün."

"Buna girmesek daha iyi" dedi. "Kafanda neler var bakalım?"

"Son karar müşterinin tabii" dedim. "Bunun değerini o takdir edebilir. Bir de yaptığım işi öven kişisel bir mektup istiyorum."

Wally başını salladı. "Evet, bu konuda bir sorun çıkmaz. Kendi biletini kendin keserken dosyanda böyle bir mektubun olması iyi bir şey, değil mi? Aslında bu paradan daha önemli."

"Belki" dedim. "Ama bu parayı istemediğim anlamına gelmez."

"Eh, neden her şeyi almayacakmışsın ki? Tavsiye, artı para ve orospu çocuğunu basmanın keyfi."

"Kötü bir adam değil."

"Kim, Charlie mi?"

"Şezlong çökünce gerçekten bir yerleri incinmiştir herhalde. İçki arkadaşlarına bunu anlatınca hepsi ona dava açmasını söylemiş, biri de Cerutti'yi tavsiye etmiştir. Cerutti de onu inceleme ve hidroterapi için anlaşmalı doktorlarına gönderdi ve koltuk değnekleri ya da hiç değilse bir çift sopa olmadan asla dışarı çıkmamasını öğütledi. Elbette işinden vazgeçmesi gerekiyordu ama büyük bir anlaşma yaptığı takdirde yatırımına değecekti. Ama bu noktada iki aydır işsiz ve bir iş bulup bulamayacağı da belirsiz. UPS de onu tekrar işe almayabilir."

"Onun için üzülmüş görünüyorsun."

"Eh, onu kıç üstü düşürdüm" dedim. "Artık biraz sempati duyabilirim."

Wally'ye, ondan da bir şey istediğimi söyledim. On dört kişi hakkında TRW'den kredi raporları istiyordum. Bunun bedelini ödeyeceğimi söyledim ama maliyetine istiyordum.

Wally bunun sorun yaratmayacağını söyleyince yaşayan üyelerin listesini verdim.

Wally, "Ray Gruilow mu?" diye sordu. "Herhalde kredisi hayli yüksektir. Avery Davis de bir çek yazarak bu binayı satın alabilir, aynı Avery Davis'se tabii ve Ellinci Sokak 888'de otu ruyorsa aynı Davis olmalı. Hatta bir süre Flariton'un da sahibi oldu, değil mi? Hayır, bir dakika bekle, Flariton'un sahibi iki yıl önce çatıdan kendini atan adam değil miydi? Adı

neydi?"

"Harmon Ruttenstein."

"Tamam o. Her şeye sahipti, gel gör ki yetmemiş, değil mi?"

"Herhalde."

Kulüp üyelerinden üçü, belki de dördü intihar etmişti. Nedrick Bayliss Atlanta'da bir iş gezisi sırasında kendini vurmuştu. Hal Gabriel kendini West End Caddesi'ndeki dairesinde asmıştı.

Bürosunda geç saatlere kadar çalışan Fred Karp pencereden atlamıştı, lan Heller kalabalık bir metro platformundan atlamış ya da düşmüştü.

Bilinmez ki, değil mi?

Bir dizi telefon konuşması sonucunda lan Heller'ın cesedini tekerleklerin altından çıkaran ulaştırma polislerinden birine ulaştım. Ona yaklaşık on beş yıl önce olmuş bir olay hakkında konuşmak istediğimi söyleyince aramızda uzun bir sessizlik oldu. Polis, "Dinle" dedi,

"defterlerimi saklarım ve herhalde bu olayı bulabilirim ama bunca yıldan sonra her şeyi hatırlamamı bekleme. İlk olayımı hatırlıyorum, her zaman böyle olduğunu söylerler. Ama neredeyse on dokuz yıldır bu işi yapıyorum, yani bu adama gelinceye kadar çok şey gördüm.

Benden fazla bir şey bekleme."

Onunla Irving Place'deki Pete'in Tavernası'nda buluştum. Adı Arthur Matuszak'tı ama ona Artie dememi istedi. "Teşkilattaydın, değil mi?" diye sordu.

"Doğru."

"Yirmi yılın dolunca bu işe girdin, ha?"

"O kadar uzun süre kalmadım."

"Evet, ben de birkaç kez neredeyse bırakıyordum. Ama sonra bırakmadım ve daha bir şey anlamadan zaman gelip geçti. Eylül'de on dokuz yılım dolacak ve yemin ederim nereye gittiğini bilmiyorum. Son iki yıldır masa başındayım, idari işler yapıyorum ve bu çok daha kolay bir iş ama tünelleri

özlediğimi de söylemek zorundayım. Orada her an tetiktesindir, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Elbette."

"Yukarıda olsaydım farklı olur muydu diye hep merak ederim. Ulaştırma Polisi yerine özel detektif. Tünellerde fazla parlak işler çıkmaz. Ne kadar sık bir Bernie Goetz'e rastlayabilirsin, gazetelerin ilk sayfasında bir iki günden uzun süre kalmaya yetecek kadar renkli ne yapabilirsin ki? Milyonda bir." İçini çekti. "On dokuz yıl yankesicilerle, sarhoşlarla, fortçularla uğraştım. Evet, birçok düşen ya da atlayanla da. Dediğim gibi birincisini hatırlıyorum."

"Evet."

"Bir kadındı, aslında genç bir kızdı ve bacağının alt kısmıyla diğer ayağının bir kısmını

kaybetti. Atlamıştı, buna hiç kuşku yok, hemen kabul etti zaten. Onu hastanede ziyaret edince gözümün içine bakarak bir dahaki sefere başaracağını söyledi. Bunu yapıp yapmadığını

bilmiyorum. Bir süre ne zaman atlayan ya da düşen biri olsa, işin içinde olayım ya da olmayayım bu kız mı diye baktım. Orada yatan bir erkek de olabilirdi, yüz elli kilo da olabilirdi ama gene de adamı çevirdiklerinde kızın yüzünü görmeyi beklerdim. Ama bunu yapmışsa bile başka birinin nöbeti sırasında yapmış olmalı."

"Çok düşünceli bir davranış."

"Evet, haklısın. Matt, notlarıma göz gezdirdim ve senin adamı hatırladım. Ian Robinson Heller, bir Cumartesi öğleden sonra Broadvvay'deki IRT istasyonunda, yaklaşık saat 5:45'te güneye giden 1 nolu trenin altında çiğnenerek ölmüş. Tarih 15 Ekim 1988. O gün kayınpederimin doğumgünüydü. Gerçi o, on yıl önce öldü, biz de altı yıl önce boşandık, bu yüzden her şeyi hatırlamam gerekmiyor değil mi? Heller işinden eve dönüyordu. Her zaman bindiği treni bekliyordu. İstasyondan iki blok ötede çalışıyordu ve normal olarak Times Alanı'na giden trene biner, oradan,

yaşadığı yer olan Brooklyn'e giden eksprese binerdi. Yani orada olması doğaldı. Bunun intihar mı, yoksa kaza ölümü mü olduğunu saptamayaçalışıyorsun anladığım kadarıyla."

"Ya da cinayet" dedim.

Artie başını salladı. Bir an düşündükten sonra, "Eh, bunu da gözardı edemezsin" dedi. "İş

çıkışıydı, platform evine gidenlerle doluydu. Senin adam da gelen trenin platformunun ken rında duruyordu. Belki işten sonra bir içki içmişti, belki antishistamin almış, bu da denge duygusunu etkilemişti. Belki bir kazayla ona çarptı."

"Ya da belki atladı."

"Doğru, insan nasıl bilebilir ki? Bazen bunu planlarlar. Bazen ölmezler ve sonradan planlamadıkları, akıllarına bile gelmediği, birden bir istek duyarak platformun kenarına geldikleri ortaya çıkar. Belki Heller da böyleydi. Ya da belki biri yanına geldi ve tam zamanında ona omuz atarak aşağıya uçurdu. Tekrar söylüyorum, planlanmış olsun ya da olmasın, bu tür şeyleri çok fazla olduğunu düşünüyorum."

"Bu biçimde öldürülen insanların mı?"

"Bahse girebilirsin." Ayağa kalktı, barın kalabalığına karıştı ve kendisi için yeni bir cin-tonik, bana da bir Cola'yla geri döndü. Bu kez parayı ben ödemek istedim ama Artie elini sallayarak beni engelledi. "Lütfen" dedi. "Eğleniyorum. Burada eskiden kim içermiş biliyor musun? O.

Henry. Bilirsin, yazar. Buradakiler bundan gurur duyuyor ve unutmana izin vermiyorlar.

Bunun gibi Tanrı'dan daha eski yerlerde içki içmeyi sevdiğiimi de söylemeliyim. East Village'deki McSorley'in Yeri'ni biliyor musun? Sloganları, 'Siz doğmadan önce biz buradaydık.' Bugünlerde müşterileri kolej bebeleri, Tanrım, onlar doğmadan önce Dünya Ticaret Merkezi oradaydı."

"Hâlâ da orada."

"Evet hem de Arap kardeşlerimize rağmen." Kısa bir zaman önceki bombalamadan söz ettik, sonra Artie, "Trenlerin önüne atılan insanlar" dedi, "evet, bu tür şeyler çok oluyor. İnsanlar bir anlık güdüyle davranıyor, ya uyuşturucuyla kafaları bulanık ya da yalnızca ahmaklar.

Delirmek için uyuşturucu algılarına gerek yok. Birini öldürerek kurtulmanın en kolay yolu bu."

"Ama belirli bir insanı öldürmek için zor bir yol, değil mi?"

"Yani özellikle öldürmek istediğin bir insanı mı demek istiyorsun?" Bunu biraz düşündü.

"Onu metroya kadar izleyebilirin ama ya platformun kenarında durmazsa? Kalabalık istasyon, onunla raylar arasında birkaç düzine insan var. Ama eğer arkadaşınsa o zaman iş başka."

"Ne demek istiyorsun?"

"Adı neydi? Ian mı? 'Hey, Ian, seni görmek ne güzel. Nasıl gidiyor eski dostum?' Kolunu omzuna atar, bir o tarafa yürürsün, bir bu tarafa ve tren geldiği sırada platformun kenarına gelmeyi başarırsın. Arkadaşı olduğunu düşündüğü için geri çekilmez, kuşkulanmaz ve bir an sonra kendini tekerleklerin altında bulur. Böyle mi olduğunu düşünüyorsun?"

"Hiçbir düşüncem yok."

"On beş yıl geçmiş ve biri merak etmeye başlıyor, öyle mi? Nasıl sonuçlandığını bildir bana, olur mu? Sonuçlanırsa tabii." Anlatacağımı söyledim. "Ben sürekli metroya binerim. Sana karşı dürüst olacağım, metroyu severim. Metronun harika ve heyecan verici bir toplu ulaşım aracı olduğunu düşünürüm. Ama orada çok dikkatli davranırım. Görüntüsü bende kuşku uyandıran bir adam görürsem, onunla platformun kenarı arasında olmamaya dikkat ederim.

Onun yanından geçmek zorunda kalırsam, platform tarafında yürümem. İşi şansa bırakmak istiyorsam gidip bir piyango bileti alırım. Tünellerde olmayı seviyorum ama orada işi şansa bırakmam." Başını salladı. "Bırakmam. Çok şey gördüm."

7

Hal Gabriel, West End Caddesi, Doksan İkinci Sokak'ta oturuyordu. Batı Yüzüncü Sokak'taki karakolda, Michael Selig adlı genç bir polis memurunun karşısına oturdum. Polis memuru yirmili yaşlarını sürmesine karşın saçları dökülmeye başlamıştı bile ve zamansız kel kalmanın kaygılı görünüşünü taşıyordu.Gabriel'ın dosyası hakkında, "Bilgisayara yüklenmiş olmalı"

dedi. "Her şeyi yüklüyoruz, eski dosyaları aktarıyoruz ama çok fazla zaman alıyor."

Kırk altı yaşında, evli ama eşinden ayrı yaşayan Gabriel, Ekim 1981'in bir haftasonunda sekizinci kattaki dairesinde asılı olarak bulundu. Kanıtlara göre bir iskemlenin üstüne çıkmış, boynuna deri bir kemer geçirmiş, kemerin dilini dolap kapısıyla kapı kolu arasına takmış ve iskemleye tekmeyi vurmuştu.

Selig, "Kanda yüksek alkol" dedi. "Hiç not bırakmamış mı?"

"Her zaman not bırakmazlar, değil mi? Özellikle sarhoş olup kendilerine acımaya başladıkları

zaman. Şuna bir bak. Cesedi bulunmadan beş ya da yedi gün önce öldüğü tahmin ediliyor.

Kokmuş olmalı, ha?"

"Bu nedenle kapıyı kırarak içeri girmişler."

"Kapıyı kırmalarına gerek yokmuş, burada yöneticide anahtar olduğu yazıyor. Koridorun sonundaki kadın kokuyu almış."

Kadın olayı soruşturan polislere, birkaç yıl önce eşinin evi terk etmesinden sonra Gabriel'in umutsuz bir görünüşü olduğu ve tek ziyaretçisinin içki dükkânından ya da Çin lokantasından gelen çocuklar olduğunu da söylemişti. Ölümünden iki ay önceye kadar Batı Kırkıncı

Sokak'taki bir film laboratuvarında çalışmış, ondan sonra işsiz kalmıştı.

Selig, "İçkiden dolayı işinden atılmış olması büyük olasılık" dedi.

Kocasının ölüsünü gören eşi, Haziran 1980'de ayrılma anlaşmasını imzaladıklarından beri Gabriel'ı görmediğini söyledi. Kocasını hüzünlü ve yalnız bir adam olarak betimledi. Onu ölümüne çok şaşırmış görünmese bile üzgün görünüyordu.

Fred Karp not bırakmıştı. Notu bilgisayar ekranına yazmış, iki kopya çıkarmış, birini masasının üstüne koymuş, diğerini de düzgünce katlayarak gömlek cebine sokmuştu.

Üzgünüm, yazıyordu notta, daha fazla dayanamıyorum. Lütfen beni affedin. Sonra on beşinci kattaki bürosunun penceresini açarak aşağıya atlamıştı.

Genellikle camların açılmadığı yeni binalarda bunu yapmak zordu. Çoğunlukla binalarda hiç

pencere yoktu, yalnızca cam duvarlar vardı. Adsız Alkolikler'in bir toplantısında bir mimarın cam duvarlara fobisi olan büro çalışanlarını nasıl yatıştırmak zorunda kaldığını anlatışını

duymuştum. Sağlamlığını göstermek için hızla koşmuş ve cam duvara başını vurmuştu.

"İnsanlar amacımı anladılar" dedi, "ama köprücük kemiğimi kırınca kendimi bayağı aptal hissettim."

Karp'in çalıştığı binada pencereler açılabiliyordu. Lexington Caddesi'nde, GrandCentral İstasyonuveChrysler Binası'nın birkaç blok kuzeyinde yirmi iki katlı, savaş öncesinde yapılmış bir işhanıydı bu bina. Karp ithalatçıydı, asıl olarak Singapur ve Endonezya'dan mallar getiriyordu. Saat beşte sek

reterini eve göndermiş, geç saatlere kadar çalışacağını söyle mek için eşini aramıştı. Saat yedi sularında Üçüncü Cadde'de ki bir dükkândan iki sandviç ve kahve getirtmişti. Dokuza on kala pencereden atlamıştı. Yere düşerken gören insanlar olduğu için ölüm zamanını saptamak kolay olmuştu. Bir kişi bayılmış ve yatıştırıcı almak zorunda kalmıştı.

Bu olay üç yıl önce olmuştu. Konuştuğum polis memuru halâ On Yedinci Bölge'ye bağlı

olarak çalışıyordu ve olayı hatırırlamakta zorluk çekmedi. "Berbat bir olay" dedi, "ve seçilecek en kötü yol. Düşünsene yolun yarısında fikrini değiştiriyorsun. Hey. Geri döneceğim. Yalnızca şaka yapıyordum!' Ne şaka ama!"

Ona göre intihar olduğuna hiç kuşku yoktu. Karp'ın masasının üstünde, gömlek cebinde ve bilgisayarın hâlâ çalışır durumundaki ekranında not vardı. Çok yüksekten düşmekle tutarsızlık gösteren yaralar yoktu. Gerçi düşmenin, daha önce başa vurulan bir darbeyi ya da silah yarasından daha az belirgin herhanngi bir darbeyi silebileceğini kendisi de kabul etti.

"Keşke not elle yazılmış olsaydı" dedim. "Kim intihar notuınu bir bilgisayara yazar ki?"

"Yeni bir dünyada yaşıyoruz" dedi. "Bilgisayarlara alıştık, her şey için bilgisayar kullanmak istiyoruz. Faturaları ödemek, çek karnesini dengelemek, randevuları tutmak. Bu adam bütün işlerini bilgisayarla yapıyor. Notu doğru yazmak istiyor, taslak oluşturabilir, istediği gibi ifadelendirebilir. Sonra bir tuş vuruşuyla istediği kadar kopya basabilir ve ayrıca harddiske de yükleyebilir." Polis memuru otuz yaş civarındaydı, bilgisayar kuşağından geliyordu ve karakolda bilgisayarların kırtasiye işlerini ne kadar hızlandırdığını, işin tatsızlığını büyük oranda yok ettiğini anlatmaya çok istekliydi. "Bilgisayarlar harikadır" dedi. Ama sizi şımartırlar. Yaşamın geri kalan kısmında GERİ AL tuşu yoktur."

Artık patentler konusunda uzmanlaşmış bir avukatın çalıştığı Karp'ın eski bürosuna gittim.

Avukat benim yaşlarımda, bir alkoliğin cildine ve keskin bir başarısızlık kokusuna sahip bir adamdı. O büroyu tutalı iki yıl olmamıştı ve olayı bilmiyordu. Pencereden dışarı bakmama izin verdi ama oradan ne görmek istediğimi ikimiz de bilmiyorduk. Ona eski kiracının bu pencereden atladığını söylemedim. Onda herhangi bir düşünce uyandırmak istemedim.

Karp'ın dul eşi Felicia, Forest Hills'de oturuyor ve Güney Ozone Parkı'ndaki bir ortaokulda matematik dersi veriyordu. Akşam yemeği saatlerinde evine telefon ettim. Kadın,

"Soruşturmanın yeniden açıldığına inanamıyorum. Bunun sigortayla bir ilgisi var mı?" dedi.

Ona başka bir konuyla bağlantılı olarak olayın yeniden ele alındığını ve kocasının ölümünün intihar olmadığı olasılığını ortadan kaldırmaya çalıştığımı anlattım.

Kadın kesin bir sesle, "Hiçbir zaman intihar olduğunu düşünmedim" dedi. "Ama başka ne olabilirdi? Bakın, evime gelmek ister misiniz? Bu akşam iki saat dersim var ama yarın sizinle buluşabilirim. Dört buçuk diyelim mi?"

Eskiden tenis turnuvalarının yapıldığı yerden birkaç blok ötede, Stafford Caddesi'ndeki iki katlı bir evin üst katında beni bekliyordu. Uzun boylu, düz koyu renk saçlı bir kadındı. Kahve yaptı, mutfak masasına oturduk. Duvarda şu siyah kedi saatlerinden vardı. Kedinin gözleri bir yandan öbür yana gidiyor, kuyruğu sarkaç gibi salmıyordu. Bayan Felicia, "Aptalca değil mi?

Çocuklar bunu birkaç yıl önce doğumgünüm için getirdi ve ona gittikçe daha çok ısındığımı

kabul etmeliyim. Fred'den söz edelim."

"Tamam."

"Kendini öldürmesi bana hiç anlamlı gelmedi. İş hayatında sorunları olduğunu söylediler. Eh, yirmi yılı aşkın zamandır o işi yapıyordu ve her

zaman sorunları olur insanın. Hiçbir zaman geçim sıkıntısı çekmedik. İkimiz de çalışıyorduk ve hiçbir bir zaman müsrif olmadık.

Oturduğumuz yere bir bakın."

"Güzel bir ev."

"Bence de güzel, ayrıca çevre de iyi ama Sutton Place değil. Demek istiyorum ki kocam büyük bir mali baskı altında değildi. Bakın, ölümünden sonra işleri düzeltmeye ve birkaç

dolar kazanmaya yetecek kadar uzun süre işi ben yürüttüm. İşler iyiydi. Günlük sıkıntılar vardı, evet ama alışılmadık hiçbir şey yoktu. Kesinlikle insanın kendini öldürmesine neden olabilecek hiçbir şey yoktu."

"Başka bir insanın içinde neler olup bittiğini bilmek zordur."

"Bunu anlıyorum. Ama neden buradasınız Bay Scudder? Kocamın intiharını kabul ettirmek için bu kadar yolu gelmediniz."

Kocasının katıldığı bir kulüp hakkında bir şey bilip bilmediğini sordum. "Hangi kulüp?" dedi.

"Havradaki erkekler kulübündeydi ama fazla aktif değildi. İşi çok zamanını alıyordu.

Rotary'ye katıldı ama bu en,az on yıl önceydi ve üyeliğini sürdürdüğünü sanmıyorum. Söz ettiğiniz kulüp Rotary olamaz."

"Bu, üyelerinin yılda bir kez birlikte yemek yediği bir kuluptü" dedim. "Bahar'da, Manhattan'daki bir restoranda."

"Ah, şu" dedi Bayan Felicia. "Beni yanıltan 'kulüp' sözcüğünü kullanmanız oldu. Okul sonrası

ilişkilerini sürdürmek isteyen üniversite arkadaşlarının yıllık toplantılarını kastediyorsunuz."

"Kulübü size böyle mi açıkladı?"

"Böyle 'açıklayıp' açıklamadığını hatırlamıyorum. Bu kesinlikle benim izlenimimdi. Neden?"

"Kulüp söylediğinizden biraz daha resmiydi."

"Mümkündür. Bir kere bile yemeği kaçırmadığını biliyorum. Bir yıl okulda Manhattan Opereti için bilet vermişlerdi ama Fred bana eşlik edecek başka birini bulmamı söyledi.

Üstelik Gilbert ve Sullivan'ı severdi ama bu yıllık yemeği kutsal görüyordu. Yemeğin onun ölümüyle ilgisi nedir? Fred Aralık ayında öldü. Yemek her zaman Nisan ya da Mayıs'ta olurdu."

"Mayıs'ın ilk Perşembesi."

"Doğru, her yıl belirli bir tarihte olurdu. Unutmuşum. Sonra?"

Ona anlatmamak için bir neden var mıydı? "Grup içinde zamana yayılmış birçok ölüm oldu, beklenilenden daha fazla. Bunlardan bazıları intihardı."

"Kaçı?"

"Üç ya da dört."

"Ne demek bu? Üç mü dört mü?"

"Üç kesin, bir kuşkulu."

"Anlıyorum. Özür dilerim. Sizi terslemek istememiştim. Biraz daha kahve alır mıydınız?"

"İstemediğimi söyledim" dedim. "Kaç üyeden üç ya da dört intihar?"

"Otuz bir."

"Bir intihar virüsü var, böyle denildiğini duydum. Ohio ya da Wisconsin'de iyi yetişmiş orta sınıftan lise öğrencileri birdenbire intihar etmeye başladılar. Ama onlar yeniyetme gençlerdi, orta yaşlı adamlar değil. Bu intiharların hepsi aynı dönemde mi oldu?"

"Birkaç yıllık bir zaman dilimine yayılmış."

"Eh, yüzde on on beş, bu yüksek bir intihar oranı ama bana öyle geliyor ki..." Sözcükleri yarıda kalınca gözlerine baktım. Zihni verileri tararken çarkların döndüğünü görebiliyordum neredeyse. Hiç de güzel bir kadın değildi ama kafası hızlı çalışıyordu ve zekâsında çekici bir yan vardı.

"Genel olarak yüksek bir ölüm oranından söz ettiniz" dedi. "Kaç kişi ölmüş?"

"On yedi."

"Otuz bir kişiden."

"Evet."

"Ve hepsi de Fred'in yaşında, öyle mi? Hepsi birlikte üniversiteye gitmişlerse öyle olmalı."

"Yaklaşık aynı yaşlarda, evet."

"Birinin onları öldürdüğünü düşünüyorsunuz."

"Bu olasılığı araştırıyorum. Ne düşüneceğimi bilmiyorum."

"Elbette biliyorsunuz."

Hayır dercesine başımı salladım. "Bir yorum yapmak için henüz çok erken."

"Ama mümkün olduğunu düşünüyorsunuz." "Evet."

Kedi biçimindeki saate bakmak için başını çevirdi. "Tabii buna inanmayı tercih ederim" dedi.

"Hiçbir zaman intihar düşüncesine tam olarak alışamadım. Ama birinin onu, Tanrım, öldürdüğünü düşünmek de çok kötü. Nasıl öldürmüştür kimbilir? Sanırım önce onu vurarak bayıltmış olmalı, sonra bilgisayara intihar notunu yazmış, pencereyi açmış ve..." Gözle görülür bir çaba harcayarak kendisini toparladı. "Bu sırada baygınsa" dedi, "büyük bir acı

çekmemiştir."

"Hayır."

Yumuşak bir sesle, "Ama ben çekiyorum" dedi ve uzun bir an sessiz kaldı. Sonra başını

kaldırarak bana baktı ve "Otuz beş yıl önce birlikte Brooklyn Kolej i'ne giden bir grup arkadaşı kim niye öldürmek istesin ki? Elli yaşlarında bir grup Yahudi. Neden?"

"Yalnızca birkaçı Yahudiydi."

"Ya!"

"Birlikte koleje de gitmemişlerdi."

"Emin misiniz? Fred demişti.ki..."

Ona kulübü biraz anlattım. Öbür üyelerin kimler olduğunu öğrenmek istiyordu. Defterimde alfabetik sırayla ölü ve yaşayan bütün üyelerin listesini yazdığım sayfayı buldum. Bayan Felicia, "Eh, işte göze çarpan bir ad. Philip Kalish. O da Yahudiydi ve Fred onu kolejden tanıyordu, eğer aynı Phil Kalish ise tabii. Ama öldü, değil mi? Uzun zaman önce."

"Bir otomobil kazasında" dedim. "Grupta ölen ilk kişiydi."

"Raymond Gruliow. Bu adı da tanıyorum, eğer aynı Raymond Gruliow'sa. Bir avukat."

"Evet."

"Allah saklasın, Adolf Hitler yeniden dünyaya dönse" dedi, "ve bir avukata ihtiyacı olsa Raymond Gruliow'u arardı. Ve Gruliow da onu savunurdu." Başını salladı. "Vietnam Savaşı

sırasında onu bir kahraman olarak gördüğümü itiraf etmeliyim. Müşterilerinin çoğu radikaller ve asker kaçaklarıydı. Şimdi bütün

müşterileri siyah anti-Semitler ve Arap teröristler. Ona bombalı bir mektup göndermek istiyorum. Fred, Raymond Gruliow'u tanımıyordu."

"Onunla yılda bir kez yemek yiyordu."

"Buna rağmen bana hiçbir şey söylemedi, öyle mi? Gruliow on bir haberlerinde ağzını açtığı

zaman bir kerecik bile 'O benim arkadaşım' ya da 'Hey, bu adamı tanıyorum' demez miydi?

Doğal olanı bu değil midir?"

"Sanırım bu kulübü gizli tutuyorlardı."

Kadın kaşlarını çattı. "Bu kulübün seksle filan ilgisi yok, değil mi?"

"Hayır."

"Çünkü buna inanmak benim için çok zor. Biliyorum, en inanılmaz insanların gay olduğu ortaya çıkıyor ama buna inanmak..."

"Hayır."

"Ya da çok fazla içki içilen, kızların pastadan filan çıktığı bir tür 'Erkekler Gecesi'. Bu Fred'in tarzına benzemiyor."

"Böyle olduğunu hiç sanmıyorum."

"Boyd Shipton. Ressam mı?" Başımı salladım. "Birkaç yıl önce öldürüldüğünü biliyorum, yoksa başka biriyle mi karıştırıyorum?"

Shipton'un öldürüldüğünü söyledim ve öbür birkaç üyenin de cinayet kurbanı olduğunu belirttim. Bayan Felicia hangilerinin öldürüldüğünü sorunca listede adlarını gösterdim.

"Hayır, hiçbirini tanımıyorum" dedi. "Bu adamları niye birileri öldürmek istesin?

Anlayamıyorum."

Manhattan'a geri dönerken ne başardığımı merak ediyordum, fazla bir şey öğrenememiştim ve Felicia Karp'ı da kocasının gizli yaşamıyla ilgili merak içinde bırakmıştım. Kendini öldürmediği düşüncesi onu biraz rahatlatsa bile, öldürülmüş olma olasılığı da aynı derecede rahatsız ediciydi.

Belki de beni Nedrick Bayliss'in dul eşini rahatsız etmemeye iten neden de buydu. Atlanta'yla yaptığım bir dizi telefon konuşması, onunla ve ölümüyle ilgili bilmem gereken kadarını

bildiğim duygusunu vermişti bana. Kent merkezindeki Marriott'un bir odasında başına sıktığı

tek kurşunla ölmüştü. Bayliss bir Wall Street şirketinde çalışan bir borsa analistiydi, Hastings-on-Hudson'daki eviyle işi arasında gidip geliyordu. Uzmanlık alanı tekstil sanayiydi.

Atlanta'ya da ilgilendiği bir şirketin yetkilileriyle görüşmeye gitmişti.

Gene hiç not yoktu, yanında bulunan ruhsatsız tabancayı nereden bulduğuna ilişkin bir bilgi de yoktu. Atlantalı bir polis memuru, "Sizin oralarda bu işler nasıl, bilmiyorum" dedi, "ama bu kentte size silah satacak birini bulmak dünyadaki en zor şey değil." Ona New York'ta da zor olmadığını söyledim.

Not yerine masanın ortasında bir otelin antetli kâğıdı ve yanında kullanılmaya hazır bir kalem vardı, sanki bir şeyler yazmaya çalışmış ve doğru sözcükleri bulamamış gibi. Bundan vazgeçince resepsiyonu aradı ve resepsiyon görevlisine 1102 nolu odaya bir görevli göndermelerini söyledi. "İntihar etmek üzereyim" dedikten sonra telefonu kapadı.

Resepsiyon görevlisi bir trajedinin ortasında mı olduğuna, yoksa şaka mı yapıldığına karar veremedi. Bayliss'in odasını aradı ama telefona kimse yanıt vermedi. Tam ne yapması

gerektiğini düşünürken biri bir silah sesi duyduğunu söylemek için aradı.

Kesinlikle bir intihara benziyordu. Bayliss iskemlede kaykılmış durumdaydı, şakağında bir mermi, tam bulmayı beklediğiniz yerde bir silah vardı. Silahı ateşlerken yalnız olmadığını

düşündürecek hiçbir şey yoktu. Kapının zincirini takmamıştı ama insanların kolayca içeri girmesini sağlamak istemiş olabilirdi. Kaldı ki düşünceli bir adamdı, ne yapacağını anlatmak için resepsiyonu aradığı zaman bunu kanıtlamıştı.

Bu sahneyi düzenlemek çok mu zordu?

Ned Bayliss'in sizi odasına almasını sağladınız. Bir bahane bulmak ruhsatsız bir silah bulmaktan daha zor değildi herhalde. Sonra diyelim ki Bayliss verdiğiniz bazı kâğıtlara bakarken, siz de bir şey göstermek için yanında çömelmişken, ceket cebinize uzanarak bir silah çıkardınız ve o daha ne olduğunu anlayamadan silahı şakağına dayayarak tetiği çektiniz.

Sonra parmak izlerinizi silahtan sildiniz, silahı eline tutuşturdunuz ve elinden halıya düşmesini sağladınız. Otel anten bir kâğıt ve kalemi masanın üzerine koydunuz, telefonu kaldırdınız ve öleceğinizi söylediniz. Kendi odanıza dönünce de silah sesini bildirmek için resepsiyonu aradınız.

Yeterince kolay.

Yapılacak bir parafin testi ölünün silahı kullanıp kullanmadığını gösterebilirdi ama bu kadar açık bir intiharda polis ne kadar laboratuvar çalışması yapardı ki? Konuştuğum polis memuru bir test kaydı bulamadı ama bunun bir şeyi kanıtlamayacağını söyledi. Kaldı ki, dedi, olay on sekiz yıl önce oldu, bu nedenle dosyasını bulması bile şaşırtıcıydı.

Dul eşini arayabilirdim.

Onun izini bulma zahmetine katlandım, ortadan kaybolmaya çalışmadığı için bu o kadar zor olmadı. Yeniden evlenmiş, boşanmış ve üçüncü kez evlenmişti. Şimdi Niles-Michigan'da oturuyordu. İlk kocası Ned Bayliss'in Atlanta'ya uğursuz yolculuğunu yapmadan önce umutsuz görünüp görünmediğini sormak için onu arayabilirdim sanırım. Çok içiyor muydu, bayan? Hiç uyuşturucu kullanmış mıydı?

Onu rahat bırakmaya karar verdim.

Northwestern'deki odamdan Atlanta'yı aradım ve telefonu kapadığımda bu küçük odada bir şey beni tuttu. Pencerenin kenarına bir iskemle çekerek kente baktım.

Orada ne kadar süre oturduğumu bilmiyorum. Üzerinde çalıştığım olayı, otuz bir kişilik kulübü düşünmeye başladım. Son otuz yılda sayılarının ne kadar azaldığını düşündüm ve daha ne olduğunu anlayamadan aynı zaman dilimi içinde kendi yaşamımı, yılların bıraktığı yaraları

düşünmeye başladım. Bazılarını ölüm nedeniyle, bazılarını da yaşamlarımız farklı yönlere gittiği için yitirdiğim insanları düşündüm. Eski karım Anita, yeniden evlendiğinden beri kayıp. Onunla en son konuşmam ninesinin ölümü nedeniyle başsağlığı dilemek içindi. Onu en son görüşüm... Onu en son ne zaman gördüğümü hatırlayamıyordum.

Oğullarım, Michael ve Andrew, her ikisi de büyüdüler, her ikisi de bana yabancı. Michael kuzey California'da yaşıyor, bilgisayar üreticilerine parça veren bir şirkette satış elemanı

olarak çalışıyordu. Kolejden mezun olduktan sonraki dört yıl içinde onunla on kez konuşmuştum. İki yıl önce June adlı bir kızla evlendi ve bana düğün resimlerini gönderdi. Kız Çinliydi, , çok kısa boylu ve zayıftı, resimdeki ifadesi çok ciddiydi. Mike kolejde kilo almaya başlamıştı ve resimde Doğu'nun esrarlı ırkının yanında tezat teşkil eder biçimde şişman ve neşeli duruyordu.

Onunla telefonda konuşurken "Bir araya gelmeliyiz" der.

"New York'a bir daha geldiğim zaman sana haber vereceğim. Akşam yemeği yeriz, belki bir Knicks maçı izleriz."

Onunla son kez konuştuğumda, "Belki ben oraya gelirir; dedim. Küçük bir suskunluk oldu, hemen ardından bunun çok iyi, gerçekten çok iyi olacağını ama şu anda uygun olmadığı

belirtti. Bu günlerde çok çalışıyor ve çok yolculuk yapıyor ' ve...

June'le birlikte San Jose yakınlarında bir dairede oturuyorlardı. June ile, hiç tanışmadığım gelinimle telefonda konuştum. Sanırım çok geçmeden bir aile olacaklar ve hiç tanımadığım torunlarım olacak.

Ya Andy? Onunla son konuştuğumda Seattle'daydı ve Vancouver'a gideceğinden söz etti.

Bana bir bardan konuşuyormuş gibi geldi, sesi içkiden dolayı kalınlaşmıştı. Sık aramaz, aradığı zaman da hep yeni bir yerdedir ve sesi hep içkiliymiş gibi çıkar. "Eğleniyorum" dedi bana. "Bu günlerden birinde sanırım bir yere yerleşeceğim ama bu arada yosun tutmuyorum."

Elli beş yaşında ben ne kadar yosun tuttum? Bu yıllarda ne yaptım? Onlar bana ne yaptılar?

Geriye ne kadar kaldı? Diğer yıllar gibi bunlar da geçip gittikleri zaman elimde gösterecek ne kalacak? Yok olan yıllar için kimin elinde gösterecek ne kalıyor?

Sokağın tam karşısında bir içki satan dükkân vardı. Oturduğum yerden müşterilerin girip çıktığını görebiliyordum. Onları izlerken telefon rehberinden dükkânın numarasını bularak bir şişe göndermelerini isteyebileceğimi düşündüm.

Düşüncenin gelişmesine ancak bu noktaya kadar izin verdim. Bazen hangi içkiyi, hangi markayı isteyeceğim düşüncesine izin veririm. Bu kez düşünceyi işin başında kafamdan attım ve birkaç kez derin derin soluk alarak düşünceyi uzaklaştırdım.

Sonra telefona uzanarak rehbere bakmama gerek olmayan bir numara çevirdim.

Telefon iki, üç kez çaldı. Telesekreterle konuşmayı istemediğimden parmağım kapatma düğmesinin üstündeydi ama o telefonu açtı.

"Ben Matt" dedim.

"Çok komik" dedi. "Ben de tam seni düşünüyordum."

"Ben de seni. Arkadaş ister misin?"

"İster miyim?" Bu soruyu düşünmek için bir an durdu. Evet" dedi. "Evet, isterim."

8

Otele ilk taşındığımda Jimmy Armstrong'un Dokuzuncu Cadde'nin tam köşesinde bir salonu vardı, ayık zamanlarımın çoğunu orada geçirirdim. Bağımlılıktan kurtulduktan sonra Jimmy kira sözleşmesini yenileyemediği için bir blok batıda, Onuncu ile Elli Yedinci sokakların köşesinde yeni bir yer açtı. Adsız Alkolikler'de, içki isteği uyandıracak insanlar, yerler ve eşyalardan kaçınmanızı söylerler. O günlerde oraya ara sıra giderdim. Elaine Pazar öğleden sonraları oraya gitmeyi seviyor. Oda müziği çalıyorlar ve geç saatte akşam yemeği için de her zaman güzel yemekleri var.

Elli Yedinci Sokak'ta batıya doğru yürüdüm ama Jimmy'yi ziyaret etmek yerine salonun çaprazlama karşısındaki yüksek bir binaya gittim. Kapıcıya geleceğim söylenmişti, adımı

söylediğimde beni beklediğini belirterek asansörü gösterdi. Yirmi sekizinci kata çıktım. Daha ben vurmadan kapıyı açtı.

"Gerçekten" dedi. "Sen aramadan hemen önce seni düşünüyordum. Yorgun görünüyorsun. İyi misin?"

"İyiyim."

"Herhalde nemden. Daha Haziran'da böyle olursa yaz sonunu nasıl getireceğiz bilmem.

Klimayı yeni açtım. Bu çok çabuk soğuyor."

"Nasılsın Lisa?"

Yana döndü. "İyiyim" dedi. "Biraz kahve ister misin? Yoksa soğuk bir şey mi istersin? Pepsi var, buzlu çay var..."

"Hayır, teşekkürler..."

Bana bakmak için döndü. "Burada olmana sevindim ama bir şey yapmak istediğimi sanmıyorum. Bir sorun olur mu?" dedi.

"Elbette olmaz." "Oturup konuşabiliriz."

"Sen nasıl istersen."

Pencereye doğru yürüdü. Dairesi batıya bakıyordu ve manzarasını engelleyecek yüksek binalar yoktu. Arkasına geçerek Hudson'daki teknelere baktım.

Parfüm sürmüştü, her zaman sürdüğü güzel kokuyu. "Ah, ben kimi kandırıyorum?" dedi.

Bana bakmak için döndü. Belini kavrayarak ellerimi kavuşturdum. Lisa geriye yaslanıp bana baktı. Alnı parlıyordu, üst dudağında ter damlaları vardı. Bir şey onu şaşırtmışcasına Ah!" dedi. Yaklaşıp onu öptüm. Başta kollarımda titredi, sonra kollarını dolayarak bana sarıldı. Bedenini hissettim, göğüslerini, kasıklarının sıcaklığını hissettim.

Dudaklarını öptüm. Boynunu öptüm ve kokusunu içime çektim.

"Ah!" diye haykırdı.

Yatak odasına giderek soyunduk, bu arada öpüşüyor, birbirimize sarılıyorduk. Birlikte yatağın üstüne düştük. Lisa, "Ah!" dedi. "Ah, ah, ah..."

Adı Lisa Holtzmann'dı. Büyük oğlumdan neredeyse on yıl önce doğmuş olmasına karşın onu kızım olacak kadar genç bir kadın olarak nitelemek yanlış olmazdı. Onunla ilk tanıştığımda Glenn Holtzmann adında bir avukatla evliydi ve onun çocuğunu taşıyordu. İlk üç ay içinde bebek düştü ve çok geçmeden de kocasını kaybetti. Kocası On Birinci Cadde'den birkaç blok ötede, telefon kulübesinden telefon ederken vurularak öldürüldü.

İki müşterim vardı: Biri ölen adamın dul eşi, diğeri onu vurmakla suçlanan adamın erkek kardeşi. Her ikisine de yararlı olup olmadığımı bilmiyorum. Çevredeki sokak serserilerinden biri olan sanık ondan daha aklı başında

olmayan biri tarafından Rikers Island'da bıçaklanarak öldürüldü. Dul bayan Holtzmann benimle yatağa girdi.

Böyle bir şey bana hiç olağanüstü gelmedi. Genellikle dulların hem kışkırtıcı hem de kışkırtılmaya çok yatkın oldukları düşünülür. Lisa'nın kişisel dramındaki kurtarıcı şövalye rolüm, yatağa girmemizi engelleyemedi. Elaine'e derinden âşık ve bağlı olmama, bu bağlılıktan hiç de rahatsız olmamama karşın, erkeklerin kromozom yapısında, sırf yeni olduğu için yeni bir kadını çekici kılan bir şey var.

Elaine'le yeniden buluştuğumuzdan bu yana yaşantımda başka bir kadın olmamıştı, ama er ya da geç birinin olması sanırım kaçınılmazdı. Asıl şaşırtıcı olan ilişkinin bitmemesiydi.

Energizer pilleri reklamındaki tavşan gibiydi. Bitmiyor, bitmiyor, bitmiyordu...

Neler olduğunu anlamak için psikolojide doktora yapmaya gerek yoktu. Lisa için kesinlikle bir baba figürüydüm ve gerçek bir babadan yalnızca biraz daha yakındım. White Bear Lake-Minnesota'daki evlerinde babası yıllarca geceleri onunla birlikte yatmıştı. Parmaklarıyla ve ağzıyla onu heyecanlandırmış, sesler yatak odasının dışına taşmasın diye ona duyduğu hazzı

yumuşak seslerle ifade etmesini öğretmişti. Ona kendini tatmin etmeyi de öğretmişti ve Lisa koleje gittiği sırada yaş ötesinde bir bilgi ve deneyime sahipti.

Ve hâlâ bakireydi. "Hiçbir zaman içime girmedi" dedi, "çünkü bunun günah olacağını

söyledi."

Aramızda hiçbir sınır olmamasına karşın, ilişkimiz diğer açılardan babasıyla kurduğu ilişki gibiydi. İlk zamanlar başlangıç hareketlerini o yapıyor, bana hazır olduğunu gösteriyordu ama sonradan hiçbir şeyi başlatmaz oldu. Beni hiçbir zaman evimden ya da büromdan aramadı.

Her zaman ben arayarak arkadaş isteyip istemediğini sordum, o da her zaman oraya gelmemi söyledi.

Evinin dışında hiç buluşmadık. Hiç sokakta yanyana yürümedik ya da birlikte bir fincan kahve içmedik. Bir gece Elanie ile Lincoln Merkezi'ndeki bir konserden sonra Armstrong'a uğramıştık. Elaine, Lisa'yı bardaki kalabalık içinde gördü. Beni Lisa ve kocasıyla tanıştıran da Elaine'di, iki kadın Hunter Koleji'nde bir sınıfta tanışmışlardı. Bara doğru giderken "Bu Lisa Holtzmann değil mi?" diyordu Elaine. "Evet o" dedim ama ikimiz de yanına giderek bir merhaba demek istemedik.

Lisa'nın evinde, yatağında dünyaya bütün kapılarımı kapatabilirdim. Sanki yirmi sekizinci kattaki bu odalar bir biçimde zaman ve uzamın dışındaydı. Yaşamımı bir çift bot gibi kapının dışına koyuyordum.

Benim için bir içki ya da uyuşturucu gibi olduğunu söylemek sanırım abartı olmaz. Bir an içki dükkânını düşündüm, telefona uzandım ve dükkân yerine onu aradım. Bağlantı genellikle bu kadar açık değildi. Kendimi onu düşünürken, onunla birlikte olmayı isterken bulurdum. Bazen bu dürtüye direnir, bazen de direnmezdim.

Lisa'ya ayda birden daha sık gittiğim az olurdu. Kışın neredeyse üç ay telefona bile uzanmadığım zamanlar olmuştu. Birinnci yılın sonunda onu düşündüm ve tuhaf bir üzüntüyle rahatlama karışımı bir duyguyla, Tamam, bitti, dedim kendime. Şubat ayının başında onu aradım, evine gittim ve kaldığımız yerden devam ettik.

Daha sonra günbatımını izledik. Saat dokuz civarıydı. Günbatımları her gün daha da geç

oluyordu ve bir haftadan az süre kadar yaz dönümüne kadar geç olmaya devam edecekti.

Lisa, "Çok çalışıyorum" dedi. "Büyük bir iş aldım, bir western dizisinin altı kapağı."

"Senin adına sevindim."

"İşin en zor yanı kitapları okumak. Yetişkin western'i denilenlerden. Ne olduklarını biliyor musun?"

"Tahmin edebilirim herhalde." "Herhalde. Kahraman, iki lafın başında 'sevgili bayan'

demiyor."

"Ya ne diyor?"

"Yeni bitirdiğim kitapta, 'Jüponunu çıkar da o küçük tatlı kukunu yiyeyim' diyordu.

"Batı işte böyle fethedilmiş."

"Birden şaşırtıyor insanı" dedi, "çünkü Hopalong Cassidy okuduğunu sanıyorsun ve bir an sonra ağılın arkasında birine yumulunduğunu okuyorsun."

"Hikâyenin ana fikrini anladım."

"Her bölüm için farklı bir western sahnesi hazırlıyorum Sabit iki şey var: Silahlar ve dekolteler. Ah, ön planda da kahramanımız Cole Hardwick'in rüzgâr yemiş suratı. Dolayısıyla hemen bunun dizinin başka bir kitabı olduğunu anlıyorsun." Bir elini uzatıp işaret parmağını

çenemde gezdirdi "Neredeyse bu yüzü kullanacaktım" dedi.

"Ah!"

"Taslak hazırlamaya başladım ve tuhaf biçimde tanıdık şey ortaya çıktı. Vazgeçmek çok zor oldu. Kitaplardan bu kendini görsen tanır mıydın diye merak ediyorum."

"Bilmiyorum."

"Her neyse, bu kitaba uygun olmadığına karar verdim. Sen fazla şehirli, fazla sokak adamısın."

"Fazla yaşlı."

"Hayır, Hardwick de kır saçlı. Bak, güneş batıyor. Gün batımlarından bir gün sıkılacak mıyım? Umarım sıkılmam.'

Güneş battıktan sonra görüntü daha da zenginleşti,Jersey ufuk çizgisinde gökkuşağının tüm renkleri parlıyordu.

Lisa, "Biriyle görüşüyorum" dedi.

"Umarım iyi biridir."

"İyi görünüyor. Bir havayolları dergisinin sanat yönetmeni. Ona kitabımı gösterdim, bana verebileceği bir iş olmamasına karşın ertesi gün arayarak yemeğe davet etti. Yakışıklı ve eğlenceli bir adam, benden de hoşlanıyor."

"Çok iyi."

"Dört kez çıktık. Yarın akşam yemeğini erken yiyerek Playwright Horizon'da Eleven Months of Winter'ı izleyeceğiz. sonra sanırım onunla yatacağım."

"Henüz yatmadın mı?"

"Hayır, birkaç, bilirsin, uzun öpücük." Ellerini kucağında birleştirerek başını önüne eğdi."Aradığın zaman ilk düşüncem bugün gelmemeni söylemekti. Sonra bir şey yapmak istemediğimi söyledim ama ne kadar sürdü? Yarım dakika mı?"

"Onun gibi bir şey."

"Nasıl böyle oluyor, merak ediyorum."

"Ben de merak ediyorum."

"Peter ile yatmaya başlayınca ne olacak? Aradığın zaman ona ne diyeceğim?"

"Bilmiyorum."

"Buraya gel' diyeceğim. Sonra da kendimi fahişe gibi hissedeceğim."

Bir şey söylemedim.

"Kendimi aynı anda iki adamla birlikte yatarken düşünemiyorum. Yani kelimenin gerçek anlamıyla aynı anda demek isemiyorum. Yani..."

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Peter'la ilişkiyi sürdürmek ve gene de seninle yatmak. Kendimi bunu yaparken düşünemiyorum. Ama sana nasıl hayır diyeceğimi de bilmiyorum."

"Baba meselesi mi?"

"Ah, sanırım. Beni öptüğün zaman, soluğunda bir an içki kokusu aldım. Elbette bu yalnızca bir anı. Babam odama soluğu içki kokmadan hiç gelmedi. Tedavi olduğunu sana söylemiş

miydim?"

"Hayır."

"Minnesota. On bin gölün ve yirmi bin alkol bağımlılığı tedavi merkezinin yurdu. Doktor karaciğerinin büyümesinden endişelenerek onu tedaviye gönderdi. Annem onun artık içki içmediğini, yalnızca yemeklerde biraz bira içtiğini söylüyor. Bunun uzun süreceğini sanmam."

"Hiçbir zaman sürmez."

"Belki karaciğeri patlar ve ölür. Bazen bunun olmasını diliyorum. Bu seni şok etti mi?"

"Hayır."

"Başka zamanlar ise onun için dua etmek istiyorum. İçkiyi bıraksın filan diye. Daha iyi olsun diye sanırım. Her zaman istediğim baba olsun diye. Ama belki de her zaman istediğini babaydı o."

"Belki."

"Her neyse, nasıl dua edilir bilmiyorum zaten. Sen dua eder misin?"

"Arada bir. Ama fazla sık değil."

"Nasıl dua edersin?"

"Çoğunlukla güç isterim."

"Güç mü?"

"Bir şey yapmak için" dedim, "ya da bir şeyden kurtulmak için. Bu tür bir güç."

"Elde eder misin?"

"Evet" dedim, "genellikle ederim."

Oradan ayrılmadan önce duş yaptım, sonra toplantının son yarım saati için zamanında St.

Paul'e geldim. Elimi kaldırdım ve içki içmeyi düşündüğümü söyledim. "Pencereden karşıdaki içki dükkânına bakıyordum" dedim, "ve telefon ederek şişe göndermelerini söylemenin ne kadar kolay olacağını düşündüm. Bir-yıldır içki içmiyorum ve bu tür düşünceler çok sık kafamda dolaşmıyor ama gene de bir alkol bağımlısıyım ve içki içmeye-, buraya gelip bu konuda konuşarak bu kadar uzun süre içki içmemeyi başardım. İçmediğime memnunum, bu gece buraya geldiğim için de memnunum."

Toplantıdan sonra Alev'de arkadaşlara katıldım. Hamburger yiyerek buzlu kahve içtik. On birden biraz önce eve içtim.

Elaine, "Biraz solgun görünüyorsun" dedi. "Klimaya şükredelim, ha? Joe Durkin aradı, sabah aramanı istiyor. Birkaç başka ınesaj da var. Yazdım. Umarım günün benimkinden daha heyecan verici geçmiştir."

"İşler yavaş mı gidiyor?"

"Eh, bu havada kim galeri gezmek ister? Ama Ray Galindez için bir sipariş alacağım herhalde. Yetmiş yaşlarında bir kadın, Buchenwald'dan kurtulanlardan. Ailesinin hepsi orada ölmüş ve elinde hiç resim yok tabii ki. Savaştan sonra yalnızca yanındaki giysilerle buraya gelmiş. Ray'in hepsinin resmini yapmasını istiyor -ana babasının, büyükanne ve büyükbabasının, yitik kız kardeşinin. Hepsini kaybetmiş Matt."

"Bu parayı verebilecek mi?"

"Bütün dükkânı nakit parayla alabilir. Kamptan kurtulan biriyle evlenmiş ve birlikte bir şekerci dükkânı açmışlar. Oğulları ile birlikte iş açmışlar, Passaic'de bir metal döküm işi yapıyor-Altı torunu var, üçü doktor, ikisi avukat."

"Ya kara koyun?"

"Kara koyun Passaic'e dönerek fabrikanın başına geçmeden önce Harvard'da master yapıyor.

Fikrini değiştirip General Motors'un müdürü olmaya karar vermezse."

"Bütün öyküyü öğrendin, ha?"

"Resimlerle tamamlanacak. Para açısından sorun yok. Tek kaygısı yüzlerini hatırlayamamak.

'Gözlerimi kapayarak onları görmeye çalışıyorum ama hiçbir şey görmüyorum.' Ona ressamla oturunca farklı olacağını söyledim. Bu düşünce gözlerini yaşarttı. Onu avutmaya çalışırken, Ray'in babamın resmini yaptığı sırada yaşadığım duygusallığı hatırladım. Bizi görmeliydin canım. Kolları birbirine dolanmış, hiç yüzünden ağlayan iki sokak eskisi."

"Sen bir tanesin."

"Ben mi?"

"Harika olduğunu düşünüyorum."

"Ben eskiden altın kalpli olan eski bir fahişeyim yalnızca" dedi.

9

Joe Durkin, "Bana bir şey söyle" dedi, "çünkü merak ediyorum. Nasıl oldu da senin hahamın oldum?"

"Galiba Yahudiler'in din okuluna gittin" dedim, "ve uzun süre çok çalıştın."

"Biliyor musun" dedi, "böyle bir haham olmam gerekirdi. Boynuna şu tespihlerden takan, ne zaman yanıt vermekte zorlansa sakalını sıvazlayan hahamlardan. Bir kariyer değişikliği için çok mu geç diye düşünüyorum."

"Sanırım bunun için Yahudi olmalısın."

"Evet, böyle bir şartı olduğunu biliyordum. Doğru olamayacak kadar iyi görünüyordu."

Ellerini boynunda kavuşturarak iskemlesini arkaya yatırdı. "Ama ciddi olalım" dedi, "yüksek yerlerdeki arkadaşın olmak için nasıl seçildim? Kişisel bağırsak kurdun, New York Polis Teşkilatı'nın bürokrasisinin dibindeki özzel bağırsak kurdun?"

"Bağırsak kurdu" dedim. "Tanrım."

Durkin sırıttı. "Bunu sevdin mi? Seveceğini düşünmüştüm. Diğer seçeneğim de kestanelerini ateşten alan kedi pençenim. Sanırım bağırsak kurdunu daha çok sevdim."

Midtown North'un ekip odasındaydık. Durkin'in yanındaki masa boştu. İki masa ötede Bellamy adlı siyah bir detektif, sivri çenesinde küçük bir sakal bırakmış zayıf bir İspanyol oğlanı sorguluyordu. Çocuk sigara yakmıştı, Bellamy de yüzüne gelmesini önlemek için dumanları eliyle dağıtmaya çalışıyordu.

Durkin, "Dört cinayet soruşturması" dedi. "En eskisi on iki yıl önce, en yenisi geçen Şubat'ta.

On iki yıllık bir zaman liliminde kentin farklı yerlerinde farklı biçimlerde öldürülmüş dört erkek ve bir kadın. Kendime bu vakaların ortak bir yanı olup olmayacağını sordum. Ne bulduğumu bilmek istiyor musun?"

"Ne?"

"Bütün kurbanlar ölü. Hâlâ ölü, General Franco gibi. Bunu Saturday Night Live'dan hatırlıyor musun?"

"Şöyle böyle."

"Madrid'den bildiriyoruz -Generalissimo Francisco Franco hâlâ ölü.'" Durkin masasındaki kâğıtları kanştırırmış gibi yaptı. "İşte burada. Carl Uhl, Batı Yirmi İkinci Sokak'taki dairesinde sevgilisi tarafından öldürülmüş. Kurban gay'miş, evde sadomazo yaşam biçiminin kanıtları var, kurban kelepçe ve deri kayışlarla bağlanmış, eee, birden çok bıçak yarası, cinsel organın kesilmesi. Bütün bunları bilmeye ihtiyacın var mı?"

"Hayır" dedim. "Ayrıntılar dışında çoğunu biliyorum, daha sonra notlara da bakabilirim.

Bilmek istediğim..."

"Dosyaların hâlâ açık olup olmadığını bilmek istiyorsun, değil mi? Yanıt evet. Onuncu bölgeden adamlar Uhl'un birkaç tanıdığını içeri aldılar ama ifadeleri uygundu. Arada sırada, West Street'deki gay barlarından eşcinselleri kaldırıp boğazlarını kesen bir manyak yakalarlar ve bütün açık dosyaları önlerine koyup eşkâline uydurmaya çalışırlar. Şimdiye kadar Carl Uhl'un dosyası açık kaldı. Neden? Onuncu bölgenin bilmediği ne biliyorsun?"

"Hiçbir şey" dedim. "Katil, Uhl'a böyle mi yaklaşmış? West Street'de mi bulmuş?"

"Kimse bilmiyor. Belki aletleriyle birlikte bacadan düştü. Kim olduğuna gelince, bence hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz. Bu işi yeniden yaparken yakalanırsa, belki. Ama öyle bir şey olmayacaktır çünkü biliyor musun, bahse girerim ölüdür."

"Bunu nasıl tahmin ediyorsun?"

"Nasıl mı tahmin ediyorum? On iki yıl önce AiDS'in hamamlardan ve arka sokak barlarından yayıldığı, ama bırak önlem almayı kimsenin ne olduğunu bile bilmediği bir dönemle yüksek riskli bir cinsel yaşam içinde olduğunu düşünüyorum, Uhl'u beceren adam, o taşıdığı virüsü

geçirerek küçük bıçağıyla öldürdüğünün elli katı insanı o taşıdığı virüsle öldürmüş ve yayma işini bitirdikten sonra kendisi de ölmüştür."

"Ardında sperm bırakmış mı?"

"Hayır, bir torbayla eve götürmüş." Raporu eline alarak inceledi. "Kurbanın karnında sperm kalıntıları, diye yazıyor burada. Herhalde Uhl'unki. En azından aynı kan grubu. Elbette o zaman DNA testleri yoktu. Adli tıp uzun bir yol katetti, dostum."

"Kesinlikle."

"Bu nedenle artık kimse cinayetten yakasını sıyıramıyor. Bu soru da nereden çıktı, ardında sperm bırakmış mı? Ne buldun?"

"Hiçbir şey" dedim. "Cinsel ilişki kurduklarına ilişkin somut bir kanıt var mı diye merak ettim."

"Eh, havadan sudan konuşuyormuş gibi görünmüyorlar. Şu derili oğlanlar, onların seks dedikleri... eh, seninle benim seks anlayışımıza uymayabilir. Üzerinde çalıştığım başka bir vakada iki oğlanın ilişkisi vardı. Biri öbürünün evine gider, soyunup tuvaleti temizlerdi, Diliyle ya da başka bir şeyle değil, bir kutu Comet ve bir rulo kâğıt havluyla. Bu arada öbürü

oturma odasında oturup Oprah'ı izlerdi. Sonra tuvaleti inceler ve temizleyen oğlana küfürler ederek defederdi. Tıpkı seninle benim ternizlikçi kadın çağırmamız ve işini bitirince para vermek yerine aptal bir fahişe olduğunu, defolup gitmesini söylememiz gibi."

"Ben cesaret edemezdim" dedim. "Kadına camları temizlemesini söylediğim zaman yeterince kötüydü."

"Uhl açısından" dedi, "biri seks yapmış, çünkü Uhl'un karnındaki sperm orada yetişmedi. Ya kendi spermi, çünkü arkadaşı bıçakla ciddileşene kadar iyi vakit geçirmiş ya da katilin spermi ve kan grupları aynı. Bu fark eder mi?"

"Benim için etmez" dedim.

"O halde devam edebiliriz. Altı yıl sonra, 1987, Boyd ve Diana Shipton, Hubert Sokağı'ndaki çatı katlarında öldürüldüler. Bu konuda iki kuram var. Birincisi, evde bulunan soyguncunun üstüne geldiler."

"Haberlerden edindiğim izlenim de bu."

"Eh, basına açıklanmayan şeyler de vardı. Cinayetin vahşiliği daha kişisel bir neden olduğunu düşündürdü."

"Adam öldüresiye dövülmüş, kadına tecavüz edilmiş ve boğazlanmış."

"Adam dövülmüş ama yalnızca öldüresiye değil. Başı hamur gibi ezilmiş, kafatası

parçalanmış, yüzü tamamen tanınmaz halde."

"Ama kesinlikle oydu."

"Evet, parmak izi vardı ama bu soruyu sorduran ne?"

"Özel olarak bir şey yok. Biri bana cesedin yüzünün tanınmayacak halde olduğunu söylediği zaman aklıma gelen ilk soru..."

"Evet. Ne demek istediğini anlıyorum. Ama o olduğuna kuşku yok. Eşine gelince, bir telle boğulmuş. Başı voleybol top kadar şişmiş ve morarmıştı. Tecavüze gelince, eh, sen ne dersin bilmiyorum ama kesinlikle vahşet. Şömine karıştırıcısı vajinasına sokulmuş ve karnına kadar çıkmıştı."

"Tanrım."

"Eğer bir teselliyse, bu yapılırken kadın zaten ölmüştü. Karıştırıcı olayı açık nedenlerden dolayı basından gizlendi ama bilselerdi bile basmazlardı. Gerçi bugünlerde artık bundan kadar emin değilim."

"Bugünlerde her şeyi basıyorlar."

"Gazete yazılarında resimlerden bazılarının da tahrip edildiği yazıyor muydu? Yazmadıkları

bir şey, resimlere şeytan simgeleri yapılmıştı. Bazı uzmanların birleştikleri nokta" -gözlerini devirdi- "bunların otantik satanist işi olmadığı. Anlaşılan otantik bir satanist Shiptonlara korkunç şeyler yapardı, oysa bu ıhte satanistler masumca eğlenmişler!"

"Kaç katil?"

"En iyi tahminle iki ya da üç."

"Tek bir insan, yardımsız yapmış olamaz mı?"

"Bu olasılığı da düşünebiliriz" dedi. "East Hampton'daki polisler birini yakaladılar: Bayan Shipton'la ilişkisi olan yerel müteahhit ya da tersine Boyd adamın karısını düzüyordu, başına hareket eden, pusuda bekleyen biri de yapmış olabilir. Kafatasına indirilen bir darbe Boyd'u devre dışı bırakır, sonra teli kadının boğazına dolar ve öldürür, Boyd'un kafasını hamur gibi ezer ve son olarak da şömine karıştırıcısıyla o aptalca işi yapar."

"Müteahhit hâlâ şüpheli mi?"

"Hayır, o saatlerde nerede olduğunu kanıtladı, içeri tıkmak mümkün değildi. Binlerce kuram vardı. Adam ünlü bir sanatçı, karısı eski bir balerindi, paraları boldu, şahane bir çatı katları, East Hampton'da bir yazlıkları vardı, paralı ve yetenekli insanlarla görüşüyorlardı. Bunlar sana ne düşündürüyor?"

"Bilmiyorum. Kokain mi?"

"Çok sayıda basın mensubu ve bir dolu polis, hem burada, hem adada, söylemek istediğim bu.

Kokain mi? Sanırım arada çekiyorlardı ama olayda önemli bir uyuşturucu öğesi varsa ben hiç

duymadım ve dün konuştuğum adam da bundan etmedi. Neden?"

"Nedeni yok. Bir tutuklama olmadığını biliyorum ama kini yaptığını bildiklerini düşünüyorlar mı?"

Durkin başını olumsuz anlamında salladı. "Tek bir ipucu yok" dedi. "Daha doğrusu çok sayıda ipucu var ama bunlarınhiç biri bir yere çıkmıyor. Neden? Muhbirin ne diyor?"

"Hangi muhbir?"

"Senin muhbir, dört farklı ağaçta havlamanı sağlayan kimse. Shipton'lar için kimi düşünüyor?"

"Muhbirim yok Joe."

Durkin bana baktı. İki masa ötede Bellamy küllükte yanan bir sigarayı alarak bastırdı. Keçi sakallı oğlan, "Hey" dedi. "Onunla işimi bitirmemiştim adamım." Bellamy oğlana, sigarayı

alnında söndürmediği için şanslı olduğunu söyledi.

Durkin, "Tamam, şimdilik bunu geçiyoruz. Bir sonraki dört yıl önce, 1989, Thomas P.

Cloonan. Doğru dürüst bir irlandalı, taksi sürücüsü, ekmeğini kazanmaya çalışıyor. Kimse onu bağlamamış, kimse hırpalamamış, kimse kıçına bir karıştırıcı sokmamış. Sana söylüyorum, şenin gibi bir insanın bu adama ilgi göstermesine şaşırdım."

Taksi durağındaki çizelgeye göre Tom Cloonan, yaşamındaki son müşterisini bir Perşembe akşamı 10:35'te aldı. Sherry-Netherland Oteli'ne bir müşteri bırakmış ve kent merkezinden birkaç blok ötede, St. Patrick's Katedrali'nin karşısındaki sokaktan yeni bir müşteri almıştı.

Gideceği yeri çizelgeye Washington Heights'daki Columbia Presbiteryen Tıp Merkezi olarak yazmıştı.

Oraya gidip gitmediğini öğrenmek olanaksızdı. Saat 12:15 sularında adını vermeyen birinin telefon ihbarındaki bilgiyi hareket eden bir Otuz Dördüncü Bölge devriyesi Cloonan'ın taksisini 174. Sokak'ta bir yangın musluğunun yanma park etmiş olarak buldu. Elli dört yaşındaki Cloonan

başından ve boynundan aldığı mermi yaralarıyla direksiyonun arkasına yığıl mıştı. Doktorlar hemen öldüğünü açıkladı.

"Yakından iki el ateş edilmiş, silah dokuz milimlik ve adam hemen ya da birkaç dakika sonra ölmüş. Cüzdan kayıp bozuk para kesesi kayıp, silah bırakılmamış -buna şaşırmadım ve tek soru, katil Saint Paddy'den oraya kadar bütün yolu onunla birlikte mi geldi, yoksa Cloonan yolcusunu Columbia Presbiteryen'de indirdi de, tam orada çizelgeye işleme şansı bulamadığı

yeni bir yolcu mu aldı? Yanıt kimin umurunda, çünkü olay kapandı ve katil Attica'da ömür boyu hapis cezasını çekiyor."

Şaşkınlığım yüzüme de yansımış olmalı, çünkü Durkin daha ben soramadan bir sonraki sorumu yanıtladı.

"Cloonan nedeniyle yatmıyor hapiste" dedi. "Olay şu, '90 ile '91'de Harlem ve Bronx'da, giderek artan sayılarda çingene takksi sürücüleri öldürüldü. Bronx ve Yukarı Manhattan'da beş farklı bölgenin polislerinden oluşan bir kuvvet kuruldu. Adamlara tuzaklar kuruldu ve Eldoniah Mims'i yakaladılar. Norveçli bir oğlan."

"Sonra?"

"Yarım düzine cinayeti Mims'e yüklediler ve hem fiziksel tanıklarm, hem de kanıtların olduğu kaya gibi sağlam bir dava dosyasını mahkemeye götürdüler. Mims'e suçu kabul etmesini önerdiler, ikinci derece altı cinayeti üstelenecek, onlar da karşılılığında Mims'in cezaların hepsini aynı anda yatmasını sağlayacaklardı."

"Çok cömert."

"Reddetti. Mahkemeye götürdükleri dava bir Manhattan cinayetiydi, yani üç yüz yıllık ırkçı

baskının öcünü almaya kanlı Bronx jürilerinden biri yoktu. Yargıç da, jüri de doğru şeyi yaptı

ve Eldoniah yirmi yıl yedi. Bir gün dışarı çıkarsa öldürdüğü diğer taksi sürücülerinden bazıları için de onu yargılayabilecekler, zavallı işe yaramaz orospu çocuğu."

"Onu Cloonan için de yargılayabilirler mi?"

"Listenin alt sıralarında olabilir. Bilirsin, elindeki açık dosyalan mümkün olduğu kadar kapatmaya çalışırsın.

"Ama onun yaptığını bilmiyorsun."

"Hiçbir şey bilmiyorum dostum çünkü bütün bunlar Washington Heights'da ve içine sıçılası

Bronx'da oldu, yani ne bilebilirim ki? Duyduklarım şunlar, ki bilmekle aynı şey değil, Mims'in Cloonan'ı öldürdüğünden kimse emin değil ama daha iyi biri ortaya çıkana dek onun sorumluluğu üstlenmesi kimi incitir ki?"

"Çingene taksiler dedin" dedim. "Cloonan Beşinci Cadde'de yolcu alıyorsa, taksimetresi olması gerekmiyordu."

Dunkin evet anlamında başını salladı. "O Sarı taksideydi, diğerleri çingeneydi. Dokuz milimlik bir tabancayla vuruldu, oysa öbürleri yirmi ikilikle vuruldu. Hep aynı silah değil, farklı silahlar, ama aynı kalibrede."

"Mims'in üzerine yıkmak için biraz zorlanmışlar gibi görünüyor."

"Ah, bilmiyorum" dedi. "Her neyse, benzerlikler de var. Hepsi taksi kullanıyordu ve hepsi öldü."

"Elbette ki Mims bunu yapmadığını söyledi."

"Mims hiçbir şey yapmadığını söyledi. Sütten çıkmış ak kaşık âdeta. Tipik bir it, sonunda yakaladığında daha önce elli kez elinden kaçırmışındır. Dolayısıyla, ne kadar açık dosya varsa onu yüklemeye çalışırsın, ortalama olarak adalet yeri bulur, senin de elindeki açık dosya sayısı azalmış olur."

"İşlerin nasıl yürüdüğünü biliyorum."

"Elbette biliyorsun."

"Yalnızca cinayetin farklı olduğunu düşünüyorum."

"Farklıdır" dedi, "ve kimse cinayetle küçük soygunla olduğu kadar rahatça oynayamaz.

Buradaki olay şu; Eldonaltı taksiciden beşini kesinlikle halletti, hiç kuşku yok, tartışma götürmez. Muhtemelen Cloonan'ı halletmedi ve bu davayı daha uygun biri ortaya çıkarsa kimse dosyayı yeniden açmaya karşı çıkmaz." Eline bir kalem alarak silgisini masanın üstüne üç kez vurduktan sonra bıraktı. "Yani elinde bir şey varsa" teklifsizce, "sana paslamaktan memnun olurum."

"Elimde neden bir şey olsun?"

"Eh, otomobilin yok, dolayısıyla taksiye çok biniyorsundur diye düşündüm. Belki sürücülerden biri bir şey söyledi."

"Ne gibi?"

"Hey, bayım eski bir polise benziyorsun, Tommy Cloonan'a neler olduğunu biliyor musun?

gibi."

"Kimse bana buna benzer bir şey söylemedi."

"Hayır, öyle mi?"

"Hayır" dedim. "Aslında taksiye de fazla binmiyorum. Yürüyemeyecek kadar uzun bir yolsa metroyu kullanıyorum."

"Otobüslere ne demeli?"

"Bazen otobüse de biniyorum" dedim. "Bazen evde kalıyorum. Bu konuşmayla nereye varacağız, biliyor musun?"

"Alan Watson taksiye binmeliydi. Dünya Ticaret Merkezin'nde çalışıyor ve Forest Hills'deki evine gitmek için genellikle E trenine biniyordu ama geç saatlere kadar çalışırsa ekspres bir otobüse binerdi, çünkü gece geç saatte uzun süre yürümek ya da metroda beklemek istemiyordu. Dolayısıyla klimalı otobüsve bindi, Austin Sokağı'nda bir dilim pizza yedi ve biri ona bıçak sapladığında Beechknoll Place'deki evinden bir blok ötedeydi."

"Ne yaptı, soyguncuya direndi mi?"

"Öyle görünüyor, değil mi? Konuştuğum adam aslında bunun pek anlamlı olmadığını söyledi.

Aslında bana yanıt verirken çok soru sordu. Watson becerikli bir borsacıydı, kolejde iki çocuk okutuyordu ve güzel bir semtte güzel bir evi vardı, dosyayı çözmek istiyorlar. Üzerinden henüz dört ay geçti, bu yüzden kapatmaya hazır değiller. Bu nedenle neden ilgileniyordum, onun bilmediği ne biliyordum?"

"Ona ne söyledin?"

"Hatırlamıyorum, benzer bir davayla ilgilendiğimizi filan. Ona göre adli tıp bulguları

Watson'ın katilinin arkadan sessizce yaklaştığını ve boğarak öldürdüğünü düşündürüyor."

"Soyguncular bunu yapar."

"Sonra hızla bıçağı zavallı piçe sapladı. Yaklaşık on bir santim uzunluğunda bir bıçak ya da saplanan uzunluğu bu kadar. Bir kez bıçaklamış, ilk darbe kalbe gelmiş, adam hemen ya da biraz sonra ölmüş. Watson'ın cüzdanı yok, dolayısıyla ya soygun ya da katil öyle görünmesini istemiş."

"Kimsenin olayı gördüğünü sanmıyorum."

Durkin başını hayır dercesine salladı. "Ama orada uzun süre yatmamış. Özel bir güvenlik devriyesinden bir polis onu bularak hemen bilgi vermiş."

"Zaten boğazına sarıldığın bir adama bıçak saplamak niye?"

"Forest Hills'de de birbirlerine aynı soruyu soruyorl. Benzer bir olaydan söz ettiğim zaman bu nedenle benim adam çok ilgilendi ve onu yatıştırmak zorunda kaldım. Bizim serserinin bıçakçı, boğmacı olmadığını falan filan söyledim. Söz açılmisken, neden zaman zaman bir polis mahkemede yalan söyleyince şaşırırlar? Biz sürekli yalan söyleriz, bu içine sıçılası iş

tanımının bir parçasıdır. Yalan söylemezsen, hiçbir işi yaptırmazsın."

"Biliyorum. Özel çalışırken de aynı şey geçerli. Aslında daha da kötü, elinde tehdit etmek ya da korkutmak için hiç bir güç yok, yasal yetkin yok. Yani herkesi kandırmak zorundasın

"Gerçek ve adalet adına."

"Ve daha yararlı bir işin hizmetinde. Bunu sakın unutma."

"Asla."

"Ne düşünüyorlar Joe? Sıradan bir sokak suçu mu?"

"En iyi tahminleri bu" dedi, "ama buna da tam akılları yatmış değil. Watson'ı öldürmek için nedeni olan birini bulmak zor. Yirmi beş yıldır aynı kadınla evli ve ikisinden biri bir yanlış

yapmış olsa bile bunu bilen kimse yok. Her ikisi de çok seviliyor, her ikisi de toplum içinde aktifler. Bir yıl önce Watson uğradığı mali bir zarar için onu suçlayan bir müşterisinden tehdit telefonları almış."

"Müşteriye bakıldı mı?"

"Müşteri Allah'ın belası Denver'a taşınmış. Her neyse, bir bir öç cinayeti bu, adamın kalbine bir bıçak saplamak ve soygun süsü vermek? Biriyle ödeşmek istersen ya silahı çeker ve biraz gürültü koparırsın ya da adama beyzbol sopasıyla vurarak kafasını kırar, beynini dağıtırsın.

Yanlış mı?"

"Seni asla kızdırmamam gerektiğini bana hatırlat."

"Neden, havaya girdim gibi mi geldi sana." Durkin sırıttı. "Sigarayı bırakalı on gün oldu."

"Küllüğün olmadığını fark ettim."

"Evet, bu sefer kesin bıraktım. Başkalarından otlanmak ya küllüklerde uzun izmaritler aramak yok. Bu kez tamam."

"Aferin sana."

"Ama yeryüzündeki herkesi öldürebilecekmişim gibi hissettiğim anlar da var."

"Eh, iyi tarafında kalmayı tercih ederim" diyerek pantolon cebimden kapatılmamış bir zarf çıkardım ve masasının üstüne, kâğıtların arasına bıraktım. Durkin çevresine baktı, zarfın içine baktı, paraları çıkarmadan saydı.

İki kâğıt para vardı, yüz dolarlık. "Çift yüzlük" dedi. "Eğer azsa..."

"Hayır, iyi" dedi. "Ne yaptım ki, yalnızca birkaç şehir içitelefon konuşması, o da Teşkilat'tan.

Mutluyum. Ama bu yeterli değil Matt."

"Ne demek istiyorsun?"

"Ne demek mi istiyorum? Bunların ne olduğunu öğrenmek istiyorum. On iki yıla yayılan, bazıları çözülmemiş dört çift hakkında bilgi istiyorsun..."

"Cloonan çözüldü."

Bana şöyle bir baktı. "Tehlikeyi göze aldım" dedi, "ve paraları kullanabilirim ama neler olup bittiğini bilmek istiyorum. Bu dosyaları açacak bir şey buldunsa, üstüne tek başına oturamazsın."

"Elimde hiçbir şey yok, Joe."

"Hangi olay üzerinde çalışıyorsun? Müşterin kim?"

"Biliyorsun" dedim, "benim gibi birine gelinmesinin nedeni de sır saklamamdır."

Beni dikkatle izleyerek, "Tahminime göre" dedi, "Adsız Alkolikler."

"Ha?"

"İlk müşterin AA'daki toplantılardan tanıdığın biri miydi? Bağımlılıktan kurtulunca yapılması

gereken işler var değil mi?"

"Yapman gereken tek şey içmemek."

"Evet ama orada tam bir program yok mu? Yaşamını yeniden düzenlemek, işlerini yoluna koymak için kurallar, yapılması gerekenler yok mu?"

Edebiyatın ölümsüz cümlelerinden birinden alıntı yaparak, "Geçmişin enkazını kaldırmak"

dedim. "Bak Joe, ilgileniyorsan, seni bir ara bir toplantıya götürmekten memnun olurum."

"Allah belanı versin, tamam mı?"

"Nasıl bir şey olduğunu görmek istersin diye."

"Tekrarlıyorum, Allah belanı versin. Konuyu değiştir durma."

"AA konusunu açan sendin. Bir sorunun olduğunu farketmemiştim ama..."

"Tanrım, buna niye katlanıyorum? Bir şey söylemeye başlamıştım, AA'dan tanıdığın ve bazı

suçlar hakkında bilgisi olan bir kişi ve buna sözünü ettiğimiz dört cinayet de dahil. Ortaya getirilmesi ve incelenmesi gereken bir şeyin üzerine oturduğunu düşünmek istemem. Gay olan adamı, Uhl'ı kim öldürdüyse herhalde şimdi kendisi de ölmüştür. Cloonan dosyası da şimdilik kapandı ama Onuncu bölgedeki çocuklar Shipton olayında soluklanmak isterler

doğrusu ve Watson, Tanrım, cesedi daha yeni soğudu, bu hâlâ sürmekte olan bir araştırma.

Bir şey biliyorsan doğru insanlara aktarman gerekir."

"Bilmiyorum."

"Müşterinin adını karıştırmamanın bir yolu vardır herhalde, hiç değilse ilk aşamada." "Belki."

Durkin bana baktı. "Müşterin dört adamı da kendisi halletmedi, değil mi?"

"Hayır."

"Bu soruya çok çabuk yanıt verdin."

"Eh, bunu soracağını biliyordum. Ayrıca yanıt da fazla düşünmeyi gerektirmiyor."

"Sanırım gerektirmiyor. Matt..."

Ona bir şey vermek zorundaydım. Bunu söylemeyi planlamadan, "Birbirlerini tanıyorlardı"

dedim.

"Onlar mı? Yani müşterinle kim? Bir dakika. Kurbanlar mı birbirini tanıyordu?"

"Doğru."

"Birlikte ne yapmışlar, bir Vietnam köyünü mü yerle bir etmişler? Şimdi de birileri intikam peşinde mi?"

"Bir grubun üyeleri."

"Bir grup mu? Nasıl bir grup?"

"Kardeşlik örgütleri gibi" dedim. "Arada bir biraraya gelerek yemek yiyip notlan karşılaştırıyorlar."

"'Bahse girerim benim notum seninkinden iyidir.' Bir bakalım, bir borsacı, ünlü bir sanatçı, bir taksi sürücüsü ve bir ibne. Ne biçim bir kardeşlik bu? Bir dakika, gay'lerle ilgili bir şey mi?"

"Hayır."

"Emin misin? Shipton ve karısının karmaşık bir çevresi var. Her iki tarafa da yatkın olmalarına şaşırmam."

"Bunu birinden duymak beni de şaşırtmazdı" dedim, "ama bunun cinsellikle ilgisi yok.

Müşterime danışmadan önce ayrıntılara giremem ama grupta olağandışı bir şey yok. Alışılma dık tek şey dördünün de öldürülmüş olması."

"Grup kaç kişi?"

"Otuz kadar."

"Otuz erkek ve dördü öldürülmüş, Tanrım bu New York için bile yüksek." Gözleri kısıldı.

"Aynı katil mi?"

"Bunu düşünmek için bir neden yok."

"Evet ama sen bunu düşündün, değil mi? Tek bir katilin Shipton'ları halledip halledemeyeceğini sormuştun."

"Hiçbir şeyi unutmazsın, değil mi?"

"Unutmamaya çalışırım. Elinde bir şüpheli var mı? Bu neden? Herhangi bir şey?"

"Hiçbir şey yok."

"Bana her şeyi anlatmanı beklemiyorum Matt ama elinde bir şeyler olmalı."

"Elle tutulur hiçbir şey yok."

"Uhl ile Watson arasında on iki yıl" dedi, "zamana yaymaktan hoşlanan bir katilden söz ediyorsun. Öbür yirmi altı adam, sıra onlara geldiğinde aldırmayacak kadar yaşlı olacak. Ne olduğunu biliyor musun, bu adamın? Prostat kanseri. Seni öldürdüğü zaman zaten başka bir şeyden ölmüş olacaksın."

10

Resepsiyonda Wally Donn'dan bir mesaj vardı. Onu aradığımda, "Bir saat daha buradayım"

dedi. "Senin için şu kredi raporlarını hazırladım, ayrıca hoşlanacağın bir şey daha var."

Önce TJ'i çağrısından aradım. Telefona yakın bir yerde olmalıydı, beş dakika içinde beni aradı. "TJ'i kim arıyor?" diye sordu.

"Aklı başında hiç kimse" dedim. "Nasıl olup da sorabiliyorsun? Sesimi tanımadıysan bile gene de numaramı bilmen gerekir."

"Elbette biliyorum Boo. 'TJ'İ kim arıyor' yalnızca alamet-i farikam. Havamın bir parçası."

"İyi, senin gibi birinin neden alamet-i farikaya ihtiyaç duyduğunu anlayabiliyorum" dedim.

"Seni yüzü olmayan kitlelerden ayıracak bir şey."

"Görüntülü telefonlardan birinde olsaydık" dedi, "gözlerimi devirdiğimi görebilirdin."

"Bunu kaçırdığıma üzüldüm. Benimle buluşmak ister min? Sana verebileceğim iş olabilir."

"Nerede ve ne zaman?"

Flatiron'un yarım blok ötesinde, Yirmi Üçüncü Sokak'ta bir kafenin adını verdim. "On ikiyi çeyrek geçe diyelim" dedim, "ama birkaç dakika gecikebilirim."

"Ben gecikmem" dedi. "Tam zamanında orada olacağım."

"Müşterinin" dedi Wally, "ucuzcu heriflerden biri olduğu ortaya çıktı."

"Duyulmamış şey değil."

"Hem de nasıl. Dünya ucuzcu heriflerle dolu. Şöyle oldu: Ona senin ne yaptığını anlattım, ikramiye alman gerektiğini söyledim. 'Bir ajans olarak standart ücretlerin üstünde bir şey beklemiyoruz' dedim ve beklemiyoruz da ama senin gibi parça başı çalışan bir adam yaptığın gibi başarılı olursa, çektikleri ne deniyle fazladan bir şey görmesi gerekir.

Adam ne vermesi gerektiğini sordu. Aklımdan ne geçiyordu biliyor musun? Şu eski deyim, bir resim bin söze bedeldir Makul miktar olarak aklıma bin papel geldi dedim."

"Teşekkürler Wally."

"Eh, para benim cebimden çıkmayacaktı, yani teşekküre değmez. Ayrıca bin dolar bu herif için ne demek ki, avukatının beş saati falan mı? En azından o kadardır. Yani işte çekin. Beş

yüz dolar."

"Bin dolar çok mu yüksek dedi?"

"Bir bok demedi. Yalnızca gidip söylediğim miktarın yarısını yazdı. Ah, işte tavsiye mektubu, çabalarınız için teşekkürler, vesaire, vesaire. Bir bak istersen."

Müşterinin antetli kâğıdına yazılı parlak tavsiye mektubuna baktım. "Harika" dedim.

"Çok hoş bir yazış tarzı var, değil mi?"

"Sen mi yazdın?"

"Yazdırdım" dedi. "Böyle bir şeyi başka nasıl ele geçirebilirsin ki? Hiç değilse orospu çocuğu söylediklerimi kelimesi kelimesine yazdı. Sözcükleri para gibi düşünüp yarısını kendine saklamadı." Wally başını salladı. "Biliyor musun, ne söylersem söyleyeyim yarısını verecekti.

İki bin deseydim bin alacaktım, beş yüz deseydim iki yüz elli alacaktım. Çeki geri vermeyi, tam miktarı ödemesini söylemeyi düşündüm. Sen öyle yap dersen, hâlâ da yapabilirim."

Başımı hayır anlamında salladım. "Beş iyidir. Boşver.'

"Her neyse" dedi, "ödeştik. Senin için şu kredi raporlarını aldım, on dört rapor. B sınıfı olarak şirket ücretimiz otuz beş papeI. Bu da dört doksan ediyor."

"Herhalde sana çeki geri vereceğim" dedim, "o zaman ödeşiriz."

Başını olmaz anlamında salladı. "Bunu böyle yapmayacağız. Çeki ve raporları al ve şunu hiç

unutma: Ucuzcu herifler sonunda zararlı çıkarlar. Bu raporların sana maliyeti sıfır Matt.

Faturasını müşteriye yazdım."

"Bunu nasıl basardın?"

"Adama bir ton boktan iş yaptık ve beş yüz dolar değerindeki kredi raporları araya sıkıştırmak hiç de zor olmadı. Hey, boşver onu gitsin, tamam mı? İstediğim miktarın yarısını kesecekse neden benden iş istiyor? Ucuzculuk nelere yol açıyor, görüyor musun Matt? Ona aynı bin dolara mal oldu, ayrıca ondan nefret ediyoruz."

"Ben değil" dedim. "Ben herkesi severim."

TJ ile öğle yemeğine birkaç dakika geç kaldım ama o çoktan pencere kenarındaki bir masaya oturmuş, iki çizburger ve bir tabak kızarmış soğan

halkasıyla meşgul olmaya başlamıştı bile.

Ona Eldoniah Mims'i, yediği hapis cezasını anlattım.

TJ, "Öyle görünüyor ki yerini bulmuş" dedi. "Sırf keyif için adam öldürmek; ortalıkta dolaşmasına gerek olmayan bir herif."

Mims'in aslında işlemediği bir cinayetle suçlanabileceğini açıkladım.

"Bunun için ayrı bir ceza aldı mı?"

"Hayır."

"Öyleyse sorun nedir?"

Garson gelince ıspanaklı tart ve küçük bir Yunan salatası söyledim. Kız gittiği zaman TJ,

"Bize nasıl davrandığını çakozladın mı?" dedi. "Hangi aptalın seninle beni aynı masaya oturttuğunu merak ediyormuş gibi. Sonra birlikte olduğumuzu anladı, bu kez bunun nedenini tahmin etmeye çalıştı. Aklından her tür numara geçiyor, sen bir müşteri, ben de erkek bir fahişeymişim, sen bir polis, ben de tutuklamak üzere olduğun bir serseriymişim gibi."

Gri plili bir pantolon ve kolları kıvrılmış, üst düğmesi açık beyaz bir gömlek giymiştim. TJ

ise siyah ve kırmızı çapraz şeritli parlak bir süveter giymişti ve altından kahverengi derisi görünüyordu. Pantolonu diz hizasında siyah bir şorttu. "Ben iş üstünde bir polisim" diye önerdim, "sen de bana rüşvet vermek üzere olan milyoner bir uyuşturucu satıcısısın."

"İşte bu hoşuma gitti" dedi. "Excalibur'ı köşeye park ettim adamım." Bardağını başına dikerek üst dudağındaki sütü eliyle sildi. "Şu Mims... Adı neydi? El bir şey."

"Eldoniah."

"Eldoniah. İncil'den mi alınmış?"

"Bilmiyorum."

"Yemin ederim, bu insanlar bu adları nasıl düşünür bilmiyorum" dedi. "Bu üstüne atmak istedikleri cinayetten Mims'ı aklarsan gene de aynı yirmi yılı yiyecek mi?" dedi.

Ona Mims'i aklamakla ilgilenmediğimi, onun ait olduğu yerde olduğunu söyledim. Yemeğim geldi. Yerken ona otuz bir kişilik kulübü biraz anlattım.

TJ, "Biri onları öldürüyor" dedi.

"Öyle görünüyor."

"Kimin yaptığını düşünüyorsun, içlerinden biri mi, başka bir herif mi?"

"Hiç bilmiyorum."

"Öldürmek için nedeni olan biri olmalı, bozuk paralan için bir taksiciyi öldürmekten daha fazla nedeni olan biri olmalı." Sütünü bitirdi, ağzını yeniden sildi. "Elaine'in yanında çalışıyorum. Çoğunlukla dükkâna bakıyorum."

"Bundan söz etti."

"İçeri girip de beni gören insanların halini bir göreceksin. İlk anda, bir şey alıp sıvışacağımı

düşünüyorlar, sorumlu kişi olduğumu kabullenmeleri zaman alıyor."

"Kentin her yanında dükkân işleten siyahlar var" dedim. Elaine'den iki dükkân ötedeki antikacı dükkânı siyah bir kadın tarafından işletiliyor."

"Evet, büyük işhanlarında da siyah resepsiyonistler ve büyük mağazaların danışmalarında da siyahlar var, hepsi de görebileceğin yerlerde. Olay şu, Deuce'den yeni gelmiş gibi görünmüyorlar. Başarı için giyinmişler tatlım."

"Elaine bir şey söyledi mi?"

TJ başını hayır anlamında salladı. "Buna aldırmıyor. Ama arka odada düzgün bir elbise tutabilirim herhalde."

Bu konuda biraz daha konuştuktan sonra TJ, "Sanırım yukarı mahallelere gidip kardeşlerin Eldoniah amcam hakkında ne bildiğine bir bakabilirim. Şöyle bir sorun var tabii; herkes her çeşit şeyi söyleyecek. Bir herif sokakta serbest dolaşıyorsa onun ne kadar kötü olduğunu, en az altı polisi vurduğunu, Bank of England'ı soyduğunu anlatırlar. Aynı herifi kodese tıkarsın, kesinlikle işlemediği bir suçtan yatıyor olur."

"Biliyorum" dedim. "Cezaevleri çok kalabalık ve bu herifin hepsi de işlemedikleri suçtan ceza yemişlerdir."

"Bronx'a gidip birilerinin bir şey bilip bilmediğine bir bakacağım. Olay dört yıl önce oldu, öyle mi demiştin?"

"Cloonan öldürüleli yaklaşık dört yıl oldu. Mims'in mahkemede suçlandığı cinayetler daha yakın bir geçmişe ait. Dava da birkaç kez ertelendiğii için yirmi yılını yatmaya başlayalı daha bir buçuk yıl oldu."

"Bu işi biraz kolaylaştırıyor" dedi. "Hiç değilse onu hatırlayacak birini bulma şansım var."

Hesabı istedim. Bahşiş bırakırken TJ, "Düşünüyordum" dedi. "Kulüpteki şu herifler. Otuz yıldan sonra yarısının öldülrülmüş olması çok kuşkulu. Doğru mu söyledim otuz yıl diye?"

"Tam tamına otuz iki yıl."

"Otuz iki yıl" dedi. "Deuce'de böyle bir kulüp kuramazsın. Otuz iki yıl sürdürmeyi hiç

konuşmayalım. Daha ne olduğunu anlamadan toplantı yapacak kimse kalmamış olurdu.

Ölmemiş olanlar öbürlerini öldürmekten içeri tıkılmış olurdu." Şortunun arka cebinden siyah bir Raiders kepi çıkararak saçlarını içine tıktı ve aynadaki görüntüsünü inceledi. "Dört-beş yıl önce tanıdığım grubun yarısı

öldü. Otuz iki yıl sürmedi. Bu kadar çok herif bu kadar kısa zamanda becerdiğine göre öldürülmeyi öğrenmek zor olmamalı."

"Sen yavaş öğrenen biri olmaya çalış" dedim.

"Ah, yavaş olmaya çalışıyorum" dedi. "Elimden geleni yapıyorum."

11

Öğleden sonra kendime tatil vererek Yirmi Üçüncü Sokak'ta bir film izledikten sonra Village'a kadar yürüdüm. Bir zamanlar Cunningham'ın olduğu yerde yükselen apartmanı ve bir sokak ötede Cari Uhl'un öldürüldüğü kahverengi taş binayı geçtim. Saat dörtteki toplantı

için tam zamanında Perry Sokağı'na vardım ve köşedeki dükkândan bir fincan kahve alarak arka tarafta durdum.

Konuşmacı alkolün nasıl bir dost olduğunu ve ona ne kadar bağlandığını anlattı. "Sonuna doğru" dedi, "artık işe yaramaz oldu. Hiçbir şey işe yaramıyordu. Hiçbir şey beni rahatlatmıyordu, sızıp kalmalar bile."

Hudson Sokağı'nda otobüs beklerken gözüme bir çiçekçi sergisi ilişti. Bir düzine Hollanda süseni sardırdım, Elli Dördüncü Sokak'a kadar otobüse bindim, sonra Elaine'in dükkânına geldim.

"Bu çiçekler çok güzel" dedi. "Neden aldın?"

"Elmas alacaktım" dedim, "ama müşteri ikramiyemi çok gördü."

"Ne ikramiyesi?"

"Wallbanger'de çektiğimiz resim için."

"Ah Tanrım" dedi. "Ne kadar çılgın bir akşamdı. Kentte insanların kendini duvara yapıştırdığı

böyle kaç bar var, merak ediyorum."

"Washington Sokağı'nda bir tane var" dedim, "birbirlerini duvara yapıştırıyorlar ama Velcro kullanmıyorlar."

"Ne kullanıyorlar, Krazy Yapıştırıcısı mı?"

"Kelepçeler, ayak zincirleri."

"Ah, kastettiğin yeri biliyorum sanırım. Ama orasını kapatmadılar mı?"

"Başka bir adla yeniden açtılar."

"Bu günlerde yalnızca erkekleri mi alıyorlardı? Yoksa hâlâ kızlar ve erkekler birarada mı?"

"Kızlar ve erkekler. Neden?"

"Bilmiyorum" dedi. "Katılmak gerekmiyor, değil mi?"

"Kapıdan içeri adımını bile atman gerekmiyor."

"Yani yalnızca izleyebilirsin, değil mi?"

"Neden soruyorsun, kemo sabe?"

"Bilmiyorum. Belki de ilgimi çekti."

"Ya?"

"Eh, Quenns'deki Velcro Derbisİ'nde ne kadar eğlendiğimizi düşünürsek insanların birbirlerini tahrik etmek için yaptıkları acaiplikleri izlemek daha da şamata olabilir."

"Belki."

"Yok yere satın aldığım deri giysimi giyme şansı da verir bana."

"Ah, bunun için gitmek istiyorsun" dedim. "Seksi bir değil, yalnızca moda gösterisi yapmak istiyorsun. Ama haklısın iyi giyinen bir patron için kusursuz bir giysi. Ama ben ne giyeceğim?"

"Seni tanıdığım kadarıyla gri çizgili takım elbise. Doğrusunu istersen jean ve siyah tişörtle gerçekten harika görünürdün."

"Siyah tişörtüm yok."

"Ben sana alırım. Giyeceğini düşünsem siyah bir tanktop da alırdım, giyer misin?"

"Hayır."

"Ben de öyle düşünmüştüm. Dur şunları suya koyayım, sonra dükkânı kapatırım, eve kadar yürürüz. Tabii çiçekleri eve almamışsan."

"Hayır, burada güzel duracaklarını düşündüm."

"Haklısın, hem yeterli bir büyüklükte bir vazom bile var. İşte, güzel durmuyorlar mı?

Koreliler'de durup salata için bir şey alırız.Ben de biraz makarna ve salata yaparım, mutfak masasında yeriz. Ne dersin?"

Mükemmel dedim.

Yemekten sonra gün boyunca yanımda taşıdığım zarfı açarak Wally'nin müşteriye yazdırdığı

tavsiye mektubuyla birlikte raporlarını çıkardım. Elaine Jeopardy'yi izlemek için diğer odaya geçti, ben de otuz bir kişilik kulübün on dört yaşayan üyesinin mali durumu ve fatura ödeme alışkanlıkları hakkında öğrenebileceğim bir şeyler var mı diye baktım.

Elaine bana bir fincan kahve ve üç yarışmacının da Benjamin Harrison'ın William Henry Harrison'ın torunu olduğunu bilmediği haberini getirdiği sırada raporların çoğunu bitirmiştim.

"Ben de bilmiyordum" diye itiraf ettim. "Kategori neydi,Harrison Soyadlı İnsanlar mı?"

"Başkanlar."

"Ah, William Henry Harrison. Tippecanoe?" Elaine başını salladı. "Ve de Tyler. Hepsini hatırlıyorum. Tyler öldü, değil mi?"

"Herhalde Sherlock. 1840'da başkan seçildi, yani adamdan ne istiyorsun? Bu da nedir?"

Müşterinin mektubunu elimden alarak okudu. "Harika" dedi. "Wally mi yazdırmış?"

"Öyle diyor."

"Mükemmel, sen de öyle düşünmüyor musun? Ne zaman harika iş çıkardığını söyleyen bir müşterin olsa bu mektuptan bir tane almalısın."

"Sanırım."

"Heyecanın amma da bulaşıcı."

"Herhalde çerçeveletip büro duvarıma asacağım" dedin "gerçek bir bürom olursa. Müşteri adaylarına göstereceğim Dosyaya bir fotokopisini de koyabilirim."

"Bir dosya hazırlayabilirsen."

"Doğru."

"Ama bunu isteyip istemediğini bilmiyorsun."

Kahve içemeyeceğim kadar sıcaktı. Soğutmak için üfledim. "Kıçımı kaldırma zamanı geldi, değil mi? Altın rozeti iade edeli yirmi yıl oldu" dedim.

"İçkiden dolayı dibe vurdun" dedi. "Hatırladın mı?"

"Hem de çok iyi."

"Sonra içkiyi bıraktın."

"Şöyle diyorlar: Bir yangın tehlikesi oluşturacak kadar kuruyum şimdi ve yaşamım boyunca ne yaptım?" Kredi raporlarının üstüne elimle vurdum. "Burada benim yaşlarımda bir grup insan var" dedim, "hepsinin aileleri, meslekleri var, kendi evleri var ve çoğu isterlerse yarın emekliye ayrılabilirler. Bunların karşısına çıkaracak neyim var benim?"

"Eh, bir şey var" dedi, "hayattasın. Bu adamların yarısıdan fazlası öldü."

"Ben yaşayanlardan söz ediyorum. Her neyse, kimse beni öldürmeye çalışmadı."

"Ya? Bir dönem kafasını buna takan bir adam aklıma geliyor. Kim olduğunu unuttuysan aynaya bak."

"Anladım, anladım."

"Ve" dedi, "kendine biraz şans tanı, olur mu? Polislikten ayrıldığın günden beri geçiniyorsun."

"Geçinmekse bu."

"Hiç yemeksiz kaldın ya da parkta uyudun mu? Park etmiş otomobillere girerek radyolarını

çaldın mı? Seni elinde kağıt bardakla bozuk para isterken gördüğümü hatırlamıyorum.Bir şey kaçırdım mı?"

"Geçindim" dedim.

"Hayatını kazandın" dedi, "en iyisi olduğun işi yaparak, ayrıca bu işin peşinden de koşmadın.

Sana gelmesini bekledin."

"Zen detektif "dedim.

"Ve artık elli beş yaşındasın" dedi, "daha başarılı bir adam olman gerektiğini düşünüyorsun.

Yirmi yılı lisansın olmadan geçirdin, şimdi olması gerektiğini düşünüyorsun. Otel odasında çalışırken müşterilerin seni bir biçimde buldu ama şimdi bir büron olması gerektiğini düşünüyorsun. Bak, bunları istiyorsan, harika. İyi bir binada bir büro kiralayabilir, broşürler bastırabilir ve hukuk şirketlerine, büyük müşterilere gidebilirsin. İstediğin buysa seni desteklerim. Hoşuna giderse büroyu çalıştırırım."

"İlgilenmen gereken bir dükkânın var."

"Bir yardımcı tutabilirim. Yardımcı isteyip istemediğimi soran insanlar geliyor her gün ve bazıları orayı işletmek için benden daha yeterli. Ya da dükkânı kapatabilirim."

"Aptal olma."

"Ne aptallığı? Bir hobi bu, delirmemi önleyen bir şey."

"Bu öğleden sonra dükkâna geldiğim zaman" dedim, pencerenin önünde durdum ve yaptıklarına hayretle baktım."

"Haydi."

"Gerçekten. Yoktan var ettin. Boş bir dükkân ve yıllar boyu topladığın bütün sanat yapıtlarını

aldın ve sen gösterene kadarkimsenin güzelliğini görmediği şeyler ekledin."

"İkinci el başyapıtlarım."

"Ve Ray'in resimleri de, Tanrı aşkına. Sen bir sanatçı olduğunu kavramasını sağlayana kadar Ray becerikli bir polisten başka bir şey değildi."

"Kesinlikle bir sanatçı o."

"Sen hepsini biraraya topladın" dedim. "Yarattın. Nasıl yaptığını hiç bilmiyorum."

"Eh, eğleniyordum" diye itiraf etti. "Ama kâr getirir mi bilmiyorum. Allah'tan, getirmesine gerek yok."

"Çünkü sen zengin bir kadınsın."

Elaine'in Queens'de kiraya verdiği mülkleri var. Bunları bu tür işler yapan bir şirket onun adına yönetiyor. Elaine her ay bir çek alır.

"Bu bir kısmı, değil mi?" dedi.

"Neyin bir kısmı?"

"Ben biraz para biriktirdim" dedi, "sense biriktirmedin."

"Her iki cümle de doğru."

"Ve parasını benim ödediğim bir evde oturuyorsun."

"Bu da doğru."

"Yani eşit duruma gelmek için daha önemli bir kariyerin olması gerekiyor."

"Öyle mi düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum. Öyle mi?"

Bunu düşündüm. "Herhalde bu da bir faktör" dedim. "Kendime baktığımda fazla başarılı

olamamış bir adam görüyorum."

"Buna katılmayacak eski müşterilerin var, biliyorsun. Sana şık bir antetli kâğıtta tavsiye mektubu yazamayabilirler ama bir mobilya üreticisinin tazminat davasından kurtulmasından olmaktan çok daha değerliler. İnsanların yaşamlarına getirdiğin değişikliğe bir bak."

"Ama kendim için fazla bir şey yapmadım, değil mi? " Kredi raporlarını salladım. "Bunları

okuyordum" dedim, "ve kredi raporumu düşünüyordum."

"Faturalarını ödüyorsun."

"Evet ama..."

"Lisans, büro falan mı istiyorsun? Bu sana bağlı canım. Gerçekten sana bağlı."

"Eh, lisans sahibi olmamak aptalca" dedim. "Lisanssız çalışmanın beni zorladığı zamanlar oldu."

"Ve saygın bir büro, birkaç çalışan ve güvenlik personeli."

"Bilmiyorum."

"Bunu istediğini sanmıyorum" dedi. "İstemek zorunda olduğunu hissediyorsun sanırım ama zorunda değilsin ve seni rahatsız eden de bu. Ama bütün bunlara yalnızca sen karar vereceksin. "

Kredi raporlarına geri döndüm. Yavaş ilerliyordu, çünkü neye baktığımı bilmiyordum.

Umudum, gördüğüm zaman farkına varmaktı.

Douglas Pomeroy, Robert Ripley, William Ludgate, Lowelll Hunter, Avery Davis, Brian O'Hara, John Gerard Billings, Robert Berk, Kendall McGarry, John Youngdahl, Richard Bazerian, Gordon Walser, Raymond Gruliow, Lewis Hildebrand.

Bazılarının yüzlerini biliyordum. Gerry Billings'i televizyonda soğuk hava akımlarından ve yağmur olasılığından söz ederken görmüştüm. Kütüphanedeki araştırmamda Gordon Walser'ın (iki ortağıyla ajanslarının açılışını kutlarken) ve Rick Bazerian'ın (plak etiketini imzalayan iki punk rock yıldızı birlikte) yeni resimlerine rastlamıştım. Ayrıca Avery Davis'i de yıllardır gazetelerde görürdüm.

Birkaç kez Ray Gruliow'la aynı odada bulunmuştum ama tanıştırılmadık. Müşterim Lewis Hildebrand'ı da tanıyordum.

Ama yüzlerini hiç görmediklerim de dahil olmak üzere hepsinin resmini hayalimde çizebilirmişim gibi geliyordu bana.Adlarını okur, kredi geçmişlerini incelerken, aklıma sürekli imgeler geliyordu. Çayırlarda çim

biçme makinelerinin ardında yürürken ya da takım elbise giymiş olarak gördüm onları, küçük çocukları sevmek için eğilirken ve kucaklarına alırken izledim. Golf kursunda hayal ettim, duş alıp üstlerini değiştirdikten sonra kulüpte diyelim, uzun buzlu bardaklardan viski-soda içerken gördüm.

İyi terzilerin elinden çıkmış takım elbiseleri içinde güneş doğarken evlerinden ayrılan, alacakaranlıkta eve dönen adamları görebiliyordum. Gazeteleri ellerinde, platform Long Island trenini ya da Kuzey Metrosu'nu beklerken görebiliyordum. Toplantıya giderken pirinç

saplı evrak çantalarla kaldırımda hızlı hızlı yürürken görebiliyordum.

Onları opera ya da balede, güzel giyinmiş ve mücevher takmış eşleriyle birlikte görebiliyordum. Kendileri de gece giysileri içinde görkemli görünüyorlardı. Onları yolcu gemilerinde, ulusal parklarda, arka bahçedeki barbekünün yanında hayal edebiliyordum.

Aptalcaydı, çünkü neye benzediklerini bile bilmiyordum. Ama onları görebiliyordum.

Elaine'e, "Bir iki gün şans tanıyacak, sonra Lewis Hildebrand'a giderek bunun yalnızca istatistiksel bir anormallik olduğu söyleyeceğim" dedim. "Grubunda yüksek bir ölüm oranı ve alışılmadık sayıda cinayet var ama bu birinin onları birer birer devirdiği anlamına gelmez."

"Bütün bunları kredi raporlarından mı öğrendin?"

"Öğrendiğim şu" dedim, "çok düzenli yaşamları olan on dört kişi. Bu insanların karanlık bir tarafı olmadığını söylemiyorum. Bahse girerim birkaçı çok içiyor, çok kumar oynuyor da komşularının duymasını istemedikleri bir şeyler yapıyordur. Belki bir tanesi karısını

dövüyordur, belki öbürünün uçkuru sçözüktür. Ama her birinin yaşamlarında bir dizi cinayetler katiline uymayan bir istikrar derecesi var."

"Bunu uzun süredir yapıyorsa" dedi, "alışılmadık derecede disiplinlidir."

"Ve sabırlı, iyi organize olmuş. Buna kuşku yok. Ama yaşamında bir kaos olurdu. Kendini toparlamış olabilir ama bir-çok iniş çıkış, birçok yeni başlangıç ve batmalardan sonra. Bir çok iş değişimi, birçok yer değişimi olmasını bekliyordum. Örneğin böyle bir adamın aynı kişiyle çok uzun süre evli kalmış olması neredeyse inanılmaz bir şey."

"Ve hepsi de bunu başarmış mı?"

"Hayır, birkaç boşanma var. Ama boşananlar da öte yandan tutarlı bir mesleki gelişim göstermişler. Bütün grupta bu cinayetleri işleyebilecek kadar dengesiz bir aile ya da mesleki yaşamı olan bir kişi yok görünüyor."

"Yani gruptan biri değil."

"Ancak, grubun dışından biri kim olabilir? Bu insanların var olduğunu onlardan başka kimse bilmiyor. Fred Karp'ın dul eşini gördüğümü söylemiştim. Onunla yirmi beş yıla yakın bir evli kalmış. Yılda bir kez bazı eski arkadaşlarıyla yemek yeni biliyordu ama Brooklyn Koleji'ndeki grup arkadaşları olduklarını düşünmüş. Ayrıca hiçbirinin adını da bilmiyor."

"Kendini öldürebileceğini düşünmediğini de söyledi."

"Eh, yaşayanlar intiharlar hakkında hep böyle söylerler, kuleye çıkıp yirmi kişiyi vursan, komşular senin sessiz, hoş genç olduğunu söyleyecektir basına. Kendini öldürürsen, yaşamak için her şeyin olduğunu söylerler."

"Demek onun kendini öldürdüğünü düşünüyorsun."

"Böyle görünmeye başladığım düşünüyorum."

"Cinayetlere intihar süsü yerilmiş olabileceğini söylediğini hatırlıyorum."

"Birçok cinayete intihar süsü verilebilir" dedim. "İstisnada var, kamera çalışırken canlı

yayında kendini vuran o zavallı orospu çocuğu gibi."

"Bunu kaçırdığıma memnun oldum."

"Ama intihar süsü verilmesi olanaklı olsa bile" diye devam ettim, "bu olaylarda da intihar süsü verildiği anlamına gelmez. Çoğu göründüğü gibidir. Birçok kaza da aynı şekilde."

"Warren Komisyonu'nun sonucunun doğru olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Tanrım, bu da nereden çıktı?"

"Sol taraftan. Yalnızca merak ettim. Ne düşünüyorsun?"

"Gerçeğe Oliver Stone'dan çok daha yakın oldukları düşünüyorum. Neden? İnanmak istediğime inanmakta çok aceleciyim?"

"Bunu söylemedim."

"Eh, ister söyle, ister söyleme bu da bir olasılık. Bana öyle geliyor ki, birinin onları gerçekten öldürdüğünü kanıtlamak için çok uğraşıyorum ve gerçek nedenin eski dostumuz 'Rastlantı'

olduğu sonucuna isteksizce varıyorum. Ama belki de hep bu sonuca varmak istemişimdir.

Bilmiyorum."

"Bana da öyle geliyor ki" dedi, "iyi kredi oranlarına fazla önem veriyorsun."

"Yalnızca bu adamlara MasterCard'ları nedeniyle verme eğiliminde olmam değil sorun. Bütün yaşam biçimleri buna uygun, bütün..."

"Biliyorum. Raporlarına baktın ve tek gördüğün büyük Normal Rockvvell resmi oldu. Tam bir Amerikan Rüyası, mi?"

"Sanırım öyle." "Böyle bir yaşamın olamayacağı için kendini dışlanmış hissettin, hatta böyle bir yaşamı istemediğin için daha dışlanmış hissettin. Bu işin büyük bir kısmı Matt, değil mi?"

Telefon çaldı.

Elaine sırıtarak, "Kurtuldun" diyerek telefona uzaı "Alo? Kim arıyor acaba? Bir dakika, bir bakayım telefona gelebilir mi." Almacı eliyle kapatarak, "Raymond Gruliow" dedi

"Ya!"

Telefonu elinden alarak alo dedim. Gruliovv, "Bay Scudder, ben Ray Gruliow. Görüşmemiz gerektiğini düşünüyorum, ne dersiniz?"

Ses onun sesiydi, kısık ve zengin, kılıç gibi kullandığı bir araç. En son televizyon haberlerinde duymuştum bu sesi, kurumsallaşmış ırkçılığın müvekkili Warren Madison üzerindeki zararlı

etkisiyle ilgili bir gazeteci grubuna söylev veriyordu. Hatırladığıma göre Madison, ırkçılığın öyle bir kurbanı olmuştu ki, uyuşturucu işiyle uğraşıyor, soygun yapıyor, diğer uyuşturucu satıcılarını öldürüyordu ve onu tutuklamaya gelen altı polisi annesinin evinde vurmuştu.

"Belki görüşmeliyiz" dedim.

"Sabahleyin bir duruşmam var. Akşamüstüne doğru olur mu? Saat dört diyelim mi?"

"Dört iyi."

"Evime gelmek ister misiniz? Commerce Sokağı'ndayım, orayı biliyor musunuz?"

"Commerce Sokağı'nı biliyorum."

"Ah, elbette bilirsiniz. Altıncı Bölge'deydiniz, değil mi? Evim kırk dokuz numara, Cherry Lane Tıyatrosu'nun tam karşısında."

"Bulurum" dedim. "Saat dörtde geleceğim."

"Sizi dört gözle bekleyeceğim" dedi.

Elaine'e, "Yarın saat dört" dedim, "ve bu görüşmeyi dört gözle bekliyor. Ne istediğini merak ediyorum."

"Belki üzerinde çalıştığın işle ilgisiz bir şeydir. Belki seni araştırmacı olarak tutmak istiyordur."

"Ah elbette" dedim. "Velcro Vaulter'ı zımbalamak için yaptiğim işi duymuş ve beni ekibine katmak istiyor."

"Belki itirafta bulunmak istiyordur."

"İşte bu olabilir!" dedim. "Çetin Ceviz Ray Gruliov. Commerce Sokağı'ndaki evi ve görkemli avukatlık ücretiyle. Son yirmi yıldır eski arkadaşlarını öldürüyor ve itirafta bulunmak için yardımımı istiyor."

12

Commerce Sokağı yalnızca iki blok uzunlukta. Yedinci Cadde'den güneybatıya doğru Bleecker'ın bir blok aşağısından uzanıyor ve Barrovv Sokağı'na paralel akıyor. İlk blok, her iki tarafındaüç katlı evlerin yer aldığı düzenli bir bölge. Birçok ev konut ama ilk katta birkaç

işyeri de var. Bir pencerede avukat tabelası görülüyor, bunun hemen üstünde de ikinci bir tabela var. Üzerinde ANTİKALARLA DA İLGİLENİRİM yazıyor, vitrinde de antikalar ve koleksiyon eşyaları görülüyor. Evin iki bina aşağısında mikrobiotik yemekler yapan bir restoran var. Menüde toful ve deniz yosunu bulunur yazılı. Başka nelerle uğraştıkları

yazılmamış.

Bedford'un diğer tarafında yer alan Commerce Sokağı'nın ikinci bloku mimari olarak daha düzensiz. Farklı büyüklük, biçim ve biçemlerdeki binalar, iş saatlerinde otobüste ayakta giden yolcular gibi biraraya tıkıştırılmış. Bu ani kişilik değişiminden kafası karışmış gibi duran sokak birden sağa doğru dönüyor ve Barrow Sokağı'na açılıyor.

Cherry Lane Tiyatrosu blokun ortasında, sokağın ani yön değişikliğinden hemen önce.

Raymond Gruliow'un dört katlı ve iki geniş penceresi olan evi sokağın diğer tarafında, her iki yanındaki daha alçak ve daha geniş bir binayla

destekleniyor. Basamakları çıktım. Kapıda aslan başı biçiminde ağır pirinçten bir tokmak vardı. Elimi tam tokmağın üzerine koymuştum ki, kapın zilinin gömme düğmesini gördüm. Tokmağı vurmak yerine zile bastım, içeride çalan bir zil sesi duymadım, ağır tahta kapıdan dışarıya hiç ses sızmıyordu. Tam tokmağı denemeye hazırlanmıştım ki kapı içeriye doğru açıldı. Gruliow'un kendisi açmıştı kapıyı.

Uzun boylu, altmış üç yaşlarında ve çok zayıf bir adamdı. Bir zamanlar siyah olan saçları

artık gri ve uzundu. Saçları ya kasma kadar iniyor, omuzlarına küçük kıvrımlar biçiminde dökülüyordu. Yıllar yüzünde bir karikatüristin kalemi gibi oynamış, burnunu uzatmış, alnının kemikli çıkıntısını vurgulamış, yanakları çukurlaştırarak çenenin dışarıya doğru çıkartmıştı.

İncelercesine bana baktı, sonra yüzü bir gülümsemeyle aydınlandı. Sanki beni gördüğüne içtenlikle sevinmişti, sanki birileri dünyada kozmik bir oyun oynuyordu ve ikimiz de o oyunun içindeydik.

"Matthevv Scudder" dedi. "Hoş geldiniz, hoş geldiniz. Ben Ray Gruliow."

Evin durumundan dolayı özür dileyerek beni içeriye altlı Rahatsız etmeyen bir düzensizlik varsa da, evin durumunda bu sorun yoktu -gömme rafların içinde kitaplar taşmış ve yere yığılmıştı, bir iskemlenin yanında dergi yığını vardı, Viktorya tarzı bir kanepenin arkasına bir takım elbise ceketi asılmıştı Bay Gruliow takımın pantalonunu ve kollarını kıvırdığı beyi bir gömlek giymişti. Ayaklarında Birkenstock sandaletler vardı Koyu renk çizgili takıma uyan ince siyah çoraplarla sandaletin tuhaf görünüyordu.

"Eşim Sag Harbor'da" diye açıkladı. "Yarın öğleden sonra yanına gidecek ve Pazartesi sabahı

duruşma için geri döneceğim. Eğer onu arayarak çok fazla işim olduğunu söylemezsem. Belki de böyle yaparım. Haftasonu için koşa koşa kentten çıkmak ve koşa koşa geri dönmenin anlamı nedir Allah aşkına. Bunun rahatlama olduğu mu sanılıyor?"

"Bazı insanlar bunu sürekli yapar."

"Bazı insanlar kamyon çekme yarışmalarına da katılır" dedi. "Bazı insanlar Amway ürünlerini arkadaşlarına satar. Bu ı insanlar yeryüzünün boş bir küre olduğuna, içinde bambaşka bir uygarlığın yaşadığına inanır." Zarif bir biçimde omuzlarını silkti. "Bazı insanlar evlenip durur. Evli misin Matt?"

"Fiilen."

"'Fiilen.' Bu hoşuma gitti. Sana Matt dememde bir sakınca var mı?"

"Yok" dedim. "Ben de Ray. 'Fiilen.' Bu birlikte yaşadık herhalde... Eh, sen lisanssız bir özel detektifsin, neden lisanssız bir eşin olmasın ki. Daha önceden evliydin sanırım."

"Bir kez, evet."

"Çocuk var mı?"

"İki oğlan."

"Herhalde artık büyümüşlerdir."

"Evet."

"Ben üç kez evlendim" dedi, "ve üçünden de çocuklarım var. Altmış dört yaşındayım ve Mart'ta iki yaşına girecek bir kızım, onun da önümüzdeki ay kırkına girecek bir ağabeyi var.

Neredeyse onun büyükbabası olacak yaşta. Tanrı aşkına, ailem üç kuşaktan oluşuyor." Bu düşünceyle başını salladı. "Seksen yaşına gelince hâlâ çocuğumu koleje gönderiyor olacağım."

"Bunun insanı genç tuttuğunu söylerler."

"Öz savunma olarak" dedi. "İçki zamanı geldi herhalde, ne alırsın?"

"Soda, teşekkürler."

"Perrier iyi mi?"

Evet, dedim. Yemek odasındaki dolaptan soda çıkararak bir bardağa Perrier koyduktan sonra kendisininkine İrlanda viskisi ekledi. Şişenin biçiminden tanıdım: JJ&.S, Jameson'un özel şişelerindendi. Bu markayı içtiğini bildiğim tek kişi, asıl işleği suç olan, Cehennem Mutfağı

salonunun sahibiydi ve bu içkiyi sodayla karıştırma düşüncesine hasta oluyordu.

Öndeki odada Gruliow bana sodayı verdi, benim için bir koltuk boşalttı ve uzun bacaklarını

önünde uzatarak kanepeye oturdu. "Matthevv Scudder" dedi. "Önceki gün bu adı

duyduğumda biraz tanıdık geldi. Aslında yıllar içinde yollarımızın kesişmemesine şaşırdım."

"Doğrusunu istersen" dedim, "kesişti."

"Ya? Sakın seni tanık iskemlesine çıkardığımı söyleme. Düşmanca davranan bir tanığı asla unutmam."

"Duruşmalarında tanıklık yapmak için hiç çağrılmadım. Ama seni Ceza Davaları Binası'nda ve bölgedeki birçok lokantada görmüştüm: Reade Sokağı'ndaki Ronzini'nin Yeri'nde ve Park Row'daki artık var olmayan küçük Fransız lokantasında Adını hatırlayamıyorum."

"Ben de, ama kastettiğin yeri biliyorum."

"Yıllar önce" dedim, "Elli İkinci Sokak'ın batısındaki bir lokantada, geç saatlerde, yanımdaki masada oturuyordun."

"Ah, Tanrı aşkına" dedi. "İki yanında yanmış binalar olan, bir İrlanda deneme tiyatrosunun bir kat üstü."

"Evet, orası."

"Orayı üç kardeş işletirdi" diye hatırladı. "Adları neydi? Dilimin ucuna Morrison geliyor ama değil."

"Morrissey."

"Morrissey! Çılgın adamlardı, göğüslerine kadar inen kızıl sakalları ve ani ölüm düşüncesi uyandıran soğuk mavi gözleri vardı. Söylentiye göre IRA ile bağlantıları varmış."

"Herkes böyle diyordu."

"Morrissey'ler. Yıllardır orayı fazla düşünmedim. Herhalde iki üç kereden fazla gitmemişimdir. Oraya gittiğim zaman zaten yeterince içmiş olurdum galiba."

"Eh, bir dönem oraya çok gittim" dedim, "herkes oraya gittiğinde yeterince içmiş olurdu.

İnsanlar terbiyeli davranırdı, zaten kardeşler davranmayanın icabına bakardı."

"Yirmi yıl önce olmalı."

"Buna yakın."

"O zamanlar polis miydin?"

"Hayır, ama ayrılalı çok olmamıştı. O mahalleye taşınmıştım ve yerel barlarda içerdim, bunların çoğu şimdi yok. Onlar, pes etmeden önce kapılarını kapattıkları geceler Morrissey'ler sabahın erken saatlerine kadar hep açıktı."

"Geç saatlerde içki içmenin özgürleştirici bir yanı var" dedi. "Tanrım, o günlerde şimdikinden çok içerdim. Şimdi içkiyi biraz fazla kaçırsam uykum geliyor. O sıralarda yakıt gibiydi, bütün bir günü ve geceyi geçirebilirdim."

"İrlanda viskisini içmeyi orada mı öğrendin?"

Başını hayır anlamında salladı. "Başarı için eski formülü bilir misin? 'İngiliz gibi giyin, Yiddiş gibi düşün.' Eh, kafiye bozuluyor ama ben buna 'İrlandalı gibi iç' ve 'İtalyan gibi ye'yi ekledim ve her iki kuralı da burada,

Village'de öğrendim. İrlanda viskisi içmeyi Beyaz At ve Arslan Başı'nda ve buradan bir sokak ötede Mavi Değirmen'de öğrendim. Altıncı

Bölge'deyken Mavi Değirmen'e gider miydin?"

Başımı salladım. "Yemekleri çok iyi değildi."

"Hayır, berbat. Konserve sebzeler ve ezik teneke kutular ama birçok yerin yarı fiyatına biftek yiyebilir, keskin bir bıçağın varsa kesmeyi becerebilirdin." Güldü. "Kapanış saatine kadar arkadaşlarla oturup içmek için iyi bir yerdi. Şimdi adına Grange diyorlar ve yemekleri çok daha iyi ama sessiz sedasız bir içki içmek için oraya gidemezsin, çünkü orada düşündüğünü

bile duyamazsın. Müşteriler eşimin yaşında ya da daha genç ve Tanrı aşkına, çok gürültücüler."

"Gürültüden hoşlanıyorlar herhalde" dedim.

"Gürültünün onlar için bir anlamı olmalı" dedi, "ama ne olduğunu hâlâ anlamış değilim. Bana yalnızca başağrısı veriyor."

"Bana da."

"Bize bir bak" dedi. "Yaşlı başlı adamlarız. Sen benden çok daha gençsin. Elli beş falan değil mi?"

"Her yanımdan akıyor herhalde."

Gözlerimin içine baktı. "Senin hakkında biraz bir şeyler öğrenmeyi kendime iş edindim"

dedi. "Bu seni şaşırtmış olamaz. Tahmin ediyorum ki sen de aynı şeyi yaptın."

"Kredi puanın iyi" dedim.

"İyi, üstümden bir yük kalktı."

"Ve altmış dört yaşındasın."

"Bunu birkaç dakika önce söylemiştim, değil mi? Zaten sır değil." Arkasına yaslandı, bir kolunu kanepenin arkalığına koydu. "Otuz bir kişilik kulübün ikinci en yaşlı üyesiydim" dedi.

"Homer'i saymazsak yani. Homer Champney, grubumuzu kuran kişi."

"Anlıyorum."

"O sırada otuz iki yaşındaydım, Hukuki Yardım'da çalışıyor ve Village Bağımsız Demokratlar'a katılarak kendime politikada bir yer edinmeye çalışıyordum. Sorun şu ki Reformcu Demokratlar'ı daha iğrenç buldum. Eski kulüp işe yaramazlarla doluydu ama onlar hiç değilse bunu biliyorlardı. Reformcular her zaman böyle tutucu, küçük, boktan adamlar oldular. Kim bilir, onlara tahammül etmeyi öğrenebilseydim belki de Ed Koch'tum bugün."

"Bu da bir düşünce."

"Frank DiGiulio benden on ay kadar büyüktü. Onu fazla tanımazdım ama hoşlanırdım. Eski bir Roma parasından fırlamış gibi bir yüzü vardı. Öldü, biliyorsun."

"Geçen Eylül'de."

"Tîmes'da ölümünü okudum. Bugünlerde ilk önce ölüm ilanları sayfasını okuyorum."

"Ben de öyle."

"Orta yaşı da böyle tanımlıyorum. Sabah gazetesini eline alarak ölüm ilanlarını okuduğun gün başlar. Frank ölünce, kendi kendime, Gruliow, sen de yaklaşıyorsun, dedim." Kaşlarını çattı.

"Sıra bendeymiş gibi. Oysa sırada Alan Watson vardı. İyi adam, çok dürüst, saati ve cüzdanı

için bıçaklanarak öldürüldü. Forest Hills'de bunu beklemez insan."

"Son günlerde daha çok sokak suçları işleniyordu. Onu bulan özel bir güvenlik görevlisiydi, özel güvenlik görevlisini ancak gerçekten gerekliyse tutarsın. "

"Günümüzün sorunları" dedi. "Çok yakında her yerde özel güvenlik kullanılacak." Viski-soda bardağına baktı. "Felicia Karp'tan bir telefon aldım" dedi. "Onun kim olduğunu bilmiyordum ve Fred Karp'ın dul eşi olduğunu söylediği zaman da hatırlamadım. Fred Karp mı? Fred Karp da kimdi? Bir avukat, maffya mensubu bir radikal mi? Unutma ki yılda bir kez yemekte görmeye alıştığım bir insandı. Uç yıl önce onu görmemeye başladım, çünkü büro penceresinden atlamıştı. Hatırlamam bir dakika sürdü. Bayan Karp bir detektifin onu aradığını

ve kocasının intihar etmemiş, öldürülmüş olabileceğini söylediğini anlattı. Kulüp listesinde benim adımı görmüştü ve listede tanıdığı tek ad benimkiydi. Konuyu biraz aydınlatabilirim umuduyla beni aramıştı."

"Sonra?"

"Sonra cehaletimi gizlemek için yapabileceğim her şeyi yaptım ve ona biraz soruşturacağımı

söyledim. Gereken telefon konuşmalarını yaptım ve yeterince bilgilendiğimi düşününce seni aradım." Dalgın dalgın gülümsedi. "İşte buradasın."

"İşte buradayım."

"Müşterin kim?"

"Bunu söyleyemem."

"Sen bir avukat değilsin, biliyorsun. Ayrıcalıklı bir bilgi değil bu."

"Ve mahkemede de değiliz."

"Hayır, elbette değiliz. Müşterinin yaşayan kulüp üyelerinden biri olduğunu varsaymak zorundayım. Dul bir eş ya da 'başka biri tarafından tutulmadıysan." Konuşurken yüzümü

inceledi. Bir an sonra, "Hiç ele vermeyeceksin" dedi.

"Müşterim kim olduğunu bilmeni isteyebilir. Ama önce ona sormam gerek."

"Bir erkekmiş gibi konuşuyorsun. Bu vurguyla dul bir olamaz. Gerçi gizliliği seven bir insan olabileceğini düşünüyorum Matt. Öyle misin?"

"Çok değil."

"Bilmem. Gene de bir grup üyesi olması çok akla yakın değil mi? Öbür bütün üyelerin adını

başka kim bilebilir? Gerçi herhalde birkaçımız eşlerimize kulüp hakında bilgi verdik sanıyorum." Bir gülümseme, bu kez dudakların kenarında belli belirsiz. "ilk eşlerimiz" dedi.

"İlk boşanman sana hiçbir şey öğretmese bile, gizliliğin önemini öğretir."

"Beni kimin tuttuğu önemli mi?"

"Olasılıkla hayır, insanlar hakkında her şeyi öğrenmekti hoşlanırım: Jüri üyeleri, tanıklar, diğer tarafın avukatı. Herşeye hazır olmak, biliyorsun. Mahkemedeki tavırlarım beni akademisyen çevrelerinde önemli bir insan haline getirebilir ama davayı kazandıran önceden yapılan hazırlıklardır. Ben de dava kazanmaktan hoşlanırım."

Biraz daha Perrier isteyip istemediğimi sordu. "İyi olur." dedim.

"Peki, tahminin nedir Matt? Biri bizleri öldürüyor Yoksa bu da mı gizli?" dedi.

"Kulüpte çok fazla ölüm olmuş."

"Bunu anlamak için bir detektife ihtiyacım yok."

"Birkaç cinayet, birkaç intihar, kaza süsü verilmiş olabilecek birkaç kaza. Yani rastlantıdan daha fazla şey varmış gibi görünüyor."

"Evet."

"Ama bu olanaksız. Katilin sizlerden biri olma olasılığı çok büyük ve ne bir neden, ne bir mali dürtü var, hiç değilse ben bulamadım. Yoksa bir şeyi atlıyor muyum?"

"Hayır" dedi. "Son kalan kişinin iyi bir Bordeaux içmesi konusunda daha önce konuşmuştuk.

En son kalacak olanın bundan zevk alamayacak kadar yaşlı olacağına karar verdik. Kaldı ki bu çok uygunsuz, hatta önemsiz görünüyordu."

"Demek ki katilin deli olması gerek" dedim. "Aniden gelen bir dürtüyle davranan bir katil de değil, çünkü yıllardır bu işin içinde olmalı. Uzun vadeli bir çılgın olması gerek, oysa siz on dördünüzün de aklı başında, istikrarlı yaşamlarınız varmış gibi görünüyor."

"Ha" dedi. "Bu noktada seninle tartışacak iki eski eşim var. Belki de katil benimdir."

"Sen misin?"

"Ne?"

"Katil sen misin? Watson'ı, Cloonan'ı ve diğerlerini sen mi öldürdün?"

"Tanrım, ne soru ama. Hayır, elbette hayır."

"İyi, üstümden büyük bir yük kalktı."

"Şüpheli miyim?"

"Hiç şüpheli yok."

"Ama gerçekten düşünüyorsun ki..."

"Bunu senin yapabileceğini mi? Hiçbir fikrim yok. Bu nedenle sordum."

"Sana söyler miydim sanıyorsun?"

"Söyleyebilirsin" dedim. "Daha önce de böyle tuhaf şeyler oldu."

"Tanrım."

"Bana aptalca olanlar da dahil olmak üzere bütün soruları sormam öğretildi" dedim. "Birinin sana ne anlatacağını bilesin ki."

"İlginç. Duruşmada tam tersi olur. Temel ilke, yanıtı bilene kadar tanığa asla soru sormamaktır."

"Bu biçimde herhangi bir şey öğrenmek zor olur herhalde."

"Amaç" dedi, "eğitim değil. Bir içki daha alacağım. Bana katılır mısın?"

Bana Perrier koymasını söyledim.

"Sana şu kadarını söyleyeceğim" dedim. "Üye listesinde adını görünce şaşırdım."

"Ya!"

"Bana öyle geldi ki" dedim, "katılmanın beklenmeyeceği bir grup bu."

Gruliow homurdandı. "Kimsenin katılmasının beklenmeyeceği, alışılmadık bir grup olduğunu söyleyebilirim. Her ölümlülüğün kutlanması, Tanrı aşkına. Kim buna katılmak teyebilir?"

"Sen neden katıldın?"

"Hatırlaması zor" dedi. "O sırada çok daha gençtim elbette. Kişilik olarak ve mesleki açıdan bir hiçtim."

"Adını artık kesinlikle biliyorlar."

"Ah, hiç kuşku yok. Herkes Çetin Ceviz Ray Gruliow!u tanıyor; adıma, yüzüme, saçlarıma, sesime, şeytansı zekama artık herkes aşina. Eh, istediğim de buydu. Aynı zamandı büyük bir lanet, bilirsin. 'İstediğin her şey senin olsun.' Bir erkek için dilenebilecek en kötü şey."

"Ünün bedeli" dedim.

"O kadar da kötü değil. Restoranlarda daima bir ma buluyorum, sokakta yabancılar bana selam veriyor. Bleecker sokağı'nda bir kafe, bir sandviçe benim adımı verdi. Oraya gider ve bir Ray Gruliow söylersin, sana biftekli, soğanlı ve kimbilir neli berbat bir karışım getirirler."

İkinci içkisi birincisinden daha koyuydu ve Ray giderekdaha hızlı içiyor gibiydi.

"Elbette her zaman biftek ve soğan olmaz" dedi, "bazen de camlarınızı kırarlar."

Gözlerim ön cama kaydı.

"Değiştirildi" dedi. "Bu seferki darbeye dayanıklı plastik. Işık belli bir açıdan vurmazsa cama benziyor ama cam değil. Mermilere karşı da dayanıklı. Yüksek hızlı olanlara değil, onları

beton bile durduramaz ama diğerlerini sektirmesi gerekir. Geçen sefer mermiydi, bana mermilerin yeni camdan sekeceğini söylediler. Üstündeki cilayı bile zedelemezmiş."

"Adamı yakalayamadılar, değil mi?"

Başını salladı. "Yakalamakiçinçalıştıkları dapek söylenemez. Ateş edenin bir polis olduğunu düşünüyorum."

"Sanırım haklısın."

"Bronx'ta oturan on iki saygın kişinin Warren Madison'ı günahlarından dolayı affetmesinden ve bunun da birçok polisi kızdırmasından hemen sonra oldu."

"Birkaç sıradan insanı da kızdırmıştı."

"Bunlara sen de dahil misin Matt?"

"Benim ne düşündüğüm önemli değil."

"Gene de söyle."

"Neden?"

"Neden olmasın?"

"Warren Madison'ın yaşamının geri kalan kısmını bir hücrede geçirmesi gereken katil bir orospu çocuğu olduğunu düşünüyorum."

"Öyleyse aynı fikirdeyiz." Ona baktım.

"Warren" dedi, "bazı müşterilerimin soğukkanlı katil olarak niteleyebileceği bir adam. Ben onun vicdansız bir sosyopat olduğuna inanıyorum. Günlerini New York eyaletinin konuğu olarak geçirdiğini görmek hoşuma giderdi."

"Onu savundun."

"Bir avukata hakkı olduğunu düşünmüyor musun?"

"Onu dışarı çıkardın."

"Olabilecek en iyi savunmaya hakkı olduğunu düşümüyor musun?"

"Onu savunmakla kalmadın" diye konuşmama devam ettim. "Bütün polis teşkilatını da mahkemeye çıkardın. Jüri Madison'un Bronx polisi için muhbirlik yaptığını, karşılığı

polislerin de Madison'u uyuşturucu işiyle ilgilenmesi için rahat bıraktıkları masalını sattın.

Adamlar onun konuşacağından korktular, onu tutuklamak için değil, öldürmek için annesinin evine gittiler."

"Tam bir senaryo, değil mi?"

"Aptalca."

"Polislerin muhbir kullandıklarını düşünmüyor musun?"

"Elbette kullanıyorlar. Kullanmasalar dosyaların yarısını bile çözemezlerdi.

"Muhbirlere, yardım etmeleri karşılığında 'mesleklerini sürdürmeleri için izin verildiğini düşünmüyor musun?"

"Bu da sistemin bir parçası."

"Yakalanan uyuşturucuların sokağa tekrar geri döndüğünü düşünmüyor musun? Yasaları ihlal eden bazı polis yetkilılı kıçlarını kurtarmak için aşırı önlemler alabileceğini düşünmüyor musun?"

"Bazı durumlarda ama..."

"Bu polislerin, Warren'ın annesinin evine, onu öldürmek için gitmediklerini kesinlikle biliyor musun?"

"Kesinlikle mi?"

"Kesinlikle."

"Eh, hayır" dedim. "Kesinlikle bilmiyorum."

Gruliow, "Ben biliyorum" dedi. "Tam bir saçmalıktı. Onu asla muhbir olarak kullanmadılar.

Onu kıçlarını temizlemek için bile kullanmazlardı, ve bunun için onları suçladığımı

söyleyemem. Ama jüri buna inandı."

"Onlara iyi bir mal satmışsın."

"Bu övgüyü mutlulukla kabul ederim ama fazla şey satmak gerekmedi. Çünkü satın almak istiyorlardı. Siyah ve kahverengi tenli yüzlerle dolu bir jürim vardı ve hazırladığım bu aptalca senaryo onlara kesinlikle kabul edilmesi gereken bir şey olarak geldi. Onların dünyasında polisler sürekli böyle bokluklar yapar ve sonrasında her tür yalanı söyler. Öyleyse polis ifadesine neden inansınlar ki? Başka bir şeye inanmak daha iyi olur. Onlara kabul edilebilir bir alternatif sundum."

"Ve Warren Madison'ı tekrar sokağa saldın."

Gruliow bana baktı, kaşlarını kaldırdı, ağzının kenarında bir gülümseyiş belirdi. Bunu daha önce de görmüştüm. Patentini aldığı, zor bir tanık karşısında, işbirliği yapmayan bir gazetecinin önünde ortaya çıkan, hayal kırıklığına uğramış bir alaycılık ifadesiydi bu. "Birinci olarak" dedi, "Warren Madison ya da başka birinin sokakta olmasının ya da olmamasının, bizlerde, kentteki yaşam kalitesinde büyük bir farklılık yaratacağını düşünüyor musun?"

"Evet" dedim, "Bir polis buna inanmak zorunda, yoksa sabah işe gitmek çok zor olur."

"Sen artık polis değilsin."

"Katolik olarak yetiştirilmek gibidir" dedim. "Asla aşamazzsın. Ayrıca gerçekten bir farklılık yaratacağını düşünüyorum, Madison'ın öldürebileceği insanlar açısından değil ama onu sokakta yürürken gören insanların aldığı mesaj açısından."

"Ama görmüyorlar?"

"Nasıl yani?"

"Onu sokakta yürürken görmüyorlar, yani Green Haven'da, hapishanede değilseler görmüyorlar. Warren orada ve uzun bir süre de orada kalacak. Metroda Mormon bir genci bıçaklayan oğlana ceza verirken Torres'in ne dediğini hatırlıyo musun? 'Şartlı tahliyeni verecek yetkili henüz doğmadı.' Bunu Warren için de söyleyebiliriz. O uyuşturucu satıcılarını

öldürdü ve ceza yedi, yaşadığı sürece demir parmaklıklar ardında olacak."

"Bu suçlardan onu kurtaramadın mı?"

"Hiç denemedim bile. Başka bir avukatı vardı. Bu davayı almak istemezdim. Bir uyuşturucu satıcısını öldürmek, para için adam öldürmektir ve seni temsil edecek başka bir sürü avukat var. Bir polisi öldürmek ise politik bir tavırdır. Ancak o zaman Gruliow adlı bir adamın sana yararı olabilir."

"Nedense kimse Madison'ın ceza süresini hatırlamıyor."

"Elbette hatırlamıyor. Hatırladıkları tek şey Çetin Ceviz Ray'in onu kurtardığı. Polisler de onun Green Haven'da tıkılı olduğuna ya da Hollywood'da Madonna'yı düzdüğüne aldırmıyor.

Bakışları seninkiyle aynı, yani teşkilatı duruşmaya çıkardığım, sistemi duruşmaya çıkardığım.

Her zaman da böyle yapacağım, öyle ya da böyle. Sivil hak çalışanları, isyancılar ya da Filistinliler ya da evet, Warren Madison, sistemi duruşmada sorgularım. Ama herkes bunu böyle değerlendirmiyor." Plastik camı gösterdi. "Bazıları bunu kişisel bir iş olarak görüyor."

"Duruşmadan sonra yayınlanan, senle Madison'ın resmini görüyorum sürekli" dedim.

"Birbirimize sarılmış olarak."

"Evet o resim."

"Ne düşündün? Zevksizlik? Teatral bir oyun mu?"

"Yalnızca hatırlanabilecek bir imge" dedim.

"Earl Rogers adlı bir ceza avukatını hiç duymuş muydun Çok gösterişli ve başarılı bir adam.

Bir davada müşterisi iğrenç bir cinayetle suçlanıyordu. Ayrıntıları unuttum ama Rogers beraat ettirdi."

"Sonra?"

"Sonra kararı okudukları zaman davalı kendisini kurtaran adamın elini sıkmaya koştu. Rogers elini vermedi. 'Benden uzak dur' diye bağırdı salonun tam ortasında. 'Seni orospu çocuğu, günah kadar suçlusun!'"

"Tanrım."

Keyifle, "İşte bu teatral" dedi. "Ve zevksizlik, en azından etik açısından sorgulanabilir.

'Günah kadar suçlusun!' Hemen hepsi suçludur, Tanrı aşkına. Suçluyu savunmak istemezsen başka bir iş bul kendine. Ama savunacaksan ve kazanacak kadar şanslıysan, elini de sıkabilirsin." Sırıttı. "Ya da kucaklayabilirsin, sarılmak el sıkmaktan daha uygundur benim için. Warren'ı kucaklamak istedim, seni kandırmayacağım. 'Suçsuz'derlerken müthiş bir coşku duyarsın. Müthiş bir şey bu. Birini kucaklamak istersin. Ayrıca Warren'dan hoşlandım."

"Gerçekten mi?"

Başını salladı. "Çok çekici bir adam" dedi, "seni öldürmek için bir nedeni yoksa tabii."

13

Gruliovv saat altı sularında "Ben acıktım" dedi. Bir Çin lokantasını aradı. "Merhaba, ben Ray Gruliow" diyerek bir iki şişe Tsing-tao ile birlikte birkaç yemek çeşidi ısmarladı ve bu kez fal kurabiyelerini unutmamalarını söyledi. "Çünkü" dedi, "arkadaşımla ben geleceğin bize neler getireceğini bilme ihtiyacı duyuyoruz."

Telefonu kapadıktan sonra, "Programdasın değil mi?" diye sordu.

"Ne programı?"

"Anlamamazlıktan gelme, lütfen! Kendi evimde bana Allah'ın belası bir dizi cinayetler katili olup olmadığımı sordun. Ben de sana Adsız Alkolikler'in üyesi olup olmadığını sorabilirim."

"Anlamamazlıktan gelmedim. AA dışında buna genellikle 'program' demeyiz."

"Birkaç yıl önce bir-iki toplantınıza gitmiştim."

"Ya!"

"Burada, yakınlarda. Hudson'da, St. Luke'un alt katı ve Perry Sokağı'nda küçük bir dükkânda.

Orada hâlâ toplantılar yapıp yapmadıklarını bilmiyorum."

"Yapıyorlar."

"Kimse bana, 'Gruliow, çek kıçını buradan, sen buraya ait değilsin' demedi. Özdeşleştiğim şeyler de duydum."

"Ama kalmadın."

Başını hayır dercesine salladı. "Vazgeçmek istemediğim kadar çok şey vardı. İlk Adım'a baktım, yaşamın denetim dışına çıkmasına ilişkin bir şeyler söylüyordu. Nasıl ifadelendirdiklerini unuttum."

"Alkol karşısında güçsüz olduğumuzu, yaşamımızı yönetilebilir olmaktan çıkardığımızı kabul ettik.'"

"Tamam. Eh, yaşamıma baktım, yönetilemez değildi. Çok fazla içtiğim ve sabahında pişmanlık duyduğum geceler vardı elbette ama bu bana ödeyebileceğim bir bedel olarak geldi.

Bu yüzden içkiyi azaltmak için bilinçli bir çaba içine girdim."

"İşe yaradı mı?"

Başını salladı. "İçki hâlâ bana zevk veriyor. Bu nedenle yemek ısmarladım. Genellikle akşam yemeğinden önce bu kadar çok içmem. Son zamanlarda biraz gergindim. Gerilimli dönemlerde biraz daha fazla içmek doğaldır diye düşünüyorum, değil mi?"

Mantıklı göründüğünü söyledim.

"Bu konuyu açmazdım" dedi, "ama içki içmiyorsan, ki içmemeni anlıyorum, sana bira ısmarlamak istemedim, kabalık etmek de istemedim." Son sözcüğü biraz yuvarladı ve kendini engelleyerek başka bir şey söylemedi. Konuyu değiştirerek, "Birlikte yaşadığın kadın. Kaç

yaşında?" diye sordu.

"Ona sormam gerek."

"Senden otuz yaş genç değil, öyle mi?"

"Hayır."

"Öyleyse benim kadar aptal bir adam olmadığını düşünebilirim" dedi. "Kulüp ilk kez toplandığında Michelle altı bezli bir bebekti. Tanrım. Chatham'ın yaşındaydı."

"Chatham kızın mı?"

"Evet öyle. Onun adına alışmaya bile başlıyorum. Annesinin taktığı bir ad, herhalde tahmin etmişsindir. Altmış yaşlarında bir adam kızına Chatham adını vermez. Çocuğa bir İngiliz başbakanının adını vermeyi isterse Disraeli adını düşünebileceğimi söyledim Michelle'e.

Gruliow'a Chatham'dan daha çok uyuyor. Dizzy Gruilow. Güzel bir ad, sen de öyle düşünmüyor musun?"

"Ama Michelle bunu sevmedi."

"Hoşuna gitmedi. Yarı yaşımda ama ona bir çocuk gibi davranırsam Tanrı yardımcım olsun.

Ona eşitimmiş gibi davranmak gerekiyor. Ona şaka yollu, genç ya da yaşlı, kadın ya da erkek kimseye eşitimmiş gibi davranmadığımı söyledim. 'Evet dedi, 'fark etmiştim.' Sana bir şey söyleyeyim mi? Yarın Sag Harbor'a gideceğimi sanmıyorum. İşimin yoğunluğunun buna izin vermeyeceğini düşünüyorum."

Tabaklarımızı kucağımıza alarak ön odada yemek yedik. Gruliow benim için bir Cola getirdi, kendisi de iki şişe Çin birası içti.

"Çok komik" dedi. "Beni şok eden Homer'ın ölümü oldu. Öldüğünde çok yaşlı bir adamdı, tanıdığım herkesten daha yaşlı ama onun sonsuza dek

yaşayacağını bekliyor olmalıydım. lk ölen o değildi, biliyorsun. Üçüncü kişiydi."

"Biliyorum."

"Phil'in ölmesi de bir şoktu ama bir otomobil kazasıydı her zaman çakabilecek bir tür şimşek.

Er ya da geç birine çarpacak. New York'ta mı büyüdün?"

"Evet."

"Ben de. Ülkenin başka yerlerinde bir iki arkadaşın bir kazada ölmeden liseyi bitiremezsin.

Her gece Ölü Adamlar Virajı'nı alamayan hiç değilse bir otomobil olacağını bilirsin Ama çocuklar kentte otomobil kullanmaz, dolayısıyla burada bir tür nüfus planlaması var."

"Ama başka türlü ölüyorlar."

"Tanrım, evet. Genç erkekler safını azaltan bir tür aşınma her zaman var. Tarihsel açıdan savaşlar da bunda her zaman önemli bir rol oynadı ve nükleer çağdan iyi iş yaptı. Gene de sınırlı savaşlar ve yerel çatışmalar işi ele almış görünüyor. Gettolarda uyuşturucu bu rolü

üstlenmiş durumda. Ya aşırı dozda alırlar ya da dağıtımını yaparak birbirlerini vururlar."

Homurdandı. "Ama konunun dışına çıktım. Anılarımı yazacak olursam başlık bu olacak. Ama Konunun Dışına Çıktım."

"Kalish'in ölümünden söz ediyordun."

"Beni korkutmadı. Bundan söz ediyorduk, değil mi? Korkudan, ölme korkusundan. İnsanın, öleceğini bilen tek hayvan olduğunu söylerler. İçki içen tek hayvan da odur."

"Bir bağlantı olduğunu mu düşünüyorsun?"

"İlk kısmına bile inandığımdan emin değilim. Kedilerim vardı ve onların da benim gibi ölümlülüklerinin farkında olduklarını her zaman hissettim. Aradaki tek fark onların korkusuz olmaları. Belki hiç aldırmıyorlar."

"Bırak kedileri" dedim, "insanların bile neler hissettiğini söyleyemem."

"Ne, demek istediğini anlıyorum. Phil öldüğünde neden hiç korkmadığımı biliyor musun?

Çok basit. Otomobilim yoktu."

"Yani sen..."

"Onun öldüğü biçimde ölemezdim. Doğru.Yıllar sonra Steve Kostakos uçağını çarptığı zaman da aynı tepkiyi gösterdim. Uçak kullanıyor muyum? Hayır. Öyleyse kaygılanacak bir şey var mı? Kesinlikle hayır."

"Ya James Severance Vietnam'da ölünce?"

"Biliyor musun" dedi, "şok bile olmadım. Bir yıl yemeğe gelmedi ve askere yazıldığını

öğrendik. Bir sonraki yıl öldüğünü öğrendik. Sanırım bunu bekliyorduk."

"Çünkü savaştaydı."

"Bu da bir parçası olmalı. Bu Allah'ın belası savaş. Ne zaman biri oraya gitse geri dönmeyeceğini tahmin ediyordun. Severance için de bunları hissetmek kolaydı. Bunun ne kadarı içgörü bilmiyorum ama bana öyle geliyor ki onda bir şey vardı. Bir aura, bir enerji, ne demek istersen o. Bunun bir New Age ifadesi olduğundan eminim ama karım burada değil ki ne olduğunu söylesin. Bir insanla karşılaşıp da nedense onun akıbetinin kötü olacağını

sezdiğin oldu mu hiç?"

"Evet."

"Severance'la da insan bu hissi duyuyordu. Erken öleceği gibi kehanetlerim olduğunu söylemek istemiyorum, yalnızca şey, akıbeti kötü olacaktı. Başka bir sözcük bulamıyorum."

Başını geriye atarak gözlerini kıstı. "Bu grup için benim tuhaf bir seçim olduğunu düşündüğünü söylemiştin. Tuhaf değildim, gerçekten. Diğer çocuklara şimdi düşünebileceğinden çok daha benziyordum. Duruşma salonundaki havam, medyada görünmem, hepsi sonradan geldi. '61'de ilk yemeğe katılan kişiden doğal olarak ortaya çıkmış

olabilir ama o dönemde yoktu. Diğer üyeler gibiydim, çoğundan daha büyük ama yaşam oyununu oynamaya ve uygun bir skor yapmaya onlar kadar istekliydim. Onlarla iyi uyuşuyorduk." Bardağını boşalttı. "Tuhaf kişi için iyi bir seçim olsaydı bu kişi Severance olurdu."

"Neden?"

Konuşmadan önce bir an düşündü. "Biliyor musun" dedi, "onu tanımıyordum aslında. Şimdi hayalimde canlandırmaya çalışıyor ama görüntüsünü yakalayamıyorum. Bana öyle geliyor ki diğer hepimizden farklı bir düzeydeydi."

"Nasıl?"

"Yiyecek zincirinin aşağılarında bir halka. Ama bu yalnızca bir izlenim, otuz yıl önceki üç

toplantıya dayanan bir izlenim. Olgunlaşmaya ve birtakım duygusal sorunlarını çözmeye yetecek kadar uzun yaşasaydı belki o da değişecekti. Hiç şansı olmadı." Bir soluk aldı. "Ama hayır, onun ölümü de bende korku yaratmadı. Siyah pijamalar giymiş küçük adamlar tarafından vurulmak üzere çeltik tarlalarında yürüyor değildim. Başka gençlerin ordudan uzak kalmasına yardım etmekle meşguldüm." Bardağını masanın üzerine koydu. "Sonra Homer Champney öldü" dedi "ve bir anlamda parti bitti."

"Çünkü onun sonsuza dek yaşayacağını düşünüyordun."

"Pek değil. Onun herkes gibi ölümlü olduğunu biliyordum. Gücünün azaldığını biliyordum.

Dolayısıyla şok olmam olmam bir neden yoktu. Doksanlarına gelmiş bir adamın uykusunun ölmesi bir trajedi değildir ve büyük bir sürpriz de olamaz. Ama dikkat çekecek derecede dinamik bir insan olduğunu anlaman gerekir."

"Anladığım kadarıyla öyle..."

"Bir çağın sonuydu, kendi çizgisinin sonuncusu. Phil ve Jim kazaydı, onlara şimşek de çarpabilirdi. Birdenbire bir ışık, bir zıp, tamam. Ama Homer ölünce namlunun ucuna sürülmek sırası bizdeydi."

"Sırası mı?"

"Ölme sırası" dedi.

Rastlantı ve olasılıklardan, doğal ve doğal olmayan ölümlerden ettik. "Dünyadaki en kolay şey" dedi, "bu konuyu medyaya havale ederek işlemelerini sağlamak. Kuşkusuz bu kulübün sonuolur. Ayrıca bizi kimsenin dayanamayacağı kadar polisin ve basının ilgi odağı kılar. Bu yalnızca bir rastlantıysa, sayısal tablolarda kozmik bir parmaksa, yok yere dünyamızı alt üst etmiş oluruz."

"Ya bir yerlerde bir katil varsa?"

"Sen söyle."

"On dört kişiden biriyse" dedim, "büyük bir araştırma onu durdurabilir. Sorular soran, olaylar sırasında nerede olduğunu araştıran yeterli sayıda polisle kimliğinin meçhul kalması

konusunda sorun yaşayabilir. Onu duruşmaya çıkarmak için yeterli kanıt olmasa bile bir dosyayı kapatmakla mahkemede kazanmak arasında bir fark var."

"Ya dışarıdan biriyse?"

"O zaman katili bulma olasılığı biraz daha azalır. Ancak soruşturma ve kamuoyu ilgisinin onu korkutacağını, başka birini daha öldürmesini önleyeceğini düşünüyorum."

"Şimdilik demek istiyorsun."

"Şey, evet."

"Ama orospu çocuğunun hiç acelesi yok, değil mi?" Öne doğru eğildi, uzun parmaklı elleriyle geniş bir daire çizdi. ""Sanırım, orospu çocuğunda bir buzulun sabrı var. Yapıyorsa eğer bu işi çok uzun zamandır yapıyor. Onu korkutalım, o zaman ne olur? Eve gider, videoya bir kaset koyar, bir fincan kahve yapar ve bir-iki yıl bekler. Medyanın ilgisi bir meyve sineğinin ömrü kadardır. Olayın heyecanı yatıştığı zaman başka bir kaza ayarlamanın ya da bir sokak cinayeti, intihar süsü vermenin zamanı gelir."

"Polisler üstüne giderse" dedim, "hiçbir zaman ellerınde onu suçlayacak yeterli kanıt olmasa bile kalıcı biçimde korkabilir. Ama ağa hiç yakalanmazsa, o zaman haklısın derim. Oyalanır ve yeniden başlar."

"Başlamasa bile gene de kazanır."

"Ne demek istiyorsun?"

"Çünkü kulüp sona erer. Gazete yazıları onu öldürmeyi yeter, sen de öyle düşünmüyor musun? Yeterince anakronik zaten, kimin hâlâ hayatta olduğunu anlamak için on dört kişi yıl da bir kez toplanıyor. Basındaki dostlarımızın ilgisinden sonra kulübe devam edecek cesareti bulabileceğimizi sanmıyorum."

Ayağa kalkarak kendisine yeni bir içki aldı. Viskiyi bardağa sek koydu ve kanepeye geri dönerken küçük bir yudum aldı. Çin yemeği zihnini açmıştı. Artık dili kaymıyor, hiçbir alkol belirtisi göstermiyordu.

"On dört kişiden biri olamaz. Bunda hemfikir miyiz?"

"Bunu bilemem. Olasılığı az diyebilirim."

"Peki, benim bir üstünlüğüm var. Ben hepsini tanıyorum sense tanımıyorsun." Gri bir bukle alnına düşmüştü. Eliyle bukleyi geriye itti ve "Kulübün devam etmesi gerektiğini düşünüyorum. Bir sonraki Mayıs'a kadar beklemeye tahammül edemiyeciğimizi de düşünüyorum. Bazı telefon konuşmaları yapacağım, bulabildiğim kadar çok insanı

toplayacağım."

"Şimdi mi?"

"Hayır, elbette hayır. Pazartesi mi? Hayır, Pazartesi'ye kadar bazılarına ulaşamayabilirim.

Yılın bu mevsiminde insanlar hafltasonu bir yerlere gider. Salı. Salı öğleden sonra diyelim.

Randevularım varsa ertelerim. Ya sen? Salı öğleden sonra, diyelim saat üçte burada olabilir misin?"

"Burada mı?"

"Neden olmasın? Büromdan daha iyi. On beş kişi için yeterince yer var ve bu kadar kısa sürede yarısını toplarsak şanslı sayılırız. Ama bir odada yalnızca beş-altımız olsa bile..."

"Evet" dedim. "Benim açımdan yararlı olur."

"Bizim açımızdan da" dedi. "Hepimiz neler olup bittiğini bilmek zorundayız. Tehlikedeysek, biri bizi avlamaya çalışıyorsa, kahrolası işin bilincinde olmamız gerekir."

"Kullanabileceğim bir telefon var mı? Bunu müşterime nasıl açıklayacağım, bir bakalım."

"Mutfakta. Duvarda, görürsün. Ve Matt. Konuşman bitincer ben de onunla konuşayım."

Elaine'e, "Hildebrand kabul etti" dedim. "Rahatlamış görünüyorrdu."

"Demek ki hâlâ senin müşterin."

"Birkaç saat önce öyleydi."

"Gruliow hakkında ne düşünüyorsun?"

"Ondan hoşlandım" dedim.

"Bunu beklemiyordun."

"Hayır, evine giderken yanımda her zamanki polis önyargılarımı götürmüştüm. Ama o insanı

silahsız bırakan bir insan. Kolay kandırıyor ve Texas büyüklüğünde bir egosu var. Müşteri listesi ölüm cezasına güçlü bir destek olabilecek nitelikte."

"Ama gene de ondan hoşlandın."

"Hı-hı. İçince çirkinleşebileceğini düşünmüştüm ama kinleşmedi."

"İçki içmesi seni rahatsız etti mi?"

"Bunu o da sordu. En iyi arkadaşımın onunla aynı marka viskiyi içtiğini ve ondan çok daha fazla içtiğini söyledim, insanları öldürme konusunda' dedim, Warren Madison ile Ölüm arasında bir yerde."

"Bu iyi bir cümle" dedi, "ama soruyu tam olarak yanıtlamıyor."

"Haklısın,yanıtlamıyor.İçtiğimiktarıhesaplıyor olsaydım..."

"Ki kuşkusuz bunu yapmak için yeterince yetkilisin."

"...onun alkolik olduğunu söylemek zorunda kalırdım. Onun da bunu bildiğini söylerdim.

İçkiyi denetliyor ve aç yeterince iyi idare ediyor, böylece yaşamı hâlâ istediği gibi sürüyor.

Büyük davalar alarak kazanıyor. Bu arada, bir şey öğrendim. Hiç parası olmayan müvekkilleri temsil ederek nasıl geçindiğini hep merak etmişimdir."

"Eee?"

"Para kitaplarda ve derslerde. Savunma işi nerede tamamıyla halk yararına. Ama öz çıkar duygusu da hayli gelişmiş çünkü önemli davaları alarak kitap satışlarını artırıyor ve vizyona falan çıktığı zaman para yoluyor."

"İlginç."

"Değil mi? Ona temsil etmeyeceği birinin olup olmadığını sordum. Mafya patronları, dedi.

Beyaz yakalılar, Wall Street'te içerden tüyo verenler ve kredi batakçıları. Dünyadaki en kötü

insanların onlar olduğunu düşündüğü için değil ama yalnızca yakınlık duymuyor bu adamlara.

Klu Klux'çuları savunup savunmayacağmı sordum."

"Ne dedi?"

"'Büyük olasılıkla savunmazdım' dedi. Sonra 'Los Angeles'da yakaladıkları dazlakları, Rodney King'i öldürerek ve M E kilisesini kurşunlayarak bir ırk savaşı başlatmak isteyenleri savunmak ilginç olabilir' dedi. Buraya nasıl vardığını unuttum ama yurttaşlık haklarından yoksun bırakılan yabancılar kategorisine koydu. 'Ama' dedi, 'olasılıkla Gruliow adlı bir avukat istemezlerdi.' Soruna hâlâ yanıt vermedim, değil mi? Hayır, içki içmesi beni rahatsız etmedi.

Çirkinleşmedi, sululaşmadı. Yemek yedikten sonra kafayı çektiğinin belirtilerini bile göstermedi. Öte yandan bu gece Grogan'ın Yeri'nde Mick'i görmeyi planlıyordum. Herhalde bunu yarına ya da Cumartesiye erteleyeceğim."

"Çünkü bir günde yeterince kafa çeken gördün."

"Doğru."

Elaine dalgın bir tavırla, "Onunla hiç karşılaşmadım" dedi 'ama karşılaşabilirdim."

"Ya!"

"Büyük bir müşteri ya da en azından eskiden müşteriydi. Bütün o Yeni Sol konuşmalarıyla kesinlikle çalışan kızların azimli bir destekçisiydi. Onunla hep çıkan kimdi biliyor musun?

Connie Cooperman."

"Hatırlıyorum."

"Onun gerçekten hoş, eğlenceli bir adam olduğunu söylerdi. İlginç istekleri olan."

"Kızların ünlü müşterileri hakkında asla konuşmadığını sanıyordum."

"Doğru sevgilim. Ve dişini yastığın altına koyarsan, Diş perisi gelir ve sana bir çeyrek bırakır."

"Sanırım dişimi saklasam iyi olacak."

"Eh, sen yalnızca yaşlı bir ayısın" dedi. "Her neyse deriyi ve bağlanmayı severmiş."

"Bunu denemiştik."

"Ve sen uyuyakalmıştın."

"Çünkü senin varlığında kendimi güvende hissettim. Bak, eminim ki Ray Gruliow'un kölelik fantazileri olması çok ilginç ama..."

"Altın zincirlerden hiç söz etmeyelim."

"Altın zincirler mi?"

"Sana söz etmeyelim demiştim. Bahse girerim Marilyn'nin Odası'na bir kız götürmüştür."

"Ha?"

"Eskiden Cehennem Ateşi Kulübü'ydü" dedi. "Önceki gün bundan söz etmiştik, hatırladın mı?

Yeni adı Marilyn'ın Odası. Yarın gece Mick'iyle görüş, Cumartesi de beni oraya götür.""Gerçekten gitmek istiyor musun?"

"Elbette, neden olmasın? Baktım, bir çift elli dolar ve bir şey yapma konusunda baskı

uygulamıyorlar. Paranın içinde alkolsuz içecekler var, yalnızca alkolsüz veriyorlar, bu yüzden sarhoşlar arasında olmazsın."

"Yalnızca kamçılar ve zincirler."

"Cumartesi'nin programında vücut bıçaklama gösterisi var. Sen elli beş yaşındasın. Artık bir vücut bıçaklama gösterisine tanık olmanın zamanı gelmedi mi?"

"Onsuz nasıl bu kadar dayandım bilmiyorum."

"Deri giysiyi denedim, gerçekten seksi."

"Buna şaşırmadım."

"Ama biraz dar. Altına hiçbir şey giymezsem daha iyi göründüğünü keşfettim."

"Kendine gel" dedim, "bu havada pişersin."

"Eh, herhalde kulüpte klima vardır, öyle değil mi?"

"Washington Sokağı'ndaki bir bodrumda mı? Buna hiç güvenme."

"Yani? Terlersem terlerim." Dudaklarını dilinin ucuyla ısırdı. "Biraz tere aldırmazsın değil mi?"

"Hayır."

"Giysiyi yeniden deneyeceğim" dedi, "sen de bana ne düşündüğünü söyleyebilirsin."

Elimi tuttu, beni istekle ayağa kaldırdı. Yatak odasının kapısında, "Birkaç mesajın var" dedi.

"TJ fırsat bulduğun zaman onu biplemeni istiyor. Ama acil olduğunu söylemedi, bu nedenle sabaha kadar bekleyebileceğini düşünüyorum, sen ne dersin? "

"Beklemek zorunda" dedim.

14

Sabah TJ'i aradım ve sokağın karşısındaki Sabah Yıldızı'nda kahvaltıya çağırdım. TJ aynı

şortu ve kepi giymişti ama yelek yerine kollu bir gömlek giymiş, yakasını kaldırarak üstteki üç düğmesini iliklememişti. O geldiği sırada ben çoktan siparişi söylemiştim ve servisim yapılmıştı. TJ karşımdaki iskemleye oturarak garsona bir çift çizburger ve büyük porsiyon fırında patates söyledi.

"Patates kızartması istemiyor musun?" diye sordum.

"Kahvaltıda mı?"

"Affedersin" dedim, "aklım başımda değil."

"Evet, eh, daha önce de değildi, üç yıl önce olan boktan Bronx işine gönderdin beni. Gittiğim mahalleleri bilsen şeyler hatırlayan birini bulmak imkânsız. Samanlıkta iğne aramaya benziyor. Bulsan bile neden seninle konuşmak istesin ki?"

"Eh, çok uzun zaman oldu" dedim, "ama denemeye değeceğini düşünmüştüm. Şimdi zaman kaybı olduğunu anlıyorum."

"Bunu kim söyledi ki, Fred? Ben yalnızca imkânsız olduğunu söylüyorum. Bu yapmadığım anlamına gelmez."

"Ya!"

"Bronx'un her yerine gittim. Trenlerin gitmediği yerlere gittim. Trenden inersin, otobüse binmek zorunda kalırsın. Böyle bir şey yapmış olmasına hayret edercesine başını salladı.

"Biraz zaman aldı ama bu Eldoniah'ı tanıyan birilerini buldum. Olay şu, ona Eldoniah demiyorlar."

"Ne diyorlar?"

"Utangaç."

"Utangaç mı? Bir kobra kadar geri çekilmiş görünüyordu."

"Eh, şu anda geri çekilmiş durumda, kodeste. Utangaç olma biçimi, bak, birlikte olduğu çete, herifler gözlerinin içinebakarak tetiği çekerler, seni gülümseyerek vururlar."

"Ben de Eldoniah hakkında bunları duydum."

"Hayır, bak, çünkü o bunu yapmayacak kadar utangaç. Bu nedenle taksicileri keşfettiği gün mutlu olmuş. Gözlerinin içine bakmasına gerek yok, çünkü yapman gereken tek şey başlarınınarkasına kurşun sıkmak."

"Bu nedenle ona Utangaç diyorlar."

"Demin bunu söylemedim mi?"

"Demek sokak işlerinde o taksicileri almış."

TJ başını salladı. "Evet, ama sarı taksideki beyaz herif onun işi değildi."

"Sana bunu mu söylediler?"

"Söylemelerine gerek yoktu. MO tamamıyla yanlıştı." Yüzümdeki ifadeye bakarak sırıttı. "Eh, sen olsan böyle demez miydin? Detektif olacaksam, jargona da alışmalıyım. Utangaç

ne yapardı, her zaman taksi duraklarından bir taksi çağırırdı. Ve Cloonan'ı buldukları

Audubon Caddesi'nde de inmezdi, çünkü orası bir İspanyol bölgesi, orada çok dikkat çeker.

Ama sırf emin olmak için onu tanıyan insanları kurcaladım."

"Seninle konuştular mı?"

"Anlattığım hikâyeyi duysan, güya anneme göre Eldoniah Mims büyük olasılıkla babam oluyor. Ölmeden hemen önce bana bunları söylemiş, Clyde. Bu yüzden onun hakkında bir şeyler bulmayı kendime iş edinmişim."

"Mims kaç yaşında? Baban olacak yaşta olduğunu sanmıyorum."

"Değil ama konuştuğum heriflerden hiçbiri matematikle ilgilenme zahmetine katlanmadı.

Ayrıca Utangaç'ın çok utangaç oduğunu da sanmıyorum, çünkü arkadaşlarından biri beni bir yerlere götürerek bir oğlanla tanıştırdı ve kardeş olduğumuzu söyledi. Oğlan on iki yaşındaydı

ve tam bir piç kurusuydu. Onun oy verme yaşına kadar yaşayacağını sanmıyorum, iş ki altı yıl boyunca kilit altında tutarak Allanın belası yaşamını kurtarmasınlar." Sırıttı. "Ama beni gördüğüne sevindi. Bir ağabeyi olması düşüncesinden hoşlandı. Paltosunu düzeltecek, dünyayı öğretecek biri."

"Ona iyi bir örnek olabilirsin."

TJ gözlerini döndürdü. "Onu etkilemenin tek yolu, Utangaç'ın şu sürücüleri etkileme yoludur.

Başının arkasından vurmak. Her neyse, bana anlattığı tek şey, tahmin ettiğim bir şeydi.

Utangaç taksideki herifi halletmedi. Ama bunu sen biliyordun, değil mi?"

"Öyle görünüyordu."

Çizburgerinden kocaman bir ısırık, sütünden de büyük yudum aldı, bir peçeteyle ağzını sildi.

"Ama bilmediğin bir şey var."

"Bilmediğim çok şey var."

"Katil bir beyazdı."

"Bunu nereden biliyorsun?"

"Bana kız söyledi."

"Amma da ilginç" dedim. "Ta Bronx'a kadar söylenti nasıl yayılmış merak ediyorum."

"Kim Bronx adını ağzına aldı ki? Taksideki adamın vurduğu Washington Heights'taki Audubon Caddesi'nden söz ediyoruz."

"Orada ne arıyordun?"

"Her yerde yaptığımı, başkalarının işine burnumu sokuyordum. Oranın bir İspanyol bölgesi olduğunu söylemiş miydim? Oraya hiç yakışmadım."

"İspanyolcan paslanmış olmalı."

"Şu kasetlerden almalıyım, uykuda öğretenlerden. Ama İspanyolca konuşmanın yararı ne?"

Omuzlarını silkti. "Hiç anlamı yok. Ne yaptım, Melissa Mikawa'nın yardımcısı mı, New York One'daki Melissa."

"Kim olduğunu biliyorum. Onlara onun yardımcısı olduğunu mu söyledin?"

"Neden olmasın? Bunları giymiştim, Rose. Uzun pantolon, düzgün bir polo gömlek, bir çift makosen. Giysilere uygun olsun diye Brooks Kardeşler aksanı. Bir televizyon muhabirinin yardımcısına benzediğimi düşünmüyor musun?"

"Ya saçlar?"

Kasketini çıkardı. Saçları kafatasından bir santim kadar yükselecek derecede kısa bukleler halindeydi. "Kestirdim" dedi. "Nasıl buldun?"

"İyi görünüyor."

"Kasketle daha iyi görünüyor" dedi. "En azından Deuce'da kasket giymem iyi oluyor."

Belindeki kırmızı bel çantasından gözlük çıkararak taktı. "Bunu da takmıştım" dedi. "Ve klipsli bir tahta taşıyordum. Bu gözlüklerden de iyi. Tahtalı bir adam, yasal bir işte çalıştığını

anlarsın ve kimse onunla konuştuğu için tereddüt etmez. Bana bunu kim söylemişti dersin?"

"Eminim ki efsanevi bir sahtekârdır."

"Evet, eh, bu kadar müthiş değil, çünkü bu sabahki kahvaltımın parasını ödüyor."

"Ben sana klipsli tahtadan mı söz ettim?"

"Bir yıl kadar önce. Kahve içiyorduk, sen bana bir şeyler anlatıyordun. Hatırlamadın mı? Eh, ben Matthew Scudder konuşurken dikkat ederim. Sen dikkat etmesen bile."

"Audubon Caddesi'ndekilere ne söyledin? Melisse Mikawa'nın öldürülen taksicilerle ilgili bir program hazırladığını mı?"

TJbaşını salladı. "Bu olayla ve çözülmemesiyle ilgili bir haber yapacağını söyledim, çünkü

Audubon Caddesi'nde kimse Utangaç Mims'in devlet pansiyonunda olduğunu bilmiyor. Olay sırasında orada olan, bir şey gören ya da duyan kişinin televizyona çıkabileceğini söyledim.

Melissa Mikawa ile tanışmaya ya istekli göründüler. Adamım, Washington Heights'ta bu orospuyu seviyorlar! Mikawa Japon, değil mi?"

"Değilse bile" dedi, "bunu iyi oynuyor."

"Eh, onun Porto Riko'ın olduğunu düşünüyorlarmış gibi davranıyorlardı. Bana bütün boktan şeyleri sordular, neye benziyor, erkek arkadaşı var mı? Onun hakkında öyküler uydururken kendim de inanmaya başladım. Her neyse bu kızı buldum, Cloonan öldürüldüğü sırada oradaymış."

"Ne görmüş?"

"Taksinin köşedeki otobüs durağında park ettiğini görmüş. Kısa bir süre sonra da bu herifin otomobilden inerek uzaklaştığını görmüş."

"Kısa bir süre sonra'. Beş dakika mı? On dakika mı?"

"Adamım, bu dört yıl önce oldu. Kız şimdi lisede, olay sırasında kaç yaşındaydı? Ayrıca içinden bir herif inmeden taksinin ne kadar süre park ettiğini kim hatırlar ki? Daha polis gelene ve taksiden bir ceset indirene kadar bunu hiç düşünmedi."

"Bir silah sesi duymadı."

"Duymadığını söylüyor."

"Susturucu kullanmış olmalı. Adamı gördüğünü söylüyor öyle mi'"

"Bakmış. Ne kadar iyi bir gözü olduğunu bilmiyorum."

"Adamın beyaz olduğunu mu söyledi? Beyaz bir İspanyol olabilir mi?"

"İspanyol mu" diye sordum, "kız beyaz olduğunu söyledi."

"İspanyol değildi, beyazdı der gibi mi?"

"Bunun gibi, evet." ,

"Otomobilden indi ve..."

"İçeriye eğildi, sürücüye bir şey söyler gibi. 'Beni bekle' der gibi. Bu nedenle, taksinin bir süre orada durması kimsenin aklına bir şey getirmedi?"

"Taksimetre açık mıydı?"

"Baştan açılmamış."

"Park etmek için yanaştığında kapatmış olabilir. Bunu bazen yaparlar ama..."

TJ, "Kız dedi ki" dedi, "ve olayın dört yıl önce olduğunu unutma..."

"Kız da henüz bir çocuktu, bu kısmı anlıyorum. Ne dedi?"

"Herifin yolcu olmadığını."

"Yolcu mu? Gördüğü adam mı?"

"Önde oturuyormuş."

"'Otomobili kullanıyordu' diyor olamazsın çünkü Cloonan'ı direksiyonda buldular."

"'Kullanıyor' demedim, 'oturuyormuş' dedim. Ön yolcu koltuğunda, buna başka bir ad verilmiyorsa, çünkü bir takside yolcuysan arkada gidersin, Jack. Ama herif sürücüyle birlikte önde gidiyordu."

"Kız ne kadar uzaktaydı."

"İki üç kapı uzakta. Arkadaşlarıyla birlikte önünde durdukları şekerci dükkânını gösterdi.

Melissa Mikawa'nın onunla dükkânın önünde röportaj yapabileceğini söyledi. Adamım, Melissa Mikawa'nm yardımcısı o olabilir, anlattığı bütün o medya saçmalıklarına bakılırsa.""Adam neye benziyordu?" "Beyaz."

"Uzun, kısa, şişman, zayıf, genç, yaşlı..."

"Yalnızca beyaz. Ama unutma ki..."

"Dört yıl önceydi ve kız daha çocuktu, tamam. Onu Ray Galindez'le yan yana getirmekle bir yere varacağını düşünüyor musun?"

"Böylece Elaine dükkânına bir resim daha asar mı? Kızın böyle bir şey yapmak isteyeceğini düşünüyorum ama ortaya çıkan şey hatırlamaktan daha çok hayal etmek olabilir. New York One'a çıkmak için herifin memeleri ve kuyruğu olduğunu yemin bile edebilir."

"Belki de onunla ben de konuşmalıyım."

"Bir polis gibi mi? Yoksa Bayan Mikawa'nın yanında çalışıyor gibi mi?"

"Yardımcı haber müdürü olabilirim" dedim. "Bu nasıl?"

Biraz düşündü, sonra başını salladı. "Polo gömleğimi ve hakilerimi giyerim" dedi.

"Mokasenlerimi de. Ayakkabıları getireyim de Elaine'de dursun." Giysilerime göz attı. "Belki sen de biraz daha iyi giyinmelisin" dedi, "New York One'ın itibarını kaybettiği söylentilerini başlatmayalım."

Mavi bir blazer giydim ve New York One'ın giyimle ilgili ünü sarsılmadı. A trenine binerek Sombrita Pardo'yu bulmak için kırk dakika harcadık. Dört yıl önce önünde durduğu şekerci dükkânının yanındaki bir pizzacıda, pizza ısırıkları arasında öyküsünü dinlemek için de bir yarım saat harcadık. Kız gür siyar saçlı, pürüzsüz tenli, kızılderili yüz hatları ve şaşırtıcı

derecede parlak kahverengi gözleri olan kısa ve tombul bir kızdı. Adının Küçük Gölge anlamına geldiğini söyledi, eskiden bunun aptal bir isim olduğunu düşünür ve nefret ederdi ama farklı olduğu için artık hoşlanmaya başlamıştı.

Anlattıkları farklı değildi. Taksiden inen adam beyazdı ve fiziksel özellikleri hakkında söyleyebilecekleri ancak bu kadardı. Ön taraftan inmiş, kız da onun bir yere gidip taksiye geri döneceğini düşünmüştü ama adam köşeyi dönerek ortadan kaybolmuştu. Sonra kız eve gitti ve olayı unuttu. Ertesi gün olayı, polis arabalarını, sürücünün öldüğünü duydu. Vurulmuştu ya da öyle demişlerdi ama bir kalp krizi falan geçirmiş olamaz mıydı? Ya da arkadaşı yardım çağırmaya gitmiş ve...

Geri dönmeyi unutmuş muydu?

Eh, dedi kız, belki, biliyorsunuz, adam aşırı miktarda uyuşturucu almıştı, sürücü yani ve arkadaşı olaya karışmak istemediğine karar verdi, bu yüzden 911'i arayarak eve gitti. Ama kız sürücüden mermi çıktığını biliyordu ya da hiç değilse duydukları böyleydi ama birçok başka şey de duyabilirsiniz, insan neye inanacağını şaşırıyor.

Gerçekten de şaşırıyor.

On beş yirmi dakika sonra TJ tuvalete gitmek için izin istedi. Yalnız kalınca Küçük Gölge aynı anda hem genç, hem de yaşlı göründü. Koltuğunda doğrularak, "Bana karşı dürüst olun.

Televizyona çıkmayacağım, değil mi?" diye sordu.

"Korkarım hayır."

"Polis misiniz? Siz polis olabilirsiniz ama Bay TJ Smith'in polis olmasına olanak yok. Onun Melissa Mikawa'nın yardımcısı olduğuna da hiç inanmadım elbette."

"İnanmadın mı?"

"Bunun için çok genç ve çok sokak çocuğu. Böyle bir işe girmek için koleje gitmek gerekir. O

hiç koleje gitmedi."

Dediğim gibi, yaşından daha olgun. Sonra ona TJ'in oyununu anlamasına karşın neden işbirliği yaptığını sordum. "Eh, gerçekten sevimli bir tip" diyerek kıkırdadı ve on iki yaşındaymış gibi göründü.

"Ben sigorta müfettişiyim" dedim. "Bay Smith de stajyer. Bunu bildiğini, ah, oyununu anladığını söylemene gerek yok."

"Ah, söylemem" diyerek kamışıyla Cola'sını içti. "Sigorta mı? Umarım kimsenin başını derde sokmamışımdır."

"Kesinlikle hayır."

"Ya da birinin para almasını engellememişimdir."

"Aslında yalnızca belgeleri düzenleme işi bu" dedim,' ki şirkete birkaç dolar da kazandırır."

"Eh" dedi. "Bu iyi, değil mi?"

15

A trenine binerek Columbus Circle'da ayrıldık. TJ, Elaine'e "Umut Vaat Eden Genç Adam"

giysisiyle nasıl göründüğünü göstermek için dükkâna gitti. Ben Durkin'i bulmak için Midtown'a doğru yürüdüm. Onu masasında sandviç yiyip şişeden buzlu çay içerken buldum.

"Thomas Cloonan" dedim. "Oyun yazarı, part-time taksi sürücüsü, dört yıl önce vurularak öldürülmüş. Audubon Caddesi, 174. Sokak, bu olay nedeniyle içeri tıktıkları adam hiç

duruşmaya çıkmadı..."

"Tanrım" dedi. "Beni ne zannediyorsun? Henüz hafızamı etmedim. "

"Yalnızca hafızanı tazelemek istemiştim."

"Tazelemeye gerek yok. Önceki gün o orospu çocuğundan ummuştuk."

"Cloonan orospu çocuğu olmak için ne yaptı?"

"Cloonan değil, Tanrı aşkına. Katil." Hatırlamaya çalışırken gözlerini kıstı. "Mims" dedi.

"Hafızam nasıl, beş paralık değer vermem için hiç neden olmayan bir olay olduğunu düşünürsek?"

"Adını hatırlamaya çalışır mısın?"

"Obadiah."

"Eldoniah'ı dene."

"Eh, Allah kahretsin, çok yaklaşmıştım. Ona ne olmuş?"

"Cloonan'ı vuran adam beyazdı."

Ona bildiklerimi anlattım. Olayı o araştırmıyordu -bu aşamada kimse araştırmıyordu- ama tam bir polis olduğu için ilgi göstermemek, verileri değerlendirmemek, kuramlar öne sürüp elememek elinden gelmezdi.

"Ön koltukta oturan bir yolcu" dedi. "Kim önde oturur ki?"

"Avustralya'da" dedim, "taksiye bindiğin zaman otomatik olarak sürücünün yanındaki koltuğa oturursun."

"Çünkü arka koltuğun yayları mı bozuk?"

"Çünkü orada hiç sınıf sistemi yok, herkes eşit. Arkaya oturmak kabalık olur."

"Öyle mi? Taksicileri vurarak soyan bir Avustralyalı olma şansın nedir?"

"Eh, Norveçliler'den farklı olmaları kötü bir şey değil. "Bütün bunlar bir yana, katilin sürücünün arkadaşı olduğunu düşünüyorsun, doğru mu?"

"En azından onu tanıyor."

"Ön koltukta oturan yolcu, taksimetre açık değil, çizelgeye hiçbir şey işlenmemiş.

Midtown'da bir yolcu aldı, Columbia Presbiteryen Kilisesi'ne uzun bir yol yaptı. Katil onun oraya gideceğini nasıl biliyordu?"

"Tommy, yolcu getirdiğin bir sefer, Zümrüt Grill'e uğra. Seninle konuşmak istediğim bir şey var.'"

Durkin bunu düşündü. "Bilmiyorum. Krokodil Dundee kuramı kadar yutması zor bir şey."

"Ya da Cloonan'ın fikriydi. Yakınlarda olduğu için arkadaşına uğramak istedi."

"Onu öldürme fırsatı kollayan arkadaşına."

Buzlu çaydan bir yudum aldı. "Ahududu kokulu" dedi. "Birdenbire, bilmiyorum, bir düzine farklı kokulu buzlu çay var. Neden rafları bu kadar farklı seçeneklerle dolduruyoruz, diye düşünüyordum. Onlar tank yapar ve aya giderken biz kokulu çaylarla uğraşırsak Allah'ın belası Ruslar'a nasıl yetişeceğiz? Sonra onların bütün sistemleri çöktü, biz ise on yeni çeşit kokulu çay üzeri çalışıyoruz. Eh, bu da benim hiçbir şeyden anlamadığımı gösterir." Bir yudum daha alarak, "Tanığın ne kadar güvenilir?" diye sordu.

"On puanlı bir ölçekte sıfır ile bir arasında" dedim.

"Ben de öyle düşünmüştüm. Katil, Cloonan'a başının arkasından iki el ateş etmiş. Adamın yanında otururken bunu nasıl yapabildi?"

"'Hey Tom, pencerenin dışındaki de ne böyle?'"

"Adam bakmak için başını çevirir, bang bang. Evet, olabilir. Laboratuvar raporuna bakmam gerek. Ama bunu neden yapsın? Arka koltuktan ateş

edilmiş süsü vermek için mi?"

"Ya da Cloonan ateş ettiğini görmesin diye."

"Evet, bu olabilir. Şunu deneyelim: Katil arkada, taksi kaldırımın kenarına park ediyor, katil, Cloonan'a iki kez sıkıyor. Taksiden iniyor, sürücünün yanına oturuyor ve cüzdanını ya da neyin peşindeyse onu alıyor. Sonra ikinci kez iniyor. Carmen Miranda onu işte o sırada görüyor."

"Olabilir."

"Ya da şunu deneyelim: Aynı başlangıç, arka koltuktan iki ateş, katil sokak tarafından iniyor, dolayısıyla şekercinin önünde muhabbet edenler onu görmüyor bile. Belki Obadiah, affedersin, Eldoniah gibi Norveç'in aynı kasabasındandır ya da ki çevredekiler gibi İspanyol asıllıdır. Her iki durumda köşeyi dönerek kayboluyor."

"Sonra?"

"Sonra sokakta yürüyen beyaz adam ortaya çıkıyor. Bir taksi arıyor, eh, onu kim suçlayabilir, o mahallede bir beyaz olarak fazla oyalanmak istemez."

"Kötü bir mahalle değil."

"O bloktaki yaya bir beyazın bir an önce bir taksiye binmek isteyeceğini kabul edemez miyiz?

Bu taksiyi görür, direksiyonnda bir adam vardır. Yolcu bekleyip beklemediğini sormak için kapıyı açar."

"Ve sürücünün ölü olduğunu görür."

"Evet. Birçok insanın yapacağını yapar, özellikle kendi bölgesinin dışmdaysa. Yani oradan kirişi kırmak, çünkü kim tanık olmak ister? Belki Heights'a uyuşturucu almak falan gelmişti, yani neden olaya dahil olmak istesin ki?"

"Tanık da onu taksiden inene kadar görmedi mi?"

"Neden görsün?"

"Bilmiyorum" dedim. "Katilin taksiden indiğini ve beyazın taksiye bindiğini görmüyor."

"Neden görmek zorunda? Aklında başka şeyler vardır

"Sanırım."

"Yani" dedi, "elinde hiçbir şey yok, değil mi?"

"Hayır."

"Kanıt olarak demek istiyorum."

"Kanıta yakın bir şey bile yok."

"Ama tek bir katilin bu dört kişiyi hallettiği yönünde hikâye geliştirmeye çalışıyorsan..."

"Shipton'ın karısıyla birlikte beş."

"...o halde bu hızını hiç de kesmez. Ama Üç-dört'te şeyle konuşmanı tavsiye edemem.

Ellerinde yeterince açık dosya var, kapanan dosyalardan biriyle uğraşmak istemezler."

"Biliyorum."

"Kayıtlara girmek istersen başka. Bütün bu davaları aynı anda aç. Müşterin buna onay verirse."

"Müşterim ve birkaç arkadaşı ne yapmak istediklerini kararlaştırmak için birkaç gün sonra toplanacaklar."

"Ne, yirmi altısı birden mi?"

"Yirmi altıyı nereden buldun?"

"Otuz kişi, dördü öldürülmüş. Geriye yirmi altı kalır, değil mi?" Sırıttı. "Bu ihtiyarın hafızasıyla ilgili henüz bir soru yok."

"Aritmetiğin yanlış."

Durkin bana baktı. "Otuz eksi dört eşittir..."

"On dört."

"Ha?"

"Dört cinayet var" dedim, "ve on iki başka ölüm."

"Ne tür ölümler?"

"Birkaç intihar, birkaç kaza. Birkaç hastalık sonucu ölüm."

"Tanrım, Matt!"

"Hepsine intihar ya da kaza süsü verilmemiş" dedim. "Cinayeti prostat kanseri ya da Vietnam Savaşı'nda ölüm gibi göstermek zor. Ama intiharlar ve kazaların bazılarına senaryo yazılmış

olabilir."

"Tahminin nedir?"

"Kayıtlara cinayet olarak geçen dördü de dahil ederek mi? Yalnızca bir tahmin ama on iki derdim."

"Tanrım! Kaç yılda?"

"Söylemesi zor. Grup kurulalı otuz iki yıl geçmiş ama ilk ölümler birkaç yıl sonra başlamış, ayrıca bunlar doğal ölümlere benziyor. Yirmi, yirmi beş yıl içinde diyelim."

Durkin iskemlesini geriye itti. "Bunun üzerine nasıl oturabildiğimi anlamıyorum."

"Neyin üzerine?"

"Seksle ilgili bir şey olmadığına yemin eder misin?"

"İncil üzerine, elinin altında bir tane varsa."

"Ne düşünüyorum biliyor musun? İfadeni almam gerektğini düşünüyorum."

"İyi. 'Yorum yok' yaz da imzalayayım."

"Reddediyorsun, öyle mi?"

"Başka bir talimat almadığım sürece."

"Anlamıyorum" dedi. "Müşterin öldürülmekten başka neden korkuyor?"

"Medyanın ilgisinden."

"Neden bu kadar ilgileneceklerini düşünüyorsun?"

"Dalga mı geçiyorsun? Bir palyaço, bir grup adamı hedef seçiyor ve uzun yıllar boyunca onları teker teker öldürüyor. Bu haber gazetecileri tam bir çılgınlığa sürüklemezse..."

"Evet, haklısın. Ayrıca Boyd Shipton da kurbanlardan biriydi."

"En az onun kadar ünlü üç yaşayan üye daha var."

"Ciddi misin? Ne kulüp ama. Bir taksi sürücüsü, bir borsacı, gay olanın işi neydi? Dekoratör müydü?"

"Cari Uhl mu? Bir yiyecek-içecek şirketine ortaktı sanırım."

"Aynı şey. Shipton kadar ünlü üç kişi mi?"

"Herkesin tanıyabileceği üç kişi."

"Tanrım."

"Bunun üzerine oturmak istemiyorum, Joe ama aynı zamanda..."

"Evet, elbette. On dört kişinin toplantı yapacağını mı söyledin?"

"Hiç değilse bazıları."

"Ne zaman?"

"Salı günü."

"Bugün Cuma. Arada ne yapacaksın?"

"Ne yapabilirsem" dedim. "Forest Hills'i düşünüyordum."

"Bıçaklanan adam. Borsacı olan, Watson."

"Doğru. Özel güvenlik görevlisinin ne görmüş olabileceğini merak ediyordum."

"Yerde yatan bir adam gördü, koşarak yardım çağırdı. Bir şey görmüş olsaydı ifadesinde yer alırdı. İnan bana, ona sormuşlardır."

"Daha önceden gördüklerini sormuşlar mıdır?"

"Daha önce mi?"

"Biri Watson'ı pusu kurmak için bekliyorsa..."

"Ah, anladım. Belki sorgulamışlardır, kin beslemiş bir müşteri olabileceğini düşünmüşlerse.

Ama yeniden sormakta zarar yok. Adını istiyor musun?"

"Ve nerede çalıştığını."

Telefona uzandı, sonra dönüp bana baktı. "Bilgi ağlarında tek yönlü sokaklara yer olmadığını

biliyorsun değil mi?"

"Bunu biliyorum Joe."

"Elbette biliyorsun" diyerek telefonu çevirdi.

16

Yedi No'lu trene binerek, Shea Stadyumu'dan iki durak önceki 103. Sokak'taki Corona İstasyonu'nda indim. Roosevelt Caddesi'nden iki blok uzaktaki Queensboro-Corona Güvenlik Hizmetleri iki katlı tuğla bir binanın üst katmdaydı. Alt kattaki mağazada çocuk giysileri satılıyordu ve vitrinde bir sürü doldurulmuş, tüylü hayvan vardı.

Birçok güvenlik şirketi eski polislerce işletilir; eski polislerin çoğu bu şirketlerde çalışmaya can atar. Queensboro-Corona'nın başı Martin Banszak bebeklere giysi satmak için katta olması gerekiyormuş gibi duruyordu. Altmış yaslarında ufak tefek, yuvarlak omuzlu, saçları

dökülen bir adamdı odaklı çerçevesiz gözlüğünün arkasında üzgün mavi gözle düğme gibi burnunun altında çok ince bir bıyığı vardı.

İki tür iş kartı taşıyordum. Biri sponsorum Jim Faber'ın armağanıydı ve üstünde adımla telefon numaramdan başka bir şey yoktu. Güvenilir'in verdiği ikinci kartta bu şirketin çalışanı

olduğum belirtiliyordu. Banszak'a Güvenilir'in kart verdim ve biraz kafasını karıştırdım. Ne olduğunu bile anlayamadan Ojueensboro-Corona'nın çoğunlukla şık üniformalı güvenlik görevlileri ve devriyeler çalıştırdığını, benim çapımda adamları işe almadıklarını ama formlardan birini doldurursam dosyaya koyacağını, çünkü dönemsel olarak araştırmacılara ihtiyaçları olduğunu, bu nedenle onlardan bazı geçici işler alabileceğimi açıklamaya başlamıştı bile.

Durumu düzelterek ona kim olduğumu ve ne istediğimi açıkladım.

"James Shorter" dedi. "Bay Shorter'la ilgilenmenizin nedenini sorabilir miyim?"

"Birkaç ay önce bir olay oldu" dedim. "Forest Hill' deki bir sokak cinayetini ilk gören kişiydi ve..."

"Ah, elbette" dedi. "Korkunç bir şey. Çalışkan bir işadamı evine dönerken zımbalanıyor."

"Adamınız o gece, alışılmadık bir şey, çevrede tanıdık olmayan birini fark etmiş olabilir diye düşündüm."

"Bildiğim kadarıyla polis onu ayrıntılı biçimde sorguladı."

"Eminim sorgulamışlardır ama..."

"Olay Shorter için kaldırılamayacak kadar ağırdı. Öteki soruna neden olmuş olabilir."

"Hangi öteki sorun Bay Banszak?"

Gözlüğünün alt kısmından bana baktı. "Söyleyin bana" dedi. "Jim Shorter iş için şirketinize mi başvurdu?"

"Güvenilir'e mi? Şey, sanmıyorum ama başvurduysa bile bilemezdim. Ben orada yönetici değilim. Zaman zaman onlara yardımcı oluyorum."

"Şu anda da onlar için çalışmıyorsunuz, öyle mi?"

"Hayır."

Bay Banszak bunu düşündü. Sonra, "Dediğim gibi cinayet onu çok etkiledi. Kaldı ki onun nöbetinde olmuştu. Bunu önlemek için yapabileceği hiçbir şey yoktu aslında. Dolaşan birimlerimizin devriye gezmesi gereken geniş bir alan var. Maksimum görünürlükle maksimum caydırıcılığı amaçlıyoruz. Suçlular işaretli devriyearaçlarımızı

görüyor,bölgeninsürekli gözetim altında tutulduğunu anlıyor ve suç işlemeye daha az istekli oluyorlar."

"Başka bir yerde işleme olasılığını artırmıyor mu bu?"

"Eh, özel ya da devlete ait olsun polisin varlığı başka ne yapabilir? İnsan doğasını

değiştiremeyiz. Koruduğumuz için para aldığımız bölgelerde suç oranını azaltmışsak, işimizi yaptığımıza inanıyorum."

"Anlıyorum."

"Gene de Shorter'in sorumluluk hissettiğini düşünüyorum. Bu da insan doğasının bir parçası.

Cinayet yerine gelen bir ceset bulmak da şok edici bir şey. Polis soruşturmaları neden olduğu gerilim de var. Bunun bir şeye neden olduğunu söylemiyorum ama hızlandırmış olabilir."

"Neyi hızlandırmış olabilir efendim?"

Bay Banszak yanıt vermek için dirseklerine yaslandı, elinin başparmağıyla içki işareti yaptı.

"İçmeye mi başladı?"

Bay Banszak içini çekti. "İçtiğin an gidersin. Burada kural budur. İstisnası olmaz."

"Anlaşılır bir şey."

"Ama ben istisna yaptım" dedi, "içinde bulunduğu gerilim nedeniyle. Ona ikinci bir şans vereceğimi söyledim. Sonra bir olay daha oldu ve iş bitti."

"Bu ne zaman oldu?"

"Bakmam gerekir. Galiba adamın öldürülmesinden sonra bir ay burada kaldı kalmadı. En iyi olasılıkla altı hafta diyelim.Adam ne zaman öldürülmüştü? Ocak sonu mu?"

"Şubat başı."

"Mart ortasında ayrıldığını söyleyebilirim. Mart dedi şaşırarak. "Bu bir romanın adıdır.

Okudunuz mu?'

"Hayır."

"Ben de. Kitaplığımda duruyor. Annemindi ama annem öldü, şimdi okumadığım yüzlerce başka kitapla birlikte bana ait. Ama kitabın sırtı hep gözüme ilişir. Middlemarch. George Eliot yazmış. Eminim asla okumayacağım." Düşünceyi kovar gibi elini salladı. "James Shorter'ın telefon numarası var. Sizin için aramamı ister misiniz?"

Shorter'ın telefonu yanıt vermedi. Banszak telefonu ve Manhattan, Doğu Doksan Dördüncü

Sokak'taki adresi bir kağıda yazdı. Hızlı hızlı İtalyan yemekleri atıştırdıktan sonra kente giden trene yetiştim. Grand Central durağında Lexington Caddesi ekspresine binerek Seksen AltıncıSokak'ta indim, sokaktaki telefondan Shorter'ı aramayı denedim ama altı kez çaldırdıktan sonra paramı geri aldım.

Saat beşe çeyrek vardı. Shorter yeni bir iş bulmuşsa, kentli öbür çalışanların çoğu gibi büyük olasılıkla şu anda işteydi. Öte yandan aynı tür bir işte çalışıyorsa, programı hakkında tahminde bulunmanın yararı yoktu. Sunset Park'taki bir bankanın üniformalı güvenlik görevlisi ya da Long Island City'deki bir deponun gece bekçisi olabilirdi. Tahmin etmenin yararı yoktu.

Bazen cebime AA toplantılarının zaman ve yerlerini gösteren kalın bir kitapçığı atarım.

Bugün yanıma almamıştım, dolayısıyla bir bozukluk daha atarak New York Intergroup'un numarasını çevirdim. Bir gönüllü, Birinci Cadde'yle Seksen Dördüncü Sokak'taki bir kilisenin alt katında 5:30'da toplantı yapılacağını söyledi.

Erken gittim ve kahveleri olmadığını gördüm; bazı grupların kahveleri vardır, bazılarının yoktur. Sokağın karşısındaki kahveye gittim ve orada aynı toplantı için gelen iki kişiye rastladım. Birini bazen gittiğim Batı Yakası'ndaki bir öğle toplantısından tanıyordum.

Kahvelerimizi alarak sokakta turladıktan sonra birkaç yemekhane masasının çevresindeki sandalyelere oturduk. Beş buçukta birkaç kişi daha bize katıldı, böylece toplantı başlamış

oldu.

Bir düzine kadardık, yeni bir gruptu. Bir toplantı programı yanımda olsaydı bile bu toplantıyı

bulamazdım çünkü henüz listeye girmemişti. Bir yıldan biraz uzun süredir içki içmeyen Margaret adlı bir kadın öyküsünü anlatması bir saat sürdü. Benim yaşımdaydı, alkolik bir aileden geliyordu ve yıllarca alkolü uzakta tutmayı başarmış, davetlerde yalnızca tek bir kokteyl ya da bir bardak şarapla sınırlamıştı kendini. Sonra kocası yemek borusu kanaması

nedeniyle ölmüştü -elbette bir alkolikle evlenmişti- kadın da kırk beş yaş civarında içmeye başlamıştı, sanki yaşamı boyunca bunu bekliyor gibiydi. İçki kadını kucaklamıştı ve bırakmıyordu. Alkol bağımlısı olmaya doğru ilerleyişi hızlı, çabuk ve çirkindi. Kısa sürede kiralık dairesi ve kiraödemesini sağlayan Sosyal Güvenlik çeki dışında her şeyi kaybetmişti.

"Çöp kutularının yakınında uyuyordum" dedi. "Tuhaf yerlerde uyanıyor ve her zaman yalnız olmuyordum. Kocasından başka kimseyle yatmayan iyi

yetiştirilmiş, İrlandalı Katolik kadındım ben. Bir keresinde ayıldığımı hatırlıyorum. Ne yapğımı ya da bunu kimle yaptığımı

size söyleyemem. Düşünebilğim tek şey, 'Ah Peggy, rahibeler seninle gurur duymazdı!’

oldu."

Kadın konuşmasını bitirince sepeti odada dolaştırdık. Sıra bana gelince bir güvenlik görevlisini aradığımı ve içki için işten atıldığını öğrendiğimi anlatırken buldum kendimi.

"Güçlü bir özdeşleşme duygusu hissettim" dedim. "Polislikten ayrıldıktan sonra dibe vurdum.

İçmeye daha fazla devam etseydim, bu adam gibi iş peşinden koşuyor ve içki nedeniyle işlerden atılıyor olurdum. Onun hakkında ya da yaşamı hakkı gerçekten hiçbir şey bilmiyorum ama onu düşünmek bana, AA'yı bulmasaydım kendi yaşamımın nasıl olacağı hakkında bir fikir verdi. Burada olmaktan memnunum, içki içmediğim için memnunum."

Toplantıdan sonra bir iki kişiyle birlikte kahve içmeye gitik, toplantıdaki paylaşmamıza teklifsizce devam ettik. Kahveye vardığımızda Shorter'ın telefonunu tekrar çevirdim ve on beş

dakika sonra yeniden denedim. Dışarı çıktığımda üçüncü kez denedim, bu da yediyi birkaç

dakika geçe olmalı. Attığım para bir kez daha geri gelince, parayı Elaine'i aramak için kullandım.

Benim için hiç mesaj olmadığını söyledi, postada da ilginç bir şey yoktu. Ona ne yapacağımı

anlattım, akşamın büyük kısmında dışarıda olacağımı söyledim. "Telesekreteri olsaydı"dedim,

"mesaj bırakır ve yanıt almazsam bir iki gün sonra tekrar arardım. Ama telesekreteri yok, ben de yakınlarındayım sık geldiğim bir yer değil burası."

"Bana açıklama yapmak zorunda değilsin."

"Kendime açıklama yapıyorum. Bana yardımcı olacakmış gibi görünmüyor. Soracağım sorulan Forest Hills polisleri zaten sormuştur. Bana nasıl yardımcı olabilir?"

"Belki sen ona yardımcı olabilirsin."

"Ne demek istiyorsun?"

"Aslında hiçbir şey. Eh, Fransız kilisesinde bir dia gösterisi var. Buna gidebilirim ve Monica benimle gelmek isterse sonradan birlikte yemeğe gidebiliriz. Geç geleceksin, değil mi?"

"Olabilir."

"Çünkü Mick'e uğrayacaksın, değil mi? Yeter ki yarın akşam Marilyn'in Odası için zamanında evde ol."

"Hâlâ gitmek istiyor musun?"

"Dün geceden sonra mı?" Elaine'in yüzündeki ifadeyi hayalimde canlandırabiliyordum. "Artık eskisinden de çok. Siz , çok ateşli bir erkeksiniz Bay Scudder."

"Kes şunu."

"'Kes şunu'ymuş. Seni seviyorum, yaşlı ayı. Bu konuda ne diyeceksin bakalım."

Seksen Altıncı Sokak'ın kuzeyinde, Yukarı Doğu Yakası değişmekte olan bir bölgedir; Ne Yorkville ne de Doğu Harlemm'dir ama ikisini de andırır. Düşük gelirli sosyal konutların karşısında lüks siteler yükselir, her ikisinin de duvarlarında okunmaz duvar yazıları vardır.

Evrak çantaları ve alışveriş çantalarıyla şık insanlar D'Agustino'dan çıkar, diğerleri de yürür ama ters yönde, kâğıt bardakları sallar, birayı şişeden içer ya da ateşböcekleri gibi parlayan çatlak pipolar içerler.

Shorter'ın oturduğu bina İkinci ve Üçüncü caddeleri arasındaki Doksan Dördüncü Sokak'ta altı katlı tuğla bir binaydı. Girişte elli kapı zili saydım, düğmelerin yarısından fazlasında isim yoktu. Shorter'ın adı hiçbirinde yoktu.

Eskiden binanın bir katında dört oda varmış ama zamanla bölünmüş ve apartman bir pansiyona dönüşmüş. Yıllar böyle yüzlerce yere girip çıktım ve her birinin farklı olmasına karşın nedense hep bir aynılık vardı. Koridorlar ve merdivenlerdeki yemek kokuları

oturanların etnik kökenine göre değişir ama diğer kokular bütün kentte ve her zaman aynıdır.

Sidik kokusu, fare kokusu, havasızlık kokusu. Zaman zaman bu tavşan deliğine benzeyen odalardan biri aydınlık, havadar, temiz ve düzenli olurdu ama binaların kendileri her zaman karanlık, kasvetli ve pisti.

Otelden sonraki durağım olabilecek bir yerdi. İçkiyi bırakmasaydım, kiramı ödeyemeyeceğim bir zaman gelecekti. Ya da öyle bir noktaya gelecektim ki, para var ya da yok, her gün resepsiyonun önünden geçemeyecek kadar özgüvenimi yitirmiş olacak,durumuma daha uygun bir yer arayacaktım.

Binadan çıkmakta olan bir adama James Shorter'ı tanıyıp tanımadığını sordum. Yavaşlamadı

bile, yalnızca başını hayır anlamına salladı ve yürümeye devam etti. Aynı soruyu binaya girmekte olan ufak tefek, gri saçlı bir kadına sordum. Kadın bastonla yürüyor ve şu kötü

torbalardan birinde yiyecek taşıyordu. Binada herkesi tanıdığını ama herkesin çok nazik insanlar olduğunu söyledi. Soluğu içki kokuyordu; naneli schnapps sanırım ya da cinin arkasından içtiği nane likörü.

İkinci Cadde'ye yürüyerek köşedeki telefondan Shorter’ın numarasını çevirdim. Yanıt yok.

Çalışmıyorsa bir yerlerde içiyor olabileceği geldi aklıma ve çevrede çok sayıda içkili yer vardı. Doksan Dördüncü Sokak'taki iki blok içindeki

Cadde'de yarım düzine bar vardı.

Hepsine giderek barmene James Shorter'ı sordum. Buraya geldi mi? Dana önce gelmiş miydi?

Kimse onu tanımıyordu, en azından adıyla tanımıyorlardı ama O'Bannion'un Yeri'nde barın arkasındaki sakallı bir adam yıllar boyu çok az sayıda soyadı duyduğunu ve fazla ad da duymadığını söyledi. "Şu anda buradakilerden biri bile olabilir"

Yüksek sesle adını söylemeyi düşündüm. "James Shorter. James Shorter burada mı?" Ama o zaman da önceden gittiğim yerlerde bu işlemi tekrarlamak zorunda kalırdım ve bunu yapacak isteği duymadım. Yeterince içki solumuştum zaten.

Ya Birinci Cadde'deki cin toplantıları? Orada uçarı Bay Shorter'ı soramaz mıydım?

Sorabilirdim ama önce tekrar numarayı çevirdim ve bu telefon açıldı.

Adımı söyledim, onunkini polisten aldığımı ve adresle telefonunu Queensboro-Corona'daki Bay Banszak'tan aldığımı açıkdadım. "Defalarca sorguya çekildiğinizi biliyorum" dedim,

"ama birkaç dakikanızı rica edeceğim. Şu anda şans eseri yakınlardayım, yani gelip sizi görebilirim..."

"Ah, bir yerlerde buluşalım" diye önerdi. "Birinci Cadde'nin köşesinde güzel bir yer var, Mavi Kano. Konuşmak için sakin bir yer. On dakika sonra diyelim mi?"

Mavi Kano, ağaçtan yapılmış bir kulübe gibi kaplanmıştı. Duvarda birkaç hayvan başı vardı, barın arkasındaki aynada doldurullmuş bir kılıçbalığı asılıydı. Aydınlatma loş ve gizliydi, müzik setinden çıkan müzik caz ve soft rock karışımıydı. Çevreye göre kalabalık az ve kaliteliydi.

Bir an kapıda durarak çevreme baktım, sonra bir adamın bir bardak birayla oturduğu masaya doğru yürüdüm. "Bay Shorter" dedim ama kim olduğunu

zaten biliyordum. Evinden sokağa çıkmasını beklemiş, bara kadar peşine takılmış ve içeri giren önce yerleşmesi için yeterli zamanı tanımıştım.

Eski alışkanlık kolay ölmüyor herhalde.

El sıkıştıktan sonra karşısına oturdum. Zihnimde onun bir resmini oluşturmuştum. Zihin bunu yapar, bir kişi hakkın sezgisine uyacak bir imge oluşturur. İnsanlar genellikle onları

hayalimde canlandırdığım biçimde çıkmaz ve Shorter da bir istisna değildi. Kafamdakinden daha yaşlı, daha esmer ve evet, daha kısa boyluydu. Ellisine merdiven dayadığını tahmin ettim. Zayıf, yuvarlak bir yüz ve çukur gözler. Ucu kalkık, basık bir burun, ince dudaklar.

Bıyık ya da sakal yok ama iki günlük bir sakal yanaklarıyla çenesini karartmış. Mavi Kano'nun loş ışığında koyu renk, kısa kesilmiş, düz taranmış saçlar. Bir tişört giymişti ve kollarıyla bileklerinde bol miktarda kıl vardı.

"Şok geçirmiş olmalısınız" dedim. "Watson'ın cesedini bulunca."

"Şok mu, Tanrım, evet."

Garson gelince bir Cola söyledim. Sonra defterimi çıkardım ve olayın üstünden geçmeye başladım.

Çok fazla şey yoktu. Queens Cinayet Masası ve 112 detektifleriyle olayı defalarca konuşmuştu ve söylemediklerini unutmak için neredeyse beş ay geçmişti üzerinden. Hayır, çevrede kuşkulu kimseyi görmemişti. Hayır, daha önce evden otobüs durağına giden Alan Watson'ı görmemişti. Hayır, tek bir şey bile düşünemiyordu.

"Neden şimdi araştırıyorsunuz?" diye sordu. "Bir ipucu mu var?"

"Hayır."

"Farklı bir bölgeden filan mısınız?"

Bir polis olduğumu varsaymıştı: Düşünmesini özellikle istediğim bir varsayım. Ama ona özel çalıştığımı söyledim.

"Ah" dedi. "Ama Q-C'den değilsiniz, öyle mi?"

"Queensboro-Corona'dan mı? Hayır, bağımsız çalışıyorum."

"Forest Hills'deki bir cinayeti soruşturuyorsunuz. Sizi kim tuttu, kurbanın dul eşi mi?"

"Hayır."

"Başka biri mi?"

"Bir arkadaşı."

"Watson'ın mı?"

"Evet."

Garsona işaret ederek bir bira daha söyledi. Ben başka Cola içmek istemiyordum ama gene de söyledim. Shorter, "Parası olan insanlar olaylara başka türlü bakıyor sanırım. Yolda bir arkadaşım bıçaklansa kimin yaptığını bulması için detektif tutar mıyım diye düşünüyordum." Omuzlarını silkti, gülümsedi. "Sanırım, hayır" dedi.

"Müşterimden söz edemem."

"Hayır, bunu anlıyorum" dedi. Garson içkileri getirdikten sonra, "Herhalde bu sizin şahsi tutumunuz. Görev başında içmemek."

"Nasıl yani?"

"Eh, bir polis olsaydınız, görev başında içmezdiniz. Q-C ı,gibi bir yerde çalışıyorsanız, özel polis olsanız da içmezdiniz. Ama bağımsız çalışırken içki içip içmemeye kendiniz karar verebilirsiniz, doğru mu? Bu yüzden Cola istediğinizi görünce bunun kendi politikanız olduğunu tahmin ettim."

"Tahmininiz bu mu?"

"Ya da belki yalnızca Coca-Cola'yı seviyorsunuz."

"Seviyorum ama deli olduğumu da söyleyemem. Bakın, ben içki içmiyorum."

"Ah!"

"Ama eskiden içerdim."

"Öyle mi?"

"İçkiyi severdim" dedim. "Viski çoğunlukla ama yıllar boyu hafif bir gemiyi yüzdürecek kadar çok bira içtim olasılıkla. Sizin de polis geçmişiniz var mı Bay Shorter?" Başını hayır anlamında salladı.

"Eh, benim var. Ben bir polistim, detektif. İçki yüzünden polislikten atıldım."

"Öyle mi?"

"İçki yüzünden başım hiç belaya girmedi" dedim. "Doğrudan girmedi ama devam etseydim girerdi. İçkiden, işimden, karımdan ve çocuklarımdan, bütün yaşantımdan uzaklaştım..

Elaine'e, "onun bana yararlı bir bilgi vereceğini düşünmüyorum" demiştim. O da "Belki sen ona bir şeyler verirsin" demişti.

Belki de verebilirdim.

İşleyiş biçimi çok basittir. Bir gün içki içmektrn vazgeçersin. Toplantılara katılır ve alkol bağımlısı arkadaşlarınla deneyimini, gücünü ve umudunu paylaşırsın.

Ve başkalarına mesaj taşırsın.

Bunu vaaz vererek ya da dua metinleri dağıtarak değil, kendi yaşadıklarını anlatarak yaparsın: Eskiden nasıldı, neler oldu ve şimdi nasıl. Bir toplantıyı yönetirken de bunu yaparsın, birebir ilişkide de bunu yaparsın.

Ben de yaşadıklarımı anlattım.

Konuşmamı bitirince Shorter bardağını kaldırdı. Bardağa bakarak tekrar masaya koydu. "Q-C'den içki yüzünden atıldım. Ama herhalde bunu biliyorsunuzdur."

"Söylediler."

"Cesedi bulmak, diğer her şey bir tür şoktu. Alışmadığım türden bir şey, ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Kesinlikle."

"Bu yüzden orada çalışırken biraz fazla içtim. Böyle olur, değil mi?"

"Evet."

"Genel kural: Fazla içme."

"Ne kadar içtiğin önemli değil derler" dedim. "Önemli olan sana ne yaptığıdır."

"Benim için çok şey yaptığını söylemeliyim" dedi. "Beni rahatlatıyor, gevşetiyor, düşünmemi sağlıyor."

"Hı-hı. Ya sana neler yaptığı?"

"Ha" dedi. "Bu tamamen başka bir şey, değil mi?" Bardağı tekrar eline aldı, sonra tekrar masaya koydu. "Herhalde şu AA işine fazlasıyla girmişsiniz, ha?"

"Hayatımı kurtardı."

"Bir süredir içki içmiyorsunuz, öyle mi? İki-üç yıldır mı?"

"On yıl kadar."

"Tanrım" dedi. "Şey, yol üzerinde hiç mola yok mu?"

"Şimdiye kadar yok."

Başını salladı. "On yıl" dedi.

"Gün be gün yaparsın" dedim. "Hepsi birikir."

"Bütün bu yıllardan sonra hâlâ toplantılara gidiyorsunuz, , öyle mi? Ne kadar sık gidiyorsunuz?"

"Başta her gün gidiyordum. İlk yıllarda bazen günde iki-üç toplantıya giderdim. İçki içmek istediğim ya da çok gerilimli olduğum zaman hâlâ her gün giderim. Bazen de bu oran haftada bir-iki toplantıya kadar düşer. Ama çoğunlukla haftada üç-dört toplantıya giderim."

"Bütün bu yıllardan sonra bile. Nasıl zaman buluyorsunuz?"

"Eh, içki içmek için hep zamanım vardı."

"Evet, herhalde içki içmek epey zaman alıyor, değil mi?"

"Ayrıca günlük programıma uygun toplantıları bulmak da kolay. New York'un güzel bir yanı, her yerde toplantılar var."

"Ya, öyle mi?"

Başımı salladım. "Kentin her yanında" dedim. "Houston Sokağı'nda her gün geceyarısı

toplantı yapan bir grup ve bir grup da gecenin ikisinde toplanıyor. İşin ironik yanı, toplantı

yeri eskiden kentin en ünlü barlarından biriydi. O zaman, geç saatlere kadar açık kalıyordu, şimdi de kalıyor."

Shorter bunu çok komik buldu, izin isteyerek tuvalet gittim ve geri dönerken telefonu kullandım. Doğu Seksen İkinci Sokak'ta geç saatte bir toplantı olduğundan emindim ama zamanı ve kesin adresi öğrenmek istedim. Intergroup'u aradım, telefona yanıt veren kadının programa bakması bile gerekmedi.

Masaya döndüğüm zaman Shorter hâlâ aynı yarım biraya bakmaktaydı. Ona saat onda, yakınlarda bir toplantı olduğunu ve oraya gidebileceğimi düşündüğümü söyledim. Birkaç gün toplantılara katılamıyorum diye açıkladım ama yalan söylüyordum. Toplantı yararlı olabilir dedim, ki bu doğruydu.

"Gitmek ister misin Jim?"

"Ben mi?"

Başka kim olabilir? "Haydi" dedim. "Bana eşlik et."

"Eeee, bilmiyorum" dedi. "Yalnızca bu biraları içtim ve önceden de bir-iki tane içmiştim."

"Yani?"

"İçkili olmamın bir sakıncası yok mu?"

"Bağırmaya ve iskemleleri fırlatmaya başlamazsan, hayır dedim. "Ama sen böyle bir şey yapacak gibi görünmüyorsun.'"

"Hayır ama..."

"Bir maliyeti yok" dedim, "kahve ve kurabiyeler genellikle bedava. İnsanlar ilginç hikâyeler anlatabilir." Doğruldum "Ama seni zorlamak istemem. Bir sorunun olmadığını söylüyorsan..."

"Bunu söylemedim." "Hayır, söylemedin."

Ayağa kalktı. "Allah kahretsin" dedi. "Fikrimi değiştirmeden gidelim bari."

17

Toplantı İkinci Cadde, Seksen İkinci Sokak'ta taş bir binadaydı. İkinci katı bir AA grubu kiralamıştı ve orada sabah yediden başlamak ve gece on birde bitmek üzere günde yarım düzine toplantı yapılıyordu. Komşulara saygının bir ifadesi olarak geç saatlerde yapılan toplantılarda alkışlama olmuyordu, onay ya da coşku parrmakları şıklatarak gösteriliyordu.

Konuşmacı beş yıllık alkol geçmişi olan bir inşaat işçisiydi. Bilinen, sıradan bir içki öyküsünü

yirmi dakikada bitirerek özlü biçimde anlattı. Sonra duyuruların yapıldığı ve sepetin dolaştırıldığı bir mola verildi, ardından el kaldırmalarla devam etti.

Bundan memnundum. Yapması gereken tek şey ellerini kucağında tutmaktı, bir şey söylemesine gerek yoktu. İlk toplantıda ortaya çıkmasına gerek yoktu ama sırayla kaldırsalar o da konuşmak zorunda kalacaktı.

İlk toplantıma katıldığımda istediğim en son şey, bir oda doIusu alkoliğin arasında ağzımı

açmaktı. İnsanların sırayla kalkıp konuştuğu toplantılarda bir yolunu bulup susuyordum.

Adım Matt, dedim defalarca. Ben konuşmayacağım. Kafamdan düzinelerce şey geçiyor ama hiçbiri dilimin ucuna gelmiyordu. Adım Matt. Beni seçtiğiniz için teşekkür ederim. Bu gece yalnızca dinleyeceğim.

Saat on birde aşağı inerek dışarı çıktık. Bir fincan kahve içmeyi önerince Shorter iyi olacağını

söyledi. Seksen Altıncı Sokak'a yürüdük, orada Shorter'in sevdiği bir lokanta vardı. Peynirli bir tost ve soğan halkaları isteyecek kadar acıkmıştım, Shorter yalnızca kahve istedi.

"Neredeyse elimi kaldırıyordum. O kadar yaklaşmıştım." dedi.

"Ne zaman istersen konuşabilirsin. Ama zorunda değilsin."

"Her şeyi söyleyebilirim, değil mi? Bir insanın söyledikleri, ondan önce konuşanın söyledikleriyle ilgili olmalı diye düşündüm ama ille de böyle olması gerekmiyor, değil mi?"

"Aklındaki her şeyi söyleyebilirsin."

"Evimizde sürekli 'Yabancılara özel şeylerini söyleme’ derlerdi. Özel yaşantımı kendime saklamaya alışkınım."

"Ne demek istediğini anlıyorum."

"Gerçekten işe yarıyor, ha? İçki içmiyorsun, toplantılara gidiyorsun ve ayık kalıyorsun."

"Benim için işe yarıyor."

"Tanrım, sanırım yaramış. On yıl."

"Günler birbirine ekleniyor."

Ya Tanrı, diye merak etti. Ya duvardaki yazı, önerilen on iki aşamalı liste. Yalnızca içki içme, dedim ve toplantılara gel, zihnini açık tut. Tanrı'ya inanıyor muydum? Bazen, dedim. Sürekli Tanrı'ya inanmam gerekmiyor. Her günün her dakikanı da yapmam gereken tek şey bir içki bardağını elime almamak.

"Seni tutmayayım. Herhalde yapılacak işlerin vardır" dedi.

"Seninle olmaktan memnunum Jim."

"Biliyor musun, düşünüyordum. Toplantıda, birilerini dinlerken zihnim oradan oraya dolaştı.

Alan Watson'ı düşünüyordum. Bıçaklanan adamı."

"Sonra?"

"Bana öyle geliyor ki belleğimde bir şeyler var ama ne olduğunu bulamıyorum."

"Belki o akşamın üstünden adım adım geçersek" dedim.

"Bilmiyorum. Belki birden hatırlarım. Arkadaşının bunun rastgele bir cinayet olmadığını

düşündüğünü söylemiştin."

"Bulmaya çalıştığım da bu."

"Neden, onu öldürmek için nedeni olan biri mi var?"

"Bildiğim kadarıyla hayır."

"Öyleyse..."

Ona söylememem için bir neden yoktu. "Başka ölümler de var."

"Aynı mahallede mi?"

"Hayır" dedim, "hepsi sokakta da olmadı."

"Öyleyse aralarındaki bağlantı nedir?"

"Kurbanlar birbirlerini tanıyorlardı."

"Kurbanlar mı? Watson gibi hepsi de öldürüldü mü?"

"Bazıları. Bazıları da öldürülmüş olabilir."

"Olabilir mi?"

"İntihar süsü verilmiş olabilecek intiharlar var" dedim, düzenlenmiş olabilecek birkaç da kaza var."

"Yani bir grup adam... Nedir bu, bir kulüp filan mı?"

"Ayrıntılara giremem."

"Elbette, anlıyorum. Ne oldu, bu adamlardan biri seni mi tuttu? Neden polise gitmediler?"

"Yapmam gereken bir şey de" dedim, "bunun polislik bir iş olup olmadığına karar vermek."

"Polise haber verilmesi gerekir, değil mi? Bir grup insan birbiri ardına öldürülüyorsa..."

"İşte buna karar vermem gerek."

"Sanmıştım ki..."

"Cinayetler birbiriyle bağlantılı olmayabilir. İntiharlar da geçek intiharlar olabilir."

"Kazalar da normal olabilir" dedi. "Anladım. Çok yol aldın mı?"

"Aslında ben..."

"Ayrıntılara giremezsin, tamam. Özür dilerim. Neyi hatırlamaya çalıştığım konusunda bir fikir edinmeye çalışıyorum yalnızca. Bir soygun olduğunu veri olarak aldım, fırsat işlenen bir suç olduğunu düşündüm. Galiba polislerden biri bu ifadeyi kullandı; bir soyguncunun birkaç

dolar için pusuya yatmış olabileceğini söylemişti galiba. Bay Watson yaklaşıyor, zengin mahalle, orada oturuyormuş gibi görünüyor, takım elbise ve kravat, kesinlikle işinden evine dönen bir işadamı, bileğinde iyi bir saat ve cüzdanında çok miktarda para var." Kaşlarını

çattı.. "Ama bir insan Watson'ı öldürmek için plan hazırlanmışsa ne yapar? Evinin dışında durup dışarı çıkmasını mı bekler?'

"Bu da bir yöntem."

"O zaman çevrede gizlenen birisi olmalıydı" dedi. "Böyle birini gördüğümü hatırlamıyorum ama varsa bile fark etmemiş de olabilirim. Karanlıkta dolaşan pis giysili, kirli sakallı bir adam, evet, işimin bir parçası da bu tür insanları görmek, ya kendim yakalamak ya da 911'e telefon ederek gelip almalarını söylemekti. Ama aradığın adam böyle çalışmıyor, değil mi?"

"Olasılıkla hayır."

"Herhalde iyi giyimliydi" dedi, "ve Watson'ın evini gözaltında tutuyordu ya da yaklaşmak üzereydi. Bunu bir düşün, belki de bir otomobilin içindeydi,

değil mi? Bir soyguncuyu genellikle yaya olarak düşünürüz ama soygun süsü vermek isteyen bir adamın kendi otomobili olabilir, değil mi?"

"Büyük olasılık."

"Çevrede park etmiş bir otomobil var mıydı? Birçok otomobil vardı, bu yüzden asıl soru, park etmiş bir otomobilin içinde oturan birileri var mıydı olur ve buna böyle bir şeyi asla fark etmezdim yanıtını veririm. Adam neye benziyor, peşinde olduğun adam?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Kafanda bir şüpheli yok, ha? Ya da fiziksel bir tanım?" Başımı hayır anlamında salladım.

"Öyleyse bir otomobil varsa... "

"Markası, modeli ya da plakası hakkında hiç fikrim yok."

"Ben de öyle tahmin ettim Matt."

"Bir otomobili olup olmadığı bile kesin değil" dedim, bak, bunu kimin yaptığını bilseydim, tümüyle farklı bir açıdan yaklaşırdım."

"Evet, ne demek istediğini anlıyorum."

Detektiflik yöntemleri hakkında biraz daha konuştuk, poliste çalışmamıştı ama özel görevli ve devriye olması konuya ilgi göstermesini gerektiriyordu. İyi sorular soruyor, hemen kavrıyordu. Garson fincanlarımızı doldurmak için gelince konuşmamız kesildi. AA, alkol bağımlılığı ve Jim'in bu konuda kararına doğru kaydı konuşma.

İçtenlikle, "Alkol bağımlısı olup olmadığımı bilmiyorum" deli. "Bu gece ilginç şeyler duydum ama konuşmacının başına gelen birçok şeyi yaşamadım. Hiç hastaneye yatmadım, hiç rehabilitasyona katılmadım."

"Ama o da içki yüzünden işinden olmadı."

"Evet ve ben oldum. Buna hiç kuşku yok."

"Bak" dedim, "sana uygun olup olmadığını kim bilebilir? Ama şimdi işsizsin, zamanının çok olduğunu söylüyorsun, zamanını barlar yerine toplantılarda öldürmek daha ucuz olur. Kahve parasız, konuşmalar daha ilginç. Toplantılarda da, barlarda aynı insanlar var, biliyorsun. Tek fark, toplantılardakilerin içki içmemesi. Bu da işi daha eğlenceli kılıyor, başını pek belaya sokmayacak şeyler."

Katıldığımız toplantıda mola sırasında bir toplantı rehberi almıştım. Rehberi birlikte inceledik, çevredeki bazı toplantıları ona gösterdim. Shorter benim hangilerine gittiğimi sordu, daha çok kendi çevremdekilere gittiğimi söyledim. "Her toplantının kendi tarzı vardır"

dedim. "Farklı toplantılara gitmeyi denersen, kendine en uygun olanını bulursun."

"Farklı barlar gibi."

Ona kartımı, üzerinde yalnızca adımla telefonum yazılı olanı verdim. "Bu bürom" dedim,

"ama orada olmadığım zaman telefonlar otomatik olarak evime bağlanıyor. Acil bir durum varsa istediğin saatte arayabilirsin, gündüz ya da gece fark etmez. Acil değilse geceyarısından sonra araman iyi olmaz. Geceyarısı olmuşsa ve gerilim yaşıyorsan Intergroup'u ara. Numarası

toplantı rehberinde var. Her saat telefonlara bakan gönüllüler var."

"Yani arayıp bir yabancıyla mı konuşayım?"

"İçki içmekten daha iyidir."

"Tanrım" dedi, "bana düşünmem gereken çok şey ver bunu biliyor musun? Yani, bunun böyle olacağını hiç düşümemiştim."

"Ben de."

"Beni aradın, sıkıcı iş diye düşündüm, seninle buluşağım, bir iki bardak bira içeceğim, biraz konuşacağım, şanslıysam biraları sen ısmarlayacaksın. Bunun hayatımdaki son bira olacağını

hiç düşünmedim." Güldü. "Bunu bilseydim, ithal bir marka ısmarlardım."

18

Eve geldiğimde geceyarısını hayli geçmişti. Elaine'in yemeği erken bitmiş görünüyordu, derin bir uykudaydı, yanına yattığımda kıpırdamadı bile. Yorulmuştum -uzun bir gündü- ama Jim Shorter ile geçirdiğim zaman bana enerji kazandırmış, yormuş amagüç vermişti. Aklım hep oradaydı, gevşemek için kalkıp okumayı ya da televizyon izlemeyi düşündüm. Tam bunu yapmaya karar vermiştim ki birden uyku bastırdı.

Kahvaltıda Elaine'e akşamı nasıl geçirdiğimi anlattım. "Bırak içkiden vazgeçmeyi ve ayık kalmayı" dedim, "başka bir toplantıya daha gider mi, bilmiyorum. Çok fazla içmediğini ve içkinin onu bu kadar kötü etkilemediğini söylüyor ve bildiğim kadarıyla haklı. Ama biliyorsun, bana yararı dokundu. Programa bağlılığını güçlendirmek için yeni biriyle çalışmaktan iyisi yoktur derler."

"Forest Hills'deki cinayet konusunda bir yardımı dokundu mu?"

"Hayır" dedim. "Bir sürü sorusu ve birkaç teorisi vardı ana benim düşünmemiş olduğum bir şey söylemedi. Forest Hills'e gelince, galiba oraya gitmem gerek. Hava tahmini nasıl?

Yaığmur yağacak mı?"

"Sıcak ve nemli."

"Bir değişiklik yok yani."

"Yarın da aynı olacak. Pazartesi günü yağmur yağabilir."

"Bu hiç işime yaramaz" dedim. "Bugün yağmur yağmasını ya da hiç değilse böyle bir olasılık olmasını umut ediyordum."

"Neden?"

"Böylece Forest Hills'e gitmekten kaytarabilirdim. Alan Watson'ın dul eşini görmem gerekiyor ve bunu yapmaya can atmiyorum."

"Hayır ama bunu yapacaksın" dedi. "Yağmur yağsaydı oraya yağmurda da giderdin, seni tanıyorum. Aynı şey, tek fark ıslanmış olman. Hava yalnızca sıcak ve nemli olduğu için şanslısın yani."

"Bunu belirttiğin için teşekkür ederim."

"Öyleyse dul eşten memnun olmaya bak. Sorun nedir? Yanlış bir şey mi söyledim?"

"Hayır, elbette hayır. Gerçi bundan memnun olmayı beklediğimi söyleyemem."

"Her neyse sevgilim. Ama bu akşam sekizde burada olmayı unutma. Bir randevumuz var, hatırladın mı?"

"Halâ gitmek istiyor musun?"

"Hı-hı. Onda orada olmalı ve öncesinde de yemek yemeliyiz. Bir şeyler pişireyim mi, yoksa dışarıda mı yemek istersin? "]

Ona yemek pişirmemesini, Marilyn'in Odası'ndan, yürüyerek beş dakika uzaklıkta güzel restoranlar olduğunu şöyledim. "Gerçi adam başı elli papel alıyorlarsa" dedim, "piç

kurularının bize yiyecek bir şeyler de vermelerini beklerdim."

"Vücut parçaları yalnızca gösteri içindir" dedi. "onları yemenin kötü olduğu düşünülür."

Sokağın karşısına geçerek otele gittim, resepsiyondan postayı aldım ve üst kata çıkarak Alan Watson'ın numarasını çevirdim. Telefon on kez çaldı, ne bir insan ne de makine çıktı karşıma.

Zarfları inceledim, çoğunu attım, kira ve telefon faturası için çek yazdım, telefon numarasını

doğru aldığımdan emin olmak için Queens Danışma'yı aradıktan sonra numarayı tekrar çevirerek sekiz on kez çaldırdım.

Telefonu kapayarak Lewis Hildebrand'ı aradım. Bana yanıt veren kadın Lewis'in çalıştığını

söyleyerek büro numarasını vermek istedi. Kadına numaranın bende de bulunduğunu söyledim. Büro numarasını çevirince karşıma Hildebrand'ın kendisi çıktı.

"Benim kadar kötüsün" dedi. "Cumartesi günü çalışıyorum. Gerçi çalışıyor muyum, yalnızca evden uzaklaşmak mı istiyorum bilmiyorum. Çevrede tek bir insan yokken büroda bulunmak çok rahatlatıcı bir şey. Her yer bana aitmiş gibi geliyor."

"Ait değil mi?"

"Şey, evet, öylesine söyledim. Ama burada yalnız olduğum zaman farklı oluyor. Gece geç

saatte ya da haftasonu. Ray Gruliow beni aradı."

"Ben de oradaydım."

"İkinci kez aradı. Dün gece, hâlâ ulaşamadığı iki üye varmış. Üç kişi Salı günü kesinlikle gelemeyeceklerini, dördüncüsü ise bir engeli olduğunu ama çözmeye çalışacağını söylemiş."

"Onun da gelemeyeceğini varsayarsak Gruliow kaç kişinin gelmesini bekliyor?"

"Sekiz."

"Senle Gruliow da dahil mi?"

"Evet ve sen de dokuzuncu kişi olacaksın. Sanırım seni üç buçukta içeri alacağız."

"Saat üçte olacağını sanıyordum."

"Biz saat üçte toplanacağız" dedi. "Üyeler. Durumu yarım saat aramızda konuşmayı, sonra senin bize katılmanı kararlaştırdık."

"Tamam" dedim, "uygun görünüyor. Nasıl bir rol oynayacağımı bilmiyorum ama herhalde yapmanız gerektiğini düşündüğüm şeyler hakkında bilgi verecek ve tavsiyelerde bulunacağım."

"Ben de öyle düşünüyorum, evet."

"Ama beni tutan sensin, bu nedenle bir ön rapor vermek istiyorum." Öğrendiklerimi ve kuşkularımı özetleyerek bir rapor verdim.

"Çok iş yapmışsın gibi görünüyor" dedi.

"Öyle göründüğünü biliyorum" dedim. "Bana da öyle görünüyor. Tanrı biliyor ya çok uğraştım. Harcadığım saatleri hesaplamadım ama bana öyle geliyor ki hayli zaman ayırdım."

"Normalden daha fazla iş yapmışsan..."

"Yapıp yapmadığımı bilmiyorum ve şimdi bunun üzerinde düşünmek de istemiyorum. Hayır, olay şu: Çok iş yaptım ve hatta hatırı sayılır miktarda veri de topladım ama bunun ne işe yaradığından emin değilim. Addison Kulübü'nde yemek yediğimiz zamandan daha mı çok şey paketledim? Emin değilim.

"'Paketlemek' ne demek?"

"Belli başlı soruları yanıtlamak."

"Bu sorular nelerdir?"

"Biri üyeleri öldürüyor mu? Eğer öyleyse bu işi kim yapıyor? Ve onu nerede, nasıl kıstırabiliriz? Bunlar temel sorular: Birinci soruya kesine yakın bir evet yanıtı verme eğilimindeyim ama diğer sorular açısından hâlâ tamamıyla karanlıktayım."

"Bu soruları yanıtlamak olayı bir sonuca ulaştırır, değil mi?"

"Sanırım ulaştırır."

"Yani henüz yanıtsız kalmış olmaları şaşırtıcı bir şey değil. Kesinlikle temel bir soru olarak niteleyeceğim bir şey daha var. Gerçi bir soruşturma konusundan çok, alınması gereken bir karar.Kamuoyunaaçıklamanın zamanı geldimi?Senin yöntemlerinle gideceğimiz kadar gittik mi?"

"Bu büyük bir soru" dedim. "Ama benim yanıtlayabileceğim bir soru değil. Salı günü

Gruliow'un evinde sekizinizin birararada olması iyi olacak. Daha çok kişi olsa daha iyi olurdu. Hepinizin orada olmasını isterdim."

"Ben de."

"Çünkü buradan nereye gideceğimiz sorusu sizin karar vermeniz gereken şeylerden biri"

dedim. "Ve sanırım o toplantıda buna karar vermek zorunda kalacaksınız."

Günün geri kalan kısmını Northwestern'deki odamda geçirdim. Arada bir Forest Hills'deki telefonu çeviriyor ve her seferinde yanıt alamıyordum. Gün boyunca başka telefon konuşmaları yaptım ve televizyonda Yankee'leri izledim. Maçın sonucu Detroit'lileri çok mutlu etmiş olmalı.

Televizyonu kaparken telefon çaldı. Arayan Jim Shorter'dı.

"Umarım, seni rahatsız etmemişimdir" dedi. "Ama bana kartınıı vermiş ve ne zaman istersem arayabileceğimi söylemişini."

"Aradığına sevindim" dedim. "Nasıl gidiyor?"

"Fena değil. Bugün hiç içki içmedim."

"Harika Jim."

"Eh, saat daha erken. Gün henüz bitmedi. Her neyse, hiç içki içmeyeceğim günler olacak."

Biraz durduktan sonra, "Bir toplantıya gittim" dedi.

"Çok iyi."

"Sanırım iyi oldu. Bilmiyorum. Bana bir zararı dokunacağını sanmıyorum, değil mi?"

"Doğru. Nereye gittin? "

"Dün gece gittiğimiz yere. Sepete para attım, iki fincan kahve içtim ve kurabiye yedim. Böyle bir anlaşmada kaybetme olamaz, değil mi?"

"Fiyat iyi."

Bana toplantıyı anlattı. Gelenlerin sayısı dün akşamkinden azdı ama gelen birkaç kişiyi tanımıştı. Anlatıcının söylediklikleri biraz anlattı.

"Elimi kaldırmak istedim" dedi.

"Kaldırabilirdin."

"Doksan günden daha az zamandır içki içmeyen insanlar ellerini kaldırıyor, günlerini anlatıyor ve alkış alıyorlardı. Ben de elimi kaldırıp ilk günüm olduğunu söylemek istedim ama boşver, bırak birkaç gün geçsin, diye düşündüm."

"Kendini nasıl rahat hissediyorsan öyle yap."

"Belki bu gece de giderim" dedi. "Günde birden fazla toplantıya gidebilir miyim?"

"Gün boyunca gidebilirsin" dedim. "Bir sınır yok."

"Sen de gidecek misin? Belki Batı Yakası'ndaki bir toplantıya gidip arada bir fark var mı diye bakabilirim."

Dürüstçe, "İsterdim" dedim, "ama bu gece bazı planlarım var."

"O halde başka zaman. Üstünde çalıştığın iş nasıl gidiyor?"

"Yavaş ilerleyen bir gün diyelim."

"Eh, seni tutmayayım" dedi. "Belki ben, ah, seni yarın ararım."

"İstediğin zaman" dedim, "bunu içtenlikle söylüyorum."

Tam eve gitmek için lobiden geçerken telefon yönlendirme işlemini yapmadığımı hatırladım.

Üst kata çıktım, kodu girdim, sokağın karşısındaki evin numarasını çevirdim ve Elaine'e birkaç dakika sonra eve geleceğimi söyledim. "Öyleyse neden aradın?" diye sordu. "Ah, tamam. Yönlendirme."

Oraya gittiğimde giyinmişti bile. Daha önce gösterdiği deri giysisini giymiş, her zamankinden daha çok parfüm sürmüş ve makyaj yapmıştı. "Gideceğimiz yerde sadeliğe gerek olmadığımı

karar verdim" dedi.

"İnsanların denetimlerini kaybedeceklerini düşünmüyorsun, değil mi?"

"Bunun için seni bağışlayacağım" dedi, "ama yalnızca seni sevdiğim için. Herhalde duş

yapmak istersin. Giysilerin yatağın üzerinde hazır."

Duş yaptım, tıraş oldum, hazırladığı koyu renk pantolonu fiydim ve gömleği elimde tutarak oturma odasına yöneldim. "Bu nedir?" diye sordum.

"Bir guayabera."

"Bunu görüyorum. Nereden çıktı?"

"Aslında Yucatan işi ama bunun Tayvan'da üretildiğini sanıyorum. Belki Kore'dedir.

Etiketinde yazıyor."

"Demek istiyorum ki..."

"Senin için aldım. Bir dene, Bakalım. Hey, harika görünüyor."

"Bütün bu cepler ne için? Ve bu şeritler."

"Tarzı böyle. Hoşuna gitmedi mi?"

"Bana zamanında söyleseydin" dedim, "favori uzatır, küçük bir bıyık bırakırdım. Saçlarımı da belli bir stil kestirirsem 1940'larda çekilen bir filmde pezevenk rolü oynayabilirdim."

"Rahat ve etkileyici görünüyorsun bence. Bir armağan ama teşekkür etmene gerek yok."

"İyi" dedim.

Marilyn'in Odası, Washington Sokağı'ndaki bir deponun alt katındaydı. Binanın her iki tarafında ve sokağın karşısında kasap dükkânları vardı. Kulübü gösteren bir tabela yoktu.

Yeşil kapıda, üstünde yanan düşük vatlı kırmızı ampulden başka bir ibaret de yoktu. Kapıyı

çaldığımızda saat ondu. Siyah tenli, dazlak kafalı, kolsuz siyah tulum giymiş ve siyah bir maske takmış k'enç bir adam bizi karşıladı. Aynı adam, kapıyı açarak bizi dışarı çıkardığında saat biri çeyrek geçiyordu.

Washington Sokağı'ndan gelen bir taksiyi görünce kaldırıma çıkıp taksiye el ettim. Sürücüye adresimizi vererek arkaya oturduk. Elaine konuşmaya başlayınca, sözünü keserek ona sessizlik içinde eve gitmemizi önerdim.

"Ben konuşmayı tercih ederim" dedi. "Bense konuşmamanı."

"Sürücüyü utandıracağımdan mı korkuyorsun?"

"Hayır. Korkmuyorum..."

"Çünkü adı Manmatha Charterjee. Hintli, Kama Sutra'nın yurdundan. Yani çeşitli ilginç zevk alma biçimlerini onun halkı keşfetti."

"Lütfen."

"Dolayısıyla utanmaz."

"Ben utanırım."

"Kaldı ki utançtan kızarsa bile bunu kim anlar ki?"

"Allah kahretsin."

"Fısıltıyla konuşuyorum" dedi, "olasılıkla beni duyamaz, seni aptal yaşlı ayı. Vazgeçiyorum.

İyi kız olacağım. Söz veriyorum."

Yolun geri kalan kısmında hiçbir şey söylemedi. Asansörde, "Artık konuşabilir miyim efendim? Yoksa asansörde de dinleme aygıtı olduğunu mu düşünüyorsunuz?"

"Güvenlik içindeyiz herhalde."

"İyi zaman geçirdim. Ayrıca deri de çok terletmedi."

"Üstünü çıkarmasıydm terleyebilirdin."

"Sanırım. Guayaberayla harika görünüyordun." "

Rahat ama etkileyici."

"Kesinlikle. Oraya gittiğimize gerçekten memnun oldum Sana söylüyorum, televizyonda böyle bir şeyi kolay kolay izleyemezsin."

"Umarım izlemem."

"Asıl hoşuma giden, insanların ne kadar sıradan göründüğü oldu. Giydiklerinden değil, insanların kendilerinden söz ediyorum. Bir Fellini filminin aşırı tiplerini bekliyorsun, bir veliler toplantısında karşılaşabileceğin insanlar görüyorsun."

"Tuhaf bir yeraltı cinselliği."

"Ama daha da heyecan verici" dedi, "çünkü çok daha gerçek. Vücut bıçaklama işinde herkes normal görünüyordu. Her şey çok tuhaf, değil mi? İlkel kabile işi."

"Ve kalıcı."

"Dövmeler gibi ama deriye daha çok nüfuz ediyor. Benim de kulaklarım delik. İş bu noktaya gelince, kulak memesiyle gerçek meme arasındaki fark nedir?"

"Teslim oluyorum" dedim. "Fark nedir?"

Artık dairemize gelmiştik. Kollarını belime dolayarak, Bilmiyorum" dedi. "Üstümü çıkarmam seni rahatsız etti mi?"

"Şaşırttı" dedim. "Rahatsız etmedi." "Eh, yüzüne dayadıkları onca memenin arasında benimkilerin biçimini unutmamanı istedim."

"Böyle bir olasılık yok. Seninkiler en güzeliydi."

Dans ederek benden uzaklaştı. "Ha" dedi. "Bu gece her şeye rağmen hoşuna gitti bebeğim.

Yalan söylemene gerek yok."

"Yalan söylediğimi de kim söyledi?"

"Şöyle diyelim: Sen Pinokyo olsaydın, burnuna rahatça oturabilirdim."

"Sana beni başka neyin şaşırttığını söyleyeceğim" dedim. Katılmayacağımız konusunda anlaştığımızı sanıyordum."

"Peki, kim katıldı ki? Ah, kız kıza meselesini kastediyorsun. Bu sayılmaz ama."

"Ya."

"Biraz havaya girdim, o kadar. Bu seni rahatsız etti mi?"

" 'Rahatsız etme'nin doğru bir sözcük olduğunu sanmıyorum."

"Seni sinirlendirdi mi?"

"'Sinirlendirme'nin de doğru bir sözcük olduğunu sanmıyorum." '

"Seni etkiledi, ha?"

"Etkiledi."

"Eh" dedi, "oraya da bu nedenle gittik, değil mi? Bizi etkilemesi gerekir. Seni yaşlı ayı. Ne yapmayı düşünüyorum biliyor musun? Seni bağlayacağım. Bu kez uyuyakalmayacaksın, tamam mı?"

"Herhalde kalmam" dedim. "Saatler boyu uyumam halde."

19

Paris Yeşili, Pazarları yeşil-beyaz şemsiyeler altına kurulu masalarıyla güzel brunch verir.

Geç uyuduk ve güne orada başladık. Sonra Elaine, Altıncı Cadde'de haftasonu kurulan bitpazarına gitmek üzere bir taksiye bindi. Ben de ikinci bir kahve içerek eve yürüdüm.

Jim Shorter ben yokken aramış, telesekretere mesaj bırakmıştı. Tekrar ben aradım ve Amsterdam ile Doksan Altıncı Sokak’ın köşesinde bir saat içinde buluşmayı kararlaştırdık.

Sonra başka bir Jim'i, sponsorum Jim Faber'ı arayarak yemek randevumuzu teyit ettirdim ve hangi Çin lokantasını varlığımızla onurlandıcağımıza karar verdik.

Sekizinci Cadde'nin birkaç bina batısında, Elli Sekizinci Sokak'taki Vejetaryen Cenneti'ne gittik. Restoran sokak seviyesinden bir merdiven boyu alttaydı ve odalara bölünmüş yemek salonu çok büyüktü, çoğu boş olan masa ve bölmelerin sonu görünmüyordu.

Jim, "Buraya geldiğimiz iyi oldu" dedi. "Burayı denemek istiyordum ama dışarıdan öyle pejmürde duruyor ki. İş yapıyorlar mı acaba? Umarım asıl işleri ithalattır ve burası yalnızca yan bir iştir."

"Bazen öğle yemeğinde kalabalık olur. Elaine burayı seviyor çünkü menüde çeşit çok. Birçok Çin lokantasında aynı dört pilav ila beş sebze çeşidi var, Elaine'e artık bunlardan gına geldi."

Menüye göz atarak, "Buraya istediği kadar gelebilir" dedi. Neseçeceğimizi sen söyle, madem burayı tanıyorsun."

"Elbette. Ne yemek istersin?"

"Yemek" dedi. "İyi yemek ve çok miktarda."

Yemek yerken öğleden sonramı nasıl geçirdiğimi ve zor bir soruşturmanın umut vermeyen yan işlerinin planlamadığım bir On İkinci Adım işine yol açtığını anlattım.

Jim, "Bu senin tarzın değil" dedi. "Hiçbir zaman fazla misyoner coşkusu göstermemiştin."

"Eh, dünyayı içkiden arındırmak benim işim değil diye düşündüm hep" dedim. "Başlangıçta kendi adıma ayık kalmayı istediğimden bile emin değildim, dolayısıyla yapmak istediğim en son şey bunu bir başkasına satmayı denemekti. Sonra, içkiden ne kadar uzak durursam, başkalarının içip içmediğine burnumu sokmanın hiç gerekmediğine o kadar inandım. Belki içki içenler içmeyenlerden daha iyidir. Ben kimim ki bunu söyleyeyim?"

"Arkadaşın Ballou..."

"Arkadaşım Mick Ballou yaşamının her günü çok içer ve bir toplantıya gelse ona yanlış yere geldiğini söylemeyi aklından geçiren tek bir insan bile çıkmaz. Henüz belirtilerini göstermese bile içkinin onu fiziksel ve zihinsel olarak etkilediğine eminim. Ama o yetişkin bir insan, Tanrı aşkına. Kendi kararlarını verebilir."

"Ama diğer adam..."

"Sanırım kendimi onunla özdeşleştirdim" dedim. "Yaşantısına baktım ya da yaşamının nasıl olabileceğini tahmin ve benim de benzer bir çizgi izlemiş olduğumu gördüm. Her neyse, onu bir toplantıya sürükleme kararım yoktu. Ama kendimi onunla bu konuda konuşurken buldum.

İlgi gösterdi, önerilere açıktı."

"Bu senin için iyi olmuş. Kimseye sponsorluk yapmıyorsun, değil mi?"

"Ona da sponsorluk yapmıyorum."

"Eh, sponsorluk bu işte, ikinizden biri adına sponsorluk desin ya da demesin. Yeni biriyle çalışmanın sana yardımcı olacağını düşünüyorum. İçki içtiği zaman şaşırma ama."

"Hayır."

"Kimseyi içkiden uzaklaştıramaz ve ayık kalmasını sağlanmazsın. Bunu biliyorsun."

"Kesinlikle."

"Ve umarım başarılı bir sponsorluğun tanımını hatırlıyorsundur."

"Sponsorun kendisinin içkiden uzak durması."

"Çok haklısın. Biliyor musun, bu Çinliler adamı aldatır. Et yediğini sanıyorsun ama aslında yediğin et değildir. Bu nedir, Allah aşkına, yılan balığı mı?"

"Sanırım soya fasulyesinden yapılmış."

"Bir gün gelecek, her şeyi soya fasulyesinden yapacaklar, iskemleler, masalar, otomobiller, sıcak hindili sandviçler. Her şeyi. Ama bunun görünüşü de, tadı da yılan balığına benziyor.

Sorun şu ki, gerçekten yılan balığıysa yapabileceğim bir şey yok, çünkü yılan balığını hiç

sevemedim. Galiba yılan balığına alerjim var."

"Sipariş verirken bunu söylemeliydin."

"Ama sahte yılan balığıysa farkeder mi? Sahte yılan balığına alerjim yok. Tam tersine hoşuma gider."

"Biraz daha al."

"Alacağım. Elaine bu şeyi sürekli yiyor, ha? Bu yemeği kastetmiyorum, vejetaryenliğini diyorum. Balık bile yemiyor, değil mi?'

"Hayır."

"Ben eti özlerdim doğrusu. İkinizin arasında her şey yolunda mı?"

"Her şey harika."

"Öbürünü hâlâ görüyor musun?"

"Ara sıra."

Başta ona Lisa'yı anlatmamıştım ama bunun nedeni anlamayacağı korkusu değildi. Elaine'i tanıyor, Elaine'nden gizli tutmak zorunda olduğum bir şeyle onu sıkmak istemedim. Özellikle birkaç hafta sürecek bir şeyse. Ama bitmeyince, devam edince ona anlattım.

"Onu son kez gördüğümde" dedim, "canım içki istemeye başlamıştı. İçki yerine onu aradım."

"Eh, seçenekler buysa, doğrusunu seçtiğini söyleyebilirim. İlişkinin geleceği olduğunu düşünmüyorum ama dün PBS'de sera etkisi konusunda özel bir program izledim, aynı şeyin insanlar için de geçerli olduğu söylenebilir. Evliliğini bozmaya çalışmıyor değil mi?"

"Ben evli değilim ki."

"Ne demek istediğimi biliyorsun."

Başımı salladım. "Yalnızca orada" dedim. "Asla aramıyor ben aradığımda gelmemi söylüyor."

"Bir insan başka ne ister ki?" dedi. "Bana bir iyilik yap olur mu? Bir kız kardeşi olup olmadığını öğren."

Yemekte uzun süre oyalandık ve St. Clare'deki Büyük toplantısına birkaç dakika geciktik.

Toplantıdan sonm evine kadar eşlik ettim, sonra Onuncu Cadde, Elinci Sokak'taki Grogan'ın Yeri'ne gittim: Ruhsatta adının olmamasına karşın buranın sahibi Mick Ballou'ydu. Mick'in kentten birkaç saat uzaklıktaki Sullivan County'de bir çiftliği var ve tapusu da başka birinin üstüne. Kentte birkaç dairesi var ve bir Cadillac Brougham kullanıyor ama kayıtlarda tek bir şeyi sahibi gözükmüyor. Ona icra davası açarlarsa, alacak birşey bulmakta güçlük çekecekler.

Oraya Cuma akşamı gitmeye niyetliydim ama akşamı Yukarı Doğu Yakası'nda geçirmiş, ruhları içkiden kurtarmıştım. İki gece sonra salon neredeyse bomboştu, üç kişi barda sessizce oturuyor, iki kişi de bir masayı paylaşıyordu. Barın ardındaki Burke, ince dudaklarının kenarından büyük patronu beklemediklilerini söyledi.

Bir Cola içecek ve ESPN'de biraz maç izleyecek kadar kaldım orada. Brewers, White Sox'a karşı oynuyor ve her iki takım da çok gol atıyordu. Ama maça fazla ilgi göstermedim ve bardağım boşalınca da eve gittim.

Sabah ilk iş olarak Wally Donn telefon etti. "Bu hafta iki üç gününü kullanabilirim" dedi.

"Olabilir mi?"

"Bir iş üstündeyim" dedim.

"Seni çok mu meşgul ediyor?"

Aslında çok meşgul etmiyordu. Salı öğleden sonra Gruliow'un evindeki büyük toplantıya kadar yapabileceğim fazla bir şey yoktu.

"Diyelim sana Çarşamba sabahı telefon ettim" dedim. "Ya da olanak bulursam yarın akşam üstüne doğru. O zaman ne durumda olacağım konusunda fikir sahibi olabilirim."

"Sana bugün ihtiyacım var" dedi. "Çarşamba ararsan elimde senin için bir şey olmayabilir.

Ama bir ara bakalım."

O gün gidebilirdim çünkü iş beni fazla uğraştırmıyordu. Forest Hill 'e her zamanki gibi telefon ettim ve kimsenin yanıt vermesine hiç şaşırmadım. Bayan Watson'ın kent dışına çıktığına karar vermiştim ve telefonu açarsa ona ne sorabileceğimi bilmiyordum.

Öğle yemeğinden sonra Elaine'in dükkânına gittim. Onunla konuşmak istiyordum ama Elaine orada değildi. Şık giyleri içinde profesyonel ve cool bir görünümü olan TJ onun yerine dükkâna bakıyordu. TJ ile yarım saat kadar konuştum, bu arada Grateful Dead tişörtü

giymiş geniş omuzlu bir adama bir çift bronz kitap desteği sattı. Adam önce otuz, sonra kırk dolar önerdi, sonunda TJ satış vergisini almazsa etiket fiyatı olan elli doları ödeyeceğini söyledi. TJ bu öneriden de hiç etkilenmedi.

Adam TJ'e hayran kalarak, "Sıkı adamsın" dedi. "Eh, herhalde çok para ödüyorum ama ne olacak? On yıl sonra kitap rafına bakınca ödediğim parayı hatırlayacak mıyım?" Kredi kartını

uzattı, TJ de satışı not ederek yıllardır bu işi yaparmış gibi kartla yapılması gereken işlemleri yaptı.

TJ paketlenmiş kitap desteklerini verirken, sonunda "Gerçekten güzeller" dedi. "Sanırım iyi bir alışveriş yaptınız."

Adam, "Ben de öyle düşünüyorum" dedi.

Akşam yemeğinde Elaine'e olayı bütün ayrıntılarıyla anlattım.

"'Sanırım iyi bir alışveriş yaptınız.' Böyle konuşmayı nereden öğrendi dersin?"

"Hiçbir fikrim yok" dedi Elaine. "Neden hiç indirim yapmadı? Ona satış yapmak için yüzde on indirim yapabileceğini söylemiştim."

"Sağlam durursa müşterinin elli doları ödeyeceğini bildiğini söyledi."

"Vergiler dahil mi?"

"Vergiler dahil."

"Sanırım üçkâğıtçılarla uzun süre birlikte olmak insana bir şeyler öğretiyor. Kırk İkinci Sokak'ta bir şeyler alıp satarsan her yerde alıp satabilirsin demektir."

"Öyle görünüyor."

"Ama konuşma tarzını böyle kolayca değiştirmesi beni hâlâ şaşırtıyor. Aslında orta sınıftan geliyor ve sokak ağzını sırf hava olsun diye kullanıyor olması mümkün mü?"

"Hayır."

"Ben de öyle tahmin ettim. Ama bilinmez ki."

"Bazen bilebilirsin" dedim.

Jim Shorter aramamıştı. Onu yemekten sonra aradım ama kimse yanıt vermedi. St. Paul'e gittim. Konuşan kadının her konuda çok güçlü yorumlan vardı. Verilen arada oradan ayrılarak oteldeki odama gittim ve oturup pencereden dışarı baktım.

İçeri girer girmez telefon yönlendirme işlemini iptal ettim. Bu işlemi otomatik hale getirmeye çalışıyordum, çıkarken de otomatik olarak açıyordum. Bir kitap alarak bir süre okudum, sonra kitabı bıraktım ve pencereden biraz daha dışarıyı izledim. Ardından telefon çaldı, arayan Shorter'dı.

"Merhaba" dedi. "Nasıl gidiyor?"

"Gayet iyi" dedim. "Ya sen nasılsın?"

"Eh, henüz içmedim."

"Harika."

"Ve bir toplantıya katıldım" dedi, sonra gittiği yeri ve konuşanın öyküsünü biraz anlattı.

Birkaç dakika AA'dan konuşdukktan sonra, "Araştırman nasıl gidiyor? Bir ilerleme var mı?"

"Biraz yavaşladı."

"Yarın büyük gün, değil mi?"

"Büyük gün mü?"

"Herkesle biraraya gelecek ve ne yapmak gerektiğine karar vereceksiniz. Katilin de orada olacağını düşünüyor musun?"

"Bu da bir olasılık. Bir katilin var olduğundan kesin emin değilim."

"Hey, Matt, Watson'ın cesedini ben bulmuştum, hatırlıyorr musun? Kesinlikle biri onu öldürdü. Yani kendi kendini öldürmedi."

"Tek bir katil" dedim. "Dediğim gibi, bir katil olup olmadığından ve onun grup üyelerinden biri olduğuna inanmak için neden olup olmadığından emin değilim."

"Başka kim olabilir?"

"Bilmiyorum."

"Eh, ne düşünüyorum biliyor musun... Ama nasıl yorum yapabilirim ki? Unut gitsin, bunu duymak istemezsin."

"Kesinlikle isterim Jim."

"İster misin? Şey, bahse girerim üyelerden biridir. Yani yüzeyde kusursuz görünen ama alttan alta kargaşa içinde bir adam. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Evet."

"Yarın hepsi gelecek mi?"

"Çoğu. Birkaçı gelemiyor."

"Katil sen olsaydın" dedi, "ve biri böyle bir toplantıya seni çağırsaydı, gider miydin? Yoksa mazeret mi bildirirdin?"

"Bunu söylemek olanaksız."

"Ben olsam giderdim. Nasıl uzak kalabilirdim? Neler söylediklerini duymak isterdim, sen olsan istemez miydin?"

"Sanırım isterdim."

"Bu gece iyi bir uyku çeksen iyi olur" dedi. "Yarın katille aynı odada olacaksın. Bir şey sezebileceğini düşünüyor musun?"

"Bundan kuşkuluyum."

"Bilmiyorum" dedi. "Uzun zaman polislik yaptın. İçgüdülerin var. Bu adamı uzakta tutabilir."

"İçgüdülerim mi?"

"Orada olacağını bildiği için. Düşmanıyla yüz yüze olmak istemezse tabii, bilirsin. Ne düşünüyorsun?"

"Çok fazla televizyon izlediğini düşünüyorum."

Güldü. "Biliyor musun? Galiba haklısın. Yarın nerede toplanacaksınız? Birinin bürosunda mı?"

"Bunu söyleyemem Jim."

"Ama Manhattan'da değil mi? Affedersin, burnumu sokuyorum, bunu yapmak istememiştim."

"Village'de ama bundan fazlasını söylemek istemiyorum."

"Önemli değil. Village'den söz ediyorken, bu gece Houston Sokağı'ndaki geceyarısı

toplantısına gitmeyi düşünüyorum. Bu gece gelemezsin, değil mi?"

"Bu gece olmaz."

"Hayır, yarın çok meşgul olacaksın. Ben de geç saatlere kadar uyanık kalmayı ister miyim bilmiyorum. Toplantı geceyarısı bitiyor, sonrasında eve kadar uzun bir yol katetmek zorunda kalacağım. Yağmur da yağabilir. Yağacak gibi görünüyor. Biliyor musun? Evde kalacağım herhalde."

"Bunun için seni suçlayamam."

Güldü. "Seninle konuşmak çok iyi Matt. İnan bana, yardımın dokunuyor. Seni aramadan önce düşünüyordum, bir bardak birayı neden içemezmişim ki? Yani bir bardak biranın etkini hissetmez bile insan."

"Şey..."

"Merak etme" dedi. "İçmeyeceğim. Şu anda canım istemiyor bile. Yarın iyi bir gün geçir, olur mu? Ve fırsat bulursan sonunda beni ara, bunu yapar mısın?"

"Olur" dedim.

Bu telefonu bekliyor olmalıydım. Onunla konuştuktan sonra telefon yönlendirmeyi açtım ve eve gittim. Ben evde değilken Ray Gruliow aramıştı. Bu kez ben onu aradım.

"Yarın üç buçuk" dedi. "Sana da uygun mu?"

"Uygun."

"Diğerlerine üç dedim. Bu bize sen gelmeden önce konuşacaklarımızı toparlama şansı

verecek."

Sekiz kişinin geleceğini söyledi, Bili Ludgate randevularını ayarlarsa dokuz da olabilirdi.

Üyeleri bu kadar çabuk, son yemeğin üzerinden iki ay bile geçmeden tekrar görmek tuhaf olacaktı. Normal ortamdan, bir restoranın özel yemek odasından başka bir yerde görmek de tuhaf olacaktı.

"Bu arada" dedi. "Geçen gece yaptığımız konuşma hoşuma gitti."

"Benim de."

"Bir ara tekrarlayalım" dedi. "Bu saçmalıklar bitince. Tamam mı?"

"Tamam" dedim.

Telefonu kapadıktan sonra kendime bir fincan kahve koydum. Elaine ile televizyon izledim ama aklımı programa veremiyordum.

Bill Ludgate'ın işlerini ayarlamasına bağlı olarak, Gruliow'un evinde sekiz ya da dokuz kişi olacaktık, beş ya da altı gelmeyen olacaktı. Katil gelecek miydi, gelmeyecek miydi? Merak onu toplantıya çeker miydi? Korku onu geride tutar mıydı?

Belki o ev katilin eviydi.

Gruliow'un katil olduğunu düşünmek aptalca. Çetin Ceviz Ray şeytani bir katil mi? Tanrı

biliyor ya, ayrıntıları hesaplayacak kadar akıllı, uygulayacak kadar kararlıydı. Onun yeterince acımasız, hatta çılgın olduğunu söyleyenler de vardı.

Bu olamazdı. Ama diğerleri de olamazdı, kimsenin bir nedeni yoktu. Bırak nedeni, kimse kulübün varlığını bile bilmiyordu.

Atladığım biri var mı? Hildebrand diye düşündüm. Katilin yapmayacağı tek şey özel bir detektif tutmaktı. Ama...

Şey, çılgınca bir düşünce ama uzun yıllardır tanıdığı arkadaşlarını sistematik olarak temizleyen birinden aklı başında davranışlar beklenebilir mi? Belki bir detektif tutmak oyuna biraz heyecan katıyordu. Belki yılda bir birini temizleme işi sıkıcı olmaya başlamıştı. Belki geri kalan üyelerin neler olup bittiğini anlamayı reddetmesi onu deliye döndürüyordu. Bu nedenle belki de Lew Hildebrand bir detektif tutarak kumar oynamaya karar vermişti. Ama işleri kendisi için zorlaştırmayı istemediği için fazla parlak olmayan bir detektif tutacak kadar sağgörülüydü...

İyi bir uyku çek demişti Jim Shorter.

Pek şansım yoktu.

20

Haziran ayının son Salı'sında, sıcak ve nemli günde, saat üçte, otuz bir kişinin on dördünün dokuzu biraraya geldi. Kimse kaygı uyandıracak derecede erken ya da modaya uygun olarak geç gelmedi. İlk gelenler Gerard Billings ve Kendall McGarry idi. Ayrı taksilerden aynı anda indiler. İki adam kararlaştırılan saatten beş dakika önce Gruliow'un zilini çaldılar. Daha koltuklarına oturmamışlardı ki, kapı yeniden çalındı. 3:02'de gelerek kaldığı için özür dileyen Bob Berk dokuzuncu kişiydi. Üçü beş geçe Ray Gruliow ayağa kalkarak toplantıyı açtı.

Bunu daha önce de yapmıştı. Geçen Eylül'de Frank DiGiulio'nun ölümünden sonra kulübün en yaşlı üyesi olmuş ve buna uygun olarak Mayıs'taki yıllık toplantıya başkanlık etmişti. Otuz iki yıl içinde başkanlık ikinci kez el değiştirmişti; Homer Champney'den Frank DiGiulio'ya, ondan da şimdi Gruilow.

Ama ne Gruliow, ne de diğerleri geleneksel zaman ve yerin dışında bir toplantı yapmışlardı.

Gruliow bu toplantımı biçimi hakkında düşünmüş ve birkaçına danışmıştı. Sonunda her zamanki biçiminden olabildiğince az farklı olmasına karar verdi ve bu karara uygun olarak ölen üyelerin adlarını ölüm sıralarına göre okudu. Philip Michael Kalish, James Severange Homer Gray Champney'den başlamış, Francis DiGiulio ve Alan Walter Watson'la bitirmişti.

"Geldiğiniz için teşekkür ederim" dedi. "Karşı karşıya olduğumuz durum konusunda hepinizle daha önce konuşmuştuk ve bazılarınızın birbiriyle konuştuğunuzu da biliyorum. Durumu özetlememe izin verin, sonra her zamanki gibi sırayla söz alır ve durumu ele alabiliriz. Üç

buçukta bize katılacak biri daha var: Scudder adlı bir detektif. Scudder buraya geldiği zaman bir karar birliğine varmış olmamız iyi olur..."

Commerce Sokağı'na on beş dakika erken gittiğim için dar, katlı sokaklarda dolaşarak zaman öldürdüm. Bu gezinti beni o ilerde Charles Sokağı'nda olan Altıncı Bölge'de yeni bir yüz olduğum döneme geri götürdü. Village'de yeniydim ve gördüklerimden heyecan duyuyordum ama bu egzantrik sokaklarda sürekli yolumu kaybediyordum. Hiç öğrenemeyeceğimi düşünmüştüm ama burada bir nöbet turu kadar bölgeyi öğreten bir yöntem daha olamaz. İşi kapmıştım.

Tam 3:30'da Gruliow'un evine vardım ve aslan kafası biçimli kapı tokmağını çaldım. Gruliow kapıyı hemen açarak beni daha önce göstermediği bir gülümsemeyle karşıladı: İkimizin bir sırrı paylaştığını düşündüren bir gülümseme. "Tam zamanla geldin" dedi. "İçeri gir. Burada seninle tanışmak isteyenler var."

Havanın sıcaklığını bir yana bırakırsak takım elbise giymiş olduğuma memnun oldum.

Takımı çizgili olan Lowell Hunter ve alameti farikası papyonu ve yeşil blazeriyle hava sunucusu Gerard Billings dışında hepsi koyu renk takım elbise giymişti. Gruliow beni tanıttı.

El sıkışırken her bir yüzü zihnime kazımaya ve bildiğim adlarla eşleştirmeye çalıştım.

Hatırlamam gereken çok fazla kişi yoktu: Dokuz kişiden Gruliow ve Hildebrand ile tanışmıştım, Billings ve Avery Davis'i biliyordum. Geriye Hunter, Bob Berk, Bill Ludgate, Kendall McGarry ve Gordon Walser kalıyordu.

Diğer beş kişiden Brian O'Hara büyük oğluyla Himalayalar'da trekking yapıyordu ve daha on gün dönmeyecekti. John Youngdahl St. Louis'de oturuyordu, oraya sekiz yıl önce taşınmış ve tek Mayıs toplantısını kaçırmamıştı ama çok kısa bir süre önce haber verilen bu toplantıya gelememişti. Bob Ripley, Ohio'da kızının kolej mezuniyet törenine katılıyordu, Douglas Pomeroy ile Rick Bazerian'ın da ertelemeyecekleri iş randevuları vardı.

Tanışma faslından sonra koltuklarımıza oturduk. Dokuz kişi benim bir şeyler söylememi bekliyordu. Beklentiyle dolu yüzlere baktım, tek düşündüğüm içki içmek istediğimdi. Derin bir soluk alıp verdim ve bu düşünceyi kafamdan kovdum.

Onlara toplantı için minnet duyduğumu söyledim. "Durumu tartışmak için az zamanınız olduğunu biliyorum" dedim, "ama benim açımdan olayın nasıl göründüğünü

söyleyebileceğimi düşündüm. Ben hem sizin dışınızda biriyim, hem de profesyonel bir araştırmacıyım." On beş yirmi dakika konuşarak sırayla ölümleri ele aldım, intihar ve kazaların gerçek olabileceklerini söyledim. Ne söylediğimi tam olarak hatırlamıyorum ama dilimi dolandırmadan konuştum ve sanırım anlaşıldım. Yüzlerindeki ifadeden her sözcüğün onları etkilediği anlaşılıyordu.

"Buradan varacağımız yer size bağlı baylar" dedim. "Seçenekleri sıralamadan önce bu toplantıyı başka bir amaç için kullanmak ve size bazı sorular sormak istiyorum."

"Ne gibi?" dedi Gruliow.

"Kulübünüzde ortalamanın çok üstünde bir ölüm oranı var. Lew'i beni tutmaya iten neden de buydu. Hanginizin ölüm oranını aynı derecede

düşündüğünüzü ve aklınıza hiç cinayet olasılığı gelip gelmediğini merak ediyorum."

Ataları Bağımsızlık Bildirgesi'ni imzalamış olan Kendall McGarry tam olarak böyle düşündüğünü, tam tamına iki yıl kadar önce kafasında böyle bir düşüncenin doğduğunu anlattı, "Ama bu düşünceyi hayali ve mantıksız olarak hemen bir kenara attım. Televizyon için iyi olabilecek ama gerçek yaşamda inanılmayacak, pembe dizilere konu olabilecek bir hikâye."

Bob Berk benzer bir düşüncenin kafasından geçtiğini itiraf etti. İlk toplantıda her iki elinde altıncı parmakla doğduğunu açıklayan Gordon Walser, son on yılda ana-babasını ve birkaç

aile mensubunu kaybettiğini ve bunun kulüpteki yüksek ölüm oranının farkına varmamasına neden olabileceğini söyledi. Aynı biçimde Lowell Hunter da AIDS nedeniyle

"sayamayacağım kadar çok arkadaşımı" kaybetmişti, kulüpteki ölüm oranı kendi sosyal çevresindekinden hayli azdı.

Gerard Billings, yüksek ölüm oranının hastalık nedeniyle olup olmadığıyla daha çok ilgilendiğini söyledi. "Bu daha tehlikeli" dedi. "Kanser, kalp krizleri, kan damarlarındaki şu küçük saatli bombalar. Bunlar insanı korkutan şeyler. Ama intihar, bu bir seçim ve kendim için hiç düşünmediğim bir seçim. Bir özel uçak kazası, eh, kendi uçağım yok, dolayısıyla böyle bir şey başıma gelmez. Katil olduğunu düşünürsek, bu tıpkı yıldırım çarpısına benziyor.

Başkalarının başına da gelebilir. Kötü çevrelerden uzak durursunuz, ellerinizi başkalarının eşlerinden çekersiniz, gece Central Park'tan geçmezsiniz ve Jim'le dolaşmazsınız. Jim Croce'un şarkısını biliyor musunuz?" Birkaç dize söyledi, diğerleri ona bakarken yavaşça sesini kesti.

Bill Ludgate yüksek ölüm oranının kesinlikle farkında olduğunu ama bunun onu hiç kuşkuya götürmediğini söyledi. Yaılnızca kuşağının ölmeye başladığını ve kendisinin de yaşamının sonuna sandığından daha yakın olabileceğini düşünerek kaygılanmıştı. Avery Davis,

"Biliyorsunuz, aynı şeyi düşündüm ve tam tersi bir yöne gittim" dedi. "Ölmüş olan arkadaşlarımızın bizim için ölmüş olduğunu düşündüm. Onlar ölüyse, biraz daha ortalıkta dolaşma şansımız daha yüksek olacaktı. Düşündüğünüz zaman anlamsız geliyor ama aynı

zamanda çok da mantıklı görünüyor."

İçlerinden birinin şüpheli bir şey farkedip farketmediğini sordum. İzlenildiklerini ya da gözlendiklerini hiç sezdiler mi? Hiç yanlış telefon geldi mi ya da arayanlar konuşmadan kapadılar mı?

Kimse önemli bir şey söylemedi. New Jersey'de, Yukarı Montclair'de oturan Bob Berk, evdeki telefonunda bir süre sanki üstüne vuruluyormuş gibi cızırtı ve gürültüler olduğunu ama sorunun birkaç ay sonra, başladığı gibi açıklanamaz biçimde bittiğini anlattı. Bili Ludgate, eşinin telefonun çaldıktan sonra hiç konuşma olmadan kaplanmasından kaygılandığını ve tam bir şeyler yapmaya hazırlanırken arayanın kimliğini bulduklarını anlattı, sevgilisi ona evden ulaşmaya çalışıyordu.

Gerry Billings, "Seni domuz" dedi.

Ama Ludgate ilişkinin bittiğini ve telefonların kesildiğini söyledi.

Birkaç soru daha sordum. Bunu onlara söylemedim ama bana verdikleri bilgilerden çok onların kişiliklerine ilişkin sezgilerimle ilgileniyordum. Nerede yaşadıklarını, kaç yaşında olduklarını, nasıl geçindiklerini ve nasıl yaşadıklarını biliyordum ama birey olarak kim olduklarını çıkarmak istiyordum.

İstediğimi elde ettiğimden emin değildim.

Onların yanıtları, benim de sorularım bitince seçenekleri gözden geçirdim. Polise gidebilirler, durumu biraz bilen Durkin'e ya da polisteki başka bir yetkiliye başvurabilirlerdi. Aldıkları

tepkiden memnun olmazlarsa ya da en başından itibaren tam ve geniş bir soruşturma yapılmasını isterlerse doğrudan medyaya da başvurabilirlerdi.

Ya da ben tek kişilik araştırmama devam ederek yavaş yol alır, ipuçları arar ve şansımın dönmesini dilerdim. Kulübe dikkat çekmezler ve kimsenin adının gazetede yayınlanmamasını

sağlarlardı ama bu onları bir yere götürmeyebilirdi. Gene kişisel güvenlik açısından bazı

önerilerim olacaktı. Yardımcı araştırmacı gibi davranarak benimle ilişkiyi sürdürecekler ve düzensiz ya da şüpheli bir şey sezdikleri anda bana bildireceklerdi.

Onlara, "Bir yere varacağım güvencesini veremem dedim. "Ama polisler de güvence veremezler. Ve yaşamlarınızı alt üst ederler."

"Medyanın ilgisinden dolayı mı?"

"Medyada çıkmasa bile. Bir polis olsaydım yapacağım ilk şey ne olurdu biliyor musunuz? Her birinize Alan Watson'un öldürüldüğü gece nerede olduğunuzu sorardım."

Birkaç tanesi buna tepki gösterdi, şüpheli oldukları şimdiye karar kafalarına dank etmemişti.

Avery Daves, "Belki sen de sormalısın" dedi. "Bizlere ve buraya gelemeyen beş kişiye."

Başımı olmaz anlamına salladım. "Neden olmasın?"

"Çünkü söylediklerinizi doğrulayacak kaynaklarım yok. Kişisel olarak polisin de söylediklerinizi kontrol ederek bunu çözeceğini düşünmüyorum. Tahminime göre, birkaçınız Watson'ı eve kadar izleyerek öldürmediğinizi kanıtlayamayabilir. Bu suçlu olduğunuzun bir göstergesi olamaz. Doğrusunu isterseniz Watson'ı kim öldürmüşse o gece nerede olduğunu kanıtlamak bir senaryo hazırlamış olabilir ve bunu çürütmek olanaksız olabilir. Ama polisler her şeyi kontrol etmek zorundadır, çünkü resmi bir soruşturmada kaldırılmamış tek bir taş

bırakamazsınız. Özellikle olayda bu kadar yüksek bir ölüm oranı varsa."

Gruliow, "Önerin nedir Matt?" diye sordu.

"Önerim yok. Nasıl bir önerim olabilir ki? Sizler karar vernek zorundasınız. Tehlikede olan sizlersiniz."

"Ya sen olsaydın?"

"Bilmiyorum" dedim. "Dışardan konuşmak kolay. En güvenli yolun doğrudan medyaya gitmek olduğu açık ama bundan emin değilim. Çok sabırlı bir katil bu. Polis araştırmaya öncelik verir, gazeteler de birinci sayfadan olayı yansıtırsa ne yapacak? Tahminime göre bir deliğe girerek pusuya yatacak. Acelesi yok, peşinden atlı koşturmuyor. Bir iki yıl daha bekleyebilir. Sonra herkes katilin hiç var olmadığına inanınca kurbanını seçerek öldürmeye tekrar başlayabilir."

Lowell Hunter, "Tanrı aşkına, neden?" diye sordu. "İçimizden biri olamaz, değil mi?

Olamaz."

Bob Berk, "Bu odadaki birinin olduğuna inanamam" dedi.

"Ya bu odadın dışındaki biriyse? Ripley, Pomeroy ya da Brian O'Hara olduğunu düşünüyor musun? Başka kim var? John Youngdahl mı? Rick Bazerian mı?"

"Hayır."

Bill Ludgate, "İçimizden biriyse, birimiz deliyiz demel Sizleri ancak yılda bir kere görüyorum ama hepinizin görece aklı başında olduğunuzu düşünüyorum."

"Aynı şeyi senin için de söyleyebilirim Billy."

Bill Ludgate konuşmasına devam etti. "Dolayısıyla kulubün dışında biri olmalı. Ama kim bizi öldürmek isteyebilir? Var olduğumuzu bile bilen var mı, Tanrı aşkına?"

Ray Gruliow, "Eski bir eş" dedi. "Kaçımız boşandı?"

"Neden eski bir eş..."

"Bilmiyorum. Sevgisizlik mi? Eski bir eşin ne yapabileceğini kim bilebilir? Ama artık çarkları

döndürmeliyiz, değil Buraya bir karara varmak için geldik ve başka bir şey yapmadan önce karar vermemiz gerektiğini düşünüyorum." Bana döndü. "Matt" dedi, "bize on dakika izin verir misin? Üst katta bekleyebilirsin, istersen uzanabileceğin bir yatak odası var orada.

Tam da biraz temiz hava almak için dışarı çıkmak üzere olduğumu söyledim ama bu pek de uygun bir şey olmadı. Gruliow'un klimalı evinden çıktığımda boğucu sıcaklık fiziksel güçle beni sardı. Çevreye göz atmak için bir an üst basamakta durdum. Sokağın karşısında siyah bir limuzin Cherry Lane tiyatrosu'nun önüne park etmişti. Sürücü çamurluğa yaslanmış, sigara içiyordu. Bir an bana baktığını düşündüm ama ben merdivenden inerken gözleri beni takip etmeyince, yalnızca, birinin çıkıp çıkmadığını görmek için kapıya baktığını anladım.

Ona, "On beş dakika daha orada kalacaklar" diye seslendim. "En az on beş dakika."

Bana temkinli bir biçimde baktı, bilgi sahibi olmak hoşuna gitmişti ama onunla konuşmamın uygun olmadığını düşünüyordu. Allah belanı versin, diye düşündüm ve limuzinin arkasına bakmak üzere yürüdüm. Plaka ABD-1'di. Limuzinin Avery Blanchard Davis'e ait olduğuna karar verdim ve bunu çözdüğüm için kendimi tebrik ettim. Zamanı gelmişti.

Gruliow'un evinden 4:19'da çıkmıştım. Ön kapı tekrar açılıp Çetin Ceviz Ray dışarı çıktığında saat 4:30'du. Gruliow önce sola, sonra sağa baktı. Beni görmedi.

Yedinci Cadde'ye yürüyerek bir büfeden buzlu kahve aldım, sonra kahveyi içmek için sokağın karşısındaki apartmanın girişine tünedim. Davis'in şoförü o sırada sigarasını bitirmiş ve limuzinin koyu renk camlarının ardında görünmez olmuştu. Sokaktan kimse geçmedi, Bedford Sokağı'nın köşesinden çıkarak hızla önümden geçen ve yol kıvrımında yok olan kaykaylı bir çocuk dışında ne yaya ne de tekerlek üstünde kimse yoktu.

Kahvemi bitirdim, bardağı kapağı açık çöp kutusuna attım. Sonra sokağın karşısındaki kapı açıldı, Gruliow dışarı

çıktı, beni aradı ama göremedi.

Ayağa kalkınca hareket Gruliow'un dikkatini çekti. Bana işaret etti. Bir otomobilin geçmesini bekledikten sonra sokağın karşısına geçtim. Bu arada giriş yolunda beni karşılamak için Gruliow da merdivenden aşağıya inmişti.

"Konuyla ilgilenmeye devam etmeni istiyoruz" dedi.

"Bundan eminseniz..."

"İçeri girelim" dedi, "sana bunu resmi olarak bildirmek istiyorum."

21

Elaine'e, "Her biri bin dolar koydu" dedin defterlerini yanında getirenler çek yazdı, diğerleri taahhütname imzaladı."

"Taahhütnamelerini mi almak zorunda kaldın?"

"Onları Ray Gruliow aldı" dedim. "Çekleri de. Tutulan kişi oydu. Yasal danışman olarak hep birlikte onu tuttular."

"Ne yapacaklar, katili mahkemeye mi verecekler"

"Gruliow da beni tuttu. Bürosunda dokuz bin dolarlık çek yazdı. Bu miktar diğerlerinden aldığı çeklerle mühürlere ve kendi bin dolarına eşit."

"Yani onun için çalışıyorsun."

Başımı hayır anlamında salladım. "Müşterisinin lehine bir araştırma yapmam için beni tuttu, müşteri de grubun tamamı. Ona göre bunun amacı beni avukat-müşteri güvencesi şemsiyesinin altına sokmak."

"Bu ne demek? Mahkemede soruları yanıtlamayı reddebilir misin?"

"Kimsenin buna aldırdığını sanmıyorum. Hayır, araştırmanın sonuçlarını polise vermekle ya da işverenimin Gruilow'un ya da onun müşterilerinin bana söylediği hiçbir şeyi tekrarlamakla yükümlü değilim anlamına geliyor."

"Bu gerçekten seni korur mu?"

"Bilmiyorum. Gruliow işe yarayacağını düşünür gibi görünüyordu. Her durumda bilgileri polisten saklı tutmanın uygun olacağını düşünürsem yasal zorunluluk olmadan bunu yapabilirim. Yani avukat-müşteri ayrıcalığının sağladığı koruma zaralı olmaz ama bu olsa da olmasa da aynı şeyi yapacağım."

"Kahramanım" dedi. "Bir müşteri için her şeyi yapar."

"Tam olarak değil" dedim, "çünkü onlara bir noktada polisi işin içine sokma seçeneğini koruduğumu söyledim. Asıl kaygım, başka cinayet olmadan bu adamı durdurmak."

"Onların kaygısı da bu, değil mi?"

"Öyle de diyebilirsin. Sokağın karşısında tünediğim sırada neler konuşulduğunu bilmiyorum ama izlenimime göre, adlarını ölüm listesinden uzak tutmaktan çok otuz bir kişilik kulübü

tabloidtelevizyondan uzak tutmakla daha çok ilgilenmişler. Olay patlarsa bu kulübün sonu olur. Unutma, kulüp onlar doğmadan önce de vardı ve yaşatmayı düşünüyorlar. Kulüp için özellikle ölmek istemiyorlar ama kulüpsüz yaşamak da istemiyorlar."

"Erkekler" dedi.

"Allah kahretsin, en kötüsü bu değil" dedim. "İkisi aynı kırmızı-siyah çizgili kravat takmıştı

ve kimse bunun hakkında şey söylemedi. Fark ettiklerini bile sanmıyorum."

"Şok edici" dedim. "Ama buna hiç de inanmıyorum. Uyduruyorsun, değil mi?"

"Doğrusunu istersen evet. Nasıl bildin?"

"Çünkü sen de fark etmezdin, seni ayı."

"Fark edebilirdim. Ben eğitimli bir gözlemciyim."

"Kravatlarını tarif et."

"Kimin kravatını?"

"Hepsinin."

"Şey, Gery Billings papyon takmıştı."

"Her zaman papyon takar. Ne renk?"

"Şey..."

"Bir şey uydurayım da deme. Kravatını hatırladığın biri var mı?"

"Bazıları çizgiliydi" dedim.

"Ah-ha. Bazıları da değildi."

"Aklımda kravatlardan daha önemli şeyler vardı" dedim.

"Tamam" dedi, "ben diyeceğimi dedim."

Gruliow'un çekini almadan önce onlara güvenlik hakkında bir şeyler söyledim. "Farkına varmama ya da ciddiye almama alışkanlığında olduğunuz şeylere dikkat etmeniz gerekiyor dedim. Biri sizi sokakta takip ediyor mu? Blokun çevresinde aynı otomobil defalarca dönüyor mu ya da sokağın karşısında duruyor mu? Çok sayıda şüpheli telefonlar alıyor musunuz?

Telefon hattında çok fazla cızırtı ya da seste ani değişikliklerle birlikte klik sesleri var mı?"

Biri, "paranoya zamanı" dedi.

"Çağımızda bir dereceye kadar paranoya yaşamın bu parçasıdır" dedim. "Her zamankinden biraz daha fazla paranoyak olma hakkınız var. Biri sizi öldürmeye çalıştığı için bir adama biraz önce bin dolar ödediniz. Bu işi onun için kolaylaştırmak istemiyorsunuz."

"Bodyguard tutmaya ne dersin?"

Avery Davis, "Şoförüm silahlı" dedi, "ve otomobili kurşun geçirmez. Bu belirli bir tehdite karşı bir koruma değil. Çok sayıda arkadaşımız otomobiline zırh geçirtti. Ed ve Rhea Feinbock örneğin."

Bill Ludgate, "Bunu okumuştum" dedi.

"Şey, ben bunu birinci ağızdan, Ed'den duydum. Piç kurucuları ona tabancanın kabzasıyla vurmuş. Başka olayları da duyunca bir limuzin satın alarak profesyonel bir şoför tuttum. Şoför ararken bodyguard deneyimi olanı tercih ettim."

Bob Berk, "Kendini ateşe atar mı?" diye sordu. "Senin için ölümü göze alır mı Avery?"

"Sanmıyorum ama ona bunun için para vermiyorum."

"Bodyguard tutmamanızı söylemiyorum" dedim, "ama durumun bunu gerektirdiğini de düşünmüyorum. Sizi savunması birini tutmak yerine kendinizi sakınarak yaşamanız daha önemli geliyor bana. Sürekli tetikte olmanız gerekecek."

"İzlenip izlenmediğimize bakarak mı?"

"Öbür şeylerin yanı sıra bunu da yapacaksınız. lan Heller’in nasıl öldüğünü hatırlıyor musunuz?"

"Metrodan aşağı atladı" dedi biri.

"Atladı ya da düştü" dedim, "ama bir an için itilmiş olduğunu varsayalım. Olayı gören polis metro platformlarında, kendisi dikkatli olacak kadar çok zaman geçirmiş. Psikopatlardan korkuyor, potansiyel bir manyakla platform

kenarı arasında olmamaya dikkat ediyor. Ama tek başına böyle bir önlem lan Heller'ı koruyamazdı."

"Neden?"

"Varsayın ki katil Heller'ın tanıdığı biriydi. Bir arkadaşı diyelim."

Ken McGarry, "İçimizden biri olduğunu söylüyorsun" dedi.

"Bu seçeneği bir kenara bırakmamama karşın ille de sizden biri olması gerektiğini söylemiyorum. Bin dolarlık çek yazarak kendinizi otomatik olarak sıyırmış olmadınız. Ama diyelim ki Heller metroda tren bekliyordu ve biri yanına yaklaştı."

"Tanıdığı biri mi?"

"Onu tanıyan biri" dedim. "Ona adıyla seslenen biri. 'Sen Ian Heller'sın değil mi? Beni hatırlamazsın ama filancanın partinde karşılaşmıştık.' Konuşma nedeni bulacak kadar Heller'ı

tanımaktadır. Heller bir trenin önüne atılacağını hiç düşünmez. Kendini birkaç dakika önce olduğundan daha güvenlikte bile hissetmiş olabilir. Bir grup potansiyel olarak tehlikeli yabancının ortasında tek başına değildir. Yanında bir arkadaşı vardır."

Gordon Walser bunun şeytani bir şey olduğunu söyledi. Lowell Hunter, "Bilirsin bu bana Godfather'ı hatırlattı. Saldırı güvendiğin birinden, bir an bile kuşku duymayacağın bir an gelir. Onlar bu kişiyi kullanacaklardır.'"

"Böyle olmalı" dedim. "lan Heller bir bakıma kötü örnekti. Ölümü iş çıkışı saatlerinde oldu.

Platform kalabalıktı ve herhangi bir insan uygun bir yere geçerek ona zamanı iyi ayarlanmış

bir omuz vurabilirdi. Ama diğer saatlerde, boş bir istasyonda açıkladığım biçimde olabilir."

Biri, "Yani metrolardan uzak duracağız" dedi.

"Yapmanız gereken, katili, gözü dönmüş bir katilden özgüvenli bir kişi olarak düşünmek.

Onun Alan Watson kadar izlediğini, sonra Austin Sokağı'nda pizza yemek içi Alan Watson'ın yanına gittiğini düşünün. 'Alan, nasılsın?Eve mi gidiyorsun? Ben de ayni yöne gidiyorum, sana eşlik edebilirim.' Watson adamı daha önce hiç görmemiş olsa bile bir komşusu, tanıştıktan sonra unuttuğu biri olduğunu varsayımı zorunda kalacaktır. Ve adam Watson'ın göğsüne bıçağı saplayana kadar da olasılıkla hoş bir sohbete dalmış olabilirler."

Elaine'e, "Durumu iyi anladılar mı, bilmiyorum" dedim. "Birkaçı silah almalarının gerekip gerekmediğini sordu. Onlara ne söyleyeceğimi bilmiyordum. Olasılıkla silah taşıma ruhsatı

alamazlar, en azından çok çabuk alamazlar, dolayısıyla yasal silah taşıma suçunu üstlenme riskine atılmak olur bu."

"Öldürülmekten daha iyi değil mi?"

"Elbette ve bu insanlar saygın, düzen yanlısı tipler. Kendilerini yasadışı silahla savunmak zorunda kalırlarsa, kimse onlara karşı dava açmakta acele etmez. Ama varsay ki tamamen masum bir insan ateş istemek için yanlarına geldi ya da dengesini kaybederek silahlı

kahramanlarımızdan birine çarptı.'

"Bang bang."

"Onlara sıradışı bir şey olursa beni aramalarını söyledim, birbirleriyle ilişki kurmayı da sürdürecekler. Komik."

"Komik olan nedir?"

"Birbirleriyle ilişki kurma biçimleri. Bir açıdan birbirlerine yakınlar. Düşünsene, otuz yıldan uzun süredir çok yakın bir ilişkiyi paylaştılar... Ama yalnızca yılda bir kez. Derin ve kalıcı

kardeşlik bağlarıyla birbirlerine bağlılar ama aslında birbirlerini tanımıyorlar."

"Eeee?"

"Şimdi işler değişti ve ortak bir düşmana karşı kendini savunma ihtiyacı kadar insanı biraraya getiren hiçbir şey yoktur. Ama aynı zamanda da düşman içlerinden biri olabilir."

"Pogo'nun bu konuda söyleyebileceği bir şey yok muydu?"

"'Düşmanla tanıştık ve o biziz.' Ama bizim olayda düşmanla karşılaşmadık, burun burna gelmedik. İçimizden biri olabilir de, olmayabilir de. Yani..."

"Yani birbirlerine çok bağlılar ama biraz da rahatsızlık duyuyorlar."

"Bunun gibi bir şey. İlk kez birbirleriyle teması sürdürmek zorundalar ve ilk kez birbirlerine güvenmiyorlar. Yamyamlar ve Hristiyanlar gibi." Elaine şaşırmış görünüyordu. "Bilirsin, yamyamlar ve Hıristiyanlar. Bir mantık problemi, bir nehirden kaçmaya çalışan altı kişi: Üç

yamyam, üç Hıristiyan. Yalnızca üç işi alacak bir kayık var. Geriye bir Hıristiyan ve iki yamyam kalırsa onu yerler."

"Bunun çok gerçekçi olduğunu sanmıyorum."

"Tanrı aşkına" dedim, "gerçekçi olması gerekmiyor. Bu bir mantık problemi."

"Şey, ben bir Yahudiyim" dedi. "Yamyamlar, Hıristiyanlar, ne fark eder? Onları kim birbirinden ayırt edebilir ki?"

"Açık ki sen değil."

"Ben değil" diye kabul etti. "Ben ne diyorum biliyor musun? Bir Yahudiler var, bir de Yahudi olmayanlar. İşte bu kadar! "

Yan bloktaki bir italyan lokantasında akşam yemeği yedik. Henüz daha yağmur yağmamıştı

ama yağacakmış gibi görünüyordu. Elaine, "Demek Gerry Billings ile tanıştın" dedi. "Umarım ona bu hava hakkında yapabileceği bir şey olup olmadığını sormuşsundur."

"Tanrım, bunu duymaktan adama gına gelmiş olmalı."

"Duvarı gösterip sıcak ve soğuk hava akımları hakkın konuşmaktan gına gelmemişse, herhalde başka hiçbir şeyden gına gelmez. Onu bir harita ya da çizelgeyi gösterirken gördüğün zaman, aslında o değil, biliyorsun."

"Onun yerine başka biri mi gösteriyor?"

"Billings hiçbir şey göstermiyor" dedi, "görüntüsü başka bir harita ya da çizelgenin görüntüsüyle üst üste bindiriliyor. Yani öyleymiş gibi görünüyor ama aslında Billings orada durup boş bir duvarı gösteriyor. Herhalde işinin en zor kısmı da budur, duvarın hangi parçasının Wyoming olduğunu hatırlamak."

Faturayı kimin ödeyeceği konusunda çekiştik. Elaine, karalakalem yapılan resimlerden birini, aldığı fiyatın neredeyse yüz katına sattığı için ödemeyi yapmak istiyordu. Gene de bunu yalnızca birkaç yüz dolar olduğunu, oysa benim dokuz bin dolarlık bir çek aldığımı belirttim.

"Gene de işi ciddiye alıp parayı hak etmek zorundasın" dedi. "Oysa resim elimden ve dükkânımdan çıktı. İşlem tamarnlandı. Yapıldı, finiş, finito."

"Olabilir" dedim. "Ama bu işlem benim." Eve dönünce telesekreteri dinledim. Jim Shorter aramamıştı oysa arayacağını düşünmüştüm. Ben onu aradım ama telefon açılmadı. Sonra sokağın karşısındaki kendi numaramı çevirerek yönlendirmeyi açmayı unutup unutmadığıma bakmak istedim, telefon meşgul çalıyordu ve bu da unutmadığımın işaretiydi.

Alan Watson'ın Forest Hills'deki dul eşini aradım. Yanıtyok.

Elaine, "Huzursuzsun" dedi. "Sinemaya gitmek ister misin?.' Yoksa toplantıya gitmen gerektiğini mi düşünüyorsun?"

"Bir taksiyle Yorkville'e gitmeyi düşünüyorum" dedim.

"Orada ne var?"

"Bir toplantı."

"St. Paul's elinin altında. Neden o kadar yolu gideceksin? Şu sponsorluk yaptığın adama mı

bakmak istiyorsun?"

"Sponsorluk yaptığım biri değil."

"Resmi olmayan bir sponsorluk. Aramadı ve onun için endişe duyuyorsun."

"Sanırım. Al-Anon'daki arkadaşların buna ne derlerdi?"

"Programını nasıl yürüttüğüne karışmamam gerektiğini söylerlerdi."

"Kastettiğim bu değil."

"Biliyorum. Sana ne yapman gerektiğini söylerlerdi? Korkarım, bunu onlara sormak zorundasın."

"Onu rahat bırakmalıyım" dedim.

"Böyle düşünüyorsun ha?"

"Toplantılara kendim için gitmeliyim, başka biri için değil. İçkiyi bırakırsa iyi olur, vazgeçer ve tekrar içki içerse bu da iyi olur."

"Yani?"

"Yani korkarım içki içecek" dedim, "ve korkarım bu benim hatam olacak. Ama aslında, içki içerse bu benim hatam olmaz. İçki içmezse bunun benim başarım olmayacağı gibi. Her durumda kendi iradesiyle karar verebilir. Doğru mu?"

"Söylediğiniz her şey doğrudur, efendim."

"Ah!"

"Öyleyse ne yapacaksın. Yorkville'e taksiyle gidecek misin?"

"Hayır, onu boşver gitsin" dedim. "Haydi sinemaya gidelim."

İzlediğimiz filmde Don Johnson katil bir jigoloyu, Rebecca DeMornay de onun avukatını

oynuyordu. Sinemadan çıkarken Elaine, "Hillary'ye bu kadar benzediğine inanamıyorum"

"Hillary kim ve ona kim benziyor?" diye sordum.

"Hillary Clinton" dedi. "Başka kim olabilir? De Mornay başkanı kandıracak kadar andırıyor onu. Fark etmedin mi? Buna inanamıyorum. Aklın nerelerdeydi?"

"Uzayda kaybolmuştu sanırım. Geçmişten pişmanlık duyuyor, gelecekten ürküyordu."

"Her zamanki gibi yani. Seni dünyaya döndürmek söylüyorum, Don Johnson kötü bir adamdı."

"O kadarını anladım" dedim.

"İyi, daha ne kadarını bilmek istiyorsun? Galiba son yağmur yağacak. Düşen bir damla hissettim ama birinin klimasından da damlamış olabilir."

"Hayır, ben de hissettim."

"İki klima mı? Mümkün değil. Şimdi ne yapmak istiyorsun?"

"Bilmiyorum. Eve gidelim."

"Oturup pencereden dışarıyı izlemek için mi? Evde olmayan yan insanları aramak için mi?

Bir aşağı bir yukarı arşınlamak için mi?"

"Bunun gibi bir şey."

"Daha iyi bir fikrim var" dedi. "Birlikte eve yürüyelim, sonra sen Mick'in bu akşam için bir planı olup olmadığına bak. Bol kahve ve Perrier iç. Güneşin doğmasını izleyin. Sonra da kiliseye giderek sabah ayinine, Kutsal Komün'e katılın."

"Komünyon."

"Her ne haltsa."

"Yahudi olanlar ve Yahudi olmayanlar, ha?"

"Bunu sen söyledin."

Pare Vendome'nin önünde, "Kesinlikle yağmur yağıyor. Eve çıkıp şemsiye almak istiyor musun?" diye sordu.

"O kadar şiddetli yağmıyor."

"Arayan olup olmadığına bakmak da mı istemiyorsun? Hava raporunu izleyip arkadaşın Gerry Billings'in ne renk papyon taktığına da mı bakmayacaksın? Hayır, yağmurun hangi yönden yağdığını söyleyecek bir hava raporu sunucusuna ihtiyacın yok."

"Hayır."

"Elbette yok. Yalnızca Grogan'ın Yeri'ne gitmek istiyorsun. Mick'e sevgilerimi ilet, olur mu?

Ve eğlen."

22

Burke, "Onu kaçırdın" dedi. "Çıkalı on dakika olmadı. Ama geri dönecek. Senin gelebileceğini söyledi."

"Öyle mi?"

"Ve onu beklemeni de söyledi. Yeni kahve yaptım, ister misin? "

Kahvemi koyunca Mick'le birlikte genellikle oturduğumuz masaya gittim. Masa, Tullamore Dew reklamı aynanın altındaydı. Biri yandaki masaya Post gazetesi bırakmıştı. Köşe yazarlarının yazdıklarına bakmak için spor bölümünü açtım. Cümleleri filmi izlediğimden daha iyi izleyemiyordum. Bir süre sonra gazeteyi bir kenara bırakarak tekrar Jim Shorter'ı

aramayı düşündüm. Onu aramak için saat çok mu geç olmuştu? Tam bunu düşünürken kapı

açıldı ve Mick Ballou içeriye girdi.

Kapının tam kenarında durdu. Yağmurdan dolayı saçları kafasına yapışmış, giysileri ıslanmıştı. Beni görünce yüzü aydınlandı. "Tanrım" dedi, "bu gece geleceğini söylememiş

miydim? Ama gelmek için çok berbat bir gece seçmişsin."

"Buraya geldiğim sırada yalnızca çiseliyordu."

"Biliyorum, çünkü ben de o sırada dışarıdaydım. Yumuşak bir gün, İrlandalılar böyle derler.

Ama sonradan bardakta boşanırcasına yağmaya başladı." Ellerini birbirine sürttü, ayağını eski karo döşemeye vurdu. "Önce şu ıslak giysilerden bir kurtulayım. Yılın bu mevsiminde soğuk alırsak Noel'e kadar kurtulamayız."

Arka taraftaki bürosuna gitti. Bazen oradaki yeşil deri koltukta geceler ve meşe gardrobunda birkaç giysi tutar. Orada bir masası ve masif, eski bir Mosler kasası da var. Kasada her zaman çok miktarda para vardır. Kırılamayacak kadar sağlam bir kilidi olduğunu sanmıyorum.

Ancak şimdiye kadar kimse bunu deneyecek kadar aptal olmadı.

Birkaç dakika sonra bürodan saçları düzgünce taranmış ve yeni bir spor gömlekle pantolon giymiş olarak çıktı. Dart oyuncularına birkaç söz söyledi, kumaş kasketli yaşlı bir adamın omuzuna elini koydu ve kendine içki koymak için barın arkasına geçti. Ürpertisini geçirmek için bir yudumda başına dikti. Bedeni ve ruhu ısıtan ateşi neredeyse

hissedebiliyordum. Sonra bardağını tekrar doldurarak benim için yeni bir kahve fincanıyla birlikte masaya geldi.

Karşımdaki koltuğa oturarak, "Bu daha iyi'" dedi. "Korkunç birşey, böyle gecede iş için dışarı

çıkmak."

"Umarım iyi gitmiştir."

"Ah ciddi bir şey yok" dedi. "Kumarda birkaç dolar kaybeden veborcu için senet veren şu adam. Sonra aldatıldığına karar verdi ve borcunu ödemeyeceğini söyledi."

"Sonra?"

"Sonra onun senedini alan adam senedi satışa çıkardı."

"Sen de aldın."

"Aldım" dedi. "İyi bir yatırım olduğunu düşündüm. Bir ipotek satın almak ve pazarlıkta hayli indirim sağlamak gibi."

"Nakit para mı ödedin?"

"Evet ve Andy Buckley'ı adamla konuşmaya gönderdim. Biliyor musun, adam hâlâ

aldatıldığında ve dolayısıyla senet kimin elinde olursa olsun borçlu olmadığında ısrar ediyordu. Bunu tartışmanın anlamsız olduğunu, kararını verdiğini söyledi."

"Peki ne yaptın?"

"Onu görmeye gittim."

"Sonra?"

Mick, "Adam kararını değiştirdi" dedi.

"Borcunu ödeyecek mi?"

"Ödedi. Yani harika bir yatırım olduğunu, çekici bir kar getirdiğini söyleyebilirsin. İş erken çözüldü."

İri yarı, uzun boylu bir adam, arkadaşım Mick, ve Easter Adası'ndaki antik heykellerin arasında uygunsuz durmayacak bir başı var. Bu ona ilkel ve kaçınılmaz olarak korkutucu bir hava veriyor. Yıllar önce Morrissey'in Yeri'nde geç saatlerde kafayı çekmiş bir adam Stonehenge'i bir daire biçiminde duran Mick ve kardeşlerine benzetmişti.

Öyleyse, yok olmakta olan bir ırkın sonuncusu, İç Savaş'ın öncesinden bu yana Batı Kırkıncı

ve Ellinciler’de içen, dövüşen ve şamata çıkaran sert İrlandalı suçluların sonuncusu olması

ona çok uyuyor. Birçok gangster ve serseri hüküm sürüyordu -Gopher'lar, Rhodes Takımı, Parlor'lar, Goriller. Liderlerinin çoğu aynı zamanda salon işletiyordu: Mallet Murphy ve Papaz Paddy'den Owney Madden'a kadar. New York'un gördüğü diğer gruplar kadar neşeli ve kötüydüler ve bu kadar herşeyi tüketici bir susuzlukları olmasa, oraya daha kalıcı bir damga vurabilirlerdi. Mick'e göre Tanrı viskiyi İrlanda'nın dünyayı ele geçirmesini önlemek için yaratmıştı. Viski kesinlikle Cehennem Mutfağı'nın kabadayılarının kenti ele geçirmelerini önlememişti.

Birkaç yıl önce bazı gazeteciler bunlara "Batılılar" demeye başlamıştı. Ama bu ad yerleşene kadar "Batılılar"dan fazla kişi kalmamıştı. Çevredeki kötü adamlar çoğunlukla ölmüştü. İçki ya da şiddet nedeniyle ölüm, bir yerlerde müebbet hapis, Manhattan Eyalet Hastanesi'nin arka taraflarında çürüme. Ya da evlendiler ve Jersey'in banliyölerinde oturarak şişmanladılar, otomobil tamir atölyelerinde işe girdiler, kilisedeki oyunları Las Vegas Gecesi fon toplayıcılarına bıraktılar ya da hafta boyu kayınpederleri için çalışıp haftasonları iyice içtiler.

County Mayo'lu bir anneyle, Fransa'da Marsilya'dan uzak olmayan bir yerde büyüyen bir babanın çocuğu olan Mick, viskiyi su gibi içen meslekten kriminal, adam boğazlama gecesi için babasının giydiği kasap

önlüğünü giyen, sonra aynı önlüğü St. Bernard Kilisesi'ndeki ayinde de takan acımasız bir katildi. Arkadaş olmamızın bir nedeni ve arkadaşlığımızı

açıklamanın bir yolu da yoktu. Hikâyelerin su gibi ya da viski gibi aktığı gecelerimize de bir açıklama bulamıyordum. Mick her ikimiz için bardağını defalarca on iki yaşındaki Jameson'la doldururdu. Ona kahve, Coca-Cola ve sodayla eşlik ederdim.

Jim Faber'ın ileri sürdüğü gibi, kendim içmeden içki içmenin, karaciğere zarar vermeden ya da riske atılmadan bar ortamının sıcaklığını yakalamanın bir yoluydu bu belki de. Belki Elaine’in dediği gibi ikimizin de birlikte uzun bir karmik geçmişi vardı ve sayısız geçmiş

yaşamda bizi birbirimize bağlayan bağları yeniden canlandırıyorduk. Ya da belki de ara sıra aklıma geldiği gibi Mick hem hiç sahip olmadığım erkek kardeşim hem de hiç sapmamış

olduğum yoldu.

Belki de sessiz bir salonda anlatılan bir iki hikâyeyle uzun bir geceden hoşlanan iki adamdık yalnızca.

"Önceki yıl İrlanda'ya gittiğimi hatırlıyor musun?" diye sordu.

Avukatı Mark Rosenstein mahkemeye çağrılmasını önlemek için onu ülkeden göndermişti.

"Sana eşlik edecektim" diye hatırlattım, "ama bir iş çıktı."

"Ah, ortalığı talan edecektik senle ben. Tuhaf bir halktır İrlandalılar. Paddy Meehan'ın pub'ını

sana anlatmış mıydım?"

"Hiç sanmıyorum."

"Paddy Meehan, West Cork'da bir pub işletiyordu" dedi,gerçi o günlerde orayı hiç

görmemiştim ama oranın tam bir inolduğuna inanıyorum. Paddy'nin Boston'da bir amcası

vardı.Yaşlı adam öldü ve duyduğuma göre hatırı sayılır bir miras bırakacaktı."

"Paddy'ye bıraktı herhalde."

"Evet ve Paddy hayatında ilk kez iş konusundabir adım attı, işletmesine büyük yatırım yaptı.

Duvarları çamla kaplattı, avizeler taktırdı ve kapının üstüne elektrikli tabela astırdı. Harika bir şeydi, kilometrelerce öteden görülebiliyordu." Anıları düşünerek gülümsedi. "Tahta döşemeyi de en iyi muşambayla kaplattı. Yeni masa ve iskemleler aldı ve masraftan kaçınmadı. Ama bu küçük köy pub'ının en harika yanı arka duvarda yan yana duran iki yeni kapının her birinde eski Ogham yazısıyla bir işaret olmasıydı. Bir kapıya "FIR", yani Galce Erkekler, diğerine de

"MNA", yani Kadınlar yazılmıştı. Galce okumayı bilmeyen turistler için de, havaalanının tuvaletlerinde görebileceğin kadın ve erkek simgeleri vardı"

"Tuvaletleri de yerleştirdi."

"Ah, insan bunu yapacağını düşünüyor, değil mi? Ama adamın adı Paddy Meehan'dı. FIR'a ya da MNA'ya girdiğin zaman kendini aynı beş dönümlük boş tarlanın ortasında buluyordun."

İrlanda hakkında bir hikâye daha anlattı. Bu hikâye bana yıllar önce Emerald Society yemeğinde olan bir şeyi hatırlattı. Araya suskunlukların serpiştirildiği sohbetimiz tadını

bulmuştu. Dışarıda yağmur bardaktan boşanırcasına yağıyordu.

"Sana hiç Dennis'le kediyi anlattım mı?" diye sordu

"Hatırladığım kadarıyla hayır."

"Anlatsam hatırlardın" dedi. "İçmiş olsaydın bile unutulacak bir hikâye değil. Ah, esaslı

çocuktu, Dennis."

"Dennis'i hatırlıyorum."

"Biliyorsun, biz kardeşler iyi yetiştirilmiştik Sonradan kötü olan tek kişi bendim. Francis papaz oldu. Şimdi Oregon'da otomobil satıyor. Sıkı değişiklik yapmış, ha? John da White Plains'de, toplumun değerli üyelerinden biri."

"Avukattı, değil mi?"

"Avukatlık ve emlakçilik, sabahları gazetede ne zaman kendi hakkında bir yazı okusa kahvaltısını keyifle yapar." Yeşil gözleri bu düşünceyle parladı. "Ve Dennis" dedi, "şanlı ve mutlu diyebilirsin. Zararsız ve karanlık bir yanı yok. Elbette içkiye bayılıyor."

"Elbette."

"Liseden mezun olunca Railvay Express'te çalışmaya başladı. Central Station'da haftada beş

gün geceyarısından sabah sekize kadar çalıştı ve bir gün bile gece işini kaçırmadı. İçeri adımını attığı andan gün ağardığında dışarı çıkana kadar içmeden de durmadı. Hepsi böyle içiyor, içmedikleri zaman da çalıyorlar ve çalmadıkları zaman da bu kez ne çalacaklarını

düşünüyorlardı. Şirket battı ve nedenini tahmin etmek için, dahi olmaya gerek yok."

"Sanırım yok."

Ama en güzel maceraları" dedi, "kedi olayı. Kadının birinin ödüllü bir kedisi, sanırım bir İran kedisi varmış. Her neyse, uzun tüylü olanlardan. Kedi için özel olarak tahta bir kutu yaptırmış

ve kediyi California'ya yollamak için istasyonlardan birine gelmiş."

"Kediyi mi çalıyorlar?"

"Hayır! Niye bir kediyi çalsınlar ki? Yaptıkları tek şey kutuyu yere düşürmek. Güzel kutu parçalanıyor ve kedi parçaların arasından bu sarhoş aptallara bakarak anında ortadan toz oluyor. Peki, onlar ne yapıyorlar dersin?"

"Ne yapıyorlar?"

"Kutuyu onarıyorlar. Çekiç ve çiviyle sağlamlaştırıyorlar ve onlardan duyduğuma göre gayet de iyi bir iş çıkarıyorlar. Ama işlerini bitirdiklerinde kedi hâlâ ortada yok, bunun için onu suçlayabilir miyiz? Eh, San Diego'ya boş bir kutuyu gönderemezlerdi, dolayısıyla tüm ekip depoda 'Pisi pisi' diyerek ve miyavlayarak dolaşmaya başlıyor."

"Bu görülmeye değer bir manzara olmalı."

Kedi bunu gördüyse bile" dedi, "ortaya çıkmamaya özen göstermiş çünkü yaratığın tek bir tüyünü bile göremiyorlar. Ama başka bir kedi buluyorlar Bir gözü kör, bir kulağı kopuk, pis, yaşlı bir kedi, uyuzdan tüyleri birbirine yapışmış. Depoyu evi gibi kullanıyor, farelerle besleniyor."

Bu manzarayı düşünerek gevrek gevrek güldü, "Problemi çözen Dennis oluyor" dedi.

"Etiketin üzerinde ‘İçindekiler: Bir Kedi' yazıyor. Kadın kutuya bir kedi koymuş, kutudan bir kedi alacak. Bir sorun mu var? Böylece yaşlı kediyi kutu mühürlüyorlar ve California'ya gönderiyorlar."

"Yo, hayır."

"Düşünebiliyor musun adamım? Zavallı kadın kutuyu açıyor ve içinden sağlam gözüyle şeytanca bakan bu vahşi yaratık fırlıyor."

Sesimi olabildiğince tizleştirerek, "'Ah Fluffy, sana ne yaptılar?'" dedim.

"Ah Fluffy, seni tanıyamıyorum!'"

"'Çok zor bir yolculuk olmalı Fluffy.'"

"Gözünün önüne getirebiliyor musun adamım? Ah, Dennis'in bunu anlatışını duyacaktın asıl.

Benden çok daha iyi anlatırdı." Yüzü karardı, viskisinden büyük bir yudum aldı. "Ve onu Vietnam için çağırdılar" dedi, "aptal herif de gitti. Onu kurtarabilirdim. Ona kendisini kurtarabileceğimi söyledim, bundan kolay bir şey yoktu, bir telefon etmek yeterdi."

"Sana izin vermedi mi?"

"Gitmek istiyorum dedi. Ülkeme hizmet etmek istiyorum dedi. Dennis dedim, başka biri gitsin. Şu canına okuduğum zenciler canına okuduğum ülkelerine hizmet etsin. Kazanacakları

senden daha çok şey var, kaybedecekleri ise senden daha az. Ama beni dinlemedi bile. Gitti ve orada öldü, onu bir ceset torbasıyla ülkeye gönderdiler. Yüce Tanrım, ne boktan kayıp."

"Neden gittiğini düşünüyorsun Mick?"

"Ah, kimbilir? Onu Vietnam'a göndermeden önce evde izinliydi.Bu işten şimdi kurtulmak istiyorsa artık telefondan fazlasının gerektiğini ama onu ülkeden çıkarmanın gene de kolay olacağını söyledim. Kanada'ya ya da İrlanda'ya gidebilirdi. Mickey dedi, Kanada'da ne yapacağım? İrlanda'da ne yapacağım? Burada ne yapacağım. Ve bana tatlı tatlı gülümsedi, yürek burkan bir gülümseyiş. Orada öleceğini biliyordum ve onun da bildiğini biliyordum."

Bir an düşündüm. "Bu nedenle mi gittiğini düşünüyorsun?" diye sordum.

"Evet."

"Ölümle randevum var" dedim ve Alan Seeger'ın şiirinden birkaç dize okudum.

"Kesinlikle bu" dedi. "Ölümle randevu. Bir randevusu vardı ve kaçırmak istemiyordu, zavallı

çocuk."

Saat ikiye doğru Burke içki fıçılarını kapadı ve bir avuç müşteriyi kumaş kasketli yaşlı adam dışında dışarıya attı. Burke, sabah yerler temizlenirken engel olmasınlar diye iskemleleri masaların üstüne koyarken yaşlı adam taburesinde oturdu. Burke işini bitirdikten sonra Mick'in şişesini ve bir kahve termosu getirerel yan masada uzanabileceğimiz bir yere koydu.

"İşimi bitirdim Mick" dedi.

"Aferin sana."

"Bay Dougherty hâlâ burada. Onu dışarı atayım mı?"

"Yağmur dinene kadar kalmak isteyip istemediğini sor. Sorun yaratmıyor. Sen kapıları kilitle.

Hazır olduğunda ben onu çıkarırım."

Ama yaşlı adam bar kapandıktan sonra kalmak istemedi.Burke’u kapıya kadar izledi, birlikte dışarı çıktılar. Mick masanın üstündeki ışık hariç diğer bütün ışıkları söndürdükten sonra gelip içkisini tazeledi.

"Bu Eamonn Dougherty" dedi. "Buraya adımını atmazdı,bahar başında On Birinci Cadde'deki Galvay Rose'u kapadılar. Bina yıkılacak ya da belki çoktan yıkmışlardır. O tarafa bir süredir gitmedim. Dougherty her gün Galway Rose’a gidiyordu, artık her gün buraya geliyor. Sekiz saat oturuyor, iki büyük bira içiyor ve asla tek bir şey söylemiyor."

"Onu tanıdığımı sanmıyorum."

"Neden tanıyasın ki? Sen doğmadan on beş yıl önce cinayet işliyordu."

"Ciddi misin?"

"West Cork'tan söz ediyorduk" dedi, "ve Paddy Meehan'ın pub'ıyla yaptığı işlerden. Eamonn Dougherty, West Cork'da Skibbereen'den. Belalar sırasında Tom Barry' nin takımındaydı."

Şarkı söylerdi: 'Ah, görmesi harika değil mi / Auxy’ler ve RIC / Siyahlar ve renkliler kuyruğu kıstırmış kaçıyor / Barry’nin takımından.' Bu şarkıyı

biliyor musun?"

"Sözlerin ne anlama geldiğini bile bilmiyorum."

"Auxy'ler Yardımcılar, RIC de Kraliyet İrlanda Kıtası. Siyahlarla renklilerin de kimler olduğunu biliyorsun. Sözlük olmadan anlayabileceğin bir şarkı sana: Kasım'ın on sekizinde

Macroom kasabasının dışında

Renkliler büyük Crossley kayığında

Kaderlerine koşuyorlardı

Ama takımdan çocuklar bekliyordu

Tüfekleri, barutları ve atışlarıyla irlanda Cumhuriyet Ordusu Hepsini mahvediyordu.

Kanlı bir katliamdı, Eamonn Dougherty da katliamın ortasındaydı. Ah, o da yeterince adam öldürdü. İngilizler başına ödül koydu, sonra Bağımsızlar'in hükümeti de başına ödül koydu ve adam buraya geldi. Akrabalarından biri ona bir depoda boşaltma işi buldu, böyle bir iş için ufak tefek olduğunu düşünebilirsin. Sonra yıllarca taksi şirketinde çalıştı ve emekli olalı uzun zaman oldu. Her gün iki bira içer, tek bir şey söylemez, kafasından neler geçtiğini yalnız Tanrı bilir."

"Ondan söz etmeye başladığın zaman" dedim, "kendimi başka ufak tefek ihtiyarı düşünürken buldum. Adı Homer Champney idi."

"Onu tanımıyorum."

"Ben de hiç tanışmadım" dedim, "ama bir şey başlattı. Ya da bir şeyi devam ettirdi, emin olmak zor. Berbat bir öykü bu."

"Eee" dedi, "bir dinleyelim bakalım."

Otuz bir kişilik kulübün hikâyesini anlattım Uzun süre konuştum. Bitirdiğim zaman Mick başta bir şey söylemedi. Bardağını doldurarak ışığa tuttu.

"Cunningham'm Yeri'ni hatırlıyorum" dedi. "İyi biftek yaparlardı, barda da adam gibi içki içerdin. Yok olan bütün bu yerleri, ölen bütün bu insanları düşündüğüm zaman, zamanı

anlamıyorum. Hiç anlamıyorum."

"Hayır."

"Kum saatindeki kum gibi. Bir şeyi -herhangi bir şeyi- bir an elinde tutuyorsun. Sonra gidiyor." İçini çekti. "İlk kez ne zaman toplanmışlardı? Otuz yıl önce mi?"

"Otuz iki."

"Ben yirmi beş yaşındaydım, hoyrat bir adamdım. Beni kulüplerine ya da saygın herhangi bir erkek topluluğuna almazlardı. Ama çağırsalardı bu kulübe katılırdım."

"Ben de."

"Tek bir toplantıyı kaçırmazdım" dedi. "Birlikte olmak. Tanıklık etmek. Oraklı adamı

beklemek."

"Neli adam?"

"Ölüm" dedi. "Ben onu böyle düşünüyorum. Kolları ve omuzları çıplak bir adam, kukuleta takmış ve büyük bir orak taşıyor."

"Elaine olsa, geçmişte öldürüldüğünü ve tanımladığın adamın da katilin olduğunu söylerdi."

"Onun yanıldığını kim söyleyebilir ki?" Kocaman başını salladı. "Kum saatindeki kumlar.

Eamonn Dougherty, Allah'ın belası Skibbereen'li Felaket, bar taburesinde oturarak önünden kayıp giden yıllan izliyor. Galway Rose'dan uzun yaşadı, katil orospu çocuğu. Kumaş şapkası

ve iki büyük birasıyla hepimizden de uzun yaşayacak." İçkisini içti. "Bir dizi ölü adam" dedi.

"Ne dedin?"

"Şey... bir hikâye. Barney O'Day'i tanıyor musun? Morris-sey'e gelirdi."

"Orada onunla hiç karşılaşmadım" dedim, "ama Altıncı Bölge'deyken onu tanırdım. Batı On Üçüncü Sokak'ta bir bar işletiyordu. Canlı müzik yaparlardı ve O'Day bazen kalkıp şarkı

söylerdi."

"Sesi güzel miydi?"

"Orkestradan daha kötü değildi sanırım. Onunla Arslan Başı'ndan da karşılaşırdım. Ona ne olmuş?"

"Şey, bir ölünün başında beklerken birinin anlattığı bir hikâye bu" dedi. "Öyle görünüyor ki Barney'in yaşlı annesi hastanedeydi. Barney onun başucundaydı, papaz onun ölmeye hazır olduğunu söyledi. Annesi iyi bir yaşam sürdüm dedi, her tür zevki tattım ve beni hayatta tutacak makineleri, bağlanan tüpleri istemiyorum. Bana bir öpücük ver, Barney oğlum dedi, her zaman bir annenin isteyebileceği iyi bir oğul oldup, sonra doktora fişi çekmesini söyle de gideyim.

Adamımız annesine bir öpücük verdi ve doktoru bulmaya gitti. Ona yaşlı kadının yapmasını

istediği şeyi anlattı. Doktor ise gencecik bir delikanlıydı. Doktorluk deneyimi fazla değildi ve Barney onun bu tür bir şeye cesareti olmadığını görebiliyordu. Doktor yaşamları kısaltmak değil, uzatmaktan yanaydı. Tereddüt ediyordu, bütün havasına karşın Barney de yumuşak kalpli bir adamdı ve adama acı çektirmek istemiyordu.

'Doktor' dedi, 'rahatlayın. Yapmanız gereken şey korkunç bir iş değil. Doktor, size bir şey söyleyeyim mi? Biz O'Dayler bir dizi ölü adam kuyruğundan geliyoruz.'"

Dışarıda rüzgâr esiyor, yağmur pencerelere vuruyordu. Dışarı bakarak farları ıslak kaldırımda yansıyan otomobillere baktım. "Bu çok güzel bir hikâye" dedim.

"Bana bu olay anlatılalı beri" dedi, "Son cümleyi yanımda taşır oldum. Çünkü hepimiz bir dizi ölü adam kuyruğundan gelmiyor muyuz?"

"Evet."

"Kulüple ilgili hikâyen aklıma bunu getirdi. Otuz bir kişi ve birer birer mezarlarına giriyor, geri kalan son kişi her şeyi yeni baştan başlatıyor. Yüzyıllar ötesine dayanan bir dizi ölü adam kuyruğu."

"Söylentiye göre Babil'e kadar."

"Adem'e kadar" dedi. "Elleri büyüyen ve kendini kıyıya atan ilk balığa kadar. Bu adamları bir orospu çocuğu mu öldürüyor?"

"Öyle görünüyor."

"Kim olduğunu söyleyebilir misin?"

"Hayır" dedim. "Söyleyemem. İçlerinden biri ya da değil ve her iki durumda da bundan bir anlam çıkmıyor. Başta içlerinden biri bana biraz para verdi ve onun için çok sıkı çalıştım ama yararlı olup olmadığımı bilmiyorum. Şimdi biraraya gelerek bana biraz daha para önerdiler, ben de parayı aldım ama bu parayı hak etmek için ne yapacağımı bilmiyorum."

"Onu bulacaksın."

"Nasıl, bilmiyorum. Şimdi ne yapacağımı bile bilmiyorum, elimde hiç ipucu yok." "Bekle yeter." "Beklemek mi?"

"Geriye kaç kişi kaldı? On dört mü?" "On dört." "Oyalan" dedi, "ve geri tek kişi kalınca onu tutukla."

Kısa bir süre sonra, "Washington'da bir anıt var, Vietnam'da ölenlerin adının yazıldığı bir duvar. Gördün mü?" dedi.

"Yalnızca resimlerde."

"Oraya neden gitmek isteyeyim, diye düşündüm. Neye benzediğini biliyorum. Onun adını da biliyorum. İstesem bilgisayardan çıkış alır, kendi duvarıma asardım. Ama bir şey oraya gitmeme neden oldu. Bunu açıklayamıyorum.

Trenle gittim. İstasyondan bir taksiye binerek sürücüye Vietnam Anıtı'na gitmek istediğimi söyledim. Fazla uzak değildi. Yalnızca bir duvar, biliyorsun, basit bir biçim. Ama resimlerini gördüğünü söylemiştin', demek ki nasıl bir şey olduğunu biliyorsun.

Duvara bakarak adları okumaya başladım. 'Bir dizi ölü adam kuyruğu.' Bak, işte bu gerçekten bir dizi ölü adam kuyruğuydu. Belirli bir düzen içinde olmayan binlerce adam ve aralarında yalnızca bir adın benim için bir anlamı vardı, o halde öbürlerini neden okuyayım? Aralarından bu adı nasıl bulacaktım?

Bir kişinin başka bir kişiye bir adı nereden bulacağını söylediğine kulak misafiri oldum ve adları okumayı bırakarak rehberi açtım, adının nerede olduğunu buldum. Onun adını

koymadıklarından korkuyordum ama hayır, adı rehberde vardı. Duvarda da buldum. Yalnızca bir ad, Dennis Edward Ballou.

Bu ada baktım ve boğazım düğümlendi, bir darbe yemiş gibi göğsümün ortasında kötü bir dolgunluk hissettim. Önümdeki adın harfleri bulanıklaştı. Görüşümü netleştirmek için gözümü kırpıştırmak zorunda kaldım, sanırım ağlayacaktım. Çocukluğumdan beri hiç

ağlamadım. Babam bana vurduğunda kendime ağlamamayı öğretmiştim ve bu çok iyi öğrendiğim bir ders olmuştu. O gün biraz gözyaşı döksem mutlu olacaktım ama ağlamayı

unutmuşum. Gözyaşları içimde kuruyarak toza dönüşmüşler.

Ama bu Allah'ın belası anıttan uzaklaşamadım. Onun adını defalarca okudum, ondan önceki ve sonraki adları d okudum ve sonunda yürüyerek birçok ad okudum. Saatlere orada kaldım.

Kaç tane ad okudum? Söyleyemem ki. Zaman zaman geri dönerek onun adını tekrar okuyor, bu ada bakıyordum.

Gece kalarak şehri görmeyi düşünmüştüm. Beyaz Saray'ın karşısındaki sokakta, bir otel odası

tutmuştum. Ama güneş batana kadar duvarda kaldım, sonra bir bara rastlaymcaya kadar yürüdüm, içeri girdim ve içki içtim. Sonra barları dolaştım Bundan sonra bir içki şişesi alarak taksiyle Union İstasyonu'na gittim.

İlk trene bindim ve Wilmington'Delaware'a gelene kadar şişeyi açmadım. Orada şişeyi açarak içtim. New York'a geri döndüğümde şişe boşalmıştı. Üzerimde yarattığı etki nedeniyle su gibi içmiş olabilirim. Penn İstasyonu'nda bir taksiye binerek doğruca buraya geldim. Andy Buckley, Bronx'daki ortak arkadaşlarımızdan telefon geldiğini söylemek için beni bekliyordu.

Bulmak istediğimiz bir adam Gun Hill Road'daki bir evden çıkarken görülmüştü.

Andy ile birlikte Gun Hill Road'a giderek o adamı bulduk. Ve adamı ellerimle döverek öldürdüm."

"Söyle bana" dedi. "Baban nasıl bir adamdı?"

"Bildiğimden emin değilim. Ben küçükken öldü."

"O da polis miydi?"

"Ah, Tanrım, hayır."

"Belki de polislik aileden geliyor diye düşündüm."

"Hiç de değil, o, yani, farklı şeyler yapardı."

"İçki içer miydi?"

"Yaptığı şeylerden biri de buydu" dedim. "Çoğunlukla başkalarının yanında çalıştı ama birkaç

kez kendi işini kurdu. En iyi hatırladığım bir ayakkabı dükkânıydı. Bronx'ta. İki katlı bir binaydı ve dükkânın üst katında otururduk."

"Baban da ayakkabı satardı."

"Çoğunlukla çocuk ayakkabıları. İş ayakkabıları da satardı, inşaatlarda giyilen çelik burunlu botlar. Bir mahalle dükkânıydı, insanlar yılda bir kez yeni ayakkabı almak için çocuklarını

getirirlerdi. X ışınlı bir makine de vardı, makinenin karşısında durup ayağının kemiklerini görebilir ve yeni ayakkabıya ihtiyacın olup olmadığını anlayabilirdin."

"Yalnızca ayakkabıların burnunu elleyerek parmakların nereye geldiğini anlayamaz mıydın?"

"Sanırım anlayabilirdin ve sanırım bu nedenle bu makineleri artık göremiyoruz ama dükkândaki en yeni moda şey buydu. Bütün o X ışınlarının ayaklara ne yaptığını merak ediyorum. O dönemde kimse bu konuda endişelenmiyordu ama o dönemde kimse duvar boyalarındaki kurşundan da şikâyet etmiyordu."

"Uzun yaşarsan" dedi, "dünyada hiçbir şeyin senin için iyi olmadığını görürsün. Dükkân ne oldu?"

"Herhalde başarısız oldu ya da belki babam dükkânı sattı. Bir gün taşınmak zorunda kaldık, o gün dükkânı son kez gör-düro, Yıllar sonra dükkâna bakmaya gittim ama Cross-Bronx Ekspres Yolu'nu genişlettikleri zaman bütün sokağı buldozerlerle yıkmışlar ve asfalt kaplamışlardı."

"Orada mı büyüdün? Bronx'ta?"

"Çok taşındık" dedim. "Bronx, Yukarı Manhattan, Queens. Anneannemle dedem Brooklyn'in Doğu New York kesiminde oturuyordu. Annemle

babam birkaç kez ayrıldı ve onlarla birlikte yaşamaya gittik. Sonra tekrar barıştılar ve bir yerlerde yeni bir dairede oturmaya başladık."

"Öldüğünde kaç yaşındaydın?"

"On dört." Bir süre önce kahveden Perrier'ye geçmiştim. Bardağımı kaldırarak küçük kabarcıklara iyice baktım. "Metroda gidiyordu" dedim, "On Dördüncü Sokak hattında, Çift L

treniyle. Şimdi ona yalnızca L diyorlar, harflerinden biriymiş. Sanırım bu bir tasarruf politikası.

İki vagon arasında gidiyordu. Oraya sigara içmek için çıkmıştı. Düştü ve tekerleklerin altında kaldı."

"Tanrım!"

"Çabuk ölmüş olmalı" dedim, "sarhoş olmalı, öyle değil mi? Bir sarhoştan başka kim böyle vagonların arasından gitmenin iyi bir fikir olduğunu düşünür?"

"Ne içerdi?"

"Babam mı? Viski. Yemeklerde bira da içerdi ama içki içecekse bu viski olurdu, viski ve soda. Karışık viski. Three Feathers, Four Roses, Carstair's. Bu markalar hâlâ var mı

bilmiyorum ama babam bunları içerdi."

"Benimki şarap içerdi."

"Evde hiç şarap görmedim. Bildiğim kadarıyla bizim yaşlı adam hayatında bir bardak bile şarap içmemişti."

"Benimki fıçılarla alırdı. Şarabı yapan başka bir Fransız'dan satın alırdı. Ve üzüm posasından yapılan şarabı içerdi. Hiç içtin mi?"

"Emin değilim. Ne olduğunu biliyorum. Bir tür brendi mi?"

Mick başıyla onayladı. "Şarabı yaptıktan sonra harcadığın üzümlerden brendi yaparsın.

İtalyanlar da çok benzer bir şey yaparak adına.grappa derler. Her ikisi de içme şanssızlığına uğrayacağın en kötü şeydir. Fransa'da, doğduğum kasabada bundan içmiştim ve tükürmemek için zor tutmuştum kendimi. Kentin bu kesiminde çok Fransız göçmen vardı, biliyorsun.

Otellerde ve restoranlarda çalışırdı çoğu, bazıları da babam gibi kasapta çalışırdı." Bardağını

eline aldı. "Sana hiç vurdu mu, yani baban? Sarhoşken?"

"Tanrım, hayır. Şimdiye kadar yaşamış en yumuşak insandı."

"Demek yumuşaktı."

"Sakin bir adamdı" dedim, "ve kederliydi. Sanırım umutsuz diyebiliriz. İçki içtiği zaman mutlu olurdu. Şarkılar söyler ve nasıl desem, saçmalardı. Sonra içkiye devam eder ve başladığından daha üzgün duruma gelirdi. Ama onun hiç kızdığını ve birine vurduğunu görmedim."

"Benimki de sessizdi. Orospu çocuğu asla ağzını açıp konuşmazdı." Bardağını doldurdu.

"İngilizcesi iyi değildi ve kaba bir aksanı vardı. Adamı anlamak için uğraşmak gerekirdi. Ama zaten o kadar az konuşurdu ki, bu önemli olmazdı. Bununla birlikte ellerini özgürce kullanırdı."

"Sana vurur muydu?"

"Hepimize vururdu. Anneme değil, çünkü inanıyorum ki ondan korkardı. Bir filin fareden korkması gibi, babam dev ve kaba saba, annem küçücük bir kadın. Ama diliyle babamın yumruklarıyla verdiğinden daha fazla zarar verebilirdi." Başını geriye atarak tavana baktı. "İri yanlığımı babamdan aldım" dedi, "ve çok küçük yaşta aldım. Tek söz söylemeden bana vururdu, ben de dayağı tek söz söylemeden yerdim. Sonra bir gün on altı yaşında bile değilken, bana vurduğunda kaçmadım ama yerimde durarak sıkılı

yumruğumla ona vurdum, ağzının tam ortasına vurdum. Gözleri hayretle açılarak bana baktı, ona tekrar vurarak yere devirdim. Tahta bir iskemle alarak başının üstünde tuttum. İskemleyle ona vuracaktım ve onu öldürebilirdim de. İskemle tam bir eşek ölüşüydü ama öfkem yüzünden hafifmiş gibi geliyordu bana.

Babam kahkahalara boğuldu. Ağzından kanlar akarak yere yığılmıştı, başında bir iskemle kırmaya hazırlanıyordum ve o gülüyordu. Adamın güldüğünü daha önce hiç görmemiştim ve bildiğim kadarıyla ondan sonra da hiç gülmedi ama o gün güldü. Bu onun içine sıçtığım hayatını ve beni de bir insanın işleyebileceği en büyük günahtan kurtardı. İskemleyi kenara koydum, elini tutarak ayağa kaldırdım. Babam sırtıma vurarak tek bir söz etmeden gitti. Bir daha da bana vurmadı.

Bir yıl sonra kendi evimde oturuyor, bir grup İtalyan adına harç topluyor, fırsat buldukça çalıyordum. Bir yıl sonra babam öldü."

"Nasıl öldü?"

"Beyninde bir damar. Çok ani, hiç uyarı yok. Annemden neredeyse yirmi yaş büyüktü ve öldüğü zaman bugünkü yaşım, dan daha büyüktü. Ben doğduğumda kırk beş yaşındaydı, yani ne olur, öldüğünde altmış iki mi? Bu olay olduğunda çalışıyordu. O sabah ayine gitmişti, yani huzur içinde öldüğünü sanıyorum. Bu herhangi bir şeyi değiştirir mi, bilmiyorum. Elinde bir satırla öldü, kanlı bir önlük takmıştı. Her ikisini de aldım, biliyorsun, satırla önlüğü. Kiliseye gittiğimde o önlüğü takarım. Satırın işe yaradığı zamanlar da olmuştur."

"Biliyorum."

"Gerçekten de biliyorsun. Her sabah ayine giderdi. Neden giderdi, ayinin ona nasıl bir yardımı

olurdu, bilmiyorum. Ben neden gidiyorum ya da bana nasıl yardımcı oluyor, onu da bilmiyorum." Bir an sustu. Sonra, "Annen hâlâ yaşıyor, değil mi?" dedi.

"Hayır, yıllar önce öldü."

"Benimki de. Kanserden öldü ama her zaman Dennis'in ölümünün buna neden olduğunu düşünürüm. Telgrafı aldıktan sonra bir daha asla eskisi gibi olmadı." Bana baktı. "Biz yetimiz, senle ben" dedi, yağmur damlalarının süzüldüğü pencereye bir elini salladı. "Fırtınanın yetimleri" dedi ve içkisini içti.

"Önceki gün" dedim, "tanıdığım bir avukat, insanoğlunun, bir gün öleceğini bilen tek hayvan olduğunu söyledi. İçki içen tek hayvan olduğunu da söyledi."

"Bir avukatın bunu söylemesi olağandışı."

"O olağandışı bir avukat. Ama arada bir bağlantı var mı sence? "

"Olduğunu biliyorum" dedi.

Kadınlar konusuna nasıl geldik bilmiyorum. Şu anda kadınlara fazla ihtiyacım yok, dedi ve bu değişimin nedeninin yıllar mı, içki mi olduğundan emin değildi.

"Eh, ben içkiyi bıraktım" diye ona hatırlattım.

"Tanrım, bıraktın. Şimdi Inwood'dan Battery'ye kadar hiçbir kadın güvenlikte değil."

"Ah, güvenlikteler."

"Öbürünü hâlâ görüyor musun?"

"Ara sıra."

"O bunu biliyor mu?"

"Sanmıyorum" dedim, "gerçi önceki gün bir an korkuttu beni. Kocası Şubat ayında Forest Hills'de bıçaklanarak öldürülen bir kadına ulaşmaya çalışıyordum. Elaine'e, oraya giderek kadını görmeyi düşündüğümü ama canımın da bunu hiç çekmediğini söyledim. Bir an sonra bana 'dul kadınla iyi vakit geçir1 gibi bir şey söyledi. Aslında bir şey ima etmek istediğini düşünmüyorum. Umarım şaşırdığımı gizlemeyi başardım."

Bu ona bir hikâye hatırlattı ve hikâyeyi anlattı. Konuşma eski bir nehir gibi dolambaçlı

gidiyordu. Kısa bir süre sonra, "Forest Hills'deki dul eş. Neden onu görmeye gittin?"

"Bir şey bilip bilmediğini anlamak için?" "Ne bilebilirdi?"

"Bir şey görmüş olabilirdi. Kocası ona bir şey söylemiş olabilirdi." Ona sorduğum bazı

soruları, açıklamaya çalıştığım bazı noktaları anlattım.

"Bu biçimde mi detektiflik yaparsın?" "Bu işin bir parçası. Neden sordun?"

"Çünkü yaptıklarını nasıl yaptığın iş hakkında hiçbir fikrim yok."

"Çoğu zaman benim de yok."

"Ama elbette var. İşe yarayan bir şey bulana kadar bütü bu farklı yaklaşımları deniyorsun.

Ben bunları düşünecek dü gücüne ya da uygulayacak sabra sahip değilim. Bilmem gereke bir şey varsa, yalnızca bir yolla bulabilirim."

"Nedir?"

"Yanıtı bilen adama ulaşırım" dedi, "ve konuşturmak için yapmam gerekenleri yaparım. Ama kime gitmem gerektiğin; bilmiyorsam, tam anlamıyla kaybolurum."

Yağmur izin verseydi eve daha erken dönebilirdim. Sabah dört buçuk ya da beş sularında gücüm kesildi, sohbetin kesildiği bit sırada pencereden dışarıya baktım. Ama hâlâ bardaktan boşanırcasına yağıyordu, bu yüzden özür dileyip kapıya gitmek yerine Perrier'yi bir kenara çekip termostan bir kahve daha doldurdum. Biraz sonra sohbet koyulaşarak beni St. Bernard's Kilisesi'ndeki kasap ayinine götürdü.

Küçük şapelde on beş yirmi kişiydik. Aramızda Mick gibi işe gitmek üzere giyinmiş, beyaz önlükler takmış yedi ya da sekiz kasap vardı. Bazılarının önlükleri Mick'inki gibi lekeliydi.

Birkaç rahibe, birkaç ev kadını ve birkaç iş kıyafeti giymiş adam vardı. Birkaç yaşlı kadın ile erkekler vardı ve biri kumaş kasketine kadar cani Eamonn Dougherty'nin hık demiş

burnundan düşmüştü.

Ayin bitince komünyona katılmadan kiliseden çıktık. Gökyüzü hâlâ kapalıydı ama artık yağmur yağmıyordu. Mick'in Cadillac'ı park ettiği yerdeydi: Twomey'in cenaze işleri dükkânının önündeki ayrılmış alanda. Twomey dükkânın önündeydi ve bizi gördüğünde el salladı. Mick ona gülümseyerek selam verdi.

"Twomey için iyi iş var" dedi. "İşleri iki katına çıktı, şimdi herkes AIDS'ten ölüyor. Kötülük rüzgârı, ha?"

"İşte bu doğru."

"Başka bir şey daha söyleyeceğim" dedi. "Her rüzgâr bir kötülük rüzgârıdır."

Beni evin kapısına bıraktı. Ust kata çıkarak kapıyı açarken olabildiğince az gürültü yapmaya çalıştım. Hâlâ uyuyorsa Elaine'i uyandırmak istemiyordum.

Kapıyı açtığımda, ona aldığım sabahlığı giymiş olarak karşımda durduğunu gördüm.

Yüzündeki ifade bir şeylerin ters gittiğini anında anlamama neden oldu.

Daha sorma fırsatı bulamadan, "Bilmiyorsun, değil mi? Duymadın mı?" diye sordu.

"Neyi duymadım mı?"

Uzanıp elimi tuttu. "Gerard Billings dün gece öldürüldü" dedi.

24

Gerard Billings tam on iki yıldır bağımsız bir New York kanalında hava raporunu sunuyordu Resmi olarak baş meteorolojist olarak tanınmasına karşın asıl işlevi sunuculuktu. Renkli giysileri, bastırılamaz kişiliği ve kameranın önünde kendisiyle alay eden üslûbu, yükselişinde, bir hava haritasını okuma yeteneğinden daha önemli etmenlerdi.

Günde iki kez, yani 18:55'de, 18:30 haberlerinin bitmesinden hemen sonra ve 23:15'te, geceyarısı haberlerinin tam ortasında ve geniş spor özetlerinden önce canlı yayma çıkıyordu.

Her zaman öğleden sonra beşte stüdyoya gelir, söyleyeceklerini çalışır ve haritalarla çizelgelerini sıraya koyarak yayından sonra yemeğe giderdi. Bazen yemeği birkaç saat uzatarak stüdyoya geri dönerdi. Diğer zamanlar şekerleme yapmak ve giysilerini değiştirmek için eve gider ve ikinci canlı yayın için stüdyoya dönerdi. Oraya 22 ile 22:30 arasında gelirdi, hazırlaması gereken fazla bir şey yoktu çünkü aynı çizelgeleri kullanacak ve temel olarak aynı

raporu sunacaktı.

O Salı akşamı saat yedide hemen Batı Doksan Altıncı So-kak'taki dairesine gitti. Dört yıl önce boşandığı için tek başına oturuyordu. Amsterdam Caddesi'ndeki bir lokantadan Çin yemeği istedi. Saat onu biraz geçe aşağıya inerek Rahman Ali adlı yeni bir Bengalli göçmenin kullandığı bir taksiye bindi. Taksi Columbus Caddesi'ne doğru sola dönmek için beklerken sağa dönmeye çalışan bir otomobil onlara çarptı. Sürücü otomobilinden çıkarak Rahman Ali ile tartışmaya girişti. Tartışmanın kızıştığı bir anda silah çıkararak Ali'nin yüzüne ve göğsüne üç kez ateş etti sonra taksinin kapısını açarak silahını Ali'nin yolcusunun üstüne boşalttı.

Sonra kendi otomobiline atlayarak hızla uzaklaştı. Otomobil iki ile on iki yıl arasında üretilmiş bir model olarak tanımlandı. Tanıklar hepbir ağızdan otomobilin koyu renk, dört kapılı bir Sedan olduğunu ve biraz yıpranmış olduğunu söylediler.

Haberleri izleyen Elaine, Billings yerine başka bir hava raporu sunucusunu çıkarmalarından önce bile bir şeylerin ters gittiğini anlamıştı. Gelmeyen sunucu hakkında kimse şaka yapmamış ve stüdyodaki bütün sunucular çok gizli bir bilgi saklıyormuş gibi görünmüşlerdi.

Billings'in ölümünü canlı yayına çıkmadan birkaç dakika önce öğrendikleri ve katilin rahat bulunması için haberi vermemeyi kararlaştırdıkları sonradan ortaya çıktı. Rakipleri haberi yayınlayabilecekleri için, bu kararı yayının sonuna doğru bozdular ve anchorman spor özetlerinden hemen önce talihsiz açıklamayı yaptı.

Elaine, "Ne yapacağımı bilmiyordum" dedi. "Grogan'm Yeri'nde olduğunu biliyordum.

Numaraya bakıp aramayı düşündüm ama böyle bir yağmurun ortasında ne yapabilirdin ki?

Kaldı ki bildiğim tek şey, bir trafik kazasının yol açtığı denetimden çıkan bir tartışma olduğuydu. Bu her zaman olur. Bugünlerde herkesin silahı var zaten ve belki de bunu yapan zavallıyı birkaç saat içinde yakalarlar, öyleyse Mick'le geçirdiğin akşamı neden mahvedeyim?

Bu yüzden radyoyu WINS'a getirip saatlerce dinledim. Sonra radyonun sesini kısarak okumak için bir kitap aldım ve yarım saatte bir verilen haberleri defalarca dinledim. Billings'e geldiklerinde okumayı bırakıp sesi açıyordum ama haber, kelimesi kelimesine bir öncekinin aynısı oluyordu. Radyo açıkken uyuyakalmışım, saat yedide radyonun boru gibi sesiyle uyandım.

Seni aramam gerekir miydi? Ne yapmam gerektiğini bilmiyordum."

Beni aramaması iyi olmuştu. Yapabileceğim bir şey olmazdı. Şimdi de, olaydan sonraki sabah da Ray Gruliow, Lewis Hildebrand ve Gordon Walser'dan gelen telefonları yanıtlamak dışında yapabileceğim çok az şey vardı. Onlara, işe nasıl devam edeceğimi bilmek için daha fazla şey öğrenmem gerektiğe söyledim.

Öğleden sonra otomobili bulmuşlardı: Teaneck'deki bir göz doktorunun üzerine kayıtlı, Jersey plakalı bir 1988 Ford Crown Victoria. Kent merkezindeki tiyatro bölgesinde park yasağı olan bir noktadan çekilen otomobil çekici şirketin otoparkında bulunmuştu. Bir tanığın verdiği kısmi bir plaka numarasıyla araç belirlenmiş ve hem otomobildeki hem de Rahman Ali'nin sarı taksisindeki boya çizikleriyle teyit edilmişti. Göz doktorunun karısı polise kocasının Houstan'da bir konferansa katıldığını Cuma günü otomobilini havaalanının uzun dönem otoparkında bıraktıktan sonra Newark'tan yola çıktığını söyledi.

Direksiyonda ve gösterge panelinde parmak izleri vardı ama bunların otomobilin kapısını

açan ve çekilebilmesi için vitesi boşa alan trafik polisine ait olduğu anlaşıldı. Tanıkların orta boyda, beyzbol şapkası takmış ve göğüs cebine bir ad işlenmiş koyu mavi ceket giymiş olarak tanımladığı katile ait olabilecek parmak izi yoktu. Tanıklardan hiçbiri göğüs cebindeki yazıyı

okuyacak kadar yaklaşmamıştı.

Olay çok sıradan görünüyordu, haber değeri olan tek yanı iki kurbandan birinin yerel bir üne sahip olmasıydı. Biri olasılıkla işlediği suçta kullanmak üzere havaalanının park yerinden bir otomobil çalmıştı. Belki kaza sırasında sarhoştu. Belki yalnızca kötü bir gün geçirmişti. Her durumda sıradan bir çamurluk çarpmasına kötü bir tepki göstermişti. Ehliyet ve sigorta kartlarını değiş tokuş etmek yerine silahını çıkararak rastgele ateş etmişti.

Böyle de olabilirdi.

Ya da çalıntı otomobili Billings'in oturduğu binanın girişini görebileceği bir yere park etmiş, Billings'in bindiği taksiyi takip etmiş ve çarpma senaryosunu düzenlemişti.

Böyle de olabilirdi.

Gün boyunca ayaktaydım, bol bol kahve içtim ve yorgunlukla savaştım. Akşam 8:30'da St.

Paul'deki her zamanki toplantıma gitmeye kendimi zorladım ama dikkatimi toplayamıyordum, verilen arada oradan ayrıldım. Kapıdan içeri girince Elaine sıcak bir banyodan sonra doğruca yatağa gitmemi söyledi.

"Hemen yap" dedi.

Sıcak su gerginliğimi biraz azalttı ve yatağa yatar yatmaz da hemen uyudum. Rüyamda Jim Shorter'ı görmüş olmalıyım çünkü uyandığımda onu düşünüyordum. Bunu Elaine'e anlattım, o da bana Shorter'ın önceki gece St. Paul'deyken aradığını söyledi.

"Önemli bir şey olmadığını söyledi" dedi, "dışarıda olacağı için onu aramana gerek yokmuş.

Bu nedenle sana söylemedim."

Onu aradım. Yanıt yok.

Haberleri dinledim, Billings ile ilgili bir şey yoktu. Dışarı çıkarak Tîmes ve üç tabloid gazete aldım ve aynı öykünün dört farklı anlatımını okudum. Tîmes'daki yazı ön sayfadan ölüm ilanları sayfasına geçiyordu. Billings'in ölüm ilanında bir resim ve uzunca bir metin vardı.

Onun ilanını da, başka altı ölüm ilanını da okudum. Sonra yarım sayfa paralı ölüm ilanlarını

da okudum. Bunların dörtte biri önceki hafta ölen ve hayır işlerine büyük katkıda bulunduğu açık bir adama aitti, hayır kurumlarının her biri ölümünden duydukları üzüntüyü paralı bir ilanla duyurmak için çaba harcamışlardı.

Bu ilanları hızla geçtim ama o günlerde âdetim olduğu üzere diğerlerini dikkatle okudum.

Sonuna doğru her zamanki gibi dikkatim dağıldı. Kendi soyadımı göremeden S harfini geçtim mi, ilgim de azalır genellikle. Ama alfabenin sonuna kadar okudum ve böylece Pazartesi günü

Forest Hills'de Alan Watson'in dul eşi Helen Stromberg Watson'tn öldüğünü öğrendim.

Benimle konuşacak bir polis bulmak için birkaç telefon etme gerekti.

"Kazayla boğulma" dedi polis. "Kaymış ve başını yer çarpmış olabilir. Kendi küvetinde boğulmuş. Ciğerlere su dola cak kadar hafif bir baygınlık yeterli. Her zaman olur."

"Sahi mi?"

"Bana sorarsan, küvetlere uyarı etiketleri asmak gerekiyor Hayır, bak, intihar olasılığı da var.

Kadın bu yılın başında kocasını kaybetmiş, umutsuzluğa kapılmış falan filan. Küvetin yanında J&.B şişesi bulduk. Küvette içki içerek sızarsın, bu da intihar olur mu? Ben intihar demezdim, not bırakmadan filan, düşünmen gereken çocuklarının duyguları varken, hem annesini, hem de babasını altı aydan az bir süre içinde kaybeden çocukların varken. Ayrıca kim bilir aklında neler vardı. Birkaç kadeh içki içersin, daha ne olduğunu anlayamadan sızıp boğulursun. Ya da içki seni fena çarpar, özellikle sıcak bir banyoda ve dengeni kaybederek başını çarpar, kendinden geçersin. Hey, kazalar hep olur."

"Pazartesi günü mü ölmüş?"

"Onu o gün bulmuşlar. Doktor üç gündür suyun içinde olduğunu tahmin ediyor."

Telefona yanıt vermemesine şaşmamalı.

"Havanın nasıl olduğunu biliyorsun" dedi. "Belki de birkaç gün suda kalan cesedin ne hale geleceğini de biliyorsundur. İkisini birleştir, anlatmama gerek var mı?"

"Cesedi kim bulmuş?"

"Bir komşu. Çocuklarından biri yan komşusunu aramış, annesine telefonla ulaşamadığı için kaygılanmış. Komşuda anahtar varmış, içeri girmiş. Tam

da görülecek manzara."

Jim Shorter'ı aradım. Yanıt yok.

Dükkândan Elaine'i aradım. "Shorter'ın sesi dün gece telefonda gergin çıkıyor muydu?

Korkuyormuş gibi bir hali var uuydı?" diye sordum.

"Hayır, neden?"

"Alan Watson'ın eşi haftasonu banyoda boğulmuş. Ölüm zamanını belirlemek zor ama kesinlikle ben Corona'ya gittikten ve güvenlik firmasının müdürüyle konuştuktan sonra olmuş."

"Bağlantıyı kurabildiğimden emin değilim."

"Bir bağlantı olmalı" dedim. "Katil açık verdiği yerleri kapatıyor galiba. Birinin onu gördüğünden ya da bir şey bildiğinden korkuyor olmalı. Watson'ın eşini öldürdü, mantıksal açıdan bir sonraki adım olay yerine ilk gelen insan, Watson'ın cesedini bulan güvenlik görevlisi olmalı."

"Jim Shorter mı?"

"Telefonu yanıt vermiyor."

"Bir yere gitmiş olabilir" dedi. "Belki bir toplantıdadır."

"Belki de bir bardadır" dedim. "Ya da odasında içki şişele-riyle başbaşadır, telefona bakmıyordur."

"Ya da kahvaltı yapıyordur, Whitney'de Rothko sergisine gitmiştir, ki yapmam gereken işler olmasa ilk tercihim bu olurdu. Ne yapacaksın?"

"Onu arayacağım. Bildiğini bilmese bile, onun bildiği bir şey var. Öldürülmeden önce onu bulmak istiyorum."

"Bekle bir dakika" dedi. Bir an almacı eliyle kapattı, sonra "TJ burada. Sana eşlik edip edemeyeceğini soruyor" dedi.

Giyinip aşağıya indiğim sırada TJ'in binanın önünde beni beklediğini gördüm. Siyah Raiders kasketinin biraz gölgelediği şık bir kıyafet giymişti. "Tamamen şık olmam gerekiyorsa, kasketi yok edebilirim, Nate" dedi.

"Ben kasket hakkında bir şey söylemedim."

"Bir şeyler duyduğumu sandım."

"Ya da akıl okuyorsun." Kaldırıma çıktım, bir taksiye el ettim, sürücüye İkinci Cadde, Seksen İkinci Sokak'a gideceği, mizi söyledim. "Her neyse" diyerek konuşmaya devam ettim

"Giysilerin önemli olduğunu sanmıyorum. Yalnızca zaman kaybediyoruz."

"Bir şey çıkacağını sanmıyorsun."

"Doğru."

"Sırf yanında biri olsun diye beni çağırdın."

"Öyle sayılır."

Gözlerini öfkeyle devirdi. "Öyleyse bu takside ne işimiz var, Tab? Senin gibi bir adam taksiye binerse, bir şeyler yolunda gitmiyordur."

"Eh" dedim, "umut edelim ki yanılıyorsundur."

Merdiveni bir çırpıda tırmanarak Seksen İkinci Sokak Atölyesi'ndeki toplantı odasını

incelerken onu takside beklettim. Cuma akşamı Jim'i oraya götürmüştüm ve Jim orada başka toplantılara da gittiğinden söz etmişti. Bir toplantı yapılıyordu. İçeri girerek kahve makinesinin yânında içerisini inceleyebileceğim iyi bir yer buldum. Orada olmadığından emin olunca aşağıya inerek taksiye bindim. Şoföre Birinci Cadde'ye giderek bizi Doksan Dördüncü

Sokak'ın köşesinde indirmesini söyledim.

İlk durağımız Mavi Kano'ydu. Shorter sarhoş olmamış ve öldürülmemişse, bir gün oraya gelmiş olabilirdi. "Adamla burada tanıştım" diyebilirdi, "birkaç bira ısmarlaması için kandırabileceğimi düşünüyordum ama daha ne olduğunu anlayamadan kendimi bir AA toplantısında buldum. İşte gene buradayım ve o günden beri hiç içki içmedim."

Ne Mavi Kano'da ne de Birinci Cadde'deki diğer barlardaydı. TJ'yle birlikte barları dolaştık.

Barları paylaşmış olsak daha iyi olurdu ama TJ Shorter'ı görse nasıl tanıyacaktı?

Birinci Cadde'deki dört blokluk bölgeyi bitirdikten sonra Shorter'm Doksan Dördüncü

Sokak'taki odasına yöneldik, hangisi olduğunu bilseydim zilini çalardım. Bunun yerine kapıcının zilini çaldım. Yanıt alamayınca İkinci Cadde'ye giderek Doksan İkinci'den Doksan Altıncı'ya kadar olan bölgedeki bar ve restoranları dolaştık ve başladığımız yere geri döndük.

Çalışan bir telefon bularak Shorter'ın numarasını çevirdim ama telefon açılmadı.

Kötü bir duyguya kapılmaya başlamıştım.

Kentte onu aramanın anlamı yok diye düşündüm, çünkü bu yöntemle onu bulamayacaktık.

Telefonla aramanın da anlamı yoktu, çünkü telefonu açmayacaktı.

Hızla kaldığı binaya doğru yürüdüm. TJ'i de yanımda sürüklüyordum. Kapıcının zilini çaldım, gene yanıt alamayınca biri kapıyı açsın diye rastgele düğmelere bastım. Kimse kapıyı açmadı

ama birkaç dakika sonra çok şişman bir kadın ilk kattaki kapılardan birinden çıkarak ana kapıya doğru yürüdü. Cam panelin arkasından bize kaşlarını çattı ve kapıyı açmadan ne istediğimizi sordu.

Kapıcıyla görüşmek istediğimizi söyledim.

"Zamanınızı boşuna harcıyorsunuz" dedi. "Hiç boş yer yok."

"Kapıcı nerede?"

"Burası saygın bir evdir." Tanrı bilir ne olduğumuzu düşünmüştü. Güvenilir'den aldığım kartı

çıkararak cama doğru tuttum. Gözlerini kısarak karta baktı ve okurken dudaklarını oynattı.

Okumayı bitirince dudaklarını sıktı. "Sokağın karşısındaki verandadaki adam" dedi homurdanarak. "Adı Carlos."

Gösterdiği yerde üç kişi vardı, ikisi oyun oynuyor, üçüncüsü oyunlarına burnunu sokuyordu.

Oyuna burnunu sokan Miller's içiyordu. Oyuncular karton kutudan Tropicana portakal suyunu birlikte içiyordu. "Carlos" deyince üçü de bana baktılar.

Kartımı çıkardım, oyunculardan biri kartı aldı. Yassı burnu ve açık kahverengi gözleriyle yapılı bir adamdı. Onun Carlos olması gerektiğine karar verdim. "Kiracılarınızdan biriyle ilgileniyorum" dedim. "Bir kaza geçirmiş olmasından korkuyorum."

"Kim?"

"James Shorter."

"Shorter."

"Elli yaşlarında, orta boylu, koyu renk saçlı..."

"Onu tanıyorum" dedi. "Tarif etmenize gerek yok. Hepsini tanıyorum. Yalnızca onu bugün görüp görmediğimi düşünüyordum." Gözlerini kapayarak düşündü. Sonunda, "Hayır" dedi.

"Bir süredir hiç görmedim. Kartınızı bırakırsanız, onu gördüğüm zaman sizi ararım." "İyi olup olmadığını öğrenmemiz gerekiyor."

"Yani kapısını mı açayım?"

"Bunu demek istemiştim."

"Zilini çaldınız mı?"

"Hangi zilin ona ait olduğunu bilmiyorum."

"Üzerinde adı yok mu?"

"Hayır."

Carlos iç çekti. "Birçoğu" dedi, "zilin üstüne adını yazmaz. Adları ben yazarım, onlar çıkarır.

Sonra arkadaşları gelir, yanlış zil çalar ve herkesi rahatsız eder. Ya da benim zilimi çalarlar.

Ah, bir bilseniz ne kadar rahatsız edici."

"Anlıyorum" dedim.

Ayağa kalktı. "Yapacağımız ilk iş" dedi, "zilini çalmak. Sonrasına bakarız."

Shorter'ın zilini çaldık ama yanıt veren olmadı. İçeri girerek üç kat merdiven çıktık. Ev yemek, fare ve idrar kokularına karışmış lizol kokusuyla tam beklediğim gibiydi. Carlos bizi Shorter'ın kapısına götürerek kapıya sert bir yumruk indirdi. "Hey, açsana" diye seslendi. "Bu beyefendi seninle konuşmak istiyor."

Hiçbir şey olmadı.

Carlos, "Evde değil" diyerek omuzlarını silkti. "Bir not yazarak kapının altından atmak isterseniz eve gelince..."

"Kapıyı açsanız daha iyi olur" dedim. "Bilemiyorum."

"Onun için endişeleniyorum" dedim. "Bir kaza geçirmiş olabilir."

"Ne tür bir kaza?"

"Kötü bir kaza. Kapıyı açın."

"Bunu siz söylüyorsunuz" dedi "ama başı derde girecek olan benim."

"Sorumluluğu ben üstüme alıyorum."

"Ah, ne diyebilirim ha? 'Bu adam sorumluluğu üstüne aldı.' Gene de benim kıçım yanacak adamım."

"Kapıyı açmazsan" dedim, "tekmeyle ben açarım."

"Ciddi misin?" Bana baktı ve ciddi olduğuma karar verdi. "Belki hastalanmıştır diye düşünüyorsun, ha?"

"Ya da bundan da kötüsünü."

"Hastalıktan daha kötü ne olabilir." Sanırım anladı çünkü düşüncesi bile onu yerinden sıçrattı.

"Allah kahretsin, umarım değildir." Bir demet anahtar çıkardı, ana anahtarı buldu ve kilide soktu. "Her neyse" dedi, "tekmeyle açmanız gerekmezdi, zinciri takmamışsa. Bu kilitler hiçbir işe yaramaz, plastik bir kartla bile

açabilirsiniz. Ama zincir takılıysa, boktan olur, gene de tekmeyle açmanız gerekir."

Zincir takılı değildi. Anahtarı çevirdi, son bir kez gereksiz yere kapıya vurmak için durduktan sonra kapıyı itti.

Oda boştu.

Kapı girişinde durdu. Onu iterek içeri girdim, küçük odada dolaştım. Oda bir papazın hücresi gibi düzgün ve çıplakt Demir bir yatak başı, bir komodin ve şifoniyer vardı. Yatak ya pılmıştı.

Çekmeceler boştu. Dolap da. Yatağın altına baktım. Hiçbir yerde kişisel eşya yoktu, yalnızca taşındığı zaman orada olan ikinci el eşyalar yardı.

Carlos, "Galiba taşınmış" dedi.

Telefon yatağın yanındaki komodinin üzerindeydi. Almacın altına bir kalem sokarak çevir sesi alacak kadar kaldırdım sonra tekrar yerine bıraktım.

Carlos, "Kimseye hiçbir şey söylemedi" dedi. "Haftalığı zamanında ödüyor, yani Pazar'a kadar parası ödendi. Komik, ha?"

TJ yatağın yanına giderek yastığı kaldırdı. Yastığın altında bir kitapçık vardı. Kitapçığa yakından bakarak bana verdi.

Ne olduğunu zaten biliyordum.

Carlos, "Hiç anlamıyorum" dedi. "Taşınacaksan neden önce yatağı toplarsın? Nasılsa birine kiraya vermeden önce değiştirmem gerekiyor, değil mi?"

"Değiştirmen gerekir."

"Elbette değiştiririm." Şaşırarak kaşlarını çattı. "Belki de geri dönecek."

AA toplantı kitapçığına, onun için almış olduğum ve geride bıraktığı tek şeye baktım.

"Hayır" dedim. "Geri dönmeyecek."

25

Martin Banszak çerçevesiz gözlüğünü çıkararak camlarına hohladı, sonra mendiliyle temizledi. Sonuçtan memnun olunca gözüne takarak hüzünlü mavi gözlerini bana çevirdi.

"Çalıştırdığımız adamların çapını biliyor olmalısınız" dedi. "Güvenlik elemanları saat başına bir ya da iki dolar alır. Bu iş hiçbir deneyim gerektirmez ve verilen eğitim kısadır. En iyi adamlarımız maaşlarına katkı yapmak isteyen emekli polislerdir ama böyle insanlar kendileri için genellikle daha iyi bir iş bulabilir.

İşten ayrılan ve yeni bir şey bulana kadar geçecek sürede işsiz kalmak istemeyen adamlar bize gelir. Çoğunlukla iyi çalışırlar ama uzun süre burada kalmazlar. Geriye yalnızca daha iyisini bulamayanlar kalır."

"Onlar hakkında ne tür incelemeler yaparsınız?"

"Çok az inceleme yaparız. Hüküm giymiş olanları işe almamaya çalışıyorum. Kaldı ki bu bir güvenlik işi. Kümesi koruması için bir tilkiyi işe almazsın, değil mi? Ama bundan kaçınmak çok zor. Bilgisayar kontrolleri yaparım ama çok rastlanan bir adsa bu pek işe yaramaz. 'Soru: William Johnson, New York Eyaleti'ndeki cezaevlerinde yattı mı?' Muhtemelen bu eyalette belirli bir tarihte yarım düzine William Johnson yatmıştır, yani nasıl bilebilirim ki? Bir adam gelip de adının William Johnson olduğunu söylerse, gerçek adının bu olduğunu da bilemem.

Bir adam bana bir Sosyal Güvenlik kartı ve ehliyet gösterirse, kabul etmekten başka ne yapabilirim?"

"Parmak izi almıyor musunuz?"

"Hayır."

"Neden?"

"Uzun zaman alıyor" dedi. "Washington'dan yanıt al kadar iki üç hafta geçiyor. Bu arada işe başvuran kişi başka bir iş bulmuş oluyor."

"Geçici olarak işe alamaz mısınız? Ve sicili iyi çıkmaz işine son verirsiniz."

"Güvenilir'de böyle mi yapıyorlar? Eh, verdiğiniz hizmet ler için daha çok para alıyorsunuzdur, eminim. Manhattan'd bir şirket, şık bir adres. Yaptığınız işler için ödeme yapabilecek müşteriler için çok iyi." Eline bir kalem alarak silgili ucunu masanın üzerine vurdu. "Çalışanlarımın yarısına diğer yarıyı ince-letemem" dedi. "iflas ederim."

Bir şey söylemedim.

"İki yıl önce" dedi, "iş için başvuranların parmak izlerini almaya çalışıyorduk. Ne oldu biliyor musun?"

"Başvurular azaldı."

"Kesinlikle doğru, insanlar karışık ve küçültücü işlemleri yapmak istemedi."

"Özellikle sicili kötü olanlar" dedim. "Onlar için özellikle karışık ve küçültücü bir işlem bu."

Banszak bana baktı. "Ve nafaka vermekten vazgeçenler için" dedi, "ve karşılıksız çeklerden kaçanlar için. Ve, evet, küçük uyuşturucu suçlarından ve diğer önemsiz suçlardan hapis yatanlar için. Belirli bir çevrede yakalanmadan ve parmak izin alınmadan büyümek çok zor.

Bu adamların çoğu bu tür bir işte son derece iyi çalışıyor."

Başımı sallayarak onayladım. Hem onu yargılayacak kişi ben değildim hem de işini nasıl yürüttüğüne aldırmıyordum, içki içen adamları işten atıyordu, çünkü bu müşterileri rahatsız ediyordu. Ama hangi müşteri deposunu koruyan bir adamın çocuk nafakasını vermemesinden ya da kılık değiştirmiş bir polise bir gram kokain satmasından rahatsız olurdu? Bunlar adamın soluğundan ya da yürüyüşünden anlaşılmayacak şeylerdi.

"İsterseniz Shorter'a geri dönelim" dedim.

Shorter'ın dosyasında doldurduğu başvuru formu, çalıştığı saatlerin ve aldığı tazminatın kaydı

vardı. Fotoğraf yoktu, neden olmadığmı sordum. Bütün çalışanların resmini koymak normal bir işlem değil miydi?

"Elbette" dedi. "Kimlikleri için fotoğraf isteriz. Hemen burada, şu duvarın önünde çekeriz. Bu duvar iyi bir fon." Peki resim neredeydi? Kimlik kartına konuldu, yanıtını aldım. Shorter ayrılırken kimlik kartını vermiş ve kurala göre kart yok edilmiş olmalıydı.

"Kartı geri verdi mi?" "Öyle sanıyorum." "Yok mu edildi?" "Edilmiştir." "Ya negatifi?"

Başını hayır anlamında salladı. "Polaroid makine kullanıyoruz. Herkes bunu kullanıyor.

Kimlik kartını filmin gelmesini beklemeden hemen yapabiliyorsun."

"Yani negatif yok." "Hayır."

"Peki, tek poz mu çekiyorsunuz? Dosyaya koymak için ikinci bir resim almıyor musunuz?"

"Aslında alıyoruz" diyerek dosyayı karıştırdı. "Burada yok galiba. Yanlış yere konmuş

olabilir."

Ya da Shorter dosyadan almıştır diye düşündüm. Ya da almamıştır. Martin Banszak'm düzenli bir büro çalıştırdığını sanmıyordum.

Başvuruya bir kez daha baktım. Shorte '92 Temmuz'unda başvuru yaparken aynı Doğu Doksan Dördüncü Sokak adresini vermişti.

'92 Temmuzu mu?

Bu tarihi Banszak'a teyit ettirdim. Shorter, Alan Wats öldürüldüğü sırada yedi aydır mı orada çalışıyordu?

"Evet, çok istikrarlı, çok güvenilirdi" dedi. "Bu nedeni ilk olaydan sonra ona bir şans daha vermeyi uygun gördüm "

"İçki meselesi."

"Evet. Utanmış olmalı çünkü kendini savunmak için tar tışmaya bile girmedi, başını önüne eğerek atılmayı bekledi Ama kayıtları kusursuzdu ve yedi aydır bizimle birlikteydi, bu yüzden ona ikinci bir şans verdim." Kaşlarını çattı. "Ama sonra resmi bir şikâyet geldi. Elbette işten attım."

Yedi ay. Bekliyor, zaman geçiriyor.

Başvuruyu aldım. "Bunun bir fotokopisine ihtiyacım var" dedim. "Yakınlarda fotokopi çektirebileceğim bir yer var mı?" Küçük bir fotokopi makinesi olduğunu ve bana bir kopya çıkarabileceğini söyledi. Başka bir odaya giderek fotokopiyle geri döndü ama onu elinde bir an tuttu.

"Anladığımdan emin değilim" dedi. "Shorter bir şey biliyorsa, Watson'i öldüren adamdan kaçmak için ortadan kaybol-duysa -ona yaptığım açıklama buydu- polisin işe karışması

gerekmez mi?"

"İş o noktaya gelirse" dedim. "Ama öyle görünüyor ki Shorter takma bir ad altında yaşıyordu.

Bu başvurudaki bilgilerin çoğunu da uydurmuş olabilir. Onu polisin resmi araştırmasının utancından kurtarırsam..."

"Evet, elbette" dedi. "Kesinlikle."

Shorter var olmamıştı.

Bir New York Eyaleti ehliyeti taşıyordu ve ehliyetin numarası başvuru formuna yazılmıştı.

Ama Motorlu Taşıtlar Bürosu onu hiç duymamıştı ve yazdığı ehliyet numarası da kimseye verilmemişti. Sosyal Güvenlik numarası gerçekti ama

hesap Emporia-Kansas'daki bir State Farm sigorta acentesine aitti. Adamın adı James Shorter değil, Bennett Gunnarson'dı.

Banszak çalışanlarının parmak izini almış ve yalnızca dosyalamış olsaydı bile yaşamım kolaylaşırdı. TJ'i pansiyon odasınca bırakıp Flatiron Binası'na taksiyle giderek Güvenilir'deki Wally Donn'dan parmak izi tespiti için bir set almıştım. Shorter'ın odasından çıkmadan önce telefon almacına Banszak'ın sözlüğüne hohlaması gibi hohlamıştım. Telefonda hiç parmak jzi yoktu ama üstüne pudra dökülürse daha iyi görünebilirdi. Ayrıca telefon odada parmak izi bırakılabilecek tek eşya değildi.

Doğu Doksan Dördüncü Sokak'a dönünce telefonun, camın, lavabonun, yatak başlığının ve ayak ucunun, elektrik düğmesinin ve umut vaat eden her şeyin üstüne pudra döktüm. Hiçbir iz yoktu, toz lekesi bile.

TJ'e, "Her yeri temizlemiş" dedim. "Odadaki her yüzeyi bilerek silmiş."

"Adam düzenli."

"Adam katil" dedim. "Şubat ayında Alan Watson'ı öldürdü. Birkaç gün önce Helen Watson'ı

öldürdü ve... Tanrım."

"Ne oldu?"

"Helen Watson" dedim. "Onunla konuşurken Helen Watson'a ulaşıp ulaşmadığımı sordu. İlk adını nasıl biliyordu? Benden duymadı. Tanrım, ne kadar zamandır onların peşinde?"

Artık yanıtlarım vardı.

En az yedi aydır Alan Watson'ı izliyordu: Queensboro-Corona'da çalışmaya başladığı günden Watson'in kalbine bıçak saplama fırsatını bulduğu geceye kadar. Tanrı bilir o süre içinde eline kaç fırsat geçmişti ama acelesi yoktu. Zaman geçiriyor, oyalanıyor, gerilimi artırmak hoşuna gidiyordu.

Sonunda fırsat çıktığında, çıkardığı yangını söndürmeye çalışan itfaiyecileri izlemek için geri dönen bir kundakçı gibi cesedi bulmak ve polise bildirmek

gibi fazladan bir doyum almıştı.

Sonra da, ilginçtir, işten atılmayı ayarlayana kadar altı hafta daha aynı işte kalmıştı.

Demek ki oyalanmaktan hoşlandığını ve isterse hızlı hareket edebileceğini de biliyordum.

Onu Cuma akşamı görmüştüm, bir gün sonra da Watson'un dul eşini ölmüştü. Bundan bir kaç

gün sonra da Gerard Billings taksinin arka koltuğunda vurularak öldürülmüştü.

Ah, kurnazdı.

Ama kimdi bu Allah'ın belası?

Ray Gruliow'u arayarak onunla buluştum. "Kendimi enayi gibi hissediyorum" dedim.

'"Orospu çocuğunu bulduktan sonra kaybettim."

"Ne bulduğunu biliniyordun."

"Hayır. O biliyordu ama ben bilmiyordum. Benimle oynuyordu, orospu çocuğu. O kediydi, ben de tam bir aptal fare. Ne yaptığımı bilmek ister misin? Orospu çocuğunu AA toplantılarına götürdüm."

"Yapamazsın."

"Eh, işten içki içtiği için atılmıştı ve sefil bir yaşantısı vardı. Dibe vurmaya hazırlanan bir sarhoş gibi görünüyordu. Onunla program hakkında konuşmamak için bir neden görmedim, konuştuğumda da, ilgilenmiş ama ürküyormuş pozu takındı. Gerçek kimliğini saklaman konusunda doğuştan yetenekli olduğunu söylemeliyim. Hâlâ Allah'ın belasının gerçek adını

bilmiyorum."

"Ama onu gördün. Bir masada oturarak konuştun." "Doğru" dedim. "Neye benzediğini biliyorum." Shorter'ı ayrıntıyla tanımladım. "Şimdi her ikimiz de adamın nasıl olduğunu biliyoruz" dedim. "Tanıdığın birine benziyor mu?"

"Tariften bir insanı çıkarma konusunda usta değilim." "Kırk sekiz yaşında. Doğum yerini Klamath Falls, Oregon olarak belirtmiş ama orada bu adı bilen kimse yok ve bin kilometrelik alan içinde herhangi bir yerde doğduğunu varsayabiliriz. Queensboro-Corona'nin kapısını

çalmadan bir hafta önce pansiyondaki odaya taşınmış. Tahminime göre James Shorter tam o sırada doğdu. Sahte bir kimlik edindi, odayı bir haftalığına tuttu ve iş aramaya çıktı."

"Böylece Alan'ı izleyebilirdi."

"Doğru" dedim. "Avına sessizce yaklaşanlardan. Yaptıklarından bir anlam çıkarabilmemin tek yolu bu. Konuyu biraz araştırdım ve yönteme uygun görünen bazı unsurlar var. Bütün yaşamını Alan Watson'i izlemek amacıyla düzenlemesi. Ve cinayeti erteleme biçimi. Q-C'de çalıştığı altı ay içinde eline kaç fırsat geçti? Yirmi mi? Yüz mü? Ama erteledi ve bunun nedeni yakalanma korkusu değildi."

"Heyecanı artırmak için kendini geri çekiyordu."

"Kesinlikle."

"Ama Gerry..."

"Watson'ı öldürmesinden kısa süre sonra başka birini izlemeye başladığını sanıyorum.

Olasılıkla Billings ama başka biri de olabilir. Belki birkaçınızı birden izlemeye almıştı. Aynı

odada kalıyordu, adı hâlâ James Shorter'dı, dolayısıyla küçük oyununun son sahnesine yaklaştığını düşünmüyorum. Ama sonra ben ortaya çıktım, o da

James Shorter'ın yok olma zamanının geldiğini kavradı ama giderken dramatik bir şey yapmak istedi."

"Gerry'yi öldürmek için çok dramatik bir yol seçti."

"Nerede yaşadığını, normal programını biliyordu. Sanırım silahı vardı ya da nereden edinebileceğini biliyordu. Newark Havaalanı'na otobüsle giderek çalıntı bir otomobille dönmek onun için zor bir iş değildi. Sonra yapması gereken tek şey, Billings'i beklemek ve eline geçen fırsatı değerlendirmekti. Bir otomobil kazası düzenlemek iyi bir işti ama başka seçenekler de vardı. Taksinin yanından geçerken ateş edebilirdi, Billing ' kaçarken devirebilirdi."

Ya da Gruliow'un yüksek teknolojili plastik camına bir bomba atmanın yolunu bulabilirdi.

Böylece on dört kişiden dokuzunu bir anda temizlemiş olurdu. Toplantıyı biliyordu, çünkü

ona söylemek zorunda kalmıştım, hatta beni biraz zorladığında da toplantının Village'de olduğunu bile söylemiştim. Gruliow Village'de oturan tek üyeydi. Belki Shorter Salı günü

öğleden sonra Commerce Sokağı'ndaydı, belki sokağın karşısındaki Grange'da bira içerek eve gelenleri izliyordu. Beni de izliyordu tabii.

"Kim bu Allah'ın belası? Bir fikrin var mı?" diye sordum.

"Hiç."

"Kulübün üyesi olmadığını biliyoruz, zaten üyesi olabileceğini hiçbirimizin ciddiyetle düşündüğünü sanmıyorum. Kulübü başka kim biliyor?"

"Kimse, gerçekten. Ayrıntılı olarak bilmiyor."

"Kırk sekiz yaşında. 1961'de kaç yaşındaydı, on altı mı? Birinin küçük kardeşi; bir çocuğun kardeşine duyduğu kini bütün kulübe aktarmış olabileceğini düşünebilir miyiz?"

"Tanrım, bu çok uzak bir olasılık."

"Mantıksal bir neden bulabilir miyiz bilmiyorum" dedim, "çünkü uzun süreli çılgınca davranış

modelinin neden aklı başında bir açıklaması olsun ki? Ona gereken tek şey bir bahaneydi."

"Bu kadar uzun zaman sürdürmesi için iyi bir bahane olması gerekmez mi?"

"Hayır" dedim. "Gereken tek şey onun işe koyulmasını sağlaması. Bir kez harekete geçince, ilk itki ne kadar zayıf olursa olsun kendi ivmesi işi sürdürür."

"Çünkü yaptıklarından hoşlanıyor."

"Evet, hoşlanıyor" dedim, "ama bundan daha fazlası olduğunu düşünüyorum. Bütün yaşamı

bu iş."

Ulaşabildiğim diğer üyelere bu konuşmanın özetini anlattım. Shorter'ı tarif ettim ve tarifin yıllar önce gruba karşı öfke geliştirmiş olabilecek birine uyup uymadığını sordum. Öz olarak hepsi aynı şeyi söyledi: Tanım çok fazla insana uyabilirdi ve gruba öfke duyacak haklı ya da haksız nedenleri olan kimse akıllarına gelmiyordu. Hatta kulübün var olduğunu bilen bile yoktu.

Birden fazla kişi, "Hiç resmi olmaması ne kötü" dedi. "Corona'daki işvereninin iki Polaroid çekmiş ama iki resim de yok. Biri geri vermediğini sandığım kimlikteydi, diğeri de dosyasından alınmış" diye açıkladım.

Resmi dosyadan ne zaman aldı diye merak ettim. İşten ayrılmadan önce resmi gizlice alacak kadar yetenekli miydi? Ya da temizliği yapmak için haftasonu büroya izinsiz mi girdi? Helen Watson'i küvette boğmak için Forest Hills'e yaptığı ziyaretle bu işi birleştirmiş olabilirdi.

Elaine, "Başka resmi yok mu?" diye sordu. "Çeklerini nasıl bozduruyordu? Bir banka hesabı

olduğuna hiç inanmam."

"Çekleri parayı çeviren bir servis kullanıyordu. Ama Queensboro-Corona kimliği ve ehliyeti vardı. Başka bir şeye ihtiyacı yoktu."

"Ve sen onunla aynı masaya oturdun." "Onu toplantıya götürdüm."

"Adsız Alkolikler toplantılarında fotoğrafın çekilmez, parmak izin alınmaz, değil mi?

Herhalde bu adsızlık ilkesinin ihlal edilmesi olur, değil mi?"

"Korkarım olur."

"Yanında olsaydım" dedi, "gizlice resmini çekebilirdim, Walbanger'da yaptığımız gibi.

Hatırladın mı?"

"Ah, Tanrı aşkına" dedim. "Ne oldu? Yanlış bir şey mi söyledim?" "Hayır" dedim. "Doğru söyledin. Bana ne oluyor bilmiyorum, gerçekten bilmiyorum. Neden düzgün düşünemiyorum?" "Ne demek istiyorsun?" Yanıt yerine duvardaki çerçeveli bir resmi gösterdim.

26

Ray Galindez, "Sana bir şey söyleyeceğim" dedi. "Çocuk oyuncağı bu. Hafızanda adamın net bir görüntüsü var, kafandakileri çıkarıp kâğıda dökmek kaç dakikanı aldı? On beş, yirmi dakika mı?"

"Bunun gibi bir şey."

"Gözlerini nasıl kullanacaklarını bilmeyen ve gördüklerini hatırlayamayan tanıklarla karşılaştırıldığında, bu gerçekten hiç zor olmadı. Bir hafta önce resim yaptıran biri vardı, sürekli bana gözleri yanlış yaptığımı söylüyordu. Nasıl yanlış? Çok mu büyük, çok mu küçük, çok mu ayrık, çok mu birbirine yakın, ne? Çarpık mı? Badem biçiminde mi? Göz kapakları

düşük mü? Bana bir şey söyleyin, çünkü yalnızca yanlış çizdiğimi söylüyorsunuz. Şunu denedim, bunu denedim, şunu değiştirdim, bunu ekledim ama gözler gene de yanlış. Sonunda ne çıktı biliyor musun?"

"Ne?"

"Kadın bu Allanın belası gözleri hiç görmemiş. Adam ayna camlı güneş gözlüğü takıyormuş.

Bunu hatırlaması bir saat sürdü ve bu adam kadının tam önünde durarak silahını dayamıştı.

'Gözler yanlış' dedi. 'Bu gözleri asla unutamam.' Gözleri hiç görmemişse nasıl unutabilirdi ki?"

"Hiç değilse sana gelmeyi akıl edebildi" dedim. "Elimde hiç resminin olmadığı gerçeğini atlayabilirdim. Çizimlerinle dolu bir odada oturuyor, gene de mesajı almıyordum."

"Bazen insanın gözünün önündeki görmesi zordur." "Sanırım."

Para ödemeye gittiğimde Ray benden para almak istemedi. "Aslında ben sana borçluyum"

dedi, "Elaine'in benim için yaptıklarına bak. Annemi galeriye götürdüm, ağzından çıkan tek söz, mi hijo el artista, oldu. İşe girdiğimde bu kadar etkilen,memişti. Bu arada, yeri gelmişken, çok değişiklikler var."

"Teşkilat'ta mı?"

"Tabii ben yalnızca kendi bölümümden söz ediyorum. İşimi yapmam için bilgisayar kullanmamı istiyorlar."

"Yani Identi-Kit programını mı?"

"Hayır, bu farklı" dedi. "Identi-Kit'ten çok daha esnek. Ağzın kenarında küçük düzenlemeler yapabilir, kafayı uzatabilir, gözleri çukurlaştırabilir, kalem ve kâğıtla yapabileceğin her şeyi yapabilirsin." Programının nasıl çalıştığını ve ne işe yaradığını anlattı. "Ama çizim değil"

dedi. "Sanat değil bu."

Gülünce komik olanın ne olduğunu sordum.

"Bu sözcüğü kullandığımı işitmek" dedi. "Yaptığım işe sanat dediğinde Elaine'i hep düzeltirdim. Haklı olduğunu düşünmeye başlıyorum yavaş yavaş. Sana bir şey söyleyeyim mi, o Avrupalı kadınla yaptığım iş, şimdiye kadar yaptıklarımdan farklıydı. Onu tanıyor musun?

Elaine'in müşterisi, Yahudi Soykırımı'nda bütün ailesini kaybetmiş."

"Elaine bana anlattı. Onunla çalışmaya başladığını bilmiyordum."

"Şimdiye kadar iki kez biraraya geldik ve ömrümde yaptığım en yorucu çalışmaydı.

Akrabalarının özelliklerini hatırla' mıyor."

"Öyleyse nasıl çizebildin?"

"Ah, hafıza yerinde. Ulaşmak ve çıkarmak önemli olan. Babasıyla işe başladık. Nasıl bir adamdı? Eh, bu bizi hiçbir yere götürmedi, çünkü kadın bu soruya yanıt veremiyordu.

Söyleyebileceği tek şey uzun boylu olduğuydu. Tamam, ne tür bir adam? Çok nazikti, dedi.

Tamam, çizmeye başladım. Derinden gelen bir sesi vardı, diye hatırladı. Biraz daha çizdim.

Bazen öfkelenirdi. Tamam, şimdi öfkelenen, derinden sesli uzun boylu, nazik bir adam çiziyorum. Gece geç saatte mutfak masasında oturarak hesap yapardı. Tamam, harika, haydi çizelim. Böyle devam ettik, ara sıra durmak zorunda kaldık, çünkü kadın ağlıyordu, kâğıda bakamıyordu ya da tükenmişti. İnan bana, işimiz bittiğinde ikimiz de tükenmiş oluyorduk."

"Bir insan yüzü çizebildin mi?"

"Bir insan yüzü çizdim" dedi, "ama kimin yüzünü? Gaz odasına giden bir adama benziyor mu? Bilmeme olanak yok. Anıları uyandırdı bu iş. Bu kadarını biliyorum ve kadın onun için anlam ifade eden bir resim aldı, öyleyse ne fark eder? Bir fotoğraf kadar iyi mi? Eh, belki daha da iyi. Sanat mı?" Omuzlarını silkti. "Öyle olduğunu düşünüyorum."

"Ya bu?"

"Bu iş mi?" Öne doğru eğildi, taslağın üstünden silgi parçalarını eliyle süpürdü. "Bunun sanat olması gerekmiyor. Ona benzemesi yeterli."

Bir fotokopiciye giderek taslağın iki düzine fotokopisini çıkarttım. Çok benzediğini düşünüyordum. Orijinali Elaine'e verdim ama ona şimdilik resmi hiçbir yere asmamasını

söyledim. Bir fotokopiyi TJ'e bıraktım. TJ bir kaşını kaldırarak Shorter'm çirkin bir herif olduğunu söyledi.

Sonraki birkaç gün boyunca Gruliow'un evinde toplantıya katılanların ve aynı zamanda da gelemeyenlerin çoğuna gittim. Kimse TJ'in söylediklerini söylemedi ama hiçbiri Shorter'm uzun zaman önce kaybolmuş bir kuzen olduğunu da söylemedi.

Bob Berk, "Çok sıradan görünüşlü bir adam" dedi. "Kalabalıkta dikkatinizi çekecek bir yüz değil."

Birkaçı belli belirsiz tanıdık geldiğini söyledi. Lewis Hil-debrand, Shorter'ı daha önce görmüş

olabileceğini ama nerede olduğunu çıkaramadığını söyledi. "Bu kentteki görsel saldırı müthiş"

dedi. "Manhattan'da birkaç blok yürü, küçük bir kasabada oturan ortalama bir insanın bir yılda göreceğinden daha çok insanı görürsün. İş çıkışı saatlerinde Central Station'da yürü, gerçekte görmeden binlerce insan görürsün. Bunun ne kadarını eleriz? Bilinçli ya da bilinçsiz olarak ne kadarını kaydederiz?"

Commerce Sokağı'ndaki evinin oturma odasında Çetin Ceviz Ray Gruliow resme bakarak başını salladı. "Tanıdık geliyor" dedi. "Ama belli belirsiz bir biçimde."

"Sürekli bunu duyuyorum."

"Çılgınca bir şey, ha? Bütün yaşamını bizi öldürmeye adayacak kadar bizden nefret eden biri var. Bir sabah çılgına dönerek postaneye silahla girip herkesi tarayan bir adam değil.

Hayatının işi bu."

"Doğru."

"Ve ona bakınca" dedi, "söyleyebileceğimiz tek şey belli belirsiz tanıdık geldiği. Kim olabilir? Bizi nasıl tanıyabilir?"

"Onu nereden hatırlıyor olabilirsiniz?"

"Bilmiyorum. Yalnızca yılda bir kere yemekte biraraya geliyoruz. Belki Cunningham'da bir garsondu. Kaç yaşındaydı, on altı mı? Garson olamaz. Belki ayakçı çocuktu."

"Belki ona az bahşiş verdiniz."

"Hayır, böyle bir şey yapmış olamayız. Cömert bir grubuz."

Amerikan Restoran ve Otel Çalışanları Derneği'nin Yerel 100'ünün bürosu Sekizinci Cadde'de, Restaurant Row'un iki blok ötesindeydi. Yirmi yıl önce kapanmış bir restoranın çalışanlarını bulmaya çalışma düşüncesiyle alay eden Gus Brann adlı bir adamla konuştum orada. "Restoran işi eskisi gibi değil" dedi. "Eskiden ömür boyu meslekte kalan garsonlar vardı. Müşterilerini tanırlar, nasıl hizmet edeceklerini bilirlerdi. Şimdi kimler var biliyor musunuz? Aktörler ve aktristler. Günümüzde garsonların yüzde kaçı Aktörler Derneği üyesi, biliyor musunuz?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Yüksek bir yüzdesi" dedi. "Sözüme güvenin. Yemeğe gidersiniz, size bir gösteri sunarlar."

"Eski tip restoranlarda garsonların değişme oranı bu kadar yüksek değil, öyle mi?"

"Hayır, bunda haklısınız ama geriye böyle kaç restoran kaldı ki? Gallagher's var, Old Homestead var, Keens var, Peter Luger var, Smith ve Wollensky var..."

"Garsonlar aynı türde restoranlarda kalma eğiliminde, değil mi?" diye sordum.

"Demin de söyledim, meslekte bile kalmıyorlar.!'

"Ama eski moda bir garson diyelim, bir adam Cunningham'da çalışıyor ve Cunningham kapanıyor. Olasılıkla sözünü ettiğiniz yerlerden birinde iş arardı, öyle değil mi?"

"Genellikle evet, bildiği işte kalmak ister insan."

"Öyleyse Cunningham'da çalışan birini bulmak istersek, önce buralara bakacağız."

"Öyle sanıyorum."

"Ama nereden başlayacağımı pek bilmiyorum" dedim. "Bir iki gündür bütün kenti dolaşarak insanları bana zaman ayırmaya ikna etmeye çalışıyorum. Sizin gibi bilgili bir insan ise yalnızca birkaç telefonla işi çözebilir."

"Hey" dedi. "Yapmam gereken bir iş var, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Anlıyorum."

"Telefonun başına geçip yirmi, otuz yıl önce kimin nerede çalıştığını soramam."

"Bana zaman kazandırırsınız" dedim, "ve zaman da para demektir. Parasız bilgi almaya çalışmıyorum."

"Ah" dedi, "bu, işi değiştirir, öyle değil mi?"

Ertesi gün Gruliow'u aradım ve ona yaşam boyu iştahlı insanlara hizmet eden bir değil, iki garson bulduğumu söyledim. Kapandığı sırada her ikisi de Cunningham'da çalışıyormuş"

dedim. "Biri kırk yıl önce orada ayakçı olarak işe başlamış."

"İlk yemeğimizde oradaydı herhalde" dedi. "Tanrım, bizden önceki grubun birkaç

toplantısında da orada olabilir."

"Ama resimdeki kişiyi tanımadı. Ondan biraz daha büyük olan diğeri de tanımadı. Bu ikincisi Cunningham'da 1967'den sonra çalışmaya başlamış. Oradan Old Homestead'e geçmiş ve üç

yıl önce Eylül ayında emekli olmuş. Her ikisi de aynı şeyi söyledi."

"Ne dediler?"

"Resimdeki kişinin tanıdık geldiğini."

Gruliow, "Ah, Tanrım" dedi, "dostumuzda ne var biliyor musun? Evrensel olarak tanıdık bir yüz. Kimse tanımıyor ama herkes daha önce bir yerlerde görmüş olması gerektiğini düşünüyor. Biliyor musun, Matt, Cunningham'da çalışmış olabileceğini söylemem yalnızca öylesine bir düşünceydi."

"Biliyorum."

"Gene de izini sürdün."

"Bakmaya değerdi."

"Bu adamları nasıl olup da buldun?'"

"Ben bulmadım" dedim. "Onları bulabilecek bir adam buldum. Biliyorsun, bu resmi polislere vermiş olsaydım, o dö-nemde Cunningham'da çalışan bir düzine insanı bulup çıkarabilirlerdi.

İçlerinden biri de resimdeki adama bir ad koyabilirdi."

"Diğer arkadaşlarla konuştum" dedi. "Eee?"

"Hepimiz çok dikkatli olmaya niyetliyiz. Resimdeki adama bakacağız. Ama zorunda olmadıkça polise gitmek istemiyoruz."

"Biri daha öldürülürse..."

"Olasılıkla altı ay boyunca harekete geçmeyeceğini söylemistin" dedi.

"Öyle demiştim ama nereden bilebilirim ki? Deli bir adamın ne yapacağını öngöremem.

Şimdiye kadar da beni arayıp açıklama eğilimi göstermedi.

Bu konuşmayı bir Çarşamba öğleden sonra yaptık. O gece, hafta boyunca ilk kez bir toplantıya gittim ve çıkışta Alev'e uğrayarak bir fincan kahve içtim. Masadaki adamlardan biri toplantıya yeni katılmıştı, diğerleri de sorular sorarak ve içkiyi bıraktıktan sonra yaşamın gerçekten güzel olduğunu söyleyerek ona yardımcı olmaya çalışıyorlardı. Yeni adam otuz yaşlann-daydı ve Jim Shorter'a hiç benzemiyordu ama davranışlarında Shorter'in büründüğü

kişiliği andırır bir şeyler vardı: Temkinli umut ve alaycı bir kuşkuculuk. Onunla aynı masada oturmak beni çok rahatsız etti. Ters bir şey yapmıyordu ve oyun oynamadığını biliyordum ama gene aldatılıyor duygusunu da içimden atamıyordum.

Eve gittiğimde Elaine'e bunları anlattım. Elaine, "Onu öldürmek isterdin, değil mi?" diye sordu.

"Bu gece ki adamı mı? Ah, Shorter'ı kastediyorsun." "Elbette ki."

"Galiba kızgınım" dedim. "Aslında kızgınlık hissetmiyorum ama alttan alta duyuyor olmalıyım. Ona yardım etmeye çalışıyordum, eşşoğlu eşşek, o ise benimle dalga geçiyordu yalnızca. Orospu çocuğu."

"Evet" dedi. "Birazcık kızgın olabileceğini düşünüyorum." Tam başka bir şey söylemek üzereyken telefon çaldığı için Elaine ayağa kalkarak telefona doğru gitti. "Evet" dedi. "Bir dakika, bakayım burada mı."

Almacı eliyle kapattı. "O!" dedi.

"Jim" dedim. "Aradığına sevindim. Beni arayacağını umut ediyordum."

"Şey, meşguldüm Matt."

"Hey, nasıl olduğunu biliyorum" dedim. "Ben de çok koşuşturuyorum. Birkaç kez sana ulaşmaya çalıştım ama sanırım dışarıdaydın."

"Sanırım dışarıdaydım."

"Seninle bir toplantıda karşılaşabileceğimizi düşünmüştüm ama kentin öbür yakasmdayım."

"Çok farklı bir dünya."

"Çok doğru. Nasıl gidiyor."

Bir sessizlik oldu. Sonra, "Bildiğini biliyorum Matt" dedi.

"Ah!"

"Komik olan şu ki en başından itibaren bildiğini sanıyordum. Sonunda neler olduğunu kavradıklarını ve kendilerine bir detektif tuttuklarını düşünmüştüm. Ama sen hiçbir şey bilmiyordun, değil mi?"

"Hayır."

"Bir AA toplantısına gitmemi sağlaman. Başta bunun bir kurnazlık olduğunu, beni şaşırtmak istediğini düşünmüştüm. Ama hiç şüphelenmedin, değil mi? Yardıma ihtiyacım olduğunu tahmin ettin ve bana yardım etmek istedin."

"Bunun gibi bir şey."

"Biliyor musun" dedi, "çok naziksin, Matt. Gerçekten." "Öyle diyorsan..."

"Toplantılar da ilginçti. İçki sorunu olan bir kişinin o odalarda nasıl yeni bir yaşam bulacağını

gördüm. Ve alkol bağımlısı olmayan bazı kişilerin oraya dostluk ve yaşamlarını düzene sokmak için gittikleri duygusuna kapıldım."

"Böyle çok insan göreceğini sanmıyorum" dedim.

"Öyle mi? Eh, sen benden daha iyi yargıda bulunabilirsin, Matt. Bak, ben, ah, sana yanlış bir izlenim verdim. Ben bir alkolik değilim."

"Sen öyle diyorsan."

Güldü. "Kabul etmiyorum, öyle mi? Bahse girerim bunu sürekli duyuyorsundur. Hayır, bak, yalnızca Queensboro-Corona'dan normal yollarla ayrılmak istedim, Marty Banszak ise içki konusunda çok titizdir. Orospu çocuğu her gün Valium yutar, yaşayan ölüler gecesi gibi dolaşır ama soluğunda alkol kokusu alırsa tarih olursun."

"Ama sana ikinci bir şans verdi."

"Evet, komik, değil mi? İkinci kez işi şansa bırakmamaya karar verdim."

"Ne yaptın, kendini mi şikâyet ettin?"

"Nasıl da bildin? Hey, sen bir detektifsin, değil mi? Tahmin etmek senin işin."

"Öyle" dedim, "ve bunda çok başarılı da değilim."

"Hey, bence çok iyisin Matt."

"Tahmin edemeyeceğim şeyler var Jim."

"Ne gibi?"

"Bu işi neden yaptığın gibi."

"Ha. Bulamıyorsun, öyle mi?"

"Belki sen bana yardımcı olursun diye düşündüm."

"Yani sana bir ipucu mu vereyim?"

"Bunun gibi bir şey."

"Hayır, bunu yapamam. Hey, sana söylüyorum, bu projeye I nasıl başladığım pek önemli değil. İnsanlar pul biriktirmeye başlar, pulları bir deftere yapıştırır, fındık ezmeli sandviçletı

yaşar, her kuruşunu pul koleksiyonuna yatırır, ona neden kolleksiyon yapmaya başladığını

sorar mısın? O bir pul kolleksiyoncusudur. Yaptığı iş budur."

"Sen ne biriktiriyorsun Jim?"

"Ben üyeleri mi biriktiriyorum, söylemek istediğin bu mu? Kelebek yakalar gibi mi? Dizi tamamlanana kadar devam mı edeceğim?" Güldü. "Güzel bir düşünce ama hayır, bu değil Şimdi sana şu kadarını söyleyebilirim. Nedenlerim var."

"Ama bunların neler olduğunu söylemezsin." "Hayır."

"Öyleyse nedenlerin mantıksal olmadığını düşünüyorum" dedim. "Yoksa nedenleri ortaya çıkarmakta güçlük çekmezdin."

Değer verdiğini gösteren bir tavırla, "Hey, bu güzel bir yaklaşım" dedi. "Adamı aklı başında olduğunu kanıtlamaya zorlamak. Sorun şu ki bu tuzağa düşmek için deli olmam gerekir."

"Eh, bu biraz kaygı duyduğum noktalardan biri Jim." "Deli olduğum mu?"

"Denetimini kaybettiğin."

"Bunu nasıl tahmin ediyorsun?"

"Taksi şoförü."

"Taksi şoförü mü? Ah, Arap olan." "Bengalli, öyle değil mi?"

"Kim aldırıyor ki. Ali gibi bir şey. Ona ne olmuş."

"Onu neden öldürdün? Kulüpte değildi."

"Engel oldu."

"Taksisine sen çarptın."

"Ne olmuş? JFK'de Gümrük'ten geçerken yalan söylüyorlar ve on dakika sonra geçici taksi ruhsatlarıyla yola çıkıyorlar.

Penn İstasyonu'nun yerini bilmezler ama gerçek bir Amerikalının işini elinden alabilirler."

"Seni öfkelendiren bu mu?"

"Dalga mı geçiyorsun? Hiç aldırmıyorum. Ali'nin zamanı dolmuştu ve engel oluyordu.

Sayonara bebeğim..."

"Bak, ben de bunu söylüyorum. Denetimden çıkmış gibi görünüyorsun."

"Bunda kesinlikle yanılıyorsun" dedi. "Yüzde yüz kontrollüyüm."

"Kendini yalnızca kulüp üyeleriyle sınırlardın eskiden."

"Ya Diana Shipton'a ne demeli? O da kulüpte değildi. Tek basınayken Boyd'u haklayacak birçok fırsat çıktı."

"Neden yapmadın?"

"Bazen heyecan uyandırmak istiyor insan. Hem tek olay da bu değildi. Ya şeye... Hayır, unut gitsin."

"Ne?"

"Aldırma. Sana çok fazla şey anlatıyorum."

"Neden Helen Watson'ın ardından gittin?"

"Ah, bunu da biliyorsun ha?"

"Neden?"

"Onunla ilişki kurmuştun. Hatırlayabilirdi."

"Neyi hatırlayabilirdi?"

"Tanrım, onu düzüyordum, değil mi? Bunu hatırlamayacağını mı düşünüyorsun?"

"Sanırım hatırlardı."

"Bunu bilmiyordun, değil mi?"

"Hayır."

"Şimdi de bana inanman gerekip gerekmediğini bilmiyorsun."

"Onu öldürüp öldürmediğini bile bilmiyorum" dedi. "Belki çok fazla içti ve boğuldu."

"Banyodaki viski. Bu senaryoyu seveceğini düşündüm benim sana göz kırpmamdı Matt.

Merhaba dememdi." "Yastığın altındaki toplantı kitapçığı gibi."

"Onun gibi. Toplantı kitapçığına teşekkürler. Nezaket' için teşekkürler. İnsanların bana yardım etmek için normal işlerini bırakmalarına alışık değilim."

"İnsanlar sana kötü mü davrandı Jim?"

"Nedir bu, Psikolojiye Giriş dersi mi? 'Ah, evet, hemşire hanım, insanlar kötü kalpli ve zalimdi.'"

"Yalnızca anlamaya çalışıyorum, hepsi bu."

"Şifreyi bulmaya çalışıyorsun."

"Sanırım öyle."

"Konu neydi? Arkadaşların rahatlayabilir. Gönüllü bir dinlenmeye çekiliyorum."

"Ya!"

"Doğruyu söylemek gerekirse Jim Shorter'dan biraz sıkılmaya başladım. Doksan Dördüncü

Sokak'taki o küçük odadan sıkıldım. Ne yapabilirim biliyor musun? Kentten ayrılabilirim."

"Nereye gideceksin?"

"Hey, dışarıda büyük bir dünya var. Bu dünyanın birazını göreceksem bile kıçımı

hızlandırmam gerekir. Kaç yaşında olduğumu biliyor musun?"

"Kırk sekiz."

Bir sessizlik. "Evet, doğru. Eh, artık gençleşmiyorum."

"İnsanlar genellikle gençleşmez."

"Bazıları da hiç yaşlanmaz." Kahkahası kaba, çirkindi ve sanki nasıl çıktığını kavramış gibi birden kesildi. "Konu şu" dedi, "bir süre başka ölüm olmayacak."

"Bu bir süre ne kadar uzun?"

"Neden sürekli sıkıştırmaya çalışıyorsun? Bir sonraki yemeğe kadar hiç ölüm yok."

"Bu ne zaman olacak?"

"Ne yapıyorsun, beni sınava mı çekiyorsun? Mayıs ayının ilk Perşembe'si, hatırladın mı? O

zamana kadar kızağa çekiliyorum."

"Sözüne güveneyim mi?"

"Kesinlikle" dedi. "Erkek sözü. Senin için önemi var mı?"

"Bilmiyorum. Kulübü nasıl öğrendin Jim?"

"Güzel soru."

"Üyelerden neden nefret ediyorsun?"

"Nefret ettiğimi kim söyledi?"

"Açıklamanı istiyorum ki anlayabileyim."

"Ben de denemekten vazgeçmeni istiyorum."

"Hayır, istemiyorsun."

"İstemiyor muyum?"

"Hayır, yoksa aramazdın."

"Aradım, çünkü bana nazik davrandm. Aynı nezaketi ben de sana göstermek istedim."

"Aradın, çünkü oyunu devam ettirmek istiyorsun."

"Bunun bir oyun olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bir oyun olduğunu düşünen sensin."

"Ha! Şimdi kapamam gerek."

"Bundan hoşlanmıyorsan kapayabilirsin."

"Hoşlanıyorum ama neden uzun konuşayım ki? Bu kadar yeter. Ama bir tiyo istiyorsun, değil mi?"

"Elbette."

"Hayır, tiyo değil. Sen bir detektifsin. İpucu istiyorsun, değil mi?"

"Bilmiyorum. İpuçlarını izlemekte fazla iyi değilim." "Ah, kesinlikle iyisin, Sherlock Holmes." "Bu bir ipucu mu?"

"Hayır, bu sensin. Sherlock Allanın Belası Holmes. Rumpelstiltskin. İpucu bu."

"Rumpelstiltskin mi?"

"Senin için hâlâ umut var" dedi. "Hoşçakal."

28

Saat dörtte Felicia Karp'la randevum vardı. Stafford Caddesi'ndeki eve on dakika erken gittim ve 4:20'de kaygılanmaya başladım. On beş dakika sonra antrede ikinci kata çıkan kapının kilidini inceliyor ve içeri girmemin ne kadar zor olacağını hesaplıyordum. Bir eve izinsiz girerken enselenme olasılığı, içeride görebileceklerimden daha az korkutuyordu. Kaldı ki Bayan Karp, Helen Watson'ın banyoda boğulduğu yerden yürüyerek on beş dakika uzaklıktaydı.

Cüzdanımdan düz esnek çelikten bir şerit çıkarıp, kilidi denerken kimsenin beni izlemeyeceğinden emin olmak için çevreme baktım. Sokağın karşısında biri Ford Escort'unu dar bir yere park etmeye çalışıyordu. Otomobili park etmeden önce kapıdan girerek üst kata çıkabilirdim ama bekledim. Otomobilden Felicia Karp çıktı. Hırsızlık aletimi kaldırarak onu karşılamak üzere yürüdüm.

"Affedersiniz" dedi. "Son dakikada bir toplantı koydular ve size ulaşmanın da olanağı yoktu."

Kapıyı açarken büyük el çantasını tutmam için bana verdi. İçeride beni mutfağa sokarak mikrodalga fırında sabah kahvesini ısıttı. Duvarda siyah

bir kedi sarkaç kuyruğunu sallıyor, gözlerini sağa sola oynatıyordu.

Ona Ray Galindez'in yaptığı resmi gösterdim. Resmi ileri doğru tutarak onun kim olduğunu sordu.

"Onu tanıyor musunuz?" "Tanıdık geliyor. Kim bu?"

"Özel bir güvenlik şirketinde devriye görevlisi olarak çalışıyordu. Şubat ayında Continental Caddesi'nin öbür yakasındaki birkaç bloğu dolaşırken Alan Watson'in cesedini buldu. Watson bıçaklanmıştı ve bu adamın olay yerine ilk gelen kişi olması olağandışı değildi."

"Watson'i onun öldürdüğünü ima ediyorsunuz."

"Evet."

"Alan Watson kocamın yılda bir kez yemek yediği adamlardan biri miydi?" Öyle olduğunu söyledim. "Ya bu adam? Kocamı da o mu öldürdü?"

"Öyle olduğuna inanıyorum."

"Tanrım" diyerek resme baktı ve titredi. "Fred Karp'm asla kendini öldürmeyeceğini biliyordum" dedi. "Tanrım!"

"Bu adamın tanıdık geldiğini söylüyorsunuz." "Onu tanıyorum."

"Ya!"

"Onu gördüğümü biliyorum. Nerede devriye geziyordu? Burada özel güvenlik görevlileri yok, gerçi komşuluk dernekleri bunları kiralamaktan söz ediyorlar. Continental Caddesi'nin öbür yakasında mı dediniz? Onu orada görmüş olamam. Güzel bir semt, buraya oranla daha üst düzey ama oraya gitmem için bir neden yok. Her neyse, bu yüzü tanıyorum ve bir devriye arabasının camından bir an görmüş olsam tanıyamazdım. Bu yüzü neden tanıyorum? Bana yardım edin."

"Son günlerde onu çevrede gördünüz mü?" "Hayır."

"Evinize mi geldi?" Başını salladı. "Okulda mı gördünüz? Bir babaymış gibi davranmış

olabilir."

"Bunu neden yapsın? Tehlikede miyim?" "Olabilir."

"Tanrı aşkma" dedi. Resmi inceledi. "O kadar sıradan görünüyor ki. Ona bakınca insan bir polisten çok zavallı olduğunu düşünür."

"Onu zihninizde ne yaparken canlandırabilirsiniz?" "Bilmiyorum. Hizmet işleri, tamamen elle yapılan işler."

"Gözlerinizi kapayın. Bir iş yapıyor. Onu ne yaparken görüyorsunuz?"

"Bu nedir, yeni bir güdümlü imgelem tekniği mi? İşe yaramaz. Ben fazla entelektüelim, sorunum bu."

"Gene de deneyin. Ne yapıyor?"

"Onu göremiyorum."

"Onu görebilseydiniz, ne yapıyor olurdu?"

"Ben..."

"Düşünmeyin. Yalnızca yanıt verin. Ne yapıyor?"

"Süpürgeyle yerleri süpürüyor. Tanrım, buna inanamıyorum."

"Ne?"

"İşte bu. Fred'in bürosunun olduğu Kashin Binası'nda kapıcıydı. Üniforma giyiyordu, yeşil bir pantolon ve yeşil-gri gömleği vardı. Bunu nasıl hatırladım?"

"Bilmiyorum."

"Bazen Fred'le bürosunda buluşur, birlikte yemeğe ve tiyatroya giderdik. Bir keresinde bu adamı görünce düşündüm ki..."

"Evet."

"Oraya gittiğimde Fred'in bürosunda olduğunu ve ikisinin konuştuğunu hatırlıyorum. Yerleri süpürüyor, bir çöp sepetini boşaltıyordu."

"Adı neydi?"

"Nasıl bilebilirim ki?"

"Kocanız sizi tanıştırmış olabilir."

"Korkarım... John. Adı John'du!"

"Çok iyi."

"Bizi kimse tanıştırmadı. Gömleğinde yazıyordu." Sol göğsünün üstüne kısa yatay bir çizgi çizdi. "Cebinin üzerinde beyaz iplikle işlenmiş. Hayır! Beyaz değil, san." Bayan Felicia başını

salladı. "İnsanın hatırladığı şeyler ne kadar şaşırtıcı."

"Demek adı John'du."

"Evet. Ondan hoşlanmamıştım."

"Neden?"

"Onda bir şeyler vardı. Kurnaz bir adam olduğunu düşündüm. Aslında bunu neredeyse Fred'e de söylüyordum ama boş verdim."

"Ne derdiniz?"

"Onu uyarırdım."

"Adamın tehlikeli olduğunu mu düşünüyordunuz?"

Bayan Felicia başını hayır anlamında salladı. "Fiziksel olarak tehlikeli değil. Bir şey çalabileceğim düşünmüştüm. Onda sinsi bir hava vardı. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Evet."

"Ama çok belirgin olmadığı için bir şey söylemedim. O günden beri onun hakkında hiç

düşünmedim herhalde. Onu bir daha görmediğime de eminim."

"Eğer bir daha..."

"Evet" dedi. "Hemen sizi arayacağım, bundan emin olun." Resme bakarak kaşlarını çattı.

"Kesinlikle sarı. Yani adı. John, sarı yazıyla, sol göğüs cebinin üzerinde."

Kashin Binası'nm müdürü resimdeki kişiyi tanımadı çünkü müdür Fred Karp öldüğü sırada orada çalışmıyordu. Batı Otuz Yedinci Sokak'taki yönetim bürosuna gittim. Orada da kimse resmi teşhis etmedi ama bir kadın personel kayıtlarını inceleyerek John Siebert adlı bir çalışan buldu. Bu adam Karp'ın ölümünden beş ay önce işe başlamış, üç hafta sonra ayrılmıştı.

"Ayrılma Nedeni" bölümünde "Florida'ya Taşınma" yazdığını söyledi kadın.

"Sanırım emekli olmaya karar vermiş" dedim.

Hal Gabriel yaşamının sonuna doğru münzevi bir yaşam sürmeye başlamıştı. Evinden çok az çıkıyor, Çin lokantasına ve içki dükkânına siparişler veriyordu. Batı Yakası Doksan İkinci Sokak'taki evinin çevresinde yarım düzine Çin lokantası vardı. Gabriel'i kendini asmış

buldukları tarihte, yani on iki yıl önce hangi lokantanın çalıştığını bilmiyordum ama henüz beyaz ırktan bir servis elemanı çalıştıran bir Çin lokantası da bilmiyordum.

Broadway'de bir blok doğudaki iki içki dükkânını denetledim. Her ikisi de yeni el değiştirmişti. Biri sahibi emekliye ayrılıp Miami'ye taşınınca el değiştirmişti. Öbürünün sahibi beş yıl önce bir soygunda öldürülmüştü. İki dükkânda da kimse resimden James Shorter'ı

tanıyamadı.

Yanımda TJ vardı, ikimiz sokağın iki tarafında çalışarak kafelere ve pizzacılara resmi gösteriyorduk. Poseidon'daki kasiyer resme bakarak, "Onu yıllardır görmedim" dedi.

"Sahanda iki yumurta, kızarmış ekmek, tereyağı istemez." Yüzümdeki ifadeye bakarak sırıttı.

"Hafızam iyi ha?"

Fazla iyi. Ona iltifat ederek karşı tarafa geçtim. TJ sokağın karşısındaki kuru temizleyicinin de Shorter'ı resimden tanıdığını ve adının Smith olduğunu söylediğini anlattı.

"Doğru, Smith" dedim. "Ve kızarmış ekmeğe tereyağı istemezmiş."

"Ha?"

"Smith ha? On iki yıl önceki bir kişiyi bu adam nasıl hatırladı?"

TJ, "Kadın" dedi. "Bu kadın onu hatırlıyor, çünkü takım elbisesisinin ceketini almaya gelmemiş. Bayan ceketi yıllarca tutmuş, sonunda geçen yıl bir hayır kurumuna vermiş. Ona resmi gösterir göstermez başının derde gireceğinden korktu. 'Ceketi uzun süre tuttum' dedi."

Hal Gabriel'ın oturduğu binada kimse resmi teşhis etmedi, 1981 yılının kiracı listesinde de bir şey yoktu. Ama köşede bir otel vardı ve eski kayıt defteri, Gabriel'ın ölümünden birkaç ay önce bir Joseph Smith'in dördüncü katta bir oda tuttuğunu gösteriyordu. Cesedin bulunmasından bir hafta sonra Bay Smith ayrılmış ve gittiği yerin adresini bırakmamıştı.

Rumpelstiltskin.

Onu sık sık düşünüyordum, masaldaki şeytani cüceyi. Shorter'm bununla nasıl bir ipucu kastettiğini ya da bunun gerçekten bir ipucu olup olmadığını bilmiyordum. Diğer ölümlerin olduğu yerlerde de onun izine rastladım.

Önemli değildi. Elimdekiler hiçbir yere götürmüyordu beni.

O kadar uzun zamandır detektiflik yapıyordum ki sürecin bazı bölümleri benim için otomatik bir duruma gelmişti. Son yıllarda zaman zaman geçinmek için başka işler bulmaya çalışmış ve her seferinde de yaptığım işin bu olduğunu, bunda bir dereceye kadar başarılı olduğumu ve deneyimimle yeteneğimin bana başka bir şey için donanım sağlamadığını kavramıştım.

Gene de anlamanın başlangıcında bile değilim.

Bazen çok çabuk olur. Sokağın bir yanma, diğerinin alt tarafına gidersin, her kapıyı çalarsın ve her yeni bilgi yerine oturur, sana yeni bir sokak, çalınacak yeni kapılar gösterir. Sonunda yeterince sokağı dolaşmış, yeterince kapıyı çalmış olursun ve son kapı açılır, yanıt oradadır.

Kolay değildir ve basit olması az görülür ama ortaya çıkma biçiminde bir mantık vardır.

Ama her zaman böyle olmaz.

Bazen yapboz gibidir. Bütün düz kenarlı parçaları ayırır ve dış kenarları yerine koyarsın.

Sonra parçaları renklerine göre ayırır ve biraz ilerleme kaydedene kadar parçaları denersin.

Belirli bir parça arıyorsundur ve orada değildir. Kayıptır. Tam üreticiye bir şikâyet mektubu yazmak isterken o belirli yere üç-dört kez denemiş olduğun bir parçayı alırsın. Aradığının bu olmadığını bilirsin ama bu kez oraya uyar.

Her zaman böyle de olmaz.

Jim Shorter, nam-ı diğer Joseph Smith, nam-ı diğer John Siebert. Nam-ı diğer Rumpelstiltskin mi?"

Elaine, "Belki monogramlı bir valiz çaldı ve ondan ayrılmaya dayanamıyor" diye öne sürdü.

"Yaşadığı yerlerde" dedim, "pahalı bir mağazanın adını taşıyan torbalarla görünürsen şüpheli kişi olursun. Ama şu baş harfleri kullanmaktan hoşlanıyor. JS neyin açılımı?"

"Joan Scherman." "Joan Scherman kim?"

"Bir foto stilisti. Dün dükkâna geldi ve bir dergi reklamında kullanılmak üzere küçük Biedermeier iskemleyi kiralamak istedi. Onu üç elliye almıştım ve üç yüz dolara satacaktım.

Bayan Scherman iki günlüğüne kiralamak için yüz dolar ödüyor. Harika değil mi?"

"İskemleyi geri alırsan harika olur."

"Ah, bana depozit bıraktı. Para kazanmak için iyi bir yol, sen de öyle düşünmüyor musun?

Ama bu sana yardımcı olmuyor."

"Hayır."

"JS, JS, JS, Jonas Saik, Jöleli Sandviç. Özür dilerim, hiç yardımım dokunamıyor."

"Önemli değil."

Kırıttı. "Buldum" dedi. "Jale Seksi. Ne diyorsun?"

"Sanırım yatma zamanı geldi" dedim.

Sonra yatağa giderek James Shorter'ı da, takma adlarını da tamamıyla unuttum. Ertesi sabah tıraş olurken tekrar aklıma geldi.

Takım elbise giyip kravat taktım, bir fincan kahve içtim ve taksiye binerek Penn Istasyonu'na gittim.

On altı saat sonra Penn îstasyonu'ndan çıktım. Saat gece-yarısını geçmişti. Konuşmak istediğim bir kişi vardı ama onu aramak için saat geç olmuştu. Sabaha kadar beklemem gerekiyordu.

Hava serinlemişti ve günün büyük kısmında ayakta olmama karşın son birkaç saati trende oturarak geçirmiştim. Bacak larımdaki uyuşukluğu gidermek istedim ve Onuncu Cadde, Ellinci Sokak'taki köşeye kadar yürüyerek kaslarımı açtım.

Mick Ballou'ya, "Bugün seni düşündüm" dedim. "Washington'daydım ve Vietnam Anıtı'na bakmaya gittim."

"Öyle mi?"

"Kardeşinin adını gördüm."

"Ya!" dedi. "Öyleyse kimse adını silmemiş."

"Hayır."

"Sileceklerini sanmamıştım" dedi, "ama kimin ne yapacağını bilemezsin ki."

"Bilemezsin."

"Görülecek bir manzara değil mi? Anıt. Biçimi ve bütün o adlar. Art arda adlar."

"Bir dizi ölü adam" dedim. "Bunda haklıydın."

"Yalnızca Dennis'in adına bakmak için gitmiş olamazsın. Onu pek tanımıyordun."

"Doğru."

"Eddie Dunphy'yi tanıyordun, Eddie de Dennis'i tanıyordu ama bunun dışında..."

"Onu görünüşünden tanıyordum ama hayır aslında onu tanımıyordum."

"Öyleyse Washington'da başka işlerin olmalı ve hazır oradayken Anıt'a bakmayı düşündün."

"Hayır" dedim. "Aslında sırf Anıt'a bakmak için oraya gittim."

"Öyle mi?"

"Rehberi kullandım" dedim, "ve Dennis'in adını ve orada öldüğünü bildiğim birkaç başka insanın adını buldum. Lisede tanıdığım bir kızın erkek kardeşi. Yirmi-yirmi beş yıl önce orada öldürülen kişiler. Yıllardır ilk kez onları düşündüm ve adlarını, nerede olduklarını bulmaya çalıştım."

"Ah."

"Sonra kendimi senin yaptığını anlattığın şeyi yaparken buldum: Duvar boyunca yürümek ve rastgele adları okumak. Çok etkileyiciydi. Yalnızca bunun için bile, gittiğime memnun oldum."

"Ama yalnızca bunun için gitmedin."

"Hayır" dedim. "Gitmedim. Aradığım bir ad daha vardı?"

"Buldun mu?"

"Hayır, orada değildi."

"Yani bütün o yolu hiç uğruna gitmiş oldun."

"Hayır" dedim. "Aradığımı buldum."

29

Ray Gruliow ile Belediye Binası'ndan bir blok ötedeki Pasaklı Mary adlı bir barda buluştum Orada avukat ve bürokratlara öğle yemeği veriliyordu.

Bann spesiyalitesi, üzerine kaşar peyniri eritilmiş ve tas kebabıydı ama öğle yemeğinden çok önce oraya gelmiştik ve bar geceden kalmış olabilecek birkaç bar müdavimi dışında boştu.

Çetin Ceviz Ray de geceden kalmış gibi görünüyordu. Yüzü solgundu, gözlerinin altında siyah halkalar vardı. Oraya gittiğimde bir bölmeye oturmuş kahve içiyordu, garsona aynısından alacağımı söyledim.

Gruliow, "Hayır almayacak" dedi. "Normal bir kahve içecek. Şekersiz, değil mi?"

"Şekersiz" dedim.

"Ben de sert bir kahve daha alacağım." Garson çekildikten sonra kahvenin içine içki koydurduğunu açıkladı. Bunu tahmin ettiğimi söyledim.

"Eh, iyi bir gözlemcisin" dedi. "Genellikle güne böyle başlamam ama dün geceyi kötü

geçirdim. Her neyse, saatlerdir ayaktayım. Dokuzda duruşma başladığı zaman orada olmam gerekiyordu. Ertelettim ama oraya giderek bunun için uğraşmam gerekti." Güçlü kahvesinden bir yudum aldı. "Kahve fincanlarından içki içmeyi seviyorum" dedi. "Bana tçki Yasağı'nın nasıl bir şey olduğu hakkında fikir veriyor. Bir fincan kahvede içki tadını da seviyorum.

Kafeinin çok keskin olmasını önlüyor."

"Bilirim."

"Sen de mi böyle içerdin?"

"Eh, arada bir" dedim. Resmin bir fotokopisini çıkararak ona verdim. Ray kâğıdı açtı, resme baktı, başını hayır anlamında salladı ve resmi tekrar katlamaya başladı. Onu durdurmak için elimi uzattım.

"Tanrım" dedi. "Bu adamın çirkin yüzüne o kadar çok baktım ki rüyalarımda görmeye bile başladım. Üstelik artık her yerde onu görmeyi bekliyorum, ne demek istediğimi anlıyor musun? Bu sabah taksi geldiğinde,

o mu değil mi diye şoföre gizlice göz attım. Senden önce garsona da bakmıştım."

"Şimdi resme bir daha bak" dedim.

"Zaten görmüş olduğum bir şeyde başka ne göreceğim?"

"Bu adamı tanıyordun."

"Yüzünün tanıdık geldiğini sana söylemiştim ama..."

"Onu otuz yıldır görmedin. Tanıdığında yirmi beş yaşla-rmdaydı."

Rakamları saydı, kaşlarını çattı. "Şimdi kırk sekiz yaşında, değil mi. Otuz yıl önce..."

"Ya sahte kimliğine uygun olsun diye ya da güvenlik işi için çok yaşlı bulunmasın diye yaşı

hakkında yalan söyledi. Gerçek yaşı bundan sekiz ya da dokuz yaş daha büyük. Ve söylediği en büyük yalan da bu değil."

"Tanrım, onu tanıyorum" dedi. "Yüzünü zihnimde canlandırabiliyorum. Onu konuşurken görebiliyorum, neredeyse sesini bile duyabiliyorum. Bana yardım et, olur mu?"

"Adını da biliyorsun. Yıllık toplantılarınıza katılırdı."

"Bizim yıllık..."

"Yıllar önce" dedim, "onun öldüğünü sandınız."

"Tanrım" dedi. "Bu o, değil mi?"

"Sen söyle Ray."

"Bu o" dedi, "Severance."

"Buraya gelmeden önce birkaç yere uğradım" dedim. "Lew Hildebrand'ın evine gittim ve onu işe gitmeden önce yakaladım. Avery Davis'i bürosunda ziyaret ettim. Her ikisi de resmi Jarne Severance olarak teşhis ettiler. Aslında Davis katilin Severance'la benzerliğini fark ettiğini ve Severance'ın ölü olduğunu bilmese bundan söz edeceğini söyledi. Herkes onun ölü olduğu nu biliyordu, nasıl unutabilirdi ki? Bütün o yıllar boyunca onun adını okumuştunuz."

"Ve ölü değil?"

"Dün Washington'a gittim" dedim. "Adının Vietnam Anıtı'na yazılıp yazılmadığını görmeye gittim."

"Orada adı yok muydu?" "Hayır."

"Bunun bir şeyi kanıtladığından emin değilim Matt. Doğrulukları yüzde yüz değil. Anıt'a konulmamış insanlar da var, savaştan sağ çıkıp adlarının taşa yazıldığını görenler de."

"Askere hiç gitmedi" dedim. "Vietnam'a hiç gitmemiş mi?"

"O dönemde askerde değildi. Gaziler Derneği'ne gittim ve Pentagon'da tanıdıkları olan birini buldum. Askerlik kayıtlarında ayrıntılı bir araştırma yaptılar. Hiçbir askerlik işinde çalışmamış. Askere çağrılıp çağrılmadığını ya da kaydolma zahmetine katlanıp katlanmadığını bilmiyorum. Bunu öğrenmek daha zor olur ve bunun önemli olduğundan emin değilim. Ama asıl önemli olan, Severance Vietnam'da ölmedi, başka bir yerde de ölmemiş

görünüyor. Çünkü hâlâ yaşıyor."

"Olanaksız görünüyor bu."

"Avery Davis, insanın otuz yaşında evlatlık olduğunu Öğrenmesi gibi dedi."

"Ne demek istediğini anlıyorum. Severance'ı pek tanımazdım. Hiçbir zaman fazla konuşmadı.

Onu birkaç yıl boyunca yılda bir kez gördüm, sonra bir yemeğe gelmedi, çünkü ordudaydı.

Ertesi yıl ya da ondan sonraki yıl Homer onun adını okudu. O zamandan bu yana her yıl onun adını duydum."

"Kulübe nasıl seçildi?"

"Bilmiyorum. Ya birinin arkadaşıydı ya da Homer onu kendi başına buldu. Lew ya da Avery..."

Başımı hayır anlamında salladım. "Onunla ilk kez Cunningham'da karşılaşmışlar. Oraya nasıl geldiğini bilmiyorlar. Kendisine ölü süsünü nasıl verdi merak ediyorum. Ölümünü nasıl öğrendiniz?"

"Bir düşüneyim." Sert kahvesinden bir yudum aldı. "Tanrım, o kadar uzun zaman önce ki.

Homer'in ondan gelen bir mektubu okuduğunu hatırlar gibiyim. Bedeninde üniforma olmasına rağmen kalbinin bizimle olduğunu yazıyordu. Çok yakında bizimle birlikte olmayı umut ediyordu ve eğer başına bir şey gelecek olursa, bize bilgi verilmesini ayarlayacaktı."

"Sizi hazırlıyordu."

"Sanırım. Homer'in onun adını Phil Kalish'le birlikte okuması ve birkaç ay önce bir telgraf aldığını söylemesi bir yıl sonra olmalı." .

"Telgrafı kimden almış?"

"Söylediğini sanmıyorum. Galiba ya ordudan ya da Seve-rance'ın bir akrabasından olduğunu düşündüm. Açık ki her ikisinden de değildi, nasıl imzalandığı önemli değil. Telgrafı

Severance'ın kendisi göndermiş."

"Evet."

"Bizi öldürmeyi o zamandan mı planlamıştı?"

"Söylemesi zor."

"Ama neden, Tanrı aşkına? Ona ne yaptık biz?"

"Bilmiyorum" dedim. "Biliyorsun, onunla birkaç kez yan yana geldim. Aynı masada oturdum."

"Söylemiştin."

"Yaşayan üyelerle, hiç değilse büyük kısmıyla da tanıştım. Onu sizinle birlikte aynı yemekte düşünmek zor. Hepiniz çok çalıştınız, kendiniz için başarılı yaşamlar kurdunuz, o ise otellerde kalıyor, dışarıda yemek yiyor ve çalıştığı zamanlar çinecek kadar para kazanıyordu. Son otuz yılda farklı yönler seçmeniz aradaki farklılığın bir nedeni olabilir ama daha başlangıçta farklıydı herhalde."

"Allah kahretsin" dedi. "Ölünün arkasından kötü konuşmak istemiyordum ama artık söyleyebilirim, değil mi? O, kaybedenlerdendi."

"Kaybedenlerden."

"Bir 'hiç kimse', bir sefil. Başarılı olamayacak bir adam Haklısın, bizim çapımızda değildi.

Diğerleriyle aynı masaya dahil değildi."

"Belki kendisi de bunu kavradı" dedi. "Belki bu onu çok kızdırdı."

Gruliow, Severance'ın nedenleri üzerine varsayımlar yürütmek istiyor, aklından geçenleri söylüyordu. "Daha önce" dedi, "katilin kim olduğunu ya da nedenlerinin ne olduğunu öğrenmeden önce, bütün olayın bir tür kolektif erotomania biçimi olduğu, rahatsız bir kişinin çoğunlukla ünlü bir kişiye kafasını takması olduğu kafama dank etti. David Lettermann'ın evine sürekli giren kadın gibi. Ya da John Lennon'ı öldüren çılgın gibi."

"Sonrasında" dedim, "onun nedenlerini düşünmek için çok zaman olacak."

"Sonrasında mı?"

"Kilit altına konulduktan sonra" dedim. "Bunun en kısa zamanda olmasını sağlamanın zamanı

geldi. Korkarım gidebileceğim noktaya kadar gittim Ray. Bundan sonrasını profesyonellere devretmeye hazırım."

"Seni hiçbir zaman bir amatör gibi görmedim."

"Sıra bir insan avına geldi mi amatörüm. Onu hızlı yakalamanın yolu bu. Polisler, tabloid basın ve 'Amerika'da En Çok Arananlar' arasında saklanabilmesinin yolu yok."

Gruliow bana baktı. "Ya bize ne olacak?"

"Kulüp ortaya çıkacak" dedim. "Eğer kastettiğin buysa. Ama bundan kaçınmak mümkün değil."

"Değil mi?"

"Kaçınmanın bir yolunu göremiyorum."

Elini çenesine koydu. "Diyelim ki o New York'ta" dedi. "Onu bulabileceğini sanıyor musun?"

"Polis olmadan mı?"

"Polis ya da basın olmadan."

"Onların kaynaklarına sahip değilim."

"Hayır ama elinin altında başka kaynaklar var. Sana önemli miktarda bir bütçe verebiliriz.

Sana bir para ödülü de verebiliriz."

"Olanaksız değil" dedim. "Ama yalnızca kaçınılmazı geciktirmiş olursunuz. Severance duruşmaya çıkınca olay açığa çıkacak ve bir tiyatro oyunu kadar sansasyon yaratacak."

"Duruşmaya çıktığı zaman."

"Evet."

"Peki, duruşmada ne olur sence? Ve sonrasında?"

"Ne demek istediğini anladığımdan emin değilim."

"Ne olur? Duruşmanın sonucunda ne çıkar?"

"Sanırım cinayetten hüküm giyer" dedim. "Avukat olarak Çetin Ceviz Ray'i tutmazsa."

Güldü. "Hayır, korkarım benim hizmetlerim olmadan idare etmek zorunda kalacak. Ama suçlu bulunacağından emin misin? Hangi cinayetindan yargılanır sence?"

"En sonuncusu: Billings."

"Peki, hani kanıt? Onu olay yerinde gören var mı? Otomobille bağlantısını kurabilir misin?

Bırak elinde olduğunu kanıtlamayı, bir cinayet silahı bulabilir misin?"

"Polis bu işe el atınca..."

"Sıraya dizilen adamların arasından onu tanıyabilecek bir iki tanık bulabilirler" dedi, "ama ben olsam buna güvenmezdim, ayrıca sana birçok tanık ifadesinin mahkeme salonunda pek işe yaramadığını söylememe gerek yok. Başka kimi öldürdü? Watson'in dul eşini mi?

Watson'in kendisini mi? Bunu kanıtlayabilir misin? Olay yerinde olduğunu biliyoruz, Alan'ın cesedini bulmuş ama kanıtın nerede?"

"Nereye varmak istiyorsun?"

"Söylemek istediğim, verilecek hükmün hiçbir biçimde kaçınılmaz bir sonuç olmayacağı.

Eski cinayetleri tamamıyla bir kenara atabilirsin. Boyd ve Diana Shipton'ı öldürdü. Atlanta'ya giderek Ned Bayliss'i vurdu, Hal Gabriel'ı kemeriyle astı, Tanrı bilir başka neler yaptı ve bunların hepsini unutabilirsin, çünkü

kanıtlamanın hiç yolu yok. Jüriyi, onun birini öldürdüğüne ikna edebileceğinden de ciddi biçimde kuşku duyuyorum."

Joe Durkin'in söylediği bir şeyi anımsadım. "Birinin hapse herhangi bir şey için girmesi çok şaşırtıcı" demişti.

"Bunu bilmiyorum" dedi. "Sistemin genellikle insanı hapse atma işini iyi becerdiğini düşünüyorum. Bazen fazla iyi. Ama bu demek değil ki Severance'ı içeri tıkacak durumdayız.

Allah kahretsin, onu çok sıkıştırırsan deli olduğunu iddia edecek ve olayı saptıracak.

Yaşamını anlamsız ve sistematik bir dizi cinayet mesleğine adamış. Onu jüriye akıl sağlığı

örneği olarak mı satmak mı istiyorsun?"

"Bunu ben bile yutmam."

"Ben de. Orospu çocuğunun zır deli olduğunu düşünüyorum. Aynı zamanda bir ömür boyu yetecek kadar zarar verdiğine de inanıyorum."

Bu konuşmanın nereye gideceği hakkında bir fikrim vardı ama oraya varmayı fazla istemiyordum. Garsonu çağırarak fincanımı tekrar doldurttum.

Gruliow, "Yanıldığımı söyle. Duruşmaya çıkacak, bütün cinayetlerden suçlu bulunacak ve cezaevine gönderilecek." "Kulağa güzel geliyor."

"Öyle mi? Kulübü ve tüm üyeleri istenmeyen bir popülerliğe kavuşturacak kesinlikle ama bundan kaçmamayız, öyle mi? Belki bir kurum olarak yaşarız. Kendi adıma her Mayıs'ta biraraya gelmekten vazgeçmeyi düşünemiyorum. Ama medyanın ilgisinin bunu değiştireceğini düşünmekten de nefret ediyorum."

"Çok yazık olur ama..."

"Ama burada bir ölüm kalım sorunundan söz ediyoruz ve spot ışıklarından uzak durma isteğimiz de görece olarak önemsiz. Bunu tartışmam bile. Ama biraz daha ilerleyelim.

Severance'a ne olur?"

"Yaşamının geri kalan kısmında kodeste olur." "Böyle mi düşünüyorsun?"

"Onun suçlu bulunduğunu varsaydığımızı sanıyordum. Mahkemenin onu azarlayarak beş

yıllık yasaklama vereceğini sanmam."

"Diyelim ki ömür boyu hapis cezası aldı. Ne kadar yatar?"

"Bu kişiden kişiye değişir."

"Yedi yıl mı?"

"Bundan daha fazla olabilir."

"Cezaevinde iyi davranış göstereceğini düşünmüyor musun? Şartlı tahliye kurulunu, değiştiğine ikna edeceğini düşünmüyor musun? Matt, adam yeryüzündeki en sabırlı orospu çocuğu. Otuz yıl boyunca bizi öldürdü ve daha ancak işin yarısında. Zaman geçirerek oyalanmaktan sıkılacağını mı sanıyorsun. Onu cezaevinde çalıştıracaklar, ha dışarda güvenlik görevlisi olarak çalışmış, ha kodeste el işi yapmış. Onu hücreye tıkacaklar, kaldığı bir dizi otel odası gibi bir odası daha olacak. Kıçının üstünde ne kadar uzun süre oturduğuna aldırır mı?

Otuz yıldır kıçının üstünde oturuyor. Er ya da geç onu çıkaracaklar, mucizevi biçimde ıslah olacağını bir an bile düşünüyor musun?"

Ona baktım.

"Eee? Düşünüyor musun?"

"Hayır, elbette hayır."

"Bıraktığı yerden tekrar başlayacak. Çıktığında Doğa Ana onun işinin bir kısmını yapmış

olacak zaten. Saflarımız zayıflamış olacak. Ama geride kalan insanlar olacak, peşimizden gelmeyeceğine bahse girer misin? Bizi birer birer seçmeye çalışmayacağına bahse girer misin?"

Ağzımı açtım ama bir şey söylemeden kapadım.

"Haklı olduğumu biliyorsun" dedi.

"Ölüm cezasına her zaman karşı olduğunu biliyorum."

"Kesinlikle" dedi. "Tartışılmaz biçimde."

"Bu sabah böyle konuşmuyorsun."

"Severance gibi bir adamın cezaevinden bırakılması büyük bir hata olur. Bu demek değil ki devletin ona resmi ölüm cezası vermesini düşünüyorum."

"Devletten söz ettiğimizi sanmıyorum." "Ya!"

"Medyayı ya da polisi işin içine sokmadan onu tutuklamak istiyorsun. Aynı biçimde hükmün verildiğini ve uygulandığını görmek istediğin duygusuna kapıldım."

"Diğer bir deyişle..."

"Onu senin için bulup öldürmemi istiyorsun" dedim. "Bunu yapmayacağım."

"Senden böyle bir şey istemem."

"Kendiniz öldüresiniz diye de onu bulmak istemiyorum. Nasıl yapacaksınız? Görevi kimin üstleneceğini saptamak için kibrit çöpü mü çekeceksiniz? Ya da onu bağlayıp herkesin ipi çekmesini mi isteyeceksiniz?"

"Sen olsan ne yapardın?"

"Ben mi?"

"Bizim yerimizde olsan."

"Bir seferinde sizin yerinizdeydim" dedim. "Bir adam vardı, adı... şey, boşver adını. Asıl söylemek istediğim nokta, beni öldürmeye yemin etmişti. Birçok başka insanı da öldürmüştü

zaten. Onu cezaevine gönderir miydim bilmiyorum ama onu orada sonsuza kadar tutmayacaklarını biliyordum. Er ya da geç onu bırakacaklardı."

"Ne yaptın?"

"Yapmam gerekeni yaptım."

"Onu öldürdün mü?"

"Yapmam gerekeni yaptım."

"Pişman mısın?"

"Hayır."

"Suçluluk duyuyor musun?"

"Hayır."

"Aynı şeyi yeniden yapar mısın?"

"Sanırım yaparım" dedim, "zorunda kalırsam."

"Ben de" dedi, "zorunda kalırsam. Ama aklımdaki bu değil. İnfazı ister devlet, ister birey yapsın, idam cezasına gerçekten inanmıyorum."

"Hiç anlamadım" dedim. "Açıklaman gerek."

"Açıklayacağım" dedi. Kahvesinden içti. "Bunu biraz düşündüm ve birkaç arkadaşla da konuştum. Bir dinle bakalım, nasıl bulacaksın."

Onu dinledim. Birçok soru sordum ve birçok itirazda bulundum ama Gruliow iyi hazırlanmıştı. İstediği hükmü kabul etmekten başka seçeneğim yoktu.

Sonunda, "Çılgınca geliyor" dedim, "maliyeti de..." "Bu sorun değil."

"Eh, etik açıdan bir itirazım yok" dedim. "Ve işe de yarayabilir."

30

Ağustos'un ilk haftasında öğleden sonra bir telefon geldi. Joe Durkin, "Matt, seninle konuşmak istiyorum. Neden karakola gelmiyorsun?" dedi.

"Memnuniyetle" dedim. "Ne zaman geleyim?" "Şimdi gelebilirsin" dedi.

Yoldan iki kahve kaparak hemen oraya gittim. Kahvelerin birini Joe'ya verdim. Kapağını

açarak kokuyu içine çekti. "Beni şımartıyorsun" dedi. "Buranın kahvesine alışmıştım. Bu nedir, Fransız kahvesi mi?"

"Bilmiyorum."

"Neyse ne, harika kokuyor."

Kahveyi masaya koydu, bir çekmece açtı, birkaç haftadır kentte dağıtılan el ilanlarından birini çıkardı. İlan standart bir kartpostal büyüklüğündeydi. Bir yüzü boştu. Diğer yüzünde Ray Galindez'in çizdiği James Severance'ın resmi vardı. Resmin altında da yedi haneli bir telefon numarası bulunuyordu.

Masanın üzerinden resmi bana doğru iterek, "Bu nedir?" diye sordu.

"Bir karta benziyor" dedim. Arkasını çevirdim. "Arka yüzü boş. Sanırım buraya mesajını, sağa da adresi yazacaksın. Pul köşeye yapışacak."

"Resmin altındaki senin telefon numaran."

"Ya, öyle" dedim. "Ama resmin bana ait olduğunu düşünüyorsan, pek benzemediğini söylemek zorundayım."

Uzanıp kartı benden aldı, bana baktı, baktı, tekrar baktı. "Nedense" dedi, "bu resmin sen olduğunu sanmıyorum."

"Ben de."

"Her kimse" dedi, "bir muhbir adamın resminin sokağın her yanına dağıtıldığını söyledi.

Kimse onun kim olduğunu ya da birinin onu neden aradığını bilmiyor. Bu yüzden bu telefon numarasını arayarak sormayı düşündüm."

"Sonra?" "Soruyorum."

"Şey" dedim, "üzerinde çalıştığım olayla bağlantılı bir şey."

"Dalga geçmiyorsun değil mi?" "Resimdeki kişi de önemli bir tanık olabilir." "Neyin tanığı?"

"Bunu söyleyemem."

"Ne yapıyorsun, kutsal emirler mi alıyorsun? Konuşmama hakkın var mı?"

"Beni bir avukat tuttu" dedim, "ve bana avukat-müvekkil güvence şemsiyesi altında olduğumu söyledi."

"Seni kim tuttu?"

"Raymond Gruliow."

"Raymond Gruliow."

"Doğru."

"Çetin Ceviz Ray."

"Ona böyle denildiğini duymuştum."

Resme bir kez daha baktı. "Adam tanıdık geliyor" dedi.

"Herkes aynı şeyi söylüyor."

"Adı ne? Bu da sır olamaz."

"Adını bilseydik" dedim, "onu bulmak çok daha kolay olurdu."

"Bir tanık onu gördü, bir ressamın yanma gitti ve resim de böyle ortaya çıktı."

"Bunun gibi bir şey."

"Bir ödül verilecek herhalde."

Karta baktım. "Komik" dedim, "burada ödülden söz edilmiyor."

"On bin papel olduğunu duydum." "Bu çok para."

"Bana da çok geliyor" dedi, "bir şapka fiyatına neler yaptığımı düşünürsek. Komik olan, resmi buraya hiç getirmemiş olman."

"Onu tanıyacağını düşünmemiştim. Tanımıyorsun, değil mi?"

"Hayır."

"Öyleyse resmi sana göstermenin bir anlamı yok."

Bana uzun uzun baktı. "Birinin başına büyük bir ödül konulursa, genellikle bulunmak istemeyen bir kişidir" dedi.

"Ah, bilmiyorum" dedim. "SoHo'da kaybolan küçük çocuğa ne demeli? Her yerde ödül ilanları vardı."

"Konu da bu. Bu adamın ilanları yok, değil mi?"

"Ben görmedim."

"Yalnızca gözden uzak bir yere koyabileceğin kartlar. Sokak lambalarında ya da posta kutularında hiçbir şey yok, ilan tabelalarında hiçbir şey yok. Yalnızca çevrede sessizce dağıtılan bir dolu kart var."

"Bu düşük bütçeli bir iş, Joe." "Büyük bir ödülle."

"Eğer sen öyle diyorsan" dedim, "ama ben gene de ödülle ilgili bir şey görmedim."

"Hayır, ben de görmedim. Bu kahve iyiydi." "Hoşuna gittiğine sevindim."

"Geçen sefer konuştuğumuzda" dedi, "şu eski cinayetleri araştırıyordun. Şu ressamla karısı, istediğinden fazlasını alan şu gay adam, yanlış yolcu alan şu taksici. Hatırladın mı?"

"Sanki dünmüş gibi."

"Bahse girerim, bu adamın onlarla bağlantısı var?"

"Nasıl olabilir ki?"

"Neden hep soruya soruyla karşılık veriyorsun?"

"Bir nedenim olması gerekir mi?"

"Boktan bir kurnazlık. Şu eski cinayetlerin durumu ne oldu bu arada?"

"Şu ana kadar söyleyebileceğim tek şey" dedim, "hepsi hâlâ ölü."

Beklemek çok zordu.

Joe Durkin beni aramadan on gün önce kartları sokaklara dağıttık. Profesyonel olarak bilgi dağıtma ve toplama işinde uzman olan Danny Boy Bell gibi birkaç insanla işe başladım ve Severance'in robot resmiyle telefon numaramın bulunduğu kartları verdim. TJ, Kırk îkinci Sokak'ta ve Deuce'da işe girişerek tanıdığı insanlarla konuştu, çevredeki ucuz ötelerle, pansiyonlara gitti. Gruliow birkaç telefon konuşması yaparak, beni yıllar önce savunduğu çeşitli suçlularla siyasi radikallere gönderdi. Bunlardan biri

hakkında, "Bu adam duruşmadan sonra beni kucakladı ve birinin öldürülmesini istersem onu aramamı söyledi" dedi. "Birkaç

kez buna niyetlendim, inan bana. İdam cezasına karşı olmam iyi bir şey, eski eşler için bile."

Severance'in Manhattan civarında olduğundan kesinlikle emindim. Manhattan'in dışında bulunmuşsa bile bunu hiç duymamıştım. Queensboro-Corona üniformasıyla sokaklarda devriye gezerek Alan Watson'i izlediği,.hatta (eğer doğruyu söylüyorsa) Watson'm karısıyla ilişki kurduğu bütün o aylar boyunca Manhattan'da yaşamayı seçmişti. Q-C bürosundan birkaç blok ötede ya da Watson'm Forest Hills'deki evine yakın bir yerde daha ucuz ve daha rahat bir oda bulabilirdi. Ama bunun yerine Doğu Doksan Dördüncü Sokak'a taşınmıştı. İşe gitmek için iki trene binmek, dönmek için de gene iki trene binmek zorundaydı.

Bu nedenle insan avının merkezini Manhattan'da kurdum ve Severance gibi birinin iyot gibi açığa çıkacağı kesimlere en fazla enerjimi ayırdım. Kendilerine otel ya da pansiyon diyen yerlere gittim, çevredeki yerlerde öğle yemeği yiyerek nereden kiralık oda bulabileceğimi sordum, çünkü çevredeki pansiyonların hiçbirinde tabela yoktu.

Kafelere, ayakkabı boyacılarına, barlara ve salaş kahvelere de kart bıraktık. Bundan sonra oturup beklemekten başka yapacak iş yoktu: Telefon çalarsa diye evde bekleme zamanı

gelmişti. İşin en zor kısmı da buydu.

İnsan bir şey yaparken daha kolaydır çünkü. Northwes-tern'daki odamda oturup bir maç ya da haber izlerken, kitap ya da gazete okurken, pencereden dışarıya bakarken bütün bu çabaların hiç işe yaramadığı, zaman kaybı olduğu düşüncesinden kaçamıyordum.

Manhattan'da olması gerekmiyordu. California'nm kumsalında uzanmış, New York'taki ateşin sönmesini bekliyor olabilirdi. Jersey ya da Connecticut'ta kulübün kent dışında oturan üyelerinin peşinde de olabilirdi. Ben burada telefonun çalmasını bekleyerek otururken o hedefini gözüne kestirmiş, cinayeti planlıyor olabilirdi.

Durkin ile konuşmamın ertesi günü telefonu çevirerek Lisa Holtzmann'ı aradım.

Bunun üzerine düşünmedim bile. Telefon elimin altındaydı ve numarasını bilinçli bir karar vermeden çevirdim. Telefon dört kez çaldı ve telesekreter devreye girdi. Mesaj bırakmadan kapadım.

Ertesi gün öğleden sonra tekrar aradım. "Seni düşünüyordum" dedim ama bunun doğru olup olmadığını bile bilmiyordum. Lisa bana gelmemi söyledi, ben de gittim.

İki gün sonra St. Paul'deki 8:30 toplantısına gittim. Verilen arada çıkarak onu köşedeki telefondan aradım. Hayır, dedi meşgul değildi. Evet, bir arkadaş hoşuna gidecekti.

O gece yatakta yanıma yatarak bana havacılık dergisinin sanat yönetmeniyle hâlâ görüştüğünü

anlattı. "Onunla yattım" dedi. "Şanslı bir adam."

"Neden konuşmaları kafamda planladığımı bilmiyorum. Sen hiçbir zaman söylemeni beklediğim şeyleri söylemiyorsun. Gerçekten şanslı bir adam olduğunu mu düşünüyorsun?

Çünkü ben böyle düşünmüyorum."

"Neden?"

"Çünkü ben bir fahişeyim. Önceki gece onu gördüm. Öğleden sonra sen geldin, sonra o gece onunla yemeğe çıktım. Eve birlikte geldik, seviştik. Öğleden sonradan dolayı hâlâ yorgundum ama gene de onunla seviştim."

Hiçbir şey söylemedim, o da söylemedi. Penceresinden New Jersey'ın bir Noel ağacı gibi ışıklı olduğunu görebiliyordum. Uzun bir andan sonra uzanıp ona dokundum. Başta kendini tutmaya çalıştığını hissedebiliyordum ama sonra her şeyi oluruna bırakarak tepki verdi. Çığlık atarak bana sarılana kadar ona dokunmaya devam ettim.

Daha sonra, "Yaşamını berbat ediyor muyum, Lisa? Bunu söylersen hemen vazgeçerim."

"Ne?" "Samimiyim."

"Öyle olduğunu biliyorum. Ama hayır, berbat etmiyorsun. Ben kendi yaşamımı

mahvediyorum. Herkes gibi." "Sanırım."

"Bir gün beni aramaktan vazgeçeceksin. Ya da bir gün arayacaksın ve sana 'hayır' diyeceğim,

'gelmeni istemiyorum.'" Elimi tutarak göğsünün üzerine koydu. "Ama henüz değil" dedi.

Günler gelip geçti, yaz bitmek üzereydi. Elaine ile birkaç sinemaya gittik, birkaç caz konseri dinledik. Toplantılara gittim ve içki içmedim.

Wally aradı ama ona parça başı iş alamayacağımı, üzerinde çalıştığım olayı bitirene kadar başka iş alamayacağımı söyledim.

Pazar günleri sponsorumla yemek yedim. Zaman zaman Grogan'ın Yeri'ne gittim, genellikle geceyarısı yapılan bir AA toplantısından sonra. Bir saat kadar Mick'le oturur ve her zaman konuşacak şeyler bulmayı başarırdık. Ama geceyi hiç uzatmadık ve eve her zaman şafaktan çok önce döndüm.

Elaine'in bir arkadaşı bizi haftasonu için East Hampton'a davet etti ama birkaç günlüğüne kentten ayrılmayı kaldıramayacağımı söyledim. Ona kendi başına gitmesini söyledim. Elaine bunu düşündü ve gitmeye karar verdi. Bütün o haftasonu boyunca sapıklık yapıp Lisa'yı

aramadım. Ray Gruliow ile, onun hoşlandığı bir deniz ürünleri lokantasına gittim. Onun sevdiği marka İrlanda viskisinden yoktu ama ona daha az egzotik bir içki verdiler ve Gruliow da akşam boyunca su gibi içti.

Sonuçta ona Lisa'yı anlattım. Nedenini tam bilmiyorum. Gruliow, "Hey, şuna bak. Adam, etten kemikten yapılmış meğer."

"Bundan kuşkulu muydun?"

"Hayır" dedi, "aslında değil. Ama insanların AA'ya katıldıktan sonra bu tür şeylerden vazgeçtiğini sanmıştım."

"Ben de öyle sanıyordum."

"Demek ikimiz de yanılmışız. Eh, bunu duyduğum iyi oldu. Senin için de iyi dostum. Bir insanın yaşamını sürdürmek için dört şeye ihtiyacı olduğunu biliyorsun, değil mi?"

Bilmiyordum. "Yiyecek, barınak ve kadın kukusu." Bu yalnızca üç tanesi, dedim. "Ve yabancı

kuku" dedi. "Dördüncüsü de bu."

İçki onu yoldan çıkarana kadar arkadaşlığı iyiydi, sonra bana defalarca aynı hikâyeyi anlatmaya başladı. Çok güzel bir hikâyeydi ama birkaç kere dinlemeye gerek yoktu. Onu taksiye bindirerek evine gönderdim.

Yankee'ler, birçok maç kazanarak ama Bluje Jay'lere karşı kazanmakta zorluk çekerek Doğu Amerika Ligi'ni ilginç hale getirmişti. Öbür ligde Metler sonuncu sırayı garantilemişti.

Eylül ayının ortasında bir Perşembe öğleden sonra otel odamda oturmuş yağmuru seyrediyordum. Telefon çaldı.

Bir kadın, "Resimdeki adamı arayan kişi siz misiniz?" diye sordu.

Zaman zaman telefonlar geliyordu. Resimdeki adam kimdi? Onunla ne yapmak istiyordum?

Ödül verileceği doğru muydu?

"Evet" dedim. "Benim."

"O parayı bana gerçekten ödeyecek misiniz?"

Soluğumu tuttum.

"Çünkü onu gördüm" dedi. "Nerede olduğunu biliyorum."

31

İki saat sonra Manhattan Caddesi ile 117. Sokak'in köşesinde, bir Haiti kilisesinin yanındaki çamaşırhanedeydim. Yanımda haki ve açık yeşil polo gömlek giymiş ve klipsti tahtasını almış

TJ vardı. Çamaşırhanenin yöneticisi altmış yaşlarında kısa boylu, bodur bir kadındı, boya olduğu izlenimini veren sarı saçları ve Avrupalı aksanı vardı. Beni arayan oydu ve karttaki adamı gözaltına alırsak gerçekten de on bin dolar alacağına ama elimizden kaçarsa hiçbir şey alamayacağına ikna etmek için çok zorlandım. Kadın bilgi vermeden önce vaatten daha çok şey istiyordu. Onu anlayabiliyordum. On ödeme olarak iki yüz dolar verdim ve karşılığında bir alındı kâğıdı imzalattım. Sanıyorum onu ikna eden alındı kâğıdıydı, çünkü onu kandırmayı

planlıyor olsam kâğıda dökülmesini neden isteyeyim ki? Benden dört ellilik alarak hep birlikte katladı, önlüğünün cebine tıktı ve çengelli iğneyle tutturdu. Sonra beni pencerenin yanına götürerek sokağın çaprazını gösterdi.

Gösterdiği bina, Birinci Dünya Savaşı'ndan önce yapılmış yedi katlı bir apartmandı. Cephe iyi onarılmıştı, bazı pencerelerden çiçekler sarkıyordu. Görmüş olduğum diğer pansiyonlara hiç

benzemiyordu.

Ama kadın, Severance'ın orada oturduğundan emindi. Çamaşırhaneye hiç değilse bir kez gelmiş, sonrasında kadın, birinin ona verdiği kartı hatırlamış ve çekmecede bulmuştu.

Kesinlikle oydu. Telefon numarasını neredeyse çevirecekti ama söyleyebileceği ne vardı? Ne adını, ne yaşadığı yeri biliyordu. Herkese her şeyi söylerse ödülü alacağından nasıl emin olabilirdi?

Bu yüzden hiçbir şey söylemeden adamın tekrar gelmesini bekledi. Kaldı ki çamaşır bir kez yapılan bir şey değildi. Giysilerinizi yıkarsınız, er ya da geç

yeniden yıkamanız gerekir.

Tekrar gelince tanıyacağından emin olmak için her gün karttaki resme bakıyordu. Belki de aslında o değil diye düşünmeye başlamışta ki, bugün adam çamaşır torbası ve Tide kutusuyla geldi. Oydu kesinlikle. Hiç kuşku yok. Aynı resimdeki gibiydi.

Giysiler önce çamaşır makinesinde, sonra kurutucuda dönerken neredeyse arayacaktı. Ama ödülü alacağından nasıl emin olabilirdi? Bu yüzden adamın, yüzünü gazeteye gömerek yıkama işi bitene kadar orada oturmasına izin verdi. Adam çıkınca kapıdan gizlice çıkarak onu izledi. Çamaşırhaneyi boş bırakmış, işini riske atmıştı. O yokken patronun geldiğini bir düşün. O yokken bir kaza olduğunu bir düşün.

Ama uzun süre yok olmamıştı. Avını bir buçuk blok öteye kadar izlemiş, adam bir dükkânda durunca sokağın karşısında beklemişti. Birkaç dakika sonra adam temiz çamaşır torbasına ek olarak bir alışveriş çantasıyla dışarı çıktı ve geldiği yöne doğru yürümeye başlayarak çamaşırhanenin karşı çaprazmdaki apartmana girdi.

Kadın apartmanın girişinden adamın asansöre bindiğini ve kapıları arkasından kapattığını

gördü. Hangi katta olduğunu göstermek için asansör bir kata yaklaşınca o katın ışığı

yanıyordu. Girişten adamın hangi kata çıktığını göremedi ama asansörün meşgul ışığı sönünce ıssız antreye girerek çağırmak için düğmeye bastı. Hemen beşinci katın ışığı yandı.

"Yani beşinci katta" dedi kadın. "Hangi daire olduğunu bilmiyorum."

Hâlâ orada olduğunu sanıyordu. Buna yemin edemezdi çünkü yapılacak işleri vardı: Yıkama ve kurutma, sonradan almak üzere çamaşırlarını ona bırakmak için fazladan para ödeyen müşteriler için giysileri katlama. Bu yüzden her ânını binanın girişini gözleyerek geçirememişti ama yapabildiği kadar bakmış ve adamın çıktığını görmemişti.

TJ zilleri ve posta kutularını kontrol ederken onunla antrede karşılaşma ya da beşinci kat penceresinden görülme riskine atılmak istemediğimden çamaşırhanede kaldım. TJ beşinci kattaki kiracıların listesiyle geri döndü. Beşinci katta on iki daire ve her zil ya da posta kutusunda bir ad plakası vardı. Soyadların hiçbiri S ile başlamıyordu.

Yüzümü yana çevirerek kapıdan gizlice dışarıya çıktım, 116. Sokak'in köşesine kadar yürüdüm, sonra karşıya geçerek Severance'ın oturduğu binaya geri döndüm. Kapıcının zilini çalınca cızırtılı diyafondan bir ses geldi. "Araştırma. Sizinle konuşmak istiyorum" dedim. Alt kata inmemi söyledikten sonra içeri girebilmem için otomatiğe bastı.

Asansörle aşağıya indim, ÇAMAŞIRHANE ve DEPO yazılı iki asma kilitli kapıyı geçtim.

Koridorun sonunda açık bir kapı vardı. İçeride beyaz saçlı bir adam televizyon izleyerek kahve içiyordu. Elleri artiritliydi, üstleri koyu renk lekelerle doluydu. Ona resmi gösterdim ama önce Severance'ı tanımadı. Beyefendinin beşinci katta oturduğunu sandığımı söyledim.

"Ah" dedi ve okuma gözlüğünü alarak resme bir kez daha baktı.

"Önce tanımadım" dedi. "Silverman bu."

"Silverman mı?"

"Beş-K. Tierney'lerin devrettiği kiracı."

Kevin Tierney, Columbia'da üniversitede çalışıyordu, karısı da Batı Seksenler'de bir özel okulda öğretmendi. Yazın tatile çıkmışlardı ve Yunanistan ile Türkiye'yi dolaşıyorlardı.

Ayrılmalarından kısa süre önce Joel Silverman'ı tanıştırarak evlerinde kalacak bir arkadaşları

olduğunu söylemişlerdi.

"Ama arkadaşları değildi" dedi. "Bütün ay insanlara evlerini gösterdiler. Ev sahibine haber vererek kirayı resmi olarak devretmek istemediler, bu

yüzden evi tutan kişi onların arkadaşı

oluverdi, ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi? Tierney bunu görmemem için bana birkaç kuruş verdi, çok nazik tabii, buna şüphe yok ama bu adamın nereden geldiğini göstermez, değil mi?"

Peki Silverman nasıl bir kiracıydı?

"Onu hiç görmüyorum. Bu nedenle hemen tanıyamadım siz beşinci kat diyene kadar. Onun için yapılan bir şikâyet yok, ondan gelen bir şikâyet yok. Herkes onun gibi olsa keşke."

Arama emri, destek ekibi ve çelik yeleği olan bir polis olsaydım, hemen içeri girerdim. Bir adamı yangın çıkışına, diğerlerini çıkışlara yerleştirir, elimde silahımla kapıdan içeriye girerdim.

Ama bunun yerine sokağın karşısındaki çamaşırhanede bekledik. Karşıdaki girişe ve bulunduğumuz yerden görünen 5-K pencerelerin bir kısmına bakmak için TJ ile sırayla nöbet tuttuk. TJ sürekli daireye girmek için stratejiler kuruyordu. Getir götürcü çocuk, Profesör Tıerney'nin bir öğrencisi, hamambö-ceklerini ilaçlamak için gelen görevli olabilirdi. Ona yalnızca beklemesini söyledim.

Günbatımından hemen önce Severance'm penceresinde ışık yandı. Bu sırada ben telefondaydım, ışığı bana TJ gösterdi. Artık hâlâ orada olduğunu, biz oraya gelmeden önce ya da başka yerlere bakarken gizlice kaçmadığını biliyorduk.

TJ köşeye giderek pizza ve iki Cola'yla döndü. Ben bir telefon daha ettim. Sokağın karşısında ışık söndü.

TJ, "Bu ne demek?" dedi. "Uyuyacak mı?" "Saat uyumak için çok erken."

Beş dakika sonra Severance bir tişört ve asker elbisesiyle binanın önüne çıktı. Saçlarını onu son kez gördüğüm zamanda-kine göre daha kısa kestirmişti ama o olduğu su götürmezdi.

TJ'e "Git" dedim. "Çağrı cihazını aldın mı?"

"Her şeyi aldım. Onu gözünün önünde tutmaya çalış ama seni fark etmesindense kaybetmeyi göze al. Onu kaybedersen cihazı çaldırarak bana bildir. Şifreyi biliyorsun."

"Hepsini yazdım."

"Cihazı çaldırdıktan sonra buraya geri dön ve girişi gözaltında tut. Eve geldiğini gördüğün zaman tekrar çaldır. Onu gözden kaybetmen önemli değil ama seni fark etmemesine çalış."

TJ sırıttı. "Hey, merak etme, Murray. Kimse, Gölge'yi fark edemez."

Kapıcıdan, rüşvet karşılığı yedek anahtarı almıştım. Bir anahtar binadan içeri girmemi sağladı. İki anahtar 5-K dairesinin çift kilitli kapısını açtı. Karanlık daireye girdim, kapıyı

kapadım ve kilitledim. Hiç ışık yakmadan evin içinde gezinerek orayı tanımaya çalıştım.

Büyükçe bir oturma odası, küçük bir yatak odası, pencereli bir mutfak ve eskiden küçük bir yatak odası olması gereken bir çalışma odası vardı.

Oturup bekledim.

Tierney'nin dev kütüphanesinden bir kitap alıp okuyabil-seydim zaman daha hızlı geçerdi ama pencerede ışık görünmesi riskine atılmak istemiyordum. Aynı nedenle televizyonu da açmadım. Sıkıntı değil ama yorgunluk önemli bir sorundu. Zihnim dağılıyor, gözlerim kapanıyordu. Mutfağa giderek beni ayık tutacak bir şeyler aradım ve soğutucuda yarısı dolu, çekilmemiş kahve kutusu buldum. Cebime bir avuç kahve tanesi atarak ara sıra çiğnedim.

Kafein mi, yoksa tadının acı oluşu mu işe yaradı bilmiyorum ama öyle ya da böyle gözlerim açık kaldı.

Oraya girdikten kırk beş dakika kadar sonra TJ'in çağrı cihazı öttü. Bütün sistemi iki haneli sinyaller üzerine kurmuştuk ama yedi haneli numaraya birden basmıştı. Telefonu alarak numarayı çevirdim.

Telefon çaldığı an TJ açtı. Kısık sesle konuşuyordu. "Sinemadayız. Onu Broadway'e kadar izledim. İnsanların izlenip izlenmediklerini anlamak için arkalarına nasıl baktıklarını bilirsin.

Bunu yapmadı."

"Herhalde iyi bir şeydir."

"Ama belki de kurnazlık yapıyor, diye düşündüm. Belki sinemaya giderek yan çıkışından kaçacak. Büyük boy patlamış mısır aldığı an telaşlanmamam gerektiğini anladım. Adam zaman geçiriyor, Jason."

"Sinemada mısın?"

"Lobiden telefon ediyorum. İçeri girip oturduğu yeri gördüm. Hemen seni aradım. Gözümü

üstünden ayırmamak için geri döneceğim. Perdeye hiç bakmayacağım, emin ol. Ne izlediğini biliyor musun?"

"Ne?"

"Jurassic Park."

"Sen bu filmi görmüştün, değil mi?"

"İki kez. Adamım, dinazorlara hasta oluyorum. Soyları tükenmiş olmasa gider kendim öldürürdüm."

Film 10:15'te bitecekti, şifrelerimize bir sinyal daha ekledik. Onu yirmi geçe cihaz öttü, TJ'in 5-6'ya basarak sinemadan çıktıklarını işaret ettiğini anladım. Sonraki bir saat boyunca üç kez cihazı çaldırdı. Hepsinde aynı şifre vardı: 2-4, yani Seve-rance'ı hâlâ izliyorum. On ikiye on kala çağrı cihazı bir daha çaldı. 1-1 şifresi Severance'ın binadan içeriye girdiğini belirtiyordu.

Cihazı kapadım. Artık ses çıkarmasını istemiyordum. Bir iskemleyi kapının sol tarafına koydum.

Silahı çıkardım, öğleden sonra ilk telefon geldiği zamandan beri taşıdığım silahı. Elimi alıştırmak için döndürdüm.

Silahı kucağıma koyarak orada oturdum, bekledim.

Dikkatle dinliyordum ama hiç ayak sesi duymadım. Koridor halı kaplıydı ve sanırım bu yüzden ayak sesi duyulmuyordu çünkü varlığına ilişkin ilk uyarı anahtarın kilitteki dönme sesiydi. Bir kilidi açtı, sonra uzun bir sessizlik oldu: Bir şey sezdiğinden kaygılanmama yol açacak kadar uzun bir sessizlik. Sonra tekrar anahtar sesi işittim, Severance ikinci kilidi de açtı. Kapı kolunun döndüğünü gördüm, kapının içeriye doğru açılmasını izledim.

Severance içeri girdi, otomatik olarak ışığı yakmak için uzandı ve otomatik olarak kapıyı

kilitlemek için döndü.

"Severance!" dedim.

Sese doğru hızla döndü. Silahı kaldırdım, bana bakmak için dönerken bedenine nişan aldım ve tetiği çektim. Çok az ses çıktı.

Severance önce bana, sonra göğsüne baktı. Tişörtünden on santim uzunluğunda bir dart sallanıyordu. Yavaş çekim hareketle elini uzattı. Parmakları dartın üzerine kapanamadı.

Denedi, Tanrım nasıl denedi ama yapamadı.

Sonra gözleri kaydı ve yere düştü.

Kılıftan bir dart daha alarak tabancaya koydum. Birkaç dakika ayakta durarak ona baktım, sonra nabzını ve soluğunu kontrol etmek için üzerine eğildim. Yanımda iki kelepçe getirmiştim ve ikisini de kullandım. Ellerini arkadan, ayaklarını da masa bacağına geçirerek kelepçeledim.

Ayağa kalkarak telefona gittim.

Severance uyandığında gördüğü ilk şey bendim. Katlanır bir metal iskemlede oturuyordum.

Severance alçak tahta bir platformun üstündeki bir şiltede yatıyordu. Elleri ve bir bacağı

serbestti ama ayak bileğinin birine takılı kalın bir çelik kelepçe vardı.

Kelepçenin diğer ucu bir iskemleye takılıydı, iskemlede yerdeki bir plakaya perçinlenmişti.

"Matt" dedi. "Beni nasıl buldun?" "Bulunması zor bir insan değilsin."

"İki saat dinazorları izledim, kapıdan içeri girdim ve bang! Beni nasıl ele geçirdin, sakinleştirici iğneyle mi?"

"Doğru."

"Tanrım, ne kadar süre baygın kaldım? Birkaç saat olmalı."

"Bundan daha uzun Jim."

"'Jim.' Ateş etmeden önce bana böyle seslenmemiştin."

"Hayır."

"Bana başka bir adla seslendin."

"Severance dedim."

"Neden söz ettiğini bilmiyormuş gibi davranmamın bir anlamı var mı?"

"Hiç yok."

"Elbette bant kaydı varsa..."

"Yok."

"Çünkü kimsenin bana haklarımı okuduğunu hatırlamıyorum."

"Kimse okumadı."

"Belki okuman gerekir ha?"

"Neden? Tutuklanmadın. Hiçbir şeyle suçlanmıyorsun."

"Öyle mi? Neyi bekliyorsun?"

"Bir duruşma olmayacak?"

"Anladım. Seni orospu çocuğu, neden gerçek bir silah kullanmadın? Neden işi bitirmedin?"

Ayağa kalktı ya da kalkmaya çalıştı ve bacağındaki zinciri fark etti. Fark eder etmez de, Tierney'lerin Morningside Heights'daki evinde Şark kiliminde yatmadığını anladı.

"Bu da nedir, içine sıçtığım bu kol demirleri? Hangi Allahın belası yerdeyim?"

"Red Hawk Adası."

"Red Hook ada değildir. Kentin kötü bir bölgesidir."

"Red Hawk, Hook değil. Georgia Körfezi'nde küçük bir ada."

"Georgia Körfezi hangi Allah'ın belası yerde?"

"Kanada'da" dedim. "Huron Gölü'nün bir kolu. Cleve-land'ın üç yüz kilometre kuzeyindeyiz."

"Bana martaval okuma, tamam mı!" "Ayağa kalk, Jim. Pencereden dışarıya bak."

Bacaklarım yatağın kenarından aşırarak doğruldu, ayağa kalktı. "Vay" diyerek tekrar oturdu.

"Biraz bulanık."

"İlaçlar yüzünden."

Tekrar ayağa kalktı ve bu kez oturmadı. Zinciri sürükleyerek odanın tek penceresine doğru yürüdü. "Çam ağaçları" dedi. "Şurada ağzına sıçtığım bir orman var."

"Eh, Central Park değil."

Bana bakmak için döndü. "Hangi cehennemdeyiz? Buraya nasıl geldik?"

"Birkaç kişi seni Tierney'lerin evinden sedyeyle çıkardı.

Bir limuzinin arkasına koydular. Westchester County'deki özel bir havaalanına götürüldün.

Burada, Red Hawk Adası'nda küçük bir iniş pisti var, oraya indik. Geldiğimizde öğlendi, sinemadan eve gelmenden sonra yaklaşık on iki saat. Şimdi saat akşam üstü beş. Her şeyi hazırlarken iğnelerle baygın kalmanı sağladık"

"Bu nedir? Bir kulübe mi?"

Başımı salladım. "Bir ana bina ve birkaç kulübe var. Burası kulübelerden biri. Tabanına beton dökülmüş, merak edersen diye söylüyorum ve zincirin bağlı olduğu metal plaka yere sağlamca perçinlenmiş. Merak edersen diye söylüyorum."

"Mesaj: Hiçbir yere gitmiyorum." "Bunun gibi bir şey."

Yatağa geri dönerek üstüne oturdu. "Bir insanı öldürmek için her şey yapılmış."

"Söyleyene bak." "Ha?"

"Bütün o insanları öldürmek için senin yaptıklarına bak" dedim. "Neden Jim?"

Bir an sessiz kaldı. Sonra, "Bana sürekli Jim dedin. Beni bu adla tanımıştın, Jim Shorter.

Komik, çünkü bu uzak durdu-ğum bir addı. Yıllarca farklı adlar seçtim. Her zaman aynı baş

harfleri kullandım ama asla Jim'i değil, asla James'ı değil. Bir-kaç kez Joe'yu kullandım, John, Jack. Bir kez Jeremy oldum. Ve Jeffrey, Carl Uhl'u hallederken Jeffrey'dim. 'Ah, Tanrım, Jeff, ne yapıyorsun!' Yaşamını bağışlamam için yalvardı, kıç yalayıcı!" Bir an pis pis sırıttı. "Bir sürü farklı ad. Ama bütün bu süre içinde gerçek adımı kullanmadım. Sonra bir gün neden olmasın diye düşündüm, ne değişir ki? Bu yüzden beni tanıdığın sırada adım gerçek adımdı.

Soyadım olmasa da adım gerçekti."

"Seni bu işe başlatan neydi?" "Bunu sana neden anlatayım ki?"

"Çok uzun yıllar geçti" dedim. "Birine anlatmanın zamanı gelmedi mi?"

"Çok uzun yıllar. Birçoğunu götürdüm, değil mi?" "Evet götürdün."

"Ortadan kaybolmalıydım, biliyor musun. Seninle tanıştığım sırada burayı kiralamıştım bile."

"Burayı mı?"

"Hale bak! Hâlâ Manhattan Caddesi'nde olduğumu sanıyorum. Tierney'lerin evini kiralama işini ayarlamıştım. Yalnızca uçağa binmelerini bekliyordum. Çok geçmeden bu da oldu, elveda Jim Shorter, merhaba Joel Silverman. İyi bir Yahudiydi, yani Joel. Ona çiçeklerini sulayacağı ve halına işemeyeceği konusunda güveneceğini bilirsin." Güldü. "Sonra sen ortaya çıktın. Planladığım gibi hemen ortadan kaybolamazdım. İlgini kaybetmeni beklemem gerekiyordu. Ama gözüne girip senden kurtulmak yerine beni o boktan AA toplantısına götürmene izin verdim. Buna inanabiliyor musun?"

"Ve bir toplantı hayatını değiştirdi."

"Evet, doğru, hayat hikâyelerini anlatan şu aptallar gibi tıpkı. Birdenbire beni telefonla arar oldun, ben seni telefonla aradım, seni sırtımdan atıp Jim Shorter olmaktan nasıl vazgeçebilirdim? Önce Forest Hills'e giderek Helen'i

hallettim, çünkü onunla ilişki kurduğum palavra değildi. Dullar çok kolay hedeflerdir, bilirsin. Kocasını hallettikten sonra gittiğim ilk dul o değildi. Bayliss adında bir adam vardı, benim işlerimden biri olduğunu bile bitmiyordun..."

"Atlanta'da bir otel odasında."

"Evet, eh, sonrasında eşini aradım. Helen'le olan aynı şey, kocasının cesedini bulmanın yarattığı şok, vay, vay vay, daha ne olduğunu anlayamadan bacaklarını kaldırmış içine girmemi bekliyordu. Ne kadar zevk verdiğini anlatabilir miyim bilmiyorum. Kocasını ikinci kez öldürmek gibiydi."

"Sonra Helen'i öldürdün.'

"Bunu keşfetmeni önleyeceğimi sanmıştım. Onu görmeye gitmekten söz ediyordun, bu yüzden önce ben görsem daha iyi olur diye düşündüm. Sonra iyi bir kaza bile şüphe uyandırabilir, dedim kendi kendime. Kaza işlerinde çok iyi olduğumu bilmen gerekir. Jim Shorter'ın ipini çekerek yok olmam gerektiğini, neler düşüneceğine hiç aldırmamam gerektiğini kavradım. Bir olayla işi sonlayayım, dramatik bir son olsun dedim ve o içine sıçtığım palyaço sunucuyu hallettim."

"Gerry Billings."

"Göt deliği. Papyonu ve bir milyon dolarlık gülümseme-siyle boktan herif. Onu vurduğum zaman yüzündeki ifade... Bir trafik kazası olduğunu ve nedensiz yere vurulan masum bir insan olduğunu düşündü. Beni tanıması ve bunu bilerek ölmesi için dua ediyordum ama boşa harcanacak zamanım yoktu, bu yüzden onu vurdum ve toz oldum."

"Onları neden öldürdün Jim?"

"Bir nedene ihtiyacım olduğunu mu düşünüyorsun?"

"Bir nedenin olduğunu sanıyorum."

"Sana neden söyleyeyim ki?"

"Bilmiyorum" dedim, "ama bana kalırsa söyleyeceksin."

Başından itibaren onlardan nefret etti.

Bir grup mutlu orospu çocuğu. Yemek yer, içki içer ve gevezelik ederken onların arasında oturdu ve orada ne işi oldu' ğunu merak etti. Onu davet etmek kimin fikriydi? Onun gruba uyacağını düşündürten neydi?

Çılgınca bir şeydi. Bir grup adam oturup ölmeyi bekliyor. Ölme düşüncesi midesini bulandınyordu. Bunu düşünmekten hoşlanmıyordu. Herkes ölüyordu, ölüm herkesi bekliyordu ama bu ölümü düşünmesi gerektiği anlamına mı geliyordu?

1961'deki ilk gece Cunningham'dan çıkarken titriyordu. Kafasında net olan bir şey varsa, o da bu meyveli kek grubuyla işinin bitmiş olmasıydı. Bir sonraki yıl onsuz toplanabilirlerdi.

Bitmişti. Bırakalım onun adını okusunlar ya da yaksınlar, hangi boktan şeyi isterlerse onu yapsınlar, çünkü o bütün olayla bağını koparmıştı. Şükür ki adını kanla imzalamasını, annesinin başı üzerine yemin etmesini ya da gizli örgüt kurallarından birini yapmasını

istememişlerdi. Onu aralarına almışlardı, Tanrı bilir neden ve o da aralarından çıkıyordu.

Bana kapıyı göstermenize gerek yok, çok teşekkür ederim ama çıkış yolunu bulabilirim.

Ama ertesi yıl gitti. Gitmeyi planlamamıştı ama zamanı geldiğinde bir şey gitmesine neden oldu.

Bir önceki kadar kötüydü. Konuşmanın büyük kısmı geçen yemekten beri gösterdikleri gelişmeyle ilgiliydi: Terfiler, ücret artışları, Allah'ın belası başarılar. Bir sonraki yıl da aynıydı ve Severance bu işi bitirmeye karar verdi.

Sonra Phil Kalish ölünce heyecan vücudundan elektriklenme gibi geçti. Seni yendim, diye düşündü. Sen daha akıllıydın, daha uzun boyluydun,

daha yakışıklıydın, iyi para kazanıyordun, bir eşin ve çocukların vardı ama bu seni nereye götürdü? Çünkü sen ölüsün, bense yaşıyorum, seni orospu çocuğu.

Ve amaç da bu değil miydi, hayatta kalmak? Kutlamak için biraraya geldikleri neden bu değil miydi? Onların hayatta olmaları ve oraya gelmeyenlerin de ölü olmaları değil mi?

Böylece 1964'teki yemeğe gitti ve Phil Kalish'in adının okunduğunu işitti. Odadakileri inceleyerek bu kez kimin öleceğini merak etti.

İşte o zaman planlamaya başladı. Bir şey yapacağından emin değildi ama bu arada sahneyi hazırlayabilirdi.

Yapılması gereken ilk iş, ölmekti. Bunu yapmanın birçok yolunu düşündü. Bunların çoğu birini öldürmek ve kimlik kartını cesedin üzerine koymakla ilgiliydi. Ama Vietnam Savaşı

kızışmaya başlamıştı ve kolay bir yoldu. Homer Champney'i arayarak yedek biriminin askere çağrıldığını ve yemek için kente gelemeyeceğini açıkladı. Yedek birimde değildi, orduya ya da Ulusal Muhafızlar'a hiç girmemişti, psikiyatrik inceleme sonucu askere alınmamıştı, bu da onların ne bildiklerini gösteriyordu, aptallar, çünkü onların sandığından çok daha iyi bir katil olduğunu kanıtlamıştı. Yemekten bir hafta önce tekrar telefon ederek Vietnam'a gideceğini bildirdi.

Bir sonraki yıl savaşta ölmüştü. Yemeğin olduğu gece Kırk İkinci Sokak'ta bir sinemaya gitti ve Kalish'inkiyle birlikte kendi adını da nasıl okuyacaklarını, onun hakkında güzel şeyler söyleyeceklerini düşündü. Kıç yalayıcılarının hepsi ölenin kendileri değil de Severance olmasından memnun olacaklardı.

Aptallar, hiçbir şey bilmiyorlardı.

Birinci cinayetin hazırlıkları uzun zaman aldı. Her biriyle uzun zaman uğraşıyor, kuşkulanmaya başlamalarından önce kaçını halledeceğini merak ediyordu. Eh, kimse bir şeyden kuşkulanmadan on dört kişiye inmişlerdi. Yarısından çoğu yolcu olmuştu, gerçi hepsi kendi işi değildi.

Ama çoğu kendi işiydi. Her seferinde, bütün planlar ve hazırlıklar sayesinde gerçekten hayatta olduğunu, gerçekten yaşamının denetimini elinde tuttuğunu hissediyordu. İşi yaptığı zaman, çok heyecan duyuyordu, çünkü tehlikeliydi ve bir terslik olmaması için dikkatli olmak gerekirdi.

Ama iş bittikten sonra, bir tür hüzün geliyordu.

Onlar için yas tuttuğundan değil. Boşver gitsin, layığın buldular. Harika derecede tatmin ediciydi çünkü her seferinde biri daha gidiyor, o ise hâlâ ayakta kalıyor, orospu çocuklarından birini daha yenmiş oluyordu.

Hayır, işin bitmiş olmasının verdiği üzüntüydü bu. Oynadığı fare sonunda ruhunu teslim edip ölünce kedi de herhalde aynı şeyi hissediyordu. Yemeğini yemiş oluyordun ama oyun bitmişti. Bir tür acı tatlılık, böyle diyebilirdin.

Bu yüzden işi uzattıkça uzatmıştı. Bu nedenle ayda bir onları temizlemek yerine bu kadar uzun sürmüştü. Öğrenmelerini uzun süre engellemişti ama artık biliyorlardı ve bir açıdan bu işleri daha da iyi bir duruma sokmuştu çünkü yapabilecekleri hiçbir şey yoktu. Gerard Billings biliyordu ama bunun ona bir yararı olmuş muydu?

En iyi giysileri giyiyor, en iyi restoranlarda yemek yiyor ve adlarını gazetelere geçirtiyorlardı.

Pahalı dişçiler dişlerini sağlıklı tutuyor, pahalı doktorlar sağlıklarını koruyor, pahalı

kumsallarda güneşte yanıyorlardı. Bu onların oyunuydu, kendisinin değil ve işte bunda onları

yeniyordu. Çünkü bir gün hepsi ölecek, o hayatta kalacaktı.

"Ama sanırım kaybettim" dedi. "Beni öldüreceksin." "Hayır."

"Öyleyse başka birine yaptıracaksın. Sorun ne, ellerini kirletmekten mi korkuyorsun? Bu nedenle seni tuttular, çünkü bu orospu çocuklarının

ellerini kirletmeyeceklerini biliyorum ama seni durduran ne? Senden utanıyorum, Matt. Bundan daha cesur olduğunu sanmıştım."

"Kimse seni öldürmeyecek, Jim." "Buna inanmamı mı bekliyorsun?"

"İstediğine inanabilirsin" dedim. "Bir saat içinde diğerleriyle birlikte uçağa bineceğim."

"Sonra?"

"Sen burada kalacaksın."

"Ne söylemeye çalışıyorsun?"

"Tutuklanmadın" dedim, "suçlanmıyorsun ve duruşma olmayacak. Ama hüküm verildi ve şartlı tahliye umudu olmayan ömür boyu hapis cezası bu. Bu odayı seveceğini umarım Jim.

Yaşamının geri kalan kısmını burada geçireceksin."

"Beni burada bırakıp gidecek misin?"

"Çok doğru."

"Böyle zincire vurulmuş olarak mı? Açlıktan ölürüm." Başımı hayır anlamında salladım.

"Yiyecek ve su alacaksın. Red Hawk Adası, Avery Davis'e ait. Yılda bir kez levrek balığı

avlamak için buraya gelir. Geri kalan zamanlarda burada evi çekip çeviren Cree yerlisi bir aileden başka kimse olmaz. Onlardan biri sana yemeğini getirecek."

"Ya temizlik? Tuvaleti nasıl kullanacağım, Tanrı aşkına?"

"Arkanda" dedim. "Bir tuvalet ve küvet. Korkarım süngerle silinmek zorunda kalacak ve giysilerini de fazla sık değiştiremeyeceksin. Şu anda

üzerinde olana benzer bir tulum daha var, hepsi bu kadar. Çıtçıtları görüyor musun? Bileğindeki kelepçeyi çıkarmadan da giysini giyip çıkarabilirsin."

"Harika."

Gözlerine baktım. "İşe yarayacağını sanmam, Jim" dedim.

"Neden söz ediyorsun?"

"Kaçabileceğini düşünüyorsun. Bunu yapabileceğini sanmam."

"Sen ne diyorsan, Matt."

"Cree ailesi Davis'in yanında yirmi yıldır çalışıyor. Onlara rüşvet verebileceğini ya da kandırabileceğini sanmıyorum. Zincirden çıkamazsın, açamazsın, metal plakayı betondan sökemezsin."

"Öyleyse buraya kısıldım kaldım."

"Sanırım öyle. Hücreni kırıp dökebilirsin ama bunun sana bir yararı olmaz. Pencereden dışarıya bir bardak atarsan yerine yeni bir cam takılmayacak ve burası çok soğuk olabilir.

Klozeti kırarsan kendi pisliğinin kokusunu alacaksın. Yangın çıkarmanın bir yolunu bulursan, eh, Davis çalışanlarına burayı öyle bırakmaları talimatını verdi. Kimse senin yaşamını

kurtarmakla fazla ilgilenmiyor."

"Neden beni öldürmüyorlar?"

"Kulüp arkadaşların ellerine kan bulaştırmak istemiyor. Ama senin elinin daha fazla kana bulaşmasını da istemiyorlar. Bu hükmün temyizi yok, Jim. iyi halden tahliye yok. Ölene kadar burada kalacaksın. Sonra adsız bir mezarın olacak ve yıllık toplantılarda adını tekrar okumaya başlayacaklar."

"Seni orospu çocuğu" dedi. Bir şey söylemedim.

"Beni hayvan gibi kafese kapatamazsınız" dedi. "Dışarı çıkarım."

"Belki çıkarsın."

"Ya da kendimi öldürürüm. Bir yolunu bulmak zor olmaz."

"Hiç de zor olmaz" dedim. Cebimden bir kibrit kutusu çıkararak ona attım. Yataktan kutuyu tuttu ve şaşırarak kutuya baktı. Ona kutuyu açmasını söyledim. Severance kutunun için-dekini çıkardı, başparmağıyla işaret parmağı arasında tuttu.

"Bu da nedir?"

"Bir kapsül" dedim. "Dr. Kendall McGarry'nin bir armağanı. Senin için hazırladı: Siyanür."

"Bunu ne yapmam gerekiyor?"

"Yalnızca ısır, sorunların sona erer. Ama bunu yapmak istemezsen..."

Odanın bir köşesini gösterdim. Başta görmedi. "Daha yukarı bak" dedim. Severance gözlerini kaldırarak tavandan sarkan ilmiği gördü.

"Buraya bir iskemle çeker ve üstüne çıkarsan" dedim, "boyun yetişir. Sonra iskemleye bir tekme savurursun. Hal Gabriel için kayışın gördüğü işi görür."

"Seni orospu çocuğu" dedi.

Ayağa kalktım. "Hiç yolu yok" dedim. "En dibe vurdun, gerçekten bilmen gereken tek şey bu.

Cree gardiyanı kandırmaya çalışırsın herhalde. Ama bunun sana bir yaran dokunmaz. Onu seni bırakmaya zorlayamazsın çünkü yaşamı buna bağlı olsa bile yapamaz. Anahtarı yok. Hiç

anahtar yok. Bileğindeki kelepçe kilitli değil, kaynaklı. Kurtulmak için bir meşale ya da lazere ihtiyacın var ve adada da böyle bir şey yok."

"Bir yolu olmalı."

"Eh, ayağını yiyebilirsin" dedim. "Bir tilki ya da sansar böyle yapardı ama işlerine yarar mı ya da kan kaybından ölmeden önce ne kadar süre geçer bilmiyorum. Buna yapacak yüreğin olduğunu sanmıyorum. Yapamazsan ipi ya da kapsülü deneyebilirsin."

"Sana bu doyumu vermeyeceğim."

"Şüpheliyim. Ben şahsen kendini öldürebileceğini düşünüyorum. Bu biçimde fazla uzun süre kalabileceğini sanmam, hele elinin altında bu kadar hızlı bir çıkış olanağı varken. Ama belki de yanılıyorumdur. Allah kahretsin, belki de her zaman istediğin şeyi elde edeceksin. Belki herkesten uzun yaşayacaksın. Belki geri kalan sonuncu kişi sen olacaksın."

Ana binaya döndüğüm zaman Davis'le Gruliow içki içiyorlardı. Şişeye ve viski dolu iki bardağa baktım, bana harika bir fikir gibi geldi. Fazla üstünde durmamayı seçtiğim bir düşünceydi bu. Pilot kahve içiyordu, ben de kendime bir fincan koydum.

Günbatımından önce uçağa binip havalandık. Bir an gözlerimi kapadım, sonra hatırladığım ilk şey Ray Gruliow'un beni sarsarak uyandırmasıydı. Westchester'a inmiştik.

33

Akşam olunca Elaine'i Chelsea'deki Dokuzuncu Cadde'de şık bir vejetaryen lokantasına götürdüm. Salon rahat, servis güzeldi ve yüzen, uçan ya da sürünen bir şeyler olmadan da iki kişi için yüz dolar harcamak olasıydı demek ki.

Daha sonra Village'e yürüyerek yoldaki bir kafede eksp-resso içtik. "Bazı şeyler düşündüm"

dedim. "Elli beş yaşındayım. Bir sonraki Allan Pinkerton olmaya çalışmama gerek yok. Gidip detektiflik ruhsatını alacağım ama büro tutmayacak, yanımda insanlar çalıştırmayacağım. Son yirmi yıldır bildiğim gibi çalışıyorum. Bunu değiştirmek istemem."

"Bozulmazsa..."

"Eh, zaman zaman bozuluyor" dedim. "Ama her zaman bir şey ortaya çıkıyor."

"Ve her zaman da çıkacak."

"Öyle umut edelim. Bak, neye karar verdim. Gerçekten yapmak istediğim şeyleri ertelemek istemiyorum. Avrupa'ya kaç kere gittin, üç mü?"

"Dört."

"Eh, ben hiç gitmedim ve baston kullanmaya başlamadan önce oraya gitmek istiyorum.

Londra ve Paris'e gitmek istiyorum."

"Bu harika bir düşünce."

"Bana iyi bir ikramiye verdiler" dedim. "Dolayısıyla çeki bozdurur bozdurmaz bir seyahat acentesine gittim ve rezervasyon yaptırdım. Parayı hemen harcasam iyi olur diye düşündüm."

"Yoksa gerekli harcamalar için çarçur edebilirdin." "Ben de böyle düşündüm. Uçağımız iki hafta sonra Pazartesi JFK'den kalkıyor. On beş günlüğüne gidiyoruz. Yani her iki şehirde bir hafta kalacağız. Dükkânı kapamak zorunda kalacaksın ama..."

"Ah, dükkânı boşver. Benim dükkânım değil mi? Ne zaman kapayacağıma karar verebilirim.

Tanrım, çok heyecan verici! Fazla eşya almayacağıma söz veriyorum. Hafif bir yolculuk yapmayı deneyeceğim."

"Evet, elbette."

"Bu şarkıyı daha önce duymuştun, ha? Hafif yolculuk yapmaya çalışacağım. Bu nasıl?"

"İstediğini al" dedim. "Bu senin balayın, o halde neden yanına ne istiyorsan almayacakmışşın?"

Bana baktı.

"Evleneceğimizi söyleyip duruyoruz" dedim, "ve bir türlü evlenmiyoruz. Düğünün nerede olacağına, kimin davet edileceğine ve diğer bir sürü boktan şeye karar vermeye çalışarak erteliyoruz. Senin için de uygunsa yapmak istediğim şu: Pazartesi sabahı belediyeye gitmek ve standart üç dakikalık tören yaptırmak istiyorum. Yirmi dört saat sonra Heathrow'a iniyor olacağız.

"Sürprizlerle dolusun."

"Ne diyorsun?"

Elini benimkinin üstüne koydu. "Haydi yapalım."

Paris'te, Rive Gauche'de aynı tür kafede aynı tür kahveyi içerek kendimi James Severance hakkında konuşurken buldum. "Sürekli onu orada otururken görüyorum" dedim. "Bacağında zincirle yatağın kenarında oturuyor, omzunun üstünden tavan kirişindeki bir kancadan sallanan ipi görebiliyorum."

"Rumpelstiltskin" dedi Elaine. "Şeytani cüce. Bununla ne anlatmak istemiş? Sana söyledi mi?"

"Sormayı aklıma getirseydim söylerdi herhalde. Ama sanırım ne demek istediğini biliyorum.

Masaldaki cüce, kıza adını bilirse kurtulacağını söyler. Diğer bir deyişle adımı bilirsen gücün olur. Yıllar boyu kullandığı bütün o isimlere baksaydım, baş harflerinin aynı olduğunu görür ve kim olduğunu anlardım."

"Ama buraya tersinden ulaştın, değil mi? Önce kim olduğunu öğrendin, sonra ipucunun anlamını çıkardın. Bu ipucunun."

"Bunun beni bir sonuca vardıracağını düşündüğünü sanmam."

"Bu ipucunu neden verdiğini düşünüyorsun?"

"Kendini güçlü hissetmek için. Adam denetimli, ipuçlarını bahşiş verir gibi dağıtıyor ve ellerini uzatmış dilencilere karşı kendini üstün hissediyor."

"Sence ne yapacak?"

"Bilmiyorum. Sanırım kendini öldürür. Orada ne kadar dayanabilir insan?"

"Çok acımasızca görünüyor" dedi.

"Biliyorum ve daha insancıl bir seçenek olsaydı, ondan yana oy kullanırdım. İp benim düşüncemdi, ip ve siyanür kapsülü. Bir adamı ömür boyu kilit altında tutacaksan, bu ömrü

kısaltma seçeneğine sahip olması gerekir gibi geliyor bana. Ölüme mahkûm olanları neden intihar etmemeleri için izlediklerini hiç anlamış değilim. Neden mahkûm olmuş bir insanın kendini öldürmesine izin vermezler. Bu hakka sahip değil mi?"

"Ben de böyle düşünüyorum."

"Gruliow idam cezasına kesinlikle karşı çıktı. Onunla aynı düşüncede olduğumu söyleyemem.

Ama bu demek değil ki lehine pankart açarım."

"Benim kürtaja yaklaşımım gibi" dedi. "Kesinlikle ortayolcu. Yasadışı olması gerektiğine inanmıyorum ama zorunlu olması gerektiğine de inanmıyorum."

"Ilımlısın."

"Bahse girebilirim." Bana 'yandan bakış' adını verdiğim bir bakışla baktı. Fransızların buna ne ad taktıklarını bilmiyorum ama bir karşılığı olduğundan eminim. "Ölümle ilgili bütün bu konuşmalardan sonra" dedi, "yaşadığımı hissetmek için otele geri dönmeye ne dersin?"

Bir süre sonra, "Vay, sen gerçekten, ah, les etoiles'i görmemi sağladın. Yıldızlar demek istiyorum."

"Ne demezsin?"

"Seni yaşlı ayı. Tanrım, bana neler yaptın böyle."

"Eh, Fransa'dayken..."

"Doğru, bunu onlar bulmuşlardı, değil mi? Ya da hiç değilse bulma onurunu üstlendiler.

Aptalca bir şey duymak ister misin?"

"Bu ilk kez olmayacak."

"Evlendikten sonra eskisi kadar iyi olamayacağından korkuyordum."

"Ama işte yeni evlenmiş bir çift gibi davranıyoruz."

"Bizim yaşımızda yeni evliler. Kim inanırdı?" Parmakları göğsümdeki kıllarda dolaştı.

"Evlenmek hoşuma gitti" dedi.

"Benim de."

"Ama aslında yalnızca bir kâğıt parçası. Herhangi bir şeyi değiştirmesi gerekmez."

"Ne demek istiyorsun?"

"Yani yaşamımız önemli. Sırf alyans taktık diye yaşamımızda değişiklik olması gerekmez.

Alyans parmaklarımızda, burnumuzda değil. Yaşamımızda eskisi gibi özgür olabiliriz.

Sokağın karşısındaki otel odanı tutmaya devam etmen gerektiğini düşünüyorum."

"Böyle mi düşünüyorsun?"

"Kesinlikle. Yapacağın tek şey, bir maç izlemek ya da pencereden dışarı bakmak istediğin zaman oraya gitmek olsa bile. Bunun değişmesi gerekmez." Elleri benimkiyle buluştu, elimi sıktı. "Hiçbir şeyin değişmesi gerekmez. Arada bir Marilyn'nin Odası'na gidebiliriz. Hâlâ

derilerimi giyerek tehlikeli görünebilirim."

"Ben de guayaberamı giyip aptalca görünebilirim."

"Hiçbir şeyin değişmesi gerekmez" dedi. "Dediklerimi duyuyor musun?"

"Sanırım."

"Özel yaşamın sana aittir. Yalnızca beni sevmekten vazgeçme."

"Hiç vazgeçmedim" dedim. "Hiç de vazgeçmeyeceğim."

"Sen benim ayımsın ve seni seviyorum" dedi. "Ve hiçbir şeyin değişmesi gerekmiyor."

Aralık ayının başında Addison Kulübü'nde Lewis Hildebrand ile öğle yemeği yedim. Yemek sırasında çok çeşitli konularda konuştuk ama kahve içerken Lew, "Sana bir şey önermek istiyorum ama nasıl başlayacağımdan emin değilim" dedi. "Bildiğin gibi küçük kulübümüzde artık toplantılara katılamayan bir üye var. Aslında üyelikten yıllarca önce istifa etti ama onun öldüğünü sanıyorduk. Hâlâ kulübe üye mi? Gerçekten öldüğü zaman onun adını okuyacak mıyız?"

"Bunlar ilginç sorular."

"Ve şimdi yanıtlamaya da gerek yok. Ama artık üye olmayan bu üyenin olmasının yanı sıra, tarihimizde ilk kez üye olmayan biri kulübü yakından tanıyor. Üyelerimizin çoğuyla tanıştın, geçmişimizi biliyorsun. Aslında geçmişimizin bir parçası oldun. Bir kısmımız sana özel bir konum vermeyi tartıştı ve biri belki de senin üye yapılman gerektiğini söyledi.

Ne söyleyeceğimi bilemiyordum.

"Daha önce hiç yeni üye almamıştık" dedi, "ölenlerin yerine de yeni üye kaydetmedik, çünkü

kulübün oluşumuna ters olurdu. Ama bu, ölmemiş bir üyenin yerine birini alma durumu, tuhaf biçimde uygun görünüyor. Elbette böyle bir adım bütün üyelerin onayını gerektirecek."

"Ben de böyle düşünüyorum, evet."

"Bu noktaya da geldi, Matt. Bana otuz bir kişilik kulübün üyesi olmaya seni davet etme izni verildi."

Soluğumu tuttum. "Onur duydum" dedim.

"Eee?"

"Ve kabul ediyorum."

Bu yıl Mayıs'ın ilk Perşembe günü ayın beşine rastgeldi. Diğer on üç üyeyle birlikte Keens'in üst kattaki yemek odasındaydım. Kulübün kıdemli üyesi Raymond Gruliow'un Philip Kalish'le başlayıp Gerard Billings'le biten ölü üyeler listesini okumasını dinledim. James Severance'ın adını okumadı ama okumaması bir karar sonucu değildi. Severance hâlâ

yaşıyordu, hâlâ Red Hawk Adası'ndaki kulübeye zincirlenmişti.

Belki de hepimizi gömer.

Yıllık yemeğimizden üç hafta bir gün sonra Ray Gruliow beni aradı. "Sen bilirsin" dedi.

"Perry Sokağı'ndaki küçük dükkânda hâlâ AA toplantısı yapıyorlar mı?"

"Yapıyorlar" dedim. "Günde altı-yedi kez."

"Oraya gittiğim zamanlar oda o kadar dumanlıydı ki bir ucundan diğer ucu görülmüyordu."

"Artık sigara içilmiyor" dedim.

"Eh, bu da bir şey. Bu günlerde oranın nasıl olduğuna bakmayı düşünüyorum. Benimle gelmeyi düşünür müsün?"

Onunla evinde buluştuktan sonra birlikte toplantı yerine kadar yürüdük. Gruliow, "Kendimi biraz komik hissediyorum" dedi. "Tartışmalı bir kişiliğim var. Yıllardır dikkat çeken bir insan oldum. Sürekli medyaya çıkıyorum."

"Adının verildiği bir sandviç bile var." "Sana bunu da anlattım, ha?"

"Bak, bir büfe sahibi sandviçine Matt Scudder adını verse bunu bütün dünyaya söylerdim.

Ama en çok neden korkuyorsun Ray? Perry Sokağı'ndaki o insanların seni tanıyacaklarından mı? Yoksa tanımayacaklarından mı?"

Birden durdu, bana baktı ve güçlü bir kahkaha attı. "Tanrım" dedi, "her şey ego aslında, değil mi?"

"Epeyce."

"Karım beni terketti. Yani üç evlilik güme gitti. Geçen hafta jüri seçimi sırasında sarhoştum ve gerçekten kötü bir konuşma yaptım. Karaciğerim büyüdü ve önceki gün uyanınca eve nasıl geldiğimi hatırlayamadım. Seni aramadan hemen önce Severance'ı düşünüyordum, boynumu ipe geçirip iskemleye tekmeyi atmanın o kadar kötü bir şey olmayacağı kafama dank etti.

Biliyor musun? Beni kimin tanıdığına, kimin tanımadığına hiç aldırmıyorum. Ben hâlâ

kendimi tanırken bir şeylerin değişmesi gerek."

"Hazırmış gibi görünüyorsun."

"Tanrım" dedi, "umarım haklısındır."

"Bence de" dedim. "Son kez birini toplantıya götürdüğümde fazla işe yaramamıştı."